

Godina XXV - Broj 47

Petak, 15. 6. 2018. godine
S A R A J E V O

ISSN 1512-7079

**VLADA FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

884

Na temelju članka 147. stavak (3) Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", broj 13/18), a u svezi sa člankom 19. stavak (2) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 146. sjednici, održanoj 07.06.2018. godine, donosi

**ODLUKU
O DAVANJU SUGLASNOSTI NA PRAVILNIK O
NAKNADI POGREBNIH TROŠKOVA U SLUČAJU
SMRTI KORISNIKA MIROVINE**

I.

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine daje suglasnost na Pravilnik o naknadi pogrebnih troškova u slučaju smrti korisnika mirovine, broj UOFZ-554/18 od 27.02.2018. godine, koji je Upravni odbor Federalnog zavoda za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje donio na 44. sjednici, održanoj 27.02.2018. godine.

II.

Pravilnik o naknadi pogrebnih troškova u slučaju smrti korisnika mirovine, nalazi se u privitku ove odluke i čini njen sastavni dio.

III.

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 770/2018
07. lipnja 2018. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, v. r.

Na osnovu člana 147. stav (3) Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", broj 13/18), a u vezi sa članom 19. stav (2) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06),

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 146. sjednici, održanoj 07.06.2018. godine, donosi

**ODLUKU
O DAVANJU SAGLASNOSTI NA PRAVILNIK O
NAKNADI POGREBNIH TROŠKOVA U SLUČAJU
SMRTI KORISNIKA PENZIJE**

I.

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine daje saglasnost na Pravilnik o naknadi pogrebnih troškova u slučaju smrti korisnika penzije, broj UOFZ-554/18 od 27.02.2018. godine, koji je Upravni odbor Federalnog zavoda za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje donio na 44. sjednici, održanoj 27.02.2018. godine.

II.

Pravilnik o naknadi pogrebnih troškova u slučaju smrti korisnika penzije, nalazi se u prilogu ove odluke i čini njen sastavni dio.

III.

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 770/2018
07. juna 2018. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, s. r.

Na osnovu člana 147. stav (3) Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", broj 13/18), a u vezi sa članom 19. stav (2) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 146. sjednici, održanoj 07.06.2018. godine, donosi

**ODLUKU
O DAVANJU SAGLASNOSTI NA PRAVILNIK O
NAKNADI POGREBNIH TROŠKOVA U SLUČAJU
SMRTI KORISNIKA PENZIJE**

I.

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine daje saglasnost na Pravilnik o naknadi pogrebnih troškova u slučaju smrti korisnika

penzije, broj UOFZ-554/18 od 27.02.2018. godine, koji je Upravni odbor Federalnog zavoda za penzijsko/irovinsko i invalidsko osiguranje donio na 44. sjednici, održanoj 27.02.2018. godine.

II.

Pravilnik o naknadi pogrebnih troškova u slučaju smrti korisnika penzije, nalazi se u prilogu ove odluke i čini njen sastavni dio.

III.

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 770/2018
07. juna 2018. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, s. r.

FEDERALNI ZAVOD ZA MIROVINSKO I
INVALIDSKO OSIGURANJE
FEDERALNI ZAVOD ZA PENZIJSKO I
INVALIDSKO OSIGURANJE
UPRAVNI ODBOR

Na osnovu člana 6. Zakona o organizaciji penzijskog i invalidskog osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 32/01 i 18/05) i člana 6. Statuta Federalnog zavoda za penzijsko/irovinsko i invalidsko osiguranje ("Službene novine Federacije BiH", broj: 38/03 i 86/15), Upravni odbor Federalnog zavoda za penzijsko/irovinsko i invalidsko osiguranje, na 44. sjednici, održanoj 27.02.2018. godine godine u Mostaru, donosi

**PRAVILNIK
O NAKNADI POGREBNIH TROŠKOVA U SLUČAJU
SMRTI KORISNIKA MIROVINE**

Članak 1.

Ovim Pravilnikom o naknadi pogrebnih troškova u slučaju smrti korisnika mirovine (u daljem tekstu: naknada) se uređuje ostvarivanje prava na naknadu, i to: tko je umrli korisnik mirovine po osnovi čije smrti se može ostvariti naknada, slučajevi u kojima se ostvaruje pravo na naknadu, visina naknade, krug osoba koje mogu ostvariti pravo na naknadu, koji se troškovi smatraju pogrebnim troškovima temeljem kojih se ostvaruje naknada, rokovi i pokretanje postupka za naknadu troškova, zahtjev za naknadu i dokumentacija koja se prilaže, postupanje po zahtjevu, te stupanje na snagu ovog Pravilnika.

Članak 2.

Naknada se ostvaruje u Federalnom zavodu za mirovinsko i invalidsko osiguranje (u daljem tekstu: Federalni zavod).

Umrli korisnik po osnovi čije smrti se ostvaruje naknada je korisnik mirovine kojem je Federalni zavod vršio isplatu mirovine i čija smrt je nastupila u vremenu od 01.03.2018. godine (dan stupanja na snagu Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju - "Službene novine Federacije BiH", broj 13/2018).

Naknada pripada za slučaj da je korisnik mirovine imao prebivalište u Federaciji Bosne i Hercegovine ili u Distriktu Brčko Bosne i Hercegovine u trenutku smrti.

Naknada pripada u visini prosječne mirovine isplaćene u Federalnom zavodu u mjesecu prije smrti korisnika mirovine.

Članak 3.

Pravo na naknadu ima nasljednik - član uže obitelji koji izmiri troškove pogreba.

Članom uže obitelji se smatraju osobe iz članka 69. Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju, i to:

- bračni supružnik (udovica odnosno udovac),
- razvedeni bračni supružnik, ako mu je pravomoćnom presudom suda dosuđeno pravo na izdržavanje,

- dijete, rođeno u braku ili izvan braka, te usvojeno dijete,
- pastorak, ukoliko ga je umrli osiguranik odnosno korisnik mirovine izdržavao,
- dijete - unuča bez oba roditelja ukoliko ga je umrli osiguranik odnosno korisnik mirovine izdržavao.

Članak 4.

Pod troškovima pogreba u smislu ovog Pravilnika se smatraju najnužniji pogrebni troškovi neophodni za obavljanje pogreba, i to: sanduk, tabut (za osobe islamske vjeroispovijesti), pokrov za sanduk odnosno tabut, nadgrobni znak i prijevoz na grobno odredište.

Članak 5.

Postupak ostvarivanja prava na naknadu pogrebnih troškova se pokreće zahtjevom za naknadu pogrebnih troškova.

Zahtjev za naknadu pogrebnih troškova (u daljem tekstu: zahtjev) se podnosi neposredno i osobno u Federalnom zavodu, putem pošte ili putem punomoćnika.

Članak 6.

Zahtjev je potrebno potpisati od strane njegovog podnositelja.

Ako se zahtjev podnosi putem punomoćnika, uz zahtjev je obvezno priložiti i punomoć ovjerenu kod mjerodavnog organa.

Članak 7.

Zahtjev se podnosi na obrascu koji je sastavni dio ovog Pravilnika.

Zahtjev sadrži sljedeće elemente:

- ime i prezime podnositelja, sa navedenom adresom,
- jedinstveni matični broj (JMB) podnositelja zahtjeva,
- osobne podatke umrlog (ime i prezime, jedinstveni matični broj, osobni broj),
- dokaz o prebivalištu umrlog u Federaciji Bosne i Hercegovine ili Distrikta Brčko.

U slučaju da se zahtjev podnosi pisano u slobodnoj formi, isti mora sadržati sve elemente iz stavka 2. ovog članka.

Obrazac zahtjeva se može preuzeti u bilo kojoj organizacijskoj jedinici Federalnog zavoda, ili ispisati sa internetske stranice Federalnog zavoda.

Članak 8.

Zahtjev se podnosi u roku od tri mjeseca od dana smrti korisnika mirovine.

Članak 9.

Uz zahtjev je potrebno priložiti:

- izvod iz matične knjige umrlih,
- izvod iz matične knjige vjenčanih, kada zahtjev podnosi supružnik i to ukoliko na izvodu iz matične knjige umrlih nije upisana činjenica o sklopljenom braku umrlog,
- ukoliko se zahtjev podnosi po punomoćniku - punomoć,
- podatak o banci i bankovnom računu podnositelja zahtjeva na koji će se isplatiti naknada,
- dokaz o srodstvu sa umrlim korisnikom mirovine, kada zahtjev podnosi drugi član uže obitelji umrlog korisnika mirovine,
- račun o troškovima pogreba.

Članak 10.

Za ostvarivanje prava na naknadu su uzimaju u obzir samo troškovi iz članka 4. ovog Pravilnika i ostvareni kod pravnog subjekta registriranog za poslove pogrebne i srodne djelatnosti, te drugi troškovi nisu osnova za ostvarivanje naknade.

Članak 11.

U slučaju da se pri postupanju po zahtjevu uoči kakva manjkavost ili propust podnositelja zahtjeva, isti se ima pisanim

lokalitetu Crni vrh izvorište Kiselj, općina Tešanj broj 01-25-2367-1/12 od 11.03.2015. godine (u daljem tekstu: Aneks 2.) i Odlukom Vlade Federacije BiH o utvrđivanju koncesione naknade za korištenje mineralne vode od strane "Oaza" d.o.o. Tešanj ("Službene novine Federacije BiH", broj 97/17), zaključuje se

ANEKS 3.

**UGOVORA O KONCESIJI ZA CRPLJENJE MINERALNE
VODE NA LOKALITETU CRNI VRH IZVORIŠTE
KISELJAK, OPĆINA TEŠANJ**

UGOVORNE STRANE

**1. Bosna i Hercegovina, Federacija Bosne i Hercegovine,
Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i
šumarstva** (u daljem tekstu: Davalac koncesije), koju zastupa
Ministar, Šemsudin Dedić

2. "OAZA" d.o.o. Tešanj (u daljem tekstu: Korisnik koncesije),
koju zastupa direktor, Hrvić Armin, dipl. eec

Član 1.

Član 9. osnovnog ugovora mijenja se i glasi:

Korisnik koncesije je dužan da plaća naknadu za korištenje koncesije po ugovoru u visini, na način i po postupku određenim ovim Aneksom 3. počev od dana potpisivanja istog.

Član 2.

Član 11. Osnovnog ugovora mijenja se i glasi:

"Godišnja tekuća koncesiona naknada za crpljenje mineralne vode računat će se prema formuli $TKN = \text{Količina crpljene vode (litara/godišnje)} \times 0.009 \text{ (KM)}$

Naknada iz stava 1. ovog člana ne može biti manja od 1,5% od projektovanog godišnjeg prihoda u smislu člana 4. stav 5. Pravila o utvrđivanju naknada za koncesije ("Službene novine Federacije BiH", br. 67/06 i 34/17), odnosno ne može biti manja od:

- 15.610,20 KM (slovima: petnaest hiljada šestdeset i konvertibilnih maraka i dvadeset feninga) za crpljenje mineralne vode iz postojećih objekata i uređaja;
- 190.080,00 KM (stodevedeset hiljada osamdeset i konvertibilnih maraka) za crpljenje mineralne vode iz buduće eksploatacione bušotine i objekata;

Korisnik koncesije je dužan plaćati iznos godišnjeg honorara Komisiji za koncesije FBiH u zavisnosti od projektovanog godišnjeg prihoda po fazama poslovanja kako slijedi:

- 2000,0 KM (slovima: dvijehiljade konvertibilnih maraka) za crpljenje mineralne vode iz postojećih objekata i uređaja;
- 2500,0 KM (slovima: dvijehiljadepetsto konvertibilnih maraka) za crpljenje mineralne vode iz buduće eksploatacione bušotine i objekata"

Član 3.

Ovaj Aneks 3. stupa na snagu danom potpisivanja.

Član 4.

Ovaj Aneks 3. sačinjen je u 7 (sedam) istovjetnih primjeraka, od kojih Davaocu koncesije pripadaju 3 (tri), Korisniku koncesije 3 (tri) primjerka i 1 (jedan) primjerak Komisiji za koncesije Federacije BiH.

Broj:

Datum:

Za korisnika koncesije

Direktor

Dipl. eec. **Armin Hrvić**

Broj:

Datum:

Za davaoca koncesije

Ministar

Mr. sci. Šemsudin Dedić

886

Temeljem članka 19. stavak (2) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), a u vezi točke III. Odluke o osnivanju posebnog fonda Razvojne banke Federacije Bosne i Hercegovine i načinu korištenja novčanih sredstava ostvarenih prodajom poduzeća iz nadležnosti Agencije za privatizaciju u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 17/17), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 146. sjednici, održanoj 07.06.2018. godine, donosi

ODLUKU

**O ODOBRAVANJU RASPODJELE DIJELA NOVČANIH
SREDSTAVA OSTVARENIH PRODAJOM PODUZEĆA
IZ NADLEŽNOSTI AGENCIJE ZA PRIVATIZACIJU
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA UPLATU
DOPRINOSA ZA RADNIKE AGROKOMERC D.D.
VELIKA KLADUŠA KOJI SU STEKLI UVJETE ZA
ODLAZAK U MIROVINU**

I.

Ovom odlukom Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, u funkciji Skupštine Razvojne banke Federacije Bosne i Hercegovine, odobrava da se iz sredstava ostvarenih prodajom poduzeća iz nadležnosti Agencije za privatizaciju u Federaciji Bosne i Hercegovine koja su deponirana na transakcijskom računu posebnog fonda Razvojne banke Federacije Bosne i Hercegovine, otvorenog kod Centralne banke Bosne i Hercegovine, doznače sredstva na račune doprinosa za PIO/MIO, doprinosa zdravstvenog osiguranja i doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti na temelju važećih zakona, u ukupnom iznosu od 300.491,22 KM za 15 radnika gospodarskog društva Agrokomerc d.d. Velika Kladuša, koji su ispunili zakonske uvjete za odlazak u mirovinu, a istu ne mogu ostvariti zbog neuplaćenih doprinosa.

II.

Radnici kojima pripada pravo iz točke I. ove odluke su:

	Prezime i ime	MB	Period uplate	Iznos PIO/MIO	Zdravstvo	Neuposlenost	Ukupno KM
1.	Dizdarević Zejna	1186680114	01.09.1997-31.05.2005	7.525,67	0,00	0,00	7.525,67
2.	Mureškić Rasim	5098676774	01.09.1997-05.06.2008	13.079,32	0,00	0,00	13.079,32
3.	Mustedanagić Arif	1171843744	01.09.1997-31.05.2005	7.525,67	0,00	0,00	7.525,67
4.	Halikotić Arifa	1169429137	01.09.1997-31.05.2005	7.525,67	0,00	0,00	7.525,67
5.	Kurtić Kadire	1194711756	01.09.1997-31.08.2006 01.01.2007-14.04.2008	12.519,17	0,00	0,00	12.519,17
6.	Kovačević Meho	5071209131	01.09.1997-31.05.2005	7.525,67	0,00	0,00	7.525,67
7.	Samardžić Rujka	1165297364	01.01.1992- 14.01.1993, 01.09.1997- 31.05.2005	8.405,73	0,00	0,00	8.405,73
8.	Mustedanagić Šefika	1042794439	01.09.1997-31.12.2010 01.01.2011-31.12.2017	27.219,64	7.433,19	900,99	35.553,82
9.	Alibašić Zumreta	1042478950	01.09.1997-31.12.2010 01.01.2011-14.12.2015	24.957,06	5.217,92	632,48	30.807,46
10.	Muzaferović Fatma	1037192823	01.01.1992-14.01.1993 01.09.1997-04.04.2010	15.712,07	0,00	0,00	15.712,07
11.	Karajić Abdurahman	1037728286	01.09.1997-31.12.2017	35.825,97	7.433,19	900,99	44.160,15

12.	Rošić Muhamed	1173014738	01.09.1997-31.12.2010 01.01.2011-31.12.2017	49.585,57	16.169,28	1.959,91	67.714,76
13.	Okanović Esmā	1042458328	01.09.1997-31.12.2010 01.01.2011-03.02.2013	19.781,45	2.255,76	273,43	22.310,64
14.	Alibegić Hazim	5060330830	01.09.1997-07.06.2004 01.01.2005-16.01.2007	12.599,75	0,00	0,00	12.599,75
15.	Melkić Fikret	1042468639	01.09.1997-31.05.2005	7.525,67	0,00	0,00	7.525,67
	UKUPNO			257.314,08	38.509,34	4.667,80	300.491,22

III.

Za realizaciju ove odluke zadužuju se Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine, Federalni zavod PIO/MIO, Federalno ministarstvo financija - Porezna uprava Federacije Bosne i Hercegovine i Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, svako u okviru svoje nadležnosti.

IV.

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 778/2018
07. lipnja 2018. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, v. r.

Na osnovu člana 19. stav (2) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), a u vezi tачке III Одлуке о оснивању посебног фонда Развојне банке Федерације Босне и Херцеговине и начину кориштења новчаних средстава остварених продајом предузећа из надлежности Агенције за приватизацију у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 17/17), Влада Федерације Босне и Херцеговине, на 146. сједници, одржаној 07.06.2018. године, доноси

ОДЛУКУ

**О ОДОБРАВАЊУ РАСПОДЈЕЛЕ ДИЈЕЛА НОВЧАНИХ
СРЕДСТАВА ОСТВАРЕНИХ ПРОДАЈОМ ПРЕДУЗЕЋА
ИЗ НАДЛЕЖНОСТИ АГЕНЦИЈЕ ЗА
ПРИВАТИЗАЦИЈУ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И
ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА УПЛАТУ ДОПРИНОСА ЗА
РАДНИКЕ АГРОКОМЕРЦ Д.Д. ВЕЛИКА КЛАДУША
КОЈИ СУ СТЕКЛИ УСЛОВЕ ЗА ОДЛАЗАК У
ПЕНЗИЈУ**

I

Овом одлуком Влада Федерације Босне и Херцеговине, у функцији Скупштине Развојне банке Федерације Босне и Херцеговине, одобрава да се из средстава остварених продајом предузећа из надлежности Агенције за приватизацију у Федерацији Босне и Херцеговине која су депонована на трансакцијском рачуну посебног фонда Развојне банке Федерације Босне и Херцеговине, отвореног код Централне банке Босне и Херцеговине, дозначе средства на рачуне доприноса за ПИО/МИО, доприноса здравственог осигурања и доприноса за осигурање од незапослености на основу важећих закона, у укупном износу од 300.491,22 КМ за 15 радника привредног друштва Агрокомерц д.д. Велика Кладуша, који су испунили законске услове за одлазак у пензију, а исту не могу остварити због неуплаћених доприноса.

II

Радници којима припада право из тачке I ове одлуке су:

	Презиме и име	МБ	Период уплате	Износ ПИО/МИО	Здравство	Неуспелост	Укупно КМ
1.	Диздаревић Зејна	1186680114	01.09.1997- 31.05.2005	7.525,67	0,00	0,00	7.525,67
2.	Мурешкић Расим	5098676774	01.09.1997- 05.06.2008	13.079,32	0,00	0,00	13.079,32
3.	Мустеданагић Ариф	1171843744	01.09.1997- 31.05.2005	7.525,67	0,00	0,00	7.525,67
4.	Халикотић Арифа	1169429137	01.09.1997- 31.05.2005	7.525,67	0,00	0,00	7.525,67
5.	Куртић Кадире	1194711756	01.09.1997- 31.08.2006 01.01.2007- 14.04.2008	12.519,17	0,00	0,00	12.519,17
6.	Ковачевић Мехо	5071209131	01.09.1997- 31.05.2005	7.525,67	0,00	0,00	7.525,67
7.	Самарџић Рујка	1165297364	01.01.1992- 14.01.1993, 01.09.1997- 31.05.2005	8.405,73	0,00	0,00	8.405,73
8.	Мустеданагић Шефика	1042794439	01.09.1997- 31.12.2010 01.01.2011- 31.12.2017	27.219,64	7.433,19	900,99	35.553,82
9.	Алибашић Зумрета	1042478950	01.09.1997- 31.12.2010 01.01.2011- 14.12.2015	24.957,06	5.217,92	632,48	30.807,46
10.	Музаферовић Фатма	1037192823	01.01.1992- 14.01.1993 01.09.1997- 04.04.2010	15.712,07	0,00	0,00	15.712,07
11.	Карајић Абдурахман	1037728286	01.09.1997- 31.12.2017	35.825,97	7.433,19	900,99	44.160,15

12.	Рошић Мухамед	1173014738	01.09.1997- 31.12.2010 01.01.2011- 31.12.2017	49.585,57	16.169,28	1.959,91	67.714,76
13.	Окановић Есма	1042458328	01.09.1997- 31.12.2010 01.01.2011- 03.02.2013	19.781,45	2.255,76	273,43	22.310,64
14.	Алибеговић Хазим	5060330830	01.09.1997- 07.06.2004 01.01.2005- 16.01.2007	12.599,75	0,00	0,00	12.599,75
15.	Мелкић Фикрет	1042468639	01.09.1997- 31.05.2005	7.525,67	0,00	0,00	7.525,67
УКУПНО				257.314,08	38.509,34	4.667,80	300.491,22

III

За реализацију ове одлуке задужује се Развојна банка Федерације Босне и Херцеговине, Федерални завод ПИО/МИО, Федерално министарство финансија - Порезна управа Федерације Босне и Херцеговине и Федерално министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства, свако у оквиру своје надлежности.

IV

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

В. број 778/2018
07. јуна 2018. године
Сарајево

Премијер
Фадил Новалић, с. р.

На основу члана 19. став (2) Закона о Влади Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 и 8/06), а у веzi тачке III. Одлуке о оснивању посебног фонда Развојне банке Федерације Босне и Херцеговине и начину коришћења новчаних средстава остварених продајом предузећа из надлежности Агенције за приватизацију у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 17/17), Влада Федерације Босне и Херцеговине, на 146. сједници, одржаној 07.06.2018. године, доноси

ODLUKU

**O ODOBRAVANJU RASPODJELE DIJELA NOVČANIH
SREDSTAVA OSTVARENIH PRODAJOM PREDUZEĆA
IZ NADLEŽNOSTI AGENCIJE ZA PRIVATIZACIJU
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA UPLATU
DOPRINOSA ZA RADNIKE AGROKOMERC D.D.
VELIKA KLADUŠA KOJI SU STEKLI USLOVE ZA
ODLAZAK U PENZIJU**

I.

Ovom odlukom Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, u funkciji Skupštine Razvoјne banke Federacije Bosne i Hercegovine, odobrava da se iz sredstava ostvarenih prodajom preduzeća iz nadležnosti Agencije za privatizaciju u Federaciji Bosne i Hercegovine koja su deponovana na transakcijskom računu posebnog fonda Razvoјne banke Federacije Bosne i Hercegovine, otvorenog kod Centralne banke Bosne i Hercegovine, doznače sredstva na račune doprinosa za PIO/MIO, doprinosa zdravstvenog osiguranja i doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti na osnovu važećih zakona, u ukupnom iznosu od 300.491,22 KM za 15 radnika privrednog društva Agrokomerc d.d. Velika Kladuša, koji su ispunili zakonske uslove za odlazak u penziju, a istu ne mogu ostvariti zbog neuplaćenih doprinosa.

II.

Radnici kojima pripada pravo iz таčke I. ове одлуке су:

	Prezime i ime	MB	Period uplate	Iznos PIO/MIO	Zdravstvo	Neuposlenost	Ukupno KM
1.	Dizdarević Zejna	1186680114	01.09.1997-31.05.2005	7.525,67	0,00	0,00	7.525,67
2.	Mureškić Rasim	5098676774	01.09.1997-05.06.2008	13.079,32	0,00	0,00	13.079,32
3.	Mustedanagić Arif	1171843744	01.09.1997-31.05.2005	7.525,67	0,00	0,00	7.525,67
4.	Halikotić Arifa	1169429137	01.09.1997-31.05.2005	7.525,67	0,00	0,00	7.525,67
5.	Kurtić Kadire	1194711756	01.09.1997-31.08.2006 01.01.2007-14.04.2008	12.519,17	0,00	0,00	12.519,17
6.	Kovačević Meho	5071209131	01.09.1997-31.05.2005	7.525,67	0,00	0,00	7.525,67
7.	Samardžić Rujka	1165297364	01.01.1992- 14.01.1993, 01.09.1997- 31.05.2005	8.405,73	0,00	0,00	8.405,73
8.	Mustedanagić Šefika	1042794439	01.09.1997-31.12.2010 01.01.2011-31.12.2017	27.219,64	7.433,19	900,99	35.553,82
9.	Alibašić Zumreta	1042478950	01.09.1997-31.12.2010 01.01.2011-14.12.2015	24.957,06	5.217,92	632,48	30.807,46
10.	Muzaferović Fatma	1037192823	01.01.1992-14.01.1993 01.09.1997-04.04.2010	15.712,07	0,00	0,00	15.712,07
11.	Karajić Abdurahman	1037728286	01.09.1997-31.12.2017	35.825,97	7.433,19	900,99	44.160,15
12.	Rošić Muhamed	1173014738	01.09.1997-31.12.2010 01.01.2011-31.12.2017	49.585,57	16.169,28	1.959,91	67.714,76
13.	Okanović Esma	1042458328	01.09.1997-31.12.2010 01.01.2011-03.02.2013	19.781,45	2.255,76	273,43	22.310,64

14.	Alibegić Hazim	5060330830	01.09.1997-07.06.2004 01.01.2005-16.01.2007	12.599,75	0,00	0,00	12.599,75
15.	Melkić Fikret	1042468639	01.09.1997-31.05.2005	7.525,67	0,00	0,00	7.525,67
	UKUPNO			257.314,08	38.509,34	4.667,80	300.491,22

III.

Za realizaciju ove odluke zadužuju se Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine, Federalni zavod PIO/MIO, Federalno ministarstvo finansija - Porezna uprava Federacije Bosne i Hercegovine i Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, svako u okviru svoje nadležnosti.

IV.

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 778/2018
07. juna 2018. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, s. r.

FEDERALNO MINISTARSTVO FINACIJA/FINANSIJA

887

REGISTAR

BUDŽETSKIH/PRORAČUNSKIH KORISNIKA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

R br. iz RBK/RPK	Naziv budžetskog korisnika	Glava	Identifikacioni broj (ID broj)	Adresa (Ulica i broj)	Poštanski broj	Naziv grada/općine
01	05	08	09	10	11	12
10014	Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine	1001	4200594190002	Hamdije Kreševljakovića br. 3	71000	Sarajevo/Centar
10022	Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine	1002	4200594190002	Hamdije Kreševljakovića br. 3	71000	Sarajevo/Centar
10039	Zajedničke službe Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine	1003	4200594190002	Hamdije Kreševljakovića br. 3	71000	Sarajevo/Centar
11017	Ured predsjednika Federacije Bosne i Hercegovine	1101	4200669540004	Musala br. 9	71000	Sarajevo/Centar
11025	Ured potpredsjednika Federacije Bosne i Hercegovine - 1102	1102	4200669540004	Musala br. 9	71000	Sarajevo/Centar
11033	Ured potpredsjednika Federacije Bosne i Hercegovine - 1103	1103	4200669540004	Musala br. 9	71000	Sarajevo/Centar
12010	Vlada Federacije Bosne i Hercegovine	1201	4200149910006	Hamdije Čemerlića br. 2	71000	Sarajevo/Novo Sarajevo
12028	Služba za zajedničke poslove organa i tijela Federacije Bosne i Hercegovine	1202	4200231120002	Marka Marulića br. 2	71000	Sarajevo/Novo Sarajevo
12036	Ured Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za zakonodavstvo i uskladenost s propisima Europske unije	1203	4200232950009	Hamdije Čemerlića br. 2	71000	Sarajevo/Novo Sarajevo
12044	Ured Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za odnose sa javnošću	1204	4200177670000	Hamdije Čemerlića br. 2	71000	Sarajevo/Novo Sarajevo
12052	Ured za saradnju i zastupanje pred Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine	1205	4200788630003	Mula Mustafe Bašeskije br.6	71000	Sarajevo/Stari Grad
12069	Komisija za koncesije Federacije Bosne i Hercegovine	1206	4200986350008	Zagrebačka br. 41b	71000	Sarajevo/Novo Sarajevo
12077	Ured Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za europske integracije	1207	4202060630000	Marka Marulića br. 2	71000	Sarajevo/Novo Sarajevo
14015	Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova	1401	4200742210000	Mehmeda Spahe br. 7	71000	Sarajevo/Centar
14031	Federalna uprava policije	1403	4200742210034	Mehmeda Spahe br. 7	71000	Sarajevo/Centar
15018	Federalno ministarstvo pravde	1501	4200785450004	Valtera Perića br. 15	71000	Sarajevo/Centar
15026	Kazneno-popravni zavodi	1502		Valtera Perića br. 15	71000	Sarajevo/Centar
16019	Federalno ministarstvo finansija/financija	1601	4200575050003	Mehmeda Spahe br. 5	71000	Sarajevo/Centar
16035	Porezna uprava Federacije Bosne i Hercegovine	1603	4200575050089	Husrefa Redžića br. 4	71000	Sarajevo/Centar
16043	Financijska-Financijska policija Federacije Bosne i Hercegovine	1604	4200575050151	Maršala Tita br. 62/III	71000	Sarajevo/Centar
17013	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	1701	4227314160001	Alekse Šantića bb	88000	Mostar/Mostar
18016	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	1801	4227318400007	Braće Fejića bb	88000	Mostar/Mostar
20010	Federalno ministarstvo zdravstva	2001	4200726360000	Maršala Tita br. 9	71000	Sarajevo/Centar
20028	Zavod za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine	2002	4200735860007	Maršala Tita br. 9	71000	Sarajevo/Centar
22015	Federalno ministarstvo trgovine	2201	4227189080009	Dr. Ante Starčevića bb	88000	Mostar/Mostar
23018	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	2301	4200700990005	Marka Marulića br. 2	71000	Sarajevo/Novo Sarajevo

24019	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	2401	4200712570001	Marka Marulića br. 2	71000	Sarajevo/ Novo Sarajevo
25013	Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine	2501	4200697830000	Valtera Perića br. 15	71000	Sarajevo/Centar
26016	Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine	2601	4200545900002	Valtera Perića br. 15	71000	Sarajevo/Centar
26024	Sudska policija Federacije Bosne i Hercegovine	2602	4200545900029	Valtera Perića br. 15	71000	Sarajevo/Centar
28014	Federalno tužiteljstvo/tužilaštvo Federacije Bosne i Hercegovine	2801	4200199480000	Valtera Perića br. 15/II	71000	Sarajevo/Centar
29017	Federalno pravobranilaštvo - Federalno pravobraniteljstvo	2901	4200280760009	Alipašina br. 6	71000	Sarajevo/Centar
32019	Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata	3201	4200687870003	Hamdije Čemerlića br. 2	71000	Sarajevo/Novo Sarajevo
33013	Federalna uprava za geodetske i imovinsko pravne poslove	3301	4200771230001	Hamdije Kreševljakovića br. 96	71000	Sarajevo/Stari Grad
34016	Federalni zavod za statistiku	3401	4200120480000	Zelenih beretki br. 26	71000	Sarajevo/Stari Grad
35011	Federalni hidrometeorološki zavod	3501	4200315810004	Bardakčić br. 12	71000	Sarajevo/Centar
36014	Arhiv Federacije Bosne i Hercegovine	3601	4200782350009	Marka Marulića br. 2	71000	Sarajevo/Novo Sarajevo
37017	Federalni zavod za programiranje razvoja	3701	4200699450000	Dola br. 15	71000	Sarajevo/Centar
38010	Federalna direkcija robnih rezervi	3801	4200018950000	Marka Marulića br. 2	71000	Sarajevo/Novo Sarajevo
44014	Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine	4401	4200679850001	Ložionička br. 3	71000	Sarajevo/Novo Sarajevo
46010	Federalna uprava civilne zaštite	4601	4200332400006	Vitomira Lukića br. 10	71210	Sarajevo/Ilidža
46036	Federalni štab civilne zaštite	4603	4200332400006	Vitomira Lukića br. 10	71210	Sarajevo/Ilidža
47012	Gender centar Federacije Bosne i Hercegovine	4701	4200787230001	Hasana Kikića br. 18	71000	Sarajevo/Centar
49018	Javna ustanova Federalna novinska agencija - FENA	4901	4200349040003	Čemaluša br. 1	71000	Sarajevo/Centar
50016	Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta	5001	4200772980004	Dr. Ante Starčevića bb	88000	Mostar/Mostar
51011	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	5101	4200750580002	Marka Marulića br. 2	71120	Sarajevo/Novo Sarajevo
52014	Federalno ministarstvo kulture i sporta	5201	4227298880007	Obala Maka Dizdara br. 2	71000	Sarajevo/Centar
53017	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	5301	4200750400004	Hamdije Čemerlića br. 2	71000	Sarajevo/Novo Sarajevo
54010	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	5401	4227298610000	Dr. Ante Starčevića bb	88000	Mostar/Mostar
55012	Javna ustanova Centar za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine	5501	4200815380006	Halida Nazečića br. 4	71000	Sarajevo/Centar
56015	Agencija za državnu službu Federacije Bosne i Hercegovine	5601	4200931020009	Kulovića br.7	71000	Sarajevo/Centar
56023	Odbor državne službe za žalbe	5602	4200960390001	Dola br. 15	71000	Sarajevo/Centar
57018	Federalni zavod za geologiju	5701	4200295950009	Ustanička br. 11	71210	Sarajevo/Ilidža
58019	Federalni zavod za agropedologiju	5801	4200578820004	Dolina br. 6	71000	Sarajevo/Centar
59013	Federalni zavod za poljoprivredu Sarajevo	5901	4201121150000	Butmirska cesta br. 40	71210	Sarajevo/Ilidža
60011	Federalni agromediterranski zavod Mostar	6001	4227506400006	Biskupa Čule br. 10	88000	Mostar/Mostar
61014	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	6101	4201099470003	Marka Marulića br. 2	71000	Sarajevo/Novo Sarajevo
62017	Federalna Uprava za inspeksijske poslove	6201	4201159630005	Fehima ef. Čurčića br. 6	71000	Sarajevo/Centar
63010	Agencija za reviziju privatizacije u Federaciji Bosne i Hercegovine	6301	4201988180009	Ustanička br. 11	71210	Sarajevo/Ilidža
64010	Federalna agencija za upravljanje oduzetom imovinom	6401	4202101410001	Put života br. 2	71000	Sarajevo/Novo Sarajevo

Broj 06-14-3-3480/18
08. juna/lipnja 2015. godine
Sarajevo

Ministrica
Jelka Milićević, s. r.

FEDERALNO MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNE POLITIKE

888

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, na osnovu člana 19. stav 2. Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98 i 48/99) i člana 21. stav 3, a u vezi sa članom 24. Zakona o zaštiti na radu ("Službeni list SRBiH", broj 22/90), u postupku ukidanja ovlaštenja za obavljanje periodičnih pregleda iz oblasti zaštite na radu, po službenoj dužnosti, donosi

RJEŠENJE

Ukida se rješenje Federalnog ministarstva socijalne politike, raseljenih osoba i izbjeglica broj 08-17-852-2-3/98 od 21.12.1998. godine, kojim je utvrđeno da "AMTECH" d.o.o. Sarajevo ispunjava uslove u pogledu kadrova i tehničke opreme za pregled i ispitivanje u energetici i industriji, i to: instalacija niskog pogona i gromobranskih instalacija.

Broj 08-17-852-2-3/98
13. februara/veljače 2018. godine
Sarajevo

Ministar
Vesko Drljača, s. r.

889

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, na osnovu člana 19. stav 2. Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98 i 48/99) i člana 21. stav 3, a u vezi sa članom 24. Zakona o zaštiti na radu ("Službeni list SRBiH", broj 22/90), u postupku ukidanja ovlaštenja za obavljanje periodičnih pregleda iz oblasti zaštite na radu, na zahtjev Elektrozprizma d.o.o. Društvo za trgovinu proizvodnju i usluge, ul. Poslovna zona Vila br. 11, Tešanj, donosi

RJEŠENJE

Ukida se rješenje Ministarstva socijalne politike, raseljenih osoba i izbjeglica Federacije Bosne i Hercegovine broj 07-34-335/01 od 20.02.2002. godine, kojim je utvrđeno da "Elektrozprizma" d.o.o. Tešanj ispunjava uslove u pogledu kadrova i tehničke opreme za vršenje pregleda i ispitivanja, i to: električnih instalacija niskog napona i gromobranskih instalacija.

Broj UPI 03-34/12-3/18
13. februara/veljače 2018. godine
Sarajevo

Ministar
Vesko Drljača, s. r.

890

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, na osnovu člana 19. stav 2. Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98 i 48/99) i člana 21. stav 3, a u vezi sa članom 24. Zakona o zaštiti na radu ("Službeni list SRBiH", broj 22/90), u postupku ukidanja ovlaštenja za obavljanje periodičnih pregleda i ispitivanja iz oblasti zaštite na radu, po službenoj dužnosti, donosi

RJEŠENJE

Ukida se rješenje Federalnog ministarstva socijalne politike, raseljenih osoba i izbjeglica broj 08-17-652-2-3/97 od 15.09.1997. godine, kojim je utvrđeno da D.O.O. "ELMONT" SARAJEVO ispunjava uslove u pogledu kadrova i tehničke opreme za pregled i ispitivanje u energetici i industriji, i to: električnih instalacija niskog napona, uzemljivača i gromobranskih instalacija.

Broj 03-34/12-498/18
22. februara/veljače 2018. godine
Sarajevo

Ministar
Vesko Drljača, s. r.

891

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, na osnovu člana 19. stav 2. Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98 i 48/99) i člana 21. stav 3, a u vezi sa članom 24. Zakona o zaštiti na radu ("Službeni list SRBiH", broj 22/90), u postupku ukidanja ovlaštenja za obavljanje periodičnih pregleda iz oblasti zaštite na radu, po službenoj dužnosti, donosi

RJEŠENJE

Ukida se rješenje Federalnog ministarstva socijalne politike, raseljenih osoba i izbjeglica broj 08-17-514-2-3/98 od 05.06.1998. godine, kojim je utvrđeno da RMK INŽINJERING d.o.o. Zenica ispunjava uslove u pogledu kadrova i tehničke opreme za obavljanje periodičnih pregleda i ispitivanja, i to: sredstava rada i opreme i izdavanje odgovarajućih isprava iz oblasti zaštite na radu.

Broj 03-34/12-512/18
26. februara/veljače 2018. godine
Sarajevo

Ministar
Vesko Drljača, s. r.

892

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, na osnovu člana 19. stav 2. Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98 i 48/99) i člana 21. stav 3, a u vezi sa članom 24. Zakona o zaštiti na radu ("Službeni list SRBiH", broj 22/90), u postupku ukidanja ovlaštenja za obavljanje periodičnih pregleda iz oblasti zaštite na radu, po službenoj dužnosti, donosi

RJEŠENJE

Ukida se rješenje Federalnog ministarstva socijalne politike, raseljenih osoba i izbjeglica broj 08-49-1459-2-3/98 od 21.12.1998. godine, kojim je utvrđeno da JP "REMONTNI ZAVOD TRAVNIK" TRAVNIK ispunjava uslove u pogledu kadrova i tehničke opreme za pregled i ispitivanje u energetici i industriji, i to: instalacija niskog napona i gromobranskih instalacija.

Broj 03-34/12-511/18
26. februara/veljače 2018. godine
Sarajevo

Ministar
Vesko Drljača, s. r.

893

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, na osnovu člana 19. stav 2. Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98 i 48/99) i člana 21. stav 3, a u vezi sa članom 24. Zakona o zaštiti na radu ("Službeni list SRBiH", broj 22/90), u postupku ukidanja ovlaštenja za obavljanje periodičnih pregleda iz oblasti zaštite na radu, po službenoj dužnosti, donosi

RJEŠENJE

Ukida se rješenje Federalnog ministarstva rada i socijalne politike broj 06-34/13-1266/06 od 22.09.2006. godine, kojim je utvrđeno da "SANITEKS" d.d. Velika Kladuša ispunjava uslove u pogledu kadrova i tehničke opreme za obavljanje periodičnih pregleda i ispitivanja iz oblasti zaštite na radu, i to: sredstava rada i opreme, fizičkih, hemijskih ili bioloških štetnosti i mikroklima i izdavanje odgovarajućih isprava iz oblasti zaštite na radu.

Broj 03-34/12-747/18 AG
06. aprila/travnja 2018. godine
Sarajevo

Ministar
Vesko Drljača, s. r.

894

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, na osnovu člana 19. stav 2. Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98 i 48/99) i člana 21. stav 3, a u vezi sa članom 24. Zakona o zaštiti na radu ("Službeni list SRBiH", broj 22/90), u postupku ukidanja ovlaštenja za obavljanje periodičnih pregleda i ispitivanja iz oblasti zaštite na radu, po službenoj dužnosti, donosi

RJEŠENJE

Ukidaju se rješenja Federalnog ministarstva socijalne politike, raseljenih osoba i izbjeglica broj 08-17-461/96 od 30.09.1996. godine i broj 08-17-650-2-3/97 od 09.09.1997. godine, kojim je utvrđeno da DJL "IN-EL" Bihać, odnosno "IN-EL" d.o.o. - elektroinžinjering - Bihać, ispunjava uslove u pogledu kadrova i tehničke opreme za obavljanje periodičnih pregleda i ispitivanja iz oblasti zaštite na radu, i to: električnih instalacija niskog napona, gromobranskih instalacija i visokonaponskih postrojenja u trafostanicama.

Broj 03-34/12-994/18
09. aprila/travnja 2018. godine
Sarajevo

Ministar
Vesko Drljača, s. r.

895

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, na osnovu člana 19. stav 2. Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98 i 48/99) i člana 21. stav 3, a u vezi sa članom 24. Zakona o zaštiti na radu ("Službeni list SRBiH", broj 22/90), u postupku ukidanja ovlaštenja za obavljanje periodičnih pregleda iz oblasti zaštite na radu, po službenoj dužnosti, donosi

RJEŠENJE

Ukida se rješenje Federalnog ministarstva socijalne politike, raseljenih osoba i izbjeglica broj 08-17-604-2-3/97 od 11.08.1997. godine, kojim je utvrđeno da D.J.L. "CULON" TUZLA ispunjava uslove u pogledu kadrova i tehničke opreme za pregled i ispitivanje u energetici i industriji, i to: električnih instalacija visokog i niskog napona, instalacija slabe struje, uzemljivača i gromobranskih instalacija.

Broj 03-34/12-749/18 AG
10. aprila/travnja 2018. godine
Sarajevo

Ministar
Vesko Drljača, s. r.

896

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, na osnovu člana 19. stav 2. Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98 i 48/99) i člana 21. stav 3, a u vezi sa članom 24. Zakona o zaštiti na radu ("Službeni list SRBiH", broj 22/90), u postupku ukidanja ovlaštenja za obavljanje periodičnih pregleda iz oblasti zaštite na radu, po službenoj dužnosti, donosi

RJEŠENJE

1. Ukida se rješenje Federalnog ministarstva socijalne politike, raseljenih osoba i izbjeglica broj 08-17-16-2-3/99 od 01.02.1999. godine, kojim je utvrđeno da "KODEL" d.o.o. Tuzla ispunjava uslove u pogledu kadrova i tehničke opreme za pregled i ispitivanje u energetici i industriji, i to: instalacija niskog napona i gromobranskih instalacija.

2. Ukida se rješenje Federalnog ministarstva socijalne politike, raseljenih osoba i izbjeglica broj 08-17-42-2-3/00 od 28.02.2000. godine, kojim je utvrđeno da "KODELING" d.o.o. Tuzla ispunjava uslove u pogledu kadrova i tehničke opreme za vršenje pregleda i ispitivanja u energetici i industriji, i to: električnih instalacija niskog napona i gromobranskih instalacija.

Broj 03-34/12-745/18 AG
10. aprila/travnja 2018. godine
Sarajevo

Ministar
Vesko Drljača, s. r.

897

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, na osnovu člana 19. stav 2. Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98 i 48/99) i člana 21. stav 3, a u vezi sa članom 24. Zakona o zaštiti na radu ("Službeni list SRBiH", broj 22/90), u postupku ukidanja ovlaštenja za obavljanje periodičnih pregleda iz oblasti zaštite na radu, po službenoj dužnosti, donosi

RJEŠENJE

Ukida se rješenje Ministarstva za zdravstvo, rad i socijalnu zaštitu Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine broj 03/08-17-712/90 od 25.02.1991. godine, kojim je utvrđeno da DP GIK "Hidrogradnja" Sarajevo ispunjava uslove u pogledu kadrova i tehničke opreme za obavljanje periodičnih pregleda i ispitivanja, i to: sredstava rada i opreme.

Broj 03-34/12-456/18 AG
17. aprila/travnja 2018. godine
Sarajevo

Ministar
Vesko Drljača, s. r.

898

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, na osnovu člana 19. stav 2. Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98 i 48/99) i člana 21. stav 3, a u vezi sa članom 24. Zakona o zaštiti na radu ("Službeni list SRBiH", broj 22/90), u postupku ukidanja ovlaštenja za obavljanje periodičnih pregleda iz oblasti zaštite na radu, po službenoj dužnosti, donosi

RJEŠENJE

Ukida se rješenje Federalnog ministarstva socijalne politike, raseljenih osoba i izbjeglica broj 07-34-012/02 od 20.02.2002. godine, kojim je utvrđeno da D.O.O. "PROTON" Tuzla ispunjava uslove u pogledu kadrova i tehničke opreme za vršenje pregleda i ispitivanja i to: električnih zaštita, uzemljenja i gromobranskih instalacija.

Broj 03-34/12-748/18 AG
21. maja/svibnja 2018. godine
Sarajevo

Ministar
Vesko Drljača, s. r.

899

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, na osnovu člana 19. stav 2. Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98 i 48/99) i člana 21. stav 3, a u vezi sa članom 24. Zakona o zaštiti na radu ("Službeni list SRBiH", broj 22/90), u postupku ukidanja ovlaštenja za obavljanje periodičnih pregleda iz oblasti zaštite na radu, po službenoj dužnosti, donosi

Član 5.

Prema članu 18. Uredbe o zaštitnom znaku Arhiva Federacije i vrsti, kriterijima i postupku djele priznanja u oblasti arhivske djelatnosti, Arhiv Federacije vodi evidenciju o dodijeljenim priznanjima.

Član 6.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 01-05-1-314/10-2018

09. juna/lipnja 2018. godine

Sarajevo

Direktor

Prof. dr. **Adamir Jerković**, s. r.

(Sl-701/18-F)

KONKURENCIJSKO VIJEĆE/SAVJET BOSNE I HERCEGOVINE

903

Na temelju članka 25. stavak (1) točka e), članka 42. stavak (1) točka d), a u svezi sa člancima 12., 14., 16. 17. i 18. Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09), a rješavajući po Prijavi koncentracije zaprimljenoj pod brojem: UP 03-26-1-022-1-17 podnesenoj dana 14.07.2017. godine od strane gospodarskog subjekta Coca Cola HBC-Srbija d.o.o. Batajnički drum 14-16, 11 080 Beograd, Republika Srbija, putem Advokatskog društva Marić & Co d.o.o., Mehmeda Spahe 26, 71 000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina i to odvjetnika Ezmane Turković i Džane Smailagić-Hromi, Konkurencijsko vijeće na 23. (dvadesettrećoj) sjednici održanoj dana 15.03.2018. godine je donijelo

RJEŠENJE¹

- Ocjenuje se dopuštenom koncentracija na tržištu destilovanja, prečišćavanja i mješanja alkoholnih pića, koja će nastati stjecanjem kontrole nad intelektualnom svojinom - žigovima za alkoholna pića (voćne likere, brendije i aperitive) i proizvodnjom tih alkoholnih pića gospodarskog subjekta MB Impeks d.o.o., od strane gospodarskog subjekta Coca Cola HBC-Srbija d.o.o.
- Ovo Rješenje o koncentraciji se upisuje u Registar koncentracija.
- Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

Konkurencijsko vijeće je dana 14.07.2017. godine pod brojem: UP-03-26-1-022-1/17 zaprimilo Prijavu koncentracije gospodarskog subjekta Coca Cola HBC-Srbija d.o.o. Batajnički drum 14-16, 11 080 Beograd, Republika Srbija, (u daljnjem tekstu: Coca Cola Srbija ili Podnositelj prijave), podnesenu putem Advokatskog društva Marić & Co d.o.o., Mehmeda Spahe 26, 71 000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina i to odvjetnika Ezmane Turković i Džane Smailagić-Hromi, koja se tiče kupovine prava vlasništva i ovlaštenja za određena imena domena i određene žigove alkoholnih pića, registrirane ili u procesu registracije pred nadležnim tijelima, uključujući bez ograničenja svu nematerijalnu imovinu vezanu za te žigove/prijave za registraciju žigova, kao i poslovnu djelatnost vezanu za proizvode - alkoholna pića za koje su ti žigovi registrirani, za koje je podnesena prijava za registraciju ili koji se koriste od gospodarskog subjekta MB Impeks d.o.o. Banja Luka, Jovana Bijelića bb, 78000 Banja Luka, Rebulika Srpska, Bosna i Hercegovina (u daljnjem tekstu: MB Impeks) u smislu članka 12.

stavak (1) točka b) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09) (u daljnjem tekstu: Zakon).

S obzirom da Prijava nije bila kompletna, Konkurencijsko vijeće je uputilo Podnositelju prijave Zahtjev za dopunu dana 27.07.2017. godine aktom broj: UP 03-26-1-022-2/17, dana 20.09.2017. godine, aktom broj: UP 03-26-1-022-4/17, dana 05.10.2017. godine, aktom broj: UP 03-26-1-022-7/17. Podnositelj prijave je Prijavu koncentracije dopunio dana 16.08.2017. godine podneskom broj: UP 03-26-1-022-3/17, dana 28.09.2017. godine, podneskom broj UP 03-26-1-022-5/17, dana 02.10.2017. godine podneskom broj UP 03-26-1-022-6/17 i dana 02.10.2017. godine, podneskom broj: UP 03-1-26-022-8/17 dana 13.10.2017. godine

Konkurencijsko vijeće, sukladno članku 16. stavak (4) Zakona, je izdalo Obavijest o dostavljenoj prijavi broj: UP 03-26-1-022-10/17 dana 28.11.2017 godine (objavljeno u dnevnom listu Nezavisne Novine) kojim je pozvalo sve zainteresirane strane na dostavljanje pisanih komentara o namjeravanoj koncentraciji. Na Obavijest nisu dostavljeni komentari zainteresiranih strana.

Nakon analize podnesene Prijave, Konkurencijsko vijeće je dana 18.12.2017. godine (akt broj: UP 03-26-1-022-12/17) Podnositelju prijave izdalo Potvrdu o primitku kompletne i uredne prijave, u smislu članka 30. stavak (3) Zakona.

Prijava je podnesena, u smislu članka 16. stavak (1) Zakona, jer su Podnositelj prijave i gospodarski subjekt MB Impeks zaključili Ugovora o kupovini robne marke 30.06.2017. godine.

1. Sudionici koncentracije

Sudionici predmetne koncentracije su gospodarski subjekti **Coca Cola HBC-Srbija** d.o.o. Batajnički drum 14-16, 11 080 Beograd, Republika Srbija i **MB Impeks** d.o.o. Banja Luka, Jovana Bijelića bb, 78000 Banja Luka, Rebulika Srpska, Bosna i Hercegovina.

1.1. Gospodarski subjekt Coca Cola Srbija

Gospodarski subjekt Coca Cola Srbija je registriran pod poslovnim imenom Coca-Cola Hellenic Bottling Company-Srbija, industrija bezalkoholnih pića d.o.o. Brograd (Zemun) kod Agencije za gospodarske subjekte Republike Srbije pod registarskim brojem: 07462905. Osnivač i vlasnik gospodarskog subjekta Coca Cola Srbija je gospodarski subjekt CC Beverages Holdings II B.V. Holandija sa 100% vlasničkog udjela. Pretežita registrirana djelatnost gospodarskog subjekta Coca Cola Srbija je proizvodnja osvježavajućih pića, mineralne vode i ostale flaširane vode.

1.1.1. Povezana društva gospodarskog subjekta Coca-Cola Srbija

Gospodarski subjekt Coca-Cola Srbija na području Bosne i Hercegovine ima jedno povezano društvo i to je gospodarski subjekt Coca-Cola HBC B-H d.o.o. Sarajevo, Mostarsko raskršće bb, Sarajevo, Hadžići, Bosna i Hercegovina (u daljnjem tekstu: Coca-Cola B-H).

Gospodarski subjekt Coca-Cola B-H je upisan u registar poslovnih subjekata kod Općinskog suda u Sarajevu pod matičnim brojem: 65-01-0806-09. Osnivač i vlasnik gospodarskog subjekta Coca-Cola B-H je gospodarski subjekt CC Beverages Holdings II B.V. Holandija sa 100% vlasničkog udjela. Pretežita registrirana djelatnost gospodarskog subjekta Coca-Cola B-H je proizvodnja osvježavajućih pića i proizvodnja mineralne vode i drugih flaširanih voda.

1.2. Gospodarski subjekt MB Impeks (ciljano društvo)

Gospodarski subjekt MB Impeks d.o.o. Banja Luka društvo za trgovinu, proizvodnju i export-impor upisan je u registar poslovnih subjekata kod Okružnog suda u Banja Luci, pod matičnim brojem 1-8242-00, njegov snivač i vlasnik je fizička

¹ Rješenje objavljeno u "Službenom glasniku BiH", broj 34/18

osoba Milan Balać, Relje Krilatic 9, Banja Luka, br.lične karte: (...), sa 100% vlasničkog udjela. Pretežita registrirana djelatnost gospodarskog subjekta MB Impeks je destilovanje, prečišćavanje i mješanje alkoholnih pića.

MB Impeks nema povezanih društava u Bosni i Hercegovini.

2. Pravni okvir ocjene koncentracije

Konkurencijsko vijeće u provođenju postupka ocjene dopuštenosti koncentracije primjenilo je odredbe Zakona, Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta ("Službeni glasnik BiH", broj 18/06 i 34/10), te Odluke o načinu podnošenja prijave i kriterija za ocjenu koncentracija gospodarskih subjekata.

Konkurencijsko vijeće, na temelju članka 43. stavak (7) Zakona, može koristiti sudsku praksu Europskog suda i odluke Europske komisije, kao i kriterije i standarde iz Uredbe Vijeća EK broj 139/2004 o kontroli koncentracije između gospodarskih subjekata, Obavijest Europske Komisije o konceptu koncentracija gospodarskih subjekata te Smjernice za ocjenu horizontalnih /vertikalnih koncentracija.

3. Pravni temelj i oblik koncentracije

Kao pravni temelj dostavljen je Ugovor o kupovini robne marke (...)¹

Transakcija predstavlja koncentraciju u smislu članka 12. stavak 1. točke b) Zakona o konkurenciji, odnosno stjecanje kontrole ili prevladavajućeg utjecaja jednog ili više gospodarskih subjekata nad drugim gospodarskim subjektom ili grupom gospodarskih subjekata, dijelom drugog gospodarskog subjekta, ili dijelovima drugih gospodarskih subjekata, i to stjecanjem kontrole nad intelektualnom svojinom - žigovima za alkoholna pića (voćne likere, brendije i aperitive) gospodarskog subjekta i proizvodnjom tih alkoholnih pića.

4. Obveza prijave koncentracije

Obveza prijave koncentracije nastaje, u smislu odredbe članka 14. stavak (1) Zakona i članka 2 pod b) Odluke o načinu podnošenja prijave i kriterija za ocjenu koncentracija gospodarskih subjekata, kada ukupni godišnji prihodi svakog od najmanje dva gospodarska subjekta sudionika koncentracije ostvareni prodajom roba i /ili usluga na tržištu Bosne i Hercegovine iznose najmanje 8 milijuna KM po završnom računu u godini koja je prethodila koncentraciji, ili ako je njihov zajednički udjel na mjerodavnom tržištu veći od 40,0%.

Prema podacima iz Prijave, ukupni godišnji prihodi gospodarskih subjekata sudionika koncentracije (i njihovih povezanih gospodarskih subjekata), na dan 31. prosinca 2016. godine, kao godini koja prethodi koncentraciji, iznosi:

Tablica 1

Gospodarski subjekti	Coca-Cola Srbija	Coca-Cola B-H	MB Impeks
Svijet	(...) KM	(...) KM	(...) KM
BiH	(...) KM	(...) KM	(...) KM

Ukupan godišnji prihod sudionika koncentracije predstavlja prihod (bez poreza na dodanu vrijednost i drugih poreza koji se izravno odnose na sudionike koncentracije, na svjetskom i na tržištu Bosne i Hercegovine), u smislu članka 8. točka h) Odluke o načinu podnošenja prijave i kriterijima za ocjenu koncentracije gospodarskih subjekata.

Prema navedenim podacima (Tablica 1.) gospodarski subjekti ne ispunjavaju uvjete ukupnog godišnjeg prihoda iz članka 14. stavak (1) točka b) Zakona, ali podatci koji su uz Prijavu koncentracije dostavljeni od strane podnositelja prijave pokazuju da sudionici koncentracije ispunjavaju uvjet o zajedničkom tržišnom udjelu (zajednički udjel na mjerodavnom

tržištu veći od 40,0%) (Tablica 2.) propisan člankom 14. stavak (1) točka b) Zakona o konkurenciji.

5. Prikupljanje podataka od drugih pravnih i fizičkih osoba koji nisu stranke u postupku

Tijekom postupka radi utvrđivanja svih mjerodavnih činjenica, u smislu članka 35. stavak (1) točke a) i c) Zakona, Konkurencijsko vijeće je prikupljalo podatke i dokumentaciju i od drugih tijela /institucija /gospodarskih subjekata koji nisu stranke u postupku.

U tom smislu, Konkurencijsko vijeće se dana 18.01.2018. godine obratilo:

- Upravi za neizravno oporezivanje BiH aktom broj: UP-03-26-1-022-20/17 koja je podneskom dana 29.01.2018. godine dostavila odgovor broj: UP-03-26-1-022-30/17
- Agenciji za statistiku BiH aktom broj: UP-03-26-1-022-19/17 koja je podneskom dana 02.02.2018. godine dostavila odgovor broj: UP-03-26-1-022-39/17
- Poreskoj upravi RS aktom broj: UP-03-26-1-022-21/17, koja je podneskom dana 1.2018. godine dostavila odgovor broj: UP-03-26-1-022-29/17
- Republičkom zavodu za statistiku RS aktom broj: UP-03-26-1-022-22/17, koji je podneskom dana 30.01.2018. godine dostavio odgovor broj: UP-03-26-1-022-31/17 i dana 13.02.2018. godine dostavio odgovor broj: UP-03-26-1-022-41/17
- Agenciji za posredničke, informatičke i financijske usluge aktom broj: UP-03-26-1-022-23/17, koja je dana 24.01.2018. godine podneskom broj: UP-03-26-1-022-24/17 dostavila odgovor.

Dana 24.01.2018. godine Konkurencijsko vijeće je zatražilo podatke o mjerodavnom tržištu proizvodnje i prodaje voćnih likera, brendija i aperitiva, od konkurenata koje je naveo Podnositelj prijave i to:

- MONOGRAM d.o.o. aktom broj: UP-03-26-1-022-25/17, na koji je dana 02.02.2018. godine podneskom UP-03-26-1-022-32/17 dostavljen odgovor
- AGRO DESTIL d.o.o. aktom broj: UP-03-26-1-022-27/17, na koji je dana 07.02.2018. godine podneskom broj: UP-03-26-1-022-40/17 dostavljen odgovor
- BOBITA d.o.o. aktom broj: UP-03-26-1-022-26/17
- Agro Group dana 13.02.2018. godine aktom broj: UP-03-26-1-022-42/17 na koji je dana 22.02.2018. godine podneskom broj: UP-03-26-1-022-47/17 stigao odgovor.

Konkurencijsko vijeće dana 05.02.2018. godine se obratilo sljedećim gospodarskim subjektima radi podataka koji bi mogli biti mjerodavni za predmetni postupak i to:

- BMB Delta d.o.o. aktom broj: UP-03-26-1-022-38/17 na koji je dana 16.02.2018. godine dostavljen odgovor podneskom broj: UP-03-26-1-022-43/17
- Prijedorčanka AD aktom broj: UP-03-26-1-022-33/17 na koji je dana 19.02.2018. godine dostavljen odgovor podneksom broj: UP-03-26-1-022-45/17
- VINO PRODUKT D.O.O. aktom broj: : UP-03-26-1-022-34/17 na koji je dana 19.02.2018. godine dostavljen odgovor podneskom broj: UP-03-26-1-022-44/17
- Podrum Vukoje 1982 d.o.o. aktom broj: UP-03-26-1-022-35/17 na koji je dana 20.02.2018. godine dostavljen odgovor podneskom broj UP-03-26-1-022-46/17
- Podrum Manastira Tvrdoš aktom broj: UP-03-26-1-022-37/17

¹ (...) - podaci predstavljaju poslovnu tajnu

- SWISSLION d.o.o Trebinje aktom broj: UP 03-26-1-022-36/17

Radi jasnijeg uvida u tržište na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine, Konkurencijsko vijeće se dana 22.02.2018. godine, aktom broj: UP 03-26-2-022-48/17 obratilo Financijko Informatičkoj Agenciji u Federaciji BiH.

6. Mjerodavno tržište koncentracije

Mjerodavno tržište koncentracije, u smislu članka 3. Zakona, te čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, čini tržište određenih proizvoda/usluga koje su predmet obavljanja djelatnosti na određenom zemljopisnom tržištu.

Prema odredbi članka 4. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, mjerodavno tržište u proizvodnom smislu obuhvata sve proizvode i/ili usluge koje potrošači i/ili korisnici smatraju međusobno zamjenjivim, pod prihvatljivim uvjetima, imajući u vidu posebice njihove bitne značajke, kvalitetu, uobičajenu namjenu, način uporabe, uvjete prodaje i cijene.

Nadalje, prema članku 5. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu obuhvata cjelokupan ili dio teritorija Bosne i Hercegovine na kome gospodarski subjekt djeluje u prodaji i/ili kupovini mjerodavnog proizvoda pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uvjetima i koji to tržište bitno razlikuje od uvjeta tržišne konkurencije na susjednim zemljopisnim tržištima.

Uzimajući u obzir pretežito registriranu djelatnost ciljnog društva i predmet transakcije, kao mjerodavno tržište proizvoda i/ili usluga je utvrđeno tržište destilovanje, prečišćavanje i mješanje alkoholnih pića.

Budući da sjedište Ciljnog društvo u Republici Srpskoj gdje se i obavlja destilovanje, prečišćavanje i mješanje alkoholnih pića, kao mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu je utvrđeno tržište Republike Srpske.

Slijedom iznesenoga, pod mjerodavnim tržištem predmetne koncentracije smatrat će se tržište destilovanje, prečišćavanje i mješanje alkoholnih pića u Republici Srpskoj.

6.1. Analiza mjerodavnog tržišta

Procjena Podnositelja prijave je da tržišni udjeli sudionika koncentracije i njihovih glavnih konkurenata na mjerodavnom tržištu proizvodnje voćnih likera, brendija i aperitiva u Republici Srpskoj u 2016. godinu iznosi:

Tablica 2

Gospodarski subjekti	Procjena tržišnog udjela u RS
MB Impeks	(...)%
Coca-Cola B-H	(...)%
Agrogrup	(...)%
Monogram	(...)%
Agrodestil	(...)%
Ostali	(...)%
Ukupno	100%

Izvor: podatci iz Prijave

Analizom procjene tržišta koju je dostavio Podnositelj prijave koncentracije, utvrđeno je da se ista ne može uzeti kao relevantna za ocjenu predmetne koncentracije, jer nisu navedeni svi gospodarski subjekti koji sudjeluju na tom tržištu, te da neki od navedenih i to gospodarski subjekt Monogram, se ne bave istom djelatnošću kao ciljno društvo, nego su ugostiteljski objekti.

Konkurencijsko vijeće je prikupilo podatke od drugih pravnih i fizičkih osoba koji nisu stranke u postupku i iste uzeo kao mjerodavne za predmetni postupak ocjene koncentracije.

Agencija za statistiku BiH i Republički zavod za statistiku RS, su na upit Konkurencijskog vijeća o eventualnim podacima na tržištu proizvodnje voćnih likera, brendija i aperitiva, u svom odgovoru pojasnili da ne prikupljaju podatke pod tim nazivom djelatnosti, nego prema šifri djelatnosti 11.01. - destilovanje,

prečišćavanje i mješanje alkoholnih pića. Pod ovom šifrom djelatnosti su dostavili zbirno predstavljene podatke o ostvarenoj proizvodnji za alkoholna pića dobijena destilacijom vina ili komine od grožđa; rum i druga alkoholna pića dobijena destilacijom fermentisanih proizvoda od šećerne trske; džin i klevovača; žestoka alkoholna pića od voća; žestoka alkoholna pića, likeri i ostala alkoholna pića, bez da su dostavili pojedinačne podatke za svakog gospodarskog subjekta koji se bavi tom djelatnošću čije podatke su obrađivali.

Analizom podataka prikupljenih od naprijed navedenih institucija, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da se mjerodavno tržište proizvoda odredi prema pretežito registriranoj djelatnosti ciljnog društva. Obzirom da je pretežito registrirana djelatnost gospodarskog subjekta MB Impeks destilovanje, prečišćavanje i mješanje alkoholnih pića, te kako isti tu djelatnost obavlja samo na teritoriju Republike Srpske, pod mjerodavnim tržištem predmetne koncentracije smatra se tržište destilovanje, prečišćavanje i mješanje alkoholnih pića u Republici Srpskoj.

Kako je od svih mjerodavnih institucija kojima se Konkurencijsko vijeće obraćalo, samo Agencija za posredničke, informatičke i finansijske usluge Republike Srpske, imala zakonsku mogućnost da dostavi pojedinačno podatke o privrednim subjektima koji se bave destilovanjem, prečišćavanjem i mješanjem alkoholnih pića i njihovim prihodima ostvarenim u 2016. godini, ti podaci su uzeti kao mjerodavni za utvrđivanje tržišnog učešća učesnika koncentracije i njihovih konkurenata na relevantnom tržištu.

Procjena tržišnog učešća učesnika koncentracije i njihovih glavnih konkurenata na relevantnom tržištu **destilovanja, prečišćavanja i mješanja alkoholnih pića** u Republici Srpskoj u 2016. godini, je slijedeća:

Tablica 3

Gospodarski subjekti	Procjena tržišnog udjela u RS
MB Impeks d.o.o. Banja Luka	(...)%
AGRO DESTIL d.o.o. Laktaši	(...)%
Prijedorčanka a.d. Prijedor	(...)%
MUR GROUP d.o.o. Istočno Sarajevo	(...)%
Naša Mala Destilerija d.o.o. Istočno Sarajevo	(...)%
Vinski podrum Marić Trebinje	(...)%
Podrum "Porodica Berak" s.p.	(...)%
Ukupno	100%

Izvor: podatci APIF-a

Gospodarski subjekt MB Impeks se ne bavi prodajom i distribucijom proizvedenih alkoholnih pića, nego sva alkoholna pića iz njegovog portfolija izravno kupuje gospodarski subjekt (...), te zajedno sa kompletnim asortimanom robe koji posjeduje, distribuira putem veleprodaje.

7. Ocjena koncentracije

Konkurencijsko vijeće je analizom naprijed navedenih mjerodavnih podataka (Tablica 3.), u smislu članka 17. Zakona, ocijenilo da provođenjem predmetne koncentracije neće doći do promjene tržišnog udjela sudionika predmetne koncentracije na mjerodavnom tržištu destilovanja, prečišćavanja i mješanja alkoholnih pića u Republici Srpskoj iz razloga što gospodarski subjekt Coca-Cola Srbija ne sudjeluje na ovom mjerodavnom tržištu, te će kupovinom prava vlasništva i ovlasti za određena imena domena i određene žigove alkoholnih pića, registrirane ili u procesu registracije pred nadležnim tijelima, uključujući bez ograničenja svu nematerijalnu imovinu vezanu za te žigove/prijave za registraciju žigova, kao i poslovnu djelatnost vezanu za proizvode - alkoholna pića za koje su ti žigovi registrirani, ustvari samo doći na mjesto ciljnog društva i preuzeti već postojeći tržišni udjel od (...)% na tom tržištu.

Obzirom da predmetnom koncentracijom neće doći do promjene strukture mjerodavnog tržišta niti stvaranja vladajućeg

položaja njenih sudionika, samim tim ova koncentracija neće dovesti do negativnih učinaka na ostale stvarne i potencijalne konkurente.

S tim u svezi, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da predmetna koncentracija ne sprječava, ne ograničava niti narušava tržišnu konkurenciju na mjerodavnom tržištu destilovanja, prečišćavanja i mješanja alkoholnih pića u Republici Srpskoj, pa je odlučilo kao u izreci ovog Rješenja.

8. Administrativna pristojba

Podnositelj Prijave na ovo Rješenje, sukladno članku 2. stavak (1) Tarifni broj 107. točka d) pod 2) Odluke o visini administrativnih pristojbi u svezi sa procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem ("Službeni glasnik BiH", br. 30/06 i 18/11) je dužan platiti administrativnu pristojbu u ukupnom iznosu od 25.000,00 KM u korist Proračuna institucija Bosne i Hercegovine.

9. Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovog Rješenja nije dozvoljen priziv.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana primitka, odnosno objavljivanja ovog Rješenja.

Broj UP 03-26-1-022-50/17

15. ožujka 2018. godine
Sarajevo

Predsjednik
Ivo Jerkić, s. r.

На основу члана 25. став (1) тачка е), члана 42. став (1) тачка д), а у вези са члановима 12., 14., 16. 17. и 18. Закона о конкуренцији ("Службени гласник БиХ", бр. 48/05, 76/07 и 80/09), а рјешавајући по Пријави концентрације запримљеној под бројем: УП 03-26-1-022-1-17 поднесеној дана 14.07.2017. године од стране привредног субјекта *Coca Cola HBC*-Србија д.о.о. Батајнички друм 14-16, 11 080 Београд, Република Србија, путем Адвокатског друштва Марић & Цо д.о.о., Мехмеда Спахе 26, 71 000 Сарајево, Босна и Херцеговина и то адвоката Езмане Турковић и Цане Смаилагић-Хроми, Конкуренијски савјет на 23. (двадесеттрећој) сједници одржаној дана 15.03.2018. године је донио

РЈЕШЕЊЕ¹

- Оцјењује се допуштеном концентрација на тржишту дестиловања, пречишћавања и мјешања алкохолних пића, која ће настати стицањем контроле над интелектуалном својином - жиговима за алкохолна пића (воћне ликере, брендије и аперитиве) и производњом тих алкохолних пића привредног субјекта МБ Импекс д.о.о., од стране привредног субјекта Цоца Цола ХБЦ-Србија д.о.о.
- Ово Рјешење о концентрацији се уписује у Регистар концентрација.
- Ово Рјешење је коначно и биће објављено у "Службеном гласнику БиХ", службеним гласницима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

Конкуренијски савјет је дана 14.07.2017. године под бројем: УП-03-26-1-022-1/17 запримио Пријаву концентрације привредног субјекта Цоца Цола ХБЦ-Србија д.о.о. Батајнички друм 14-16, 11 080 Београд, Република Србија, (у даљем тексту: *Coca Cola* Србија или Подносилац пријаве), поднесену путем Адвокатског друштва Марић & Цо д.о.о., Мехмеда Спахе 26, 71 000 Сарајево, Босна и

Херцеговина и то адвоката Езмане Турковић и Цане Смаилагић-Хроми, која се тиче куповине права власништва и овлаштења за одређена имена домена и одређене жигове алкохолних пића, регистроване или у процесу регистрације пред надлежним тијелима, укључујући без ограничења сву нематеријалну имовину везану за те жигове/пријаве за регистрацију жигова, као и пословну дјелатност везану за производе - алкохолна пића за које су ти жигови регистровани, за које је поднесена пријава за регистрацију или који се користе од привредног субјекта МБ Импекс д.о.о. Бања Лука, Јована Бијелића бб, 78000 Бања Лука, Ребулика Српска, Босна и Херцеговина (у даљем тексту: МБ Импекс) у смислу члана 12. став (1) тачка б) Закона о конкуренцији ("Службени гласник БиХ", бр. 48/05, 76/07 и 80/09) (у даљем тексту: Закон).

С обзиром да Пријава није била комплетна, Конкуренијски савјет је упутио Подносиоцу пријаве Захтјев за допуну дана 27.07.2017. године актом број: УП 03-26-1-022-2/17, дана 20.09.2017. године, актом број: УП 03-26-1-022-4/17, дана 05.10.2017. године, актом број: УП 03-26-1-022-7/17. Подносилац пријаве је Пријаву концентрације допунио дана 16.08.2017. године поднеском број: УП 03-26-1-022-3/17, дана 28.09.2017. године, поднеском број УП 03-26-1-022-5/17, дана 02.10.2017. године поднеском број УП 03-26-1-022-6/17 и дана 02.10.2017. године, поднеском број: УП 03-1-26-022-8/17 дана 13.10.2017. године.

Конкуренијски савјет, у складу са чланом 16. став (4) Закона, је издао Обавјештење о достављеној пријави број: УП 03-26-1-022-10/17 дана 28.11.2017. године (објављено у дневном листу Независне Новине) којим је позвао све заинтересоване стране на достављање писаних коментара о намјерованој концентрацији. На Обавјештење нису достављени коментари заинтересованих страна.

Након анализе поднесене Пријаве, Конкуренијски савјет је дана 18.12.2017. године (акт број: УП 03-26-1-022-12/17) Подносиоцу пријаве издао Потврду о пријему комплетне и уредне пријаве, у смислу члана 30. став (3) Закона.

Пријава је поднесена, у смислу члана 16. став (1) Закона, јер су Подносилац пријаве и привредни субјекат МБ Импекс закључили Уговора о куповини робне марке 30.06.2017. године.

1. Учесници концентрације

Учесници предметне концентрације су привредни субјекти *Coca Cola HBC*-Србија д.о.о. Батајнички друм 14-16, 11 080 Београд, Република Србија и **МБ Импекс** д.о.о. Бања Лука, Јована Бијелића бб, 78000 Бања Лука, Ребулика Српска, Босна и Херцеговина

1.1. Привредни субјекат *Coca Cola* Србија

Привредни субјекат *Coca Cola* Србија је регистрован под пословним именом *Coca-Cola Hellenic Bottling Company*-Србија, индустрија безалкохолних пића д.о.о. Београд (Земун) код Агенције за привредне субјекте Републике Србије под регистарским бројем: 07462905. Оснивач и власник привредног субјекта *Coca Cola* Србија је привредни субјекат *CC Beverages Holdings II B.V.* Холандија са 100% власничког учешћа. Претежна регистрована дјелатност привредног субјекта *Coca Cola* Србија је производња освјежавајућих пића, минералне воде и остале флаширане воде.

1.1.1. Повезана друштва привредног субјекта *Coca-Cola* Србија

Привредни субјекат *Coca-Cola* Србија на подручју Босне и Херцеговине има једно повезано друштво и то је

¹ Рјешење објављено у "Службеном гласнику БиХ", број 34/18

привредни субјекат *Coca-Cola HBC B-H* д.о.о Сарајево, Мостарско раскршће бб, Сарајево, Хаџићи, Босна и Херцеговина (у даљем тексту: *Coca-Cola B-H*).

Привредни субјекат *Coca-Cola B-H* је уписан у регистар пословних субјеката код Општинског суда у Сарајево под матичним бројем: 65-01-0806-09. Оснивач и власник привредног субјекта *Coca-Cola B-H* је привредни субјекат *CC Beverages Holdings II B.V.* Холандија са 100% власничког учешћа. Претежна регистрована дјелатност привредног субјекта *Coca-Cola B-H* је производња освјежавајућих пића и производња минералне воде и других флашираних вода.

1.2. Привредни субјекат МБ Импекс (циљано друштво)

Привредни субјекат МБ Импекс д.о.о. Бања Лука друштво за трговину, производњу и експорт-импор уписан је у регистар пословних субјеката код Окружног суда у Бања Луци, под матичним бројем 1-8242-00, његов оснивач и власник је физичко лице Милан Балаћ, Реље Крилатице 9, Бања Лука, бр.личне карте: (...), са 100% власничког учешћа. Претежна регистрована дјелатност привредног субјекта МБ Импекс је дестиловање, пречишћавање и мјешање алкохолних пића.

МБ Импекс нема повезаних друштава у Босни и Херцеговини.

2. Правни оквир оцјене концентрације

Конкуренијски савјет у провођењу поступка оцјене допуштености концентрације примјенио је одредбе Закона, Одлуке о утврђивању релевантног тржишта ("Службени гласник БиХ", број 18/06 и 34/10), те Одлуке о начину подношења пријаве и критеријума за оцјену концентрација привредних субјеката.

Конкуренијски савјет, на основу члана 43. став (7) Закона, може користити судску праксу Европског суда и одлуке Европске комисије, као и критеријуме и стандарде из Уредбе Савјета ЕК број 139/2004 о контроли концентрације између привредних субјеката, Обавјештење Европске Комисије о концепту концентрација привредних субјеката те Смјеренице за оцјену хоризонталних /вертикалних концентрација.

3. Правни основ и облик концентрације

Као правни основ достављен је Уговор о куповини робне марке (...) ¹

Трансакција представља концентрацију у смислу члана 12. става 1. тачке б) Закона о конкуренцији, односно стицање контроле или превладавајућег утицаја једног или више привредних субјеката над другим привредним субјектом или групом привредних субјеката, дијелом другог привредног субјекта, или дијеловима других привредних субјеката, и то стицањем контроле над интелектуалном својином - жиговима за алкохолна пића (воћне ликере, брендије и аперитиве) привредног субјекта и производњом тих алкохолних пића.

4. Обавеза пријаве концентрације

Обавеза пријаве концентрације настаје, у смислу одредбе члана 14. став (1) Закона и члана 2 под б) Одлуке о начину подношења пријаве и критеријума за оцјену концентрација привредних субјеката, када укупни годишњи приходи сваког од најмање два привредна субјекта учесника концентрације остварени продајом роба и /или услуга на тржишту Босне и Херцеговине износе најмање 8 милиона КМ по завршном рачуну у години која је претходила концентрацији, или ако је њихово заједничко учешће на релевантном тржишту веће од 40,0%.

Према подацима из Пријаве, укупни годишњи приходи привредних субјеката учесника концентрације (и њихових повезаних привредних субјеката), на дан 31. децембар 2016. године, као години која претходи концентрацији, износе:

Табела 1

Привредни субјекти	<i>Coca-Cola Србија</i>	<i>Coca-Cola Б-Х</i>	МБ Импекс
Свијет	(...) КМ	(...) КМ	(...) КМ
БиХ	(...) КМ	(...) КМ	(...) КМ

Укупан годишњи приход учесника концентрације представља приход (без пореза на додану вриједност и других пореза који се директно односе на учеснике концентрације, на свјетском и на тржишту Босне и Херцеговине), у смислу члана 8. тачка х) Одлуке о начину подношења пријаве и критеријумима за оцјену концентрације привредних субјеката.

Према наведеним подацима (Табела 1.) привредни субјекти не испуњавају услове укупног годишњег прихода из члана 14. став (1) тачка б) Закона, али подаци који су уз Пријаву концентрације достављени од стране подносиоца пријаве показују да учесници концентрације испуњавају услов о заједничком тржишном учешћу (заједничко учешће на релевантном тржишту веће од 40,0%) (Табела 2.) прописан чланом 14. став (1) тачка б) Закона о конкуренцији.

5. Прикупљање података од других правних и физичких лица који нису странке у поступку

Током поступка ради утврђивања свих релевантних чињеница, у смислу члана 35. став (1) тачке а) и ц) Закона, Конкуренијски савјет је прикупљао податке и документацију и од других тијела /институција /привредних субјеката који нису странке у поступку.

У том смислу, Конкуренијски савјет се дана 18.01.2018. године обратио:

- Управи за индиректно опорезивање БиХ актом број: УП-03-26-1-022-20/17 која је поднеском дана 29.01.2018. године доставила одговор број: УП-03-26-1-022-30/17
- Агенцији за статистику БиХ актом број: УП-03-26-1-022-19/17 која је поднеском дана 02.02.2018 године доставила одговор број: УП-03-26-1-022-39/17
- Пореској управи РС актом број: УП-03-26-1-022-21/17, која је поднеском дана 1.2.2018. године доставила одговор број: УП-03-26-1-022-29/17
- Републичком заводу за статистику РС актом број: УП-03-26-1-022-22/17, који је поднеском дана 30.01.2018. године доставио одговор број: УП-03-26-1-022-31/17 и дана 13.02.2018. године доставио одговор број: УП-03-26-1-022-41/17
- Агенцији за посредничке, информатичке и финансијске услуге актом број: УП-03-26-1-022-23/17, која је дана 24.01.2018. године поднеском број: УП-03-26-1-022-24/17 доставила одговор.

Дана 24.01.2018. године Конкуренијски савјет је затражио податке о релевантном тржишту производње и продаје воћних ликера, брендија и аперитива, од конкурената које је навео Подносилац пријаве и то:

- МОНОГРАМ д.о.о. актом број: УП-03-26-1-022-25/17, на који је дана 02.02.2018. године поднеском УП-03-26-1-022-32/17 достављен одговор
- АГРО ДЕСТИЛ д.о.о. актом број: УП-03-26-1-022-27/17, на који је дана 07.02.2018. године поднеском број: УП-03-26-1-022-40/17 достављен одговор
- БОБИТА д.о.о. актом број: УП-03-26-1-022-26/17

¹ (...) Подаци претстављају пословну тајну

- Агро Групп дана 13.02.2018. године актом број: УП-03-26-1-022-42/17 на који је дана 22.02.2018. године поднеском број: УП-03-26-1-022-47/17 стигао одговор.

Конкуренијски савјет дана 05.02.2018. године се обратио сљедећим привредним субјектима ради података који би могли бити релевантни за предметни поступак и то:

- БМБ Делта д.о.о. актом број: УП-03-26-1-022-38/17 на који је дана 16.02.2018. године достављен одговор поднеском број: УП-03-26-1-022-43/17
- Приједорчанка АД актом број: УП-03-26-1-022-33/17 на који је дана 19.02.2018. године достављен одговор поднеском број: УП-03-26-1-022-45/17
- ВИНО ПРОДУКТ Д.О.О. актом број: : УП-03-26-1-022-34/17 на који је дана 19.02.2018. године достављен одговор поднеском број: УП-03-26-1-022-44/17
- Подрум Вукоје 1982 д.о.о. актом број: УП-03-26-1-022-35/17 на који је дана 20.02.2018. године достављен одговор поднеском број УП-03-26-1-022-46/17
- Подрум Манастира Тврдош актом број: УП-03-26-1-022-37/17
- SWISSLION д.о.о Требиње актом број: УП 03-26-1-022-36/17.

Ради јаснијег увида у тржиште на цијелој територији Босне и Херцеговине, Конкуренијски савјет се дана 22.02.2018. године, актом број: УП 03-26-2-022-48/17 обратио Финансијко Информатичкој Агенцији у Федерацији БиХ.

6. Релевантно тржиште концентрације

Релевантно тржиште концентрације, у смислу члана 3. Закона, те чл. 4. и 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, чини тржиште одређених производа/услуга које су предмет обављања дјелатности на одређеном географском тржишту.

Према одредби члана 4. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, релевантно тржиште у производном смислу обухвата све производе и/или услуге које потрошачи и/или корисници сматрају међусобно замјењивим, под прихватљивим условима, имајући у виду посебице њихове битне особине, квалитет, уобичајену намјену, начин употребе, услове продаје и цијене.

Надаље, према члану 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, релевантно тржиште у географском смислу обухвата цјелокупну или дио територије Босне и Херцеговине на којој привредни субјекат дјелује у продаји и/или куповини релевантног производа под једнаким или довољно уједначеним условима и који то тржиште битно разликује од услова тржишне конкуренције на сусједним географским тржиштима.

Узимајући у обзир претежну регистровану дјелатности циљног друштва и предмет трансакције, као релевантно тржиште производа и/или услуга је утврђено тржиште дестиловање, пречишћавање и мјешање алкохолних пића.

Будући да сједиште Циљног друштво у Републици Српској гдје се и обавља дестиловање, пречишћавање и мјешање алкохолних пића, као релевантно тржиште у географском смислу је утврђено тржиште Републике Српске.

Слиједом изнесенога, под релевантним тржиштем предметне концентрације сматраће се тржиште дестиловања, пречишћавањ и мјешања алкохолних пића у Републици Српској.

6.1. Анализа релевантног тржишта

Процјена Подносиоца пријаве је да тржишна учешћа учесника концентрације и њихових главних конкурената на релевантном тржишту производње воћних ликера, брендија и аперитива у Републици Српској у 2016. годину износи:

Табела 2

Привредни субјекти	Процјена тржишног учешћа у РС
МБ Импекс	(...)%
Coca-Cola B-H	(...)%
Агрогруп	(...)%
Монограм	(...)%
Агродестил	(...)%
Остали	(...)%
Укупно	100%

Извор: подаци из Пријаве

Анализиом процјене тржишта коју је доставио Подносилац пријаве концентрације, утврђено је да се иста не може узети као релевантна за оцјену предметне концентрације, јер нису наведени сви привредни субјекти који учествују на том тржишту, те да неки од наведених и то привредни субјекат Монограм, се не баве истом дјелатношћу као циљно друштво, него су угоститељски објекти.

Конкуренијски савјет је прикупио податке од других правних и физичких лица који нису странке у поступку и исте узео као релевантне за предметни поступак оцјене концентрације.

Агенција за статистику БиХ и Републички завод за статистику РС, су на упит Конкуренијског савјета о евентуалним подацима на тржишту производње воћних ликера, брендија и аперитив, у свом одговору појаснили да не прикупљају податке под тим називом дјелатности, него према шифри дјелатности 11.01. - дестиловање, пречишћавање и мјешање алкохолних пића. Под овом шифром дјелатности су доставили збирно представљене податке о оствареној производњи за алкохолна пића добијена дестилацијом вина или комине од грожђа; рум и друга алкохолна пића добијена дестилацијом ферментисаних производа од шећерне трске; цин и клековача; жестока алкохолна пића од воћа; жестока алкохолна пића, ликери и остала алкохолна пића, без да су доставили појединачне податке за сваког привредног субјекта који се бави том дјелатношћу чије податке су обављивали.

Анализом података прикупљених од напријед наведених институција, Конкуренијски савјет је утврдио да се релевантно тржиште производа одреди према претежно регистрованој дјелатности циљног друштва. Обзиром да је претежно регистрована дјелатност привредног субјекта МБ Импекс дестиловање, пречишћавање и мјешање алкохолних пића, те како исти ту дјелатност обавља само на територији Републике Српске, под релевантним тржиштем предметне концентрације сматра се тржиште дестиловање, пречишћавање и мјешање алкохолних пића у Републици Српској.

Како је од свих релевантних институција којима се Конкуренијски савјет обраћао, само Агенција за посредничке, информатичке и финансијске услуге Републике Српске, имала законску могућност да достави појединачно податке о привредним субјектима који се баве дестиловањем, пречишћавањем и мјешањем алкохолних пића и њиховим приходима оствареним у 2016. години, ти подаци су узети као мјеродавни за утврђивање тржишног учешћа учесника концентрације и њихових конкурената на релевантном тржишту.

Процјена тржишног учешћа учесника концентрације и њихових главних конкурената на релевантном тржишту

дестиловања, пречишћавања и мјешања алкохолних пића у Републици Српској у 2016. години, је следећа:

Табела 3

Привредни субјекти	Пројена тржишног учешћа у РС
МБ Имекс д.о.о. Бања Лука	(...)%
АГРО ДЕСТИЛ д.о.о. Лакташи	(...)%
Приједорчанка а.д. Приједор	(...)%
МУР ГРОУП д.о.о. Источно Сарајево	(...)%
Наша Мала Дестилирија д.о.о. Источно Сарајево	(...)%
Вински подрум Марић Требиње	(...)%
Подрум "Породица Берак" с.п.	(...)%
Укупно	100%

Извор: подаци АПИФ-а

Привредни субјекат МБ Имекс се не бави продајом и дистрибуцијом произведених алкохолних пића, него сва алкохолна пића из његовог портфолија директно купује привредни субјекат (...), те заједно са комплетним асортиманом робе који посједује, дистрибуира путем veleпродаје.

7. Оцјена концентрације

Конкуренијски савјет је анализом напријед наведених релевантних података (Табела 3.), у смислу члана 17. Закона, оцијенио да провођењем предметне концентрације неће доћи до промјене тржишног учешћа учесника предметне концентрације на релевантном тржишту дестиловања, пречишћавања и мјешања алкохолних пића у Републици Српској из разлога што привредни субјекат *Coca-Cola* Србија не учествује на овом релевантном тржишту, те ће куповином право власништва и овлаштења за одређена имена домена и одређене жигове алкохолних пића, регистроване или у процесу регистрације пред надлежним тијелима, укључујући без ограничења сву нематеријалну имовину везану за те жигове/пријаве за регистрацију жигова, као и пословну дјелатност везану за производе - алкохолна пића за које су ти жигови регистровани, уствари само доћи на мјесто циљног друштва и преузети већ постојеће тржишно учешће од (...)% на том тржишту.

Обзиром да предметном концентрацијом неће доћи до промјене структуре релевантног тржишта нити стварања доминантног положаја њених учесника, самим тим ова концентрација неће довести до негативних ефеката на остале стварне и потенцијалне конкуренте.

С тим у вези, Конкуренијски савјет је утврдио да предметна концентрација не спрјечава, не ограничава нити нарушава тржишну конкуренцију на релевантном тржишту дестиловања, пречишћавања и мјешања алкохолних пића у Републици Српској, па је одлучио као у диспозитиву овог Рјешења.

8. Административна такса

Подносилац Пријаве на ово Рјешење, у складу са чланом 2. став (1) Тарифни број 107. тачка д) под 2) Одлуке о висини административних такси у вези са процесним радњама пред Конкуренијским савјетом ("Службени гласник БиХ", бр. 30/06 и 18/11) је дужан платити административну таксу у укупном износу од 25.000,00 КМ у корист Буџета институција Босне и Херцеговине.

9. Поука о правном лијеку

Против овог Рјешења није дозвољена жалба.

Незадовољна страна може покренути управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема, односно објављивања овог Рјешења.

Број УП 03-26-1-022-50/17

15. марта 2018. године

Сарајево

Предсједник
Иво Јеркић, с. р.

На основу члана 25. став (1) тачка е), члана 42. став (1) тачка д), а у вези са члановима 12., 14., 16. 17. и 18. Закона о конкуренцији ("Службени гласник БиХ", бр. 48/05, 76/07 и 80/09), а рјешавајући по Пријави концентрације запријемљеној под бројем: УП 03-26-1-022-1-/17 поднесеној дана 14.07.2017. године од стране привредног субјекта *Coca Cola HBC-Srbija* д.о.о. Батајнички друм 14-16, 11 080 Београд, Република Србија, путем Адвокатског друштва Марић & Co д.о.о., Mehmeda Spahe 26, 71 000 Сарајево, Босна и Херцеговина и то адвоката Езмане Турковић и Джане Смаилагић-Хромји, Конкуренијско вјеће на 23. (двадесеттрећој) сједници одржаној дана 15.03.2018. године је донјело

РЈЕШЕЊЕ¹

- Оцјенује се допушеном концентрацијом на тржишту дестиловање, пречишћавање и мјешање алкохолних пића, која ће настати стичањем контроле над интелектуалном својином - жиговима за алкохолна пића (воћне ликере, брендије и аперитиве) и производњом тих алкохолних пића привредног субјекта МБ Имекс д.о.о., од стране привредног субјекта *Coca Cola HBC-Srbija* д.о.о.
- Ово Рјешење о концентрацији се уписује у Регистар концентрација.
- Ово Рјешење је коначно и бит ће објављено у "Службеном гласнику БиХ", службеним гласилима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

Конкуренијско вјеће је дана 14.07.2017. године под бројем: УП-03-26-1-022-1/17 запријемило Пријаву концентрације привредног субјекта *Coca Cola HBC-Srbija* д.о.о. Батајнички друм 14-16, 11 080 Београд, Република Србија, (у даљем тексту: *Coca Cola Srbija* или Подносилац пријаве), поднесу путем Адвокатског друштва Марић & Co д.о.о., Mehmeda Spahe 26, 71 000 Сарајево, Босна и Херцеговина и то адвоката Езмане Турковић и Джане Смаилагић-Хромји, која се тице куповине права власништва и овлаштења за одређена имена домена и одређене жигове алкохолних пића, регистроване или у процесу регистрације пред надлежним тијелима, укључујући без ограничења сву нематеријалну имовину везану за те жигове/пријаве за регистрацију жигова, као и пословну дјелатност везану за производе - алкохолна пића за које су ти жигови регистровани, за које је поднесена пријава за регистрацију или који се користе од привредног субјекта МБ Имекс д.о.о. Бања Лука, Јована Бијелића бб, 78000 Бања Лука, Република Српска, Босна и Херцеговина (у даљем тексту: МБ Имекс) у смислу члана 12. став (1) тачка б) Закона о конкуренцији ("Службени гласник БиХ", бр. 48/05, 76/07 и 80/09) (у даљем тексту: Закон).

С обзиром да Пријава није била комплетна, Конкуренијско вјеће је упутило Подносиоцу пријаве Захтев за допуну дана 27.07.2017. године актом број: УП 03-26-1-022-2/17, дана 20.09.2017. године, актом број: УП 03-26-1-022-4/17, дана 05.10.2017.године, актом број: УП 03-26-1-022-7/17. Подносилац пријаве је Пријаву концентрације допуну дана 16.08.2017. године поднеском број: УП 03-26-1-022-3/17, дана 28.09.2017. године, поднеском број УП 03-26-1-022-5/17, дана 02.10.2017. године поднеском број УП 03-26-1-022-6/17 и дана 02.10.2017.године, поднеском број: УП 03-1-26-022-8/17 дана 13.10.2017.године

Конкуренијско вјеће, у складу са чланом 16. став (4) Закона, је издало Обавјештење о достављеној пријави број: УП 03-26-1-022-10/17 дана 28.11.2017 године (објављено у дневном листу Независне Новине) којим је позвало све заинтересоване

¹ Рјешење објављено у "Службеном гласнику БиХ", број 34/18

strane na dostavljanje pisanih komentara o namjeravanoj koncentraciji. Na Obavještenje nisu dostavljeni komentari zainteresovanih strana.

Nakon analize podnesene Prijave, Konkurencijsko vijeće je dana 18.12.2017. godine (akt broj: UP 03-26-1-022-12/17) Podnosiocu prijave izdalo Potvrdu o prijemu kompletne i uredne prijave, u smislu člana 30. stav (3) Zakona.

Prijava je podnesena, u smislu člana 16. stav (1) Zakona, jer su Podnosilac prijave i privredni subjekt MB Impeks zaključili Ugovora o kupovini robne marke 30.06.2017.godine.

1. Učesnici koncentracije

Učesnici predmetne koncentracije su privredni subjekti **Coca Cola HBC-Srbija** d.o.o. Batajnički drum 14-16, 11 080 Beograd, Republika Srbija i **MB Impeks** d.o.o. Banja Luka, Jovana Bijelića bb, 78000 Banja Luka, Republika Srpska, Bosna i Hercegovina.

1.1. Privredni subjekt Coca Cola Srbija

Privredni subjekt Coca Cola Srbija je registrovan pod poslovnim imenom Coca-Cola Hellenic Bottling Company-Srbija, industrija bezalkoholnih pića d.o.o. Brograd (Zemun) kod Agencije za privredne subjekte Republike Srbije pod registarskim brojem: 07462905. Osnivač i vlasnik privrednog subjekta Coca Cola Srbija je privredni subjekt CC Beverages Holdings II B.V. Holandija sa 100% vlasničkog udjela. Pretežna registrovana djelatnost privrednog subjekta Coca Cola Srbija je proizvodnja osvježavajućih pića, mineralne vode i ostale flaširane vode.

1.1.1. Povezana društva privrednog subjekta Coca-Cola Srbija

Privredni subjekt Coca-Cola Srbija na području Bosne i Hercegovine ima jedno povezano društvo i to je privredni subjekt Coca-Cola HBC B-H d.o.o Sarajevo, Mostarsko raskršće bb, Sarajevo, Hadžići, Bosna i Hercegovina (u daljem tekstu: Coca-Cola B-H).

Privredni subjekt Coca-Cola B-H je upisan u registar poslovnih subjekata kod Opštinskog suda u Sarajevo pod matičnim brojem: 65-01-0806-09. Osnivač i vlasnik privrednog subjekta Coca-Cola B-H je privredni subjekt CC Beverages Holdings II B.V. Holandija sa 100% vlasničkog udjela. Pretežna registrovana djelatnost privrednog subjekta Coca-Cola B-H je proizvodnja osvježavajućih pića i proizvodnja mineralne vode i drugih flaširanih voda.

1.2. Privredni subjekt MB Impeks (ciljano društvo)

Privredni subjekt MB Impeks d.o.o. Banja Luka društvo za trgovinu, proizvodnju i export-impor upisan je u registar poslovnih subjekata kod Okružnog suda u Banja Luci, pod matičnim brojem 1-8242-00, njegov snivač i vlasnik je fizičko lice Milan Balać , Relje Krilatić 9, Banja Luka, br.lične karte: (...), sa 100% vlasničkog udjela. Pretežna registrovana djelatnost privrednog subjekta MB Impeks je destilovanje, prečišćavanje i mješanje alkoholnih pića.

MB Impeks nema povezanih društava u Bosni i Hercegovini.

2. Pravni okvir ocjene koncentracije

Konkurencijsko vijeće u provođenju postupka ocjene dopuštenosti koncentracije primjenilo je odredbe Zakona, Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta ("Službeni glasnik BiH", broj 18/06 i 34/10), te Odluke o načinu podnošenja prijave i kriterija za ocjenu koncentracija privrednih subjekata.

Konkurencijsko vijeće, na osnovu člana 43. stav (7) Zakona, može koristiti sudsku praksu Evropskog suda i odluke Evropske komisije, kao i kriterije i standarde iz Uredbe Vijeća EK broj 139/2004 o kontroli koncentracije između privrednih subjekata, Obavještenje Evropske Komisije o konceptu

koncentracija privrednih subjekata te Smjernice za ocjenu horizontalnih/vertikalnih koncentracija.

3. Pravni osnov i oblik koncentracije

Kao pravni osnov dostavljen je Ugovor o kupovini robne marke (...)

Transakcija predstavlja koncentraciju u smislu člana 12. stava 1. tačke b) Zakona o konkurenciji, odnosno sticanje kontrole ili prevladavajućeg utjecaja jednog ili više privrednih subjekata nad drugim privrednim subjektom ili grupom privrednih subjekata, dijelom drugog privrednog subjekta, ili dijelovima drugih privrednih subjekata, i to sticanjem kontrole nad intelektualnom svojinom - žigovima za alkoholna pića (voćne likere, brendije i aperitive) privrednog subjekta i proizvodnjom tih alkoholnih pića.

4. Obaveza prijave koncentracije

Obaveza prijave koncentracije nastaje, u smislu odredbe člana 14. stav (1) Zakona i člana 2 pod b) Odluke o načinu podnošenja prijave i kriterija za ocjenu koncentracija privrednih subjekata, kada ukupni godišnji prihodi svakog od najmanje dva privredna subjekta učesnika koncentracije ostvareni prodajom roba i /ili usluga na tržištu Bosne i Hercegovine iznose najmanje 8 miliona KM po završnom računu u godini koja je prethodila koncentraciji, ili ako je njihov zajednički udio na relevantnom tržištu veći od 40,0%.

Prema podacima iz Prijave, ukupni godišnji prihodi privrednih subjekata učesnika koncentracije (i njihovih povezanih privrednih subjekata), na dan 31. decembar 2016. godine, kao godini koja prethodi koncentraciji, iznosi:

Tabela 1

Privredni subjekti	Coca-Cola Srbija	Coca-Cola B-H	MB Impeks
Svijet	(...) KM	(...) KM	(...) KM
BiH	(...) KM	(...) KM	(...) KM

Ukupan godišnji prihod učesnika koncentracije predstavlja prihod (bez poreza na dodanu vrijednost i drugih poreza koji se direktno odnose na učesnike koncentracije, na svjetskom i na tržištu Bosne i Hercegovine), u smislu člana 8. tačka h) Odluke o načinu podnošenja prijave i kriterijima za ocjenu koncentracije privrednih subjekata.

Prema navedenim podacima (Tabela 1.) privredni subjekti ne ispunjavaju uslove ukupnog godišnjeg prihoda iz člana 14. stav (1) tačka b) Zakona, ali podaci koji su uz Prijavu koncentracije dostavljeni od strane podnosioca prijave pokazuju da učesnici koncentracije ispunjavaju uslov o zajedničkom tržišnom udjelu (zajednički udio na relevantnom tržištu veći od 40,0%) (Tabela 2.) propisan članom 14. stav (1) tačka b) Zakona o konkurenciji.

5. Prikupljanje podataka od drugih pravnih i fizičkih lica koji nisu stranke u postupku

Tokom postupka radi utvrđivanja svih relevantnih činjenica, u smislu člana 35. stav (1) tačke a) i c) Zakona, Konkurencijsko vijeće je prikupljalo podatke i dokumentaciju i od drugih tijela /institucija /privrednih subjekata koji nisu stranke u postupku.

U tom smislu, Konkurencijsko vijeće se dana 18.01.2018. godine obratilo:

- Upravi za indirektno oporezivanje BiH aktom broj: UP-03-26-1-022-20/17 koja je podneskom dana 29.01.2018. godine dostavila odgovor broj: UP-03-26-1-022-30/17
- Agenciji za statistiku BiH aktom broj: UP-03-26-1-022-19/17 koja je podneskom dana 02.02.2018 godine dostavila odgovor broj: UP-03-26-1-022-39/17

¹ (...) - Podaci predstavljaju poslovnu tajnu

- Poreskoj upravi RS aktom broj: UP-03-26-1-022-21/17, koja je podneskom dana 1.2018. godine dostavila odgovor broj: UP-03-26-1-022-29/17
- Republičkom zavodu za statistiku RS aktom broj: UP-03-26-1-022-22/17, koji je podneskom dana 30.01.2018. godine dostavio odgovor broj: UP-03-26-1-022-31/17 i dana 13.02.2018. godine dostavio odgovor broj: UP-03-26-1-022-41/17
- Agenciji za posredničke, informatičke i finansijske usluge aktom broj: UP-03-26-1-022-23/17, koja je dana 24.01.2018. godine podneskom broj: UP-03-26-1-022-24/17 dostavila odgovor

Dana 24.01.2018. godine Konkurencijsko vijeće je zatražilo podatke o relevantnom tržištu proizvodnje i prodaje voćnih likera, brendija i aperitiva, od konkurenata koje je naveo Podnosilac prijave i to:

- MONOGRAM d.o.o. aktom broj: UP-03-26-1-022-25/17, na koji je dana 02.02.2018. godine podneskom UP-03-26-1-022-32/17 dostavljen odgovor
- AGRO DESTIL d.o.o. aktom broj: UP-03-26-1-022-27/17, na koji je dana 07.02.2018. godine podneskom broj: UP-03-26-1-022-40/17 dostavljen odgovor
- BOBITA d.o.o. aktom broj: UP-03-26-1-022-26/17
- Agro Group dana 13.02.2018. godine aktom broj: UP-03-26-1-022-42/17 na koji je dana 22.02.2018. godine podneskom broj: UP-03-26-1-022-47/17 stigao odgovor.

Konkurencijsko vijeće dana 05.02.2018. godine se obratilo slijedećim privrednim subjektima radi podataka koji bi mogli biti relevantni za predmetni postupak i to:

- BMB Delta d.o.o. aktom broj: UP-03-26-1-022-38/17 na koji je dana 16.02.2018. godine dostavljen odgovor podneskom broj: UP-03-26-1-022-43/17
- Prijedorčanka AD aktom broj: UP-03-26-1-022-33/17 na koji je dana 19.02.2018. godine dostavljen odgovor podneksom broj: UP-03-26-1-022-45/17
- VINO PRODUKT D.O.O. aktom broj: : UP-03-26-1-022-34/17 na koji je dana 19.02.2018. godine dostavljen odgovor podneskom broj: UP-03-26-1-022-44/17
- Podrum Vukoje 1982 d.o.o. aktom broj: UP-03-26-1-022-35/17 na koji je dana 20.02.2018. godine dostavljen odgovor podneskom broj UP-03-26-1-022-46/17
- Podrum Manastira Tvrdoš aktom broj: UP-03-26-1-022-37/17
- SWISSLION d.o.o Trebinje aktom broj: UP 03-26-1-022-36/17.

Radi jasnijeg uvida u tržište na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine, Konkurencijsko vijeće se dana 22.02.2018. godine, aktom broj: UP 03-26-2-022-48/17 obratilo Finansijsko Informatičkoj Agenciji u Federaciji BiH.

6. Relevantno tržište koncentracije

Relevantno tržište koncentracije, u smislu člana 3. Zakona, te čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, čini tržište određenih proizvoda/usluga koje su predmet obavljanja djelatnosti na određenom geografskom tržištu.

Prema odredbi člana 4. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, relevantno tržište u proizvodnom smislu obuhvata sve proizvode i/ili usluge koje potrošači i/ili korisnici smatraju međusobno zamjenjivim, pod prihvatljivim uslovima, imajući u vidu posebice njihove bitne osobine, kvalitet, uobičajenu namjenu, način upotrebe, uslove prodaje i cijene.

Nadalje, prema članu 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, relevantno tržište u geografskom smislu obuhvata

cjelokupnu ili dio teritorije Bosne i Hercegovine na kojoj privredni subjekt djeluje u prodaji i/ili kupovini relevantnog proizvoda pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uslovima i koji to tržište bitno razlikuje od uslova tržišne konkurencije na susjednim geografskim tržištima.

Uzimajući u obzir pretežnu registrovanu djelatnosti cilnog društva i predmet transakcije, kao relevantno tržište proizvoda i/ili usluga je utvrđeno tržište destilovanje, prečišćavanje i mješanje alkoholnih pića.

Budući da sjedište Cilnog društvo u Republici Srpskoj gdje se i obavlja destilovanje, prečišćavanje i mješanje alkoholnih pića, kao relevantno tržište u geografskom smislu je utvrđeno tržište Republike Srpske.

Slijedom iznesenoga, pod relevantnim tržištem predmetne koncentracije smatrat će se tržište destilovanje, prečišćavanje i mješanje alkoholnih pića u Republici Srpskoj.

6.1. Analiza relevantnog tržišta

Procjena Podnosioca prijave je da tržišna učešća učesnika koncentracije i njihovih glavnih konkurenata na relevantnom tržištu proizvodnje voćnih likera, brendija i aperitiva u Republici Srpskoj u 2016. godinu iznosi:

Tabela 2

Privredni subjekti	Procjena tržišnog udjela u RS
MB Impeks	(...)%
Coca-Cola B-H	(...)%
Agrogrup	(...)%
Monogram	(...)%
Agrodestil	(...)%
Ostali	(...)%
Ukupno	100%

Izvor: podaci iz Prijave

Analizom procjene tržišta koju je dostavio Podnosilac prijave koncentracije, utvrđeno je da se ista ne može uzeti kao relevantna za ocjenu predmetne koncentracije, jer nisu naveden svi privredni subjekti koji učestvuju na tom tržištu, te da neki od navedenih i to privredni subjekat Monogram, se ne bave istom djelatnošću kao ciljno društvo, nego su ugostiteljski objekti.

Konkurencijsko vijeće je prikupilo podatke od drugih pravnih i fizičkih lica koji nisu stranke u postupku i iste uzeo kao relevantne za predmetni postupak ocjene koncentracije.

Agencija za statistiku BiH i Republički zavod za statistiku RS, su na upit Konkurencijskog vijeća o eventualnim podacima na tržištu proizvodnje voćnih likera, brendija i aperitiv, u svom odgovoru pojasnili da ne prikupljaju podatke pod tim nazivom djelatnosti, nego prema šifri djelatnosti 11.01. - destilovanje, prečišćavanje i mješanje alkoholnih pića. Pod ovom šifrom djelatnosti su dostavili zborno predstavljene podatke o ostvarenoj proizvodnji za alkoholna pića dobijena destilacijom vina ili komine od grožđa; rum i druga alkoholna pića dobijena destilacijom fermentisanih proizvoda od šećerne trske; džin i klevovača; žestoka alkoholna pića od voća; žestoka alkoholna pića, liker i ostala alkoholna pića, bez da su dostavili pojedinačne podatke za svakog privrednog subjekta koji se bavi tom djelatnošću čije podatke su obdarivali.

Analizom podataka prikupljenih od naprijed navedenih institucija, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da se relevantno tržište proizvoda odredi prema pretežno registrovanoj djelatnosti cilnog društva. Obzirom da je pretežno registrovana djelatnost privrednog subjekta MB Impeks destilovanje, prečišćavanje i mješanje alkoholnih pića, te kako isti tu djelatnost obavlja samo na teritoriji Republike Srpske, pod relevantnim tržištem predmetne koncentracije smatra se tržište destilovanje, prečišćavanje i mješanje alkoholnih pića u Republici Srpskoj.

Kako je od svih relevantnih institucija kojima se Konkurencijsko vijeće obraćalo, samo Agencija za posredničke, informatičke i finansijske usluge Republike Srpske, imala

zakonsku mogućnost da dostavi pojedinačno podatke o privrednim subjektima koji se bave destilovanjem, prečišćavanjem i mješanjem alkoholnih pića i njihovim prihodima ostvarenim u 2016. godini, ti podaci su uzeti kao mjerodavni za utvrđivanje tržišnog učešća učesnika koncentracije i njihovih konkurenata na relevantnom tržištu.

Procjena tržišnog učesća učesnika koncentracije i njihovih glavnih konkurenata na relevantnom tržištu **destilovanja, prečišćavanja i mješanja alkoholnih pića** u Republici Srpskoj u 2016. godini, je slijedeća:

Tabela 3

Privredni subjekti	Procjena tržišnog udjela u RS
MB Impeks d.o.o. Banja Luka	(...)%
AGRO DESTIL d.o.o. Laktaši	(...)%
Prijedorčanka a.d. Prijedor	(...)%
MUR GROUP d.o.o. Istočno Sarajevo	(...)%
Naša Mala Destilerija d.o.o. Istočno Sarajevo	(...)%
Vinski podrum Marić Trebinje	(...)%
Podrum "Porodica Berak" s.p.	(...)%
Ukupno	100%

Izvor: podaci APIF-a

Privredni subjekt MB Impeks se ne bavi prodajom i distribucijom proizvedenih alkoholnih pića, nego sva alkoholna pića iz njegovog portfolija direktno kupuje privredni subjekt (...), te zajedno sa kompletnim asortimanom robe koji posjeduje, distribuira putem veleprodaje.

7. Ocjena koncentracije

Konkurencijsko vijeće je analizom naprijed navedenih relevantnih podataka (Tabela 3.), u smislu člana 17. Zakona, ocijenilo da provođenjem predmetne koncentracije neće doći do promjene tržišnog učešće učesnika predmetne koncentracije na relevantnom tržištu destilovanja, prečišćavanja i mješanja alkoholnih pića u Republici Srpskoj iz razloga što privredni subjekat Coca-Cola Srbija ne učestvuje na ovom relevantnom tržištu, te će kupovinom prava vlasništva i ovlaštenja za određena imena domena i određene žigove alkoholnih pića, registrovane ili u procesu registracije pred nadležnim tijelima, uključujući bez ograničenja svu nematerijalnu imovinu vezanu za te žigove/prijave za registraciju žigova, kao i poslovnu djelatnost vezanu za proizvode - alkoholna pića za koje su ti žigovi registrovani, ustvari samo doći na mjesto ciljnog društva i preuzeti već postojeći tržišni udjel od (...) % na tom tržištu.

Obzirom da predmetnom koncentracijom neće doći do promjene strukture relevantnog tržišta stvaranjem niti stvaranja dominantnog položaja njenih učesnika, samim tim ova koncentracija neće dovesti do negativnih efekata na ostale stvarne i potencijalne konkurente.

S tim u vezi, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da predmetna koncentracija ne sprječava, ne ograničava niti narušava tržišnu konkurenciju na relevantnom tržištu destilovanja, prečišćavanja i mješanja alkoholnih pića u Republici Srpskoj, pa je odlučilo kao u dispozitivu ovog Rješenja.

8. Administrativna taksa

Podnosilac Prijave na ovo Rješenje, u skladu sa članom 2. stav (1) Tarifni broj 107. tačka d) pod 2) Odluke o visini administrativnih taksi u vezi sa procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem ("Službeni glasnik BiH", br. 30/06 i 18/11) je dužan platiti administrativnu taksu u ukupnom iznosu od 25.000,00 KM u korist Budžeta institucija Bosne i Hercegovine.

9. Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovog Rješenja nije dozvoljena žalba.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema, odnosno objavljivanja ovog Rješenja.

Broj UP 03-26-1-022-50/17

15. marta 2018. godine

Sarajevo

Predsjednik

Ivo Jerkić, s. r.

904

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, na temelju članka 25. stavak (1) točka e), članka 42. stavak (2) i članka 41. stavak (1) točka c) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", broj 48/05, 76/07 i 80/09), članka 105. i članka 13. Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16) u postupku pokrenutom po Zahtjevu za pokretanje postupka gospodarskih subjekata Blicnet d.o.o. Banja Luka, ul. Majke Jugovića 25, 78 000 Banja Luka, Bosna i Hercegovina, TELRAD NET d.o.o. Bijeljina, ul. Hase broj 1, 76 300 Bijeljina, Bosna i Hercegovina i Elta-kabel d.o.o. Doboj, ul. Dobojske brigade bb, 74 000 Doboj, Bosna i Hercegovina, podnesenom od strane odvjetnika Stevana Dimitrijevića, ul. Sime Šolaje 1, 78 000 Banja Luka, protiv gospodarskog subjekta Association de Gestion Internationale Collective des Oeuvres Audiovisuelles, ul. Rue Pestalozzi 1, CH-1202 Geneva, Švicarska Konfederacija, radi utvrđivanja postojanja zlorporabe vladajućeg položaja u smislu članka 10. stavak (2) točka c) Zakona o konkurenciji, na 23. (dvadesettrećoj) sjednici održanoj dana 15.03.2018. godine, donijelo je

RJEŠENJE¹

1. Odbija se zahtjev gospodarskih subjekata Blicnet d.o.o. Banja Luka, ul. Majke Jugovića 25, 78 000 Banja Luka, TELRAD NET d.o.o. Bijeljina, ul. Hase broj 1, 76 300 Bijeljina i Elta-kabel d.o.o. Doboj, ul. Dobojske brigade bb, 74 000 Doboj, podnesen protiv gospodarskog subjekta Association de Gestion Internationale Collective des Oeuvres Audiovisuelles, ul. Rue Pestalozzi 1, CH-1202 Geneva, Švicarska Konfederacija, radi utvrđivanja postojanja zlouporabe vladajućeg položaja u smislu članka 10. stavak (2) točka c) Zakona o konkurenciji, kao neutemeljen.
2. Odbija se zahtjev za naknadu troškova zastupanja gospodarskih subjekata Blicnet d.o.o. Banja Luka, ul. Majke Jugovića 25, 78 000 Banja Luka, TELRAD NET d.o.o. Bijeljina, ul. Hase broj 1, 76 300 Bijeljina i Elta-kabel d.o.o. Doboj, ul. Dobojske brigade bb, 74 000 Doboj u iznosu od 6.115,12 KM sa PDV-om (šestisućastopetnaest konvertibilnih maraka i dvanaest feninga), kao neutemeljen.
3. Nalaže se gospodarskim subjektima Blicnet d.o.o. Banja Luka, ul. Majke Jugovića 25, 78 000 Banja Luka, TELRAD NET d.o.o. Bijeljina, ul. Hase broj 1, 76 300 Bijeljina i Elta-kabel d.o.o. Doboj, ul. Dobojske brigade bb, 74 000 Doboj, da privrednom subjektu Association de Gestion Internationale Collective des Oeuvres Audiovisuelles, ul. Rue Pestalozzi 1, CH-1202 Geneva, Švicarska Konfederacija, nadoknadi troškove postupka u iznosu od 561,6 KM KM sa PDV-om, (petstošezdestjedna konvertibilna marka i šest feninga), u roku od 15 (petnaest) dana od dana primitka ovog Rješenja.
4. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

¹ Rješenje objavljeno u "Službenom glasniku BiH", broj 34/18

Obrazloženje

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Konkurencijsko vijeće) je dana 03.07.2017. godine, pod brojem: UP-05-26-2-020-1/17, zaprimilo Zahtjev za pokretanje postupka (u daljnjem tekstu: Zahtjev) gospodarskih subjekata Blicnet d.o.o. Banja Luka, ul. Majke Jugovića 25, 78 000 Banja Luka, Bosna i Hercegovina (u daljnjem tekstu: Blicnet ili Podnositelj zahtjeva), TELRAD NET d.o.o. Bijeljina, ul. Hase broj 1, 76 300 Bijeljina, Bosna i Hercegovina (u daljnjem tekstu: Telrad ili Podnositelj zahtjeva) i Elta-kabel d.o.o. Doboj, ul. Dobojske brigade bb, 74 000 Doboj, Bosna i Hercegovina (u daljnjem tekstu: Elta-kabel ili Podnosilac zahtjeva) podnesen od strane advokata Stevana Dimitrijevića, ul. Sime Šolaje 1, 78 000 Banja Luka, Bosna i Hercegovina protiv privrednog subjekta Association de Gestion Internationale Collective des Oeuvres Audiovisuelles, ul. Rue Pestalozzi 1, CH-1202 Geneva, Švicarska Konfederacija (u daljnjem tekstu: AGICOA ili Protivna strana), radi zlorabe vladajućeg položaja u smislu članka 10. stavak (2) točka c) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09) (u daljnjem tekstu: Zakon).

Uvidom u podneseni Zahtjev, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da isti nije kompletan i uredan, u smislu članka 28. Zakona, te je zatražilo preciziranje istog na temelju članka 31. stavak (1) Zakona, aktom broj: UP-05-26-2-020-2/17 od dana 05.07.2017. godine.

Podnositelji Zahtjeva su isti precizirali podneskom zaprimljenim pod brojem: UP-05-26-2-020-3/17 dana 17.07.2017. godine, na način da se predmetni Zahtjev odnosi na period od 15.08.2013. godine do dana podnošenja Zahtjeva, u kojem je Protivna strana zlorabljavala vladajući položaj na mjerodavnom tržištu.

Konkurencijsko vijeće je dana 21.07.2017. godine pod brojem: UP-05-26-2-020-4/17 zaprimilo upit Okružnog privrednog suda u Bijeljini kojim traži informaciju o predmetnom Zahtjevu, na što je Konkurencijsko vijeće dana 24.07.2017. godine odgovorilo aktom: UP-05-26-2-020-5/17.

Kompletiranjem predmetnog Zahtjeva, Konkurencijsko vijeće je na temelju članka 28. stavak (3) Zakona dana 11.09.2017. godine izdalo Potvrdu o primitku kompletnog i urednog Zahtjeva, broj: UP-05-26-2-020-6/17.

S obzirom da na temelju dokumentacije dostavljene uz Zahtjev nije bilo moguće utvrditi postojanje povrede Zakona bez provođenja postupka, dana 11.09.2017. godine Konkurencijsko vijeće je donijelo Zaključak o pokretanju postupka broj: UP-05-26-2-020-8/17 protiv gospodarskog subjekta AGICOA, radi utvrđivanja postojanja zlorabe vladajućeg položaja u smislu članka 10. stavak (2) točka c) Zakona. Protivna strana je dana 02.10.2017. godine dostavila odgovor na Zahtjev, zaprimljen pod brojem: UP-05-26-2-020-14/17.

Dana 20.12.2017. godine Konkurencijsko vijeće je donijelo Zaključak broj: UP-05-26-2-020-53/17 kojim je produljen rok za donošenje rješenja u predmetnom postupku za dodatna 3 (tri) mjeseca.

1. Stranke u postupku

Stranke u postupku su gospodarski subjekti Blicnet d.o.o. Banja Luka, ul. Majke Jugovića 25, 78 000 Banja Luka, Bosna i Hercegovina, TELRAD NET d.o.o. Bijeljina, ul. Hase broj 1, 76 300 Bijeljina, Bosna i Hercegovina i Elta-kabel d.o.o. Doboj, ul. Dobojske brigade bb, 74 000 Doboj, Bosna i Hercegovina i gospodarski subjekt Association de Gestion Internationale Collective des Oeuvres Audiovisuelles, ul. Rue Pestalozzi 1, CH-1202 Geneva, Švicarska Konfederacija.

1.1. Gospodarski subjekt Blicnet d.o.o. Banja Luka-Podnositelj zahtjeva

Gospodarski subjekt "Blicnet" društvo sa ograničenom odgovornošću za telekomunikacije Banja Luka je registriran u Okružnom gospodarskom sudu u Banja Luci, pod MBS: 1-3645-00, sa temeljnim kapitalom od 20.914.186,70 KM. Gospodarski subjekt Blicnet je dio grupacije "Telekom Slovenije" i obavlja djelatnost operatora javnih elektronskih komunikacijskih usluga, distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga, te medijskih usluga radija.

1.2. Gospodarski subjekt TELRAD NET d.o.o. Bijeljina-Podnositelj zahtjeva

Gospodarski subjekt Društvo sa ograničenom odgovornošću "TELRAD NET" Bijeljina je registriran u Okružnom sudu u Bijeljini, pod MBS: 59-01-0101-10, sa temeljnim kapitalom od 2.000,00 KM. Gospodarski subjekt Telrad je telekomunikacijska kompanija koja posluje u Bosni i Hercegovini u oblasti izrade telekomunikacijskih mreža, javne fiksne telefonije, VOIP i IP telefonije, kabelske televizije i interneta (temeljne registrirane djelatnosti).

1.3. Gospodarski subjekt Elta-kabel d.o.o. Doboj-Podnositelj zahtjeva

Gospodarski subjekt Društvo sa ograničenom odgovornošću za prenos zvuka, slike ili ostalih informacija "ELTA-KABEL" Doboj je registriran u Okružnom privrednom sudu Doboj, pod MBS: 60-01-0117-11 (1-4592-00), sa temeljnim kapitalom od 5.000,00 KM. Gospodarski subjekt Elta-kabel je aktivan na tržištu pružanja usluga kabelske televizije u Bosni i Hercegovini, te nudi usluge kabelske televizije u 18 gradova u Republici Srpskoj. Privredni subjekt Elta-kabel, zajedno sa partnerskim firmama pokriva gotovo čitav teritorij Bosne i Hercegovine.

1.4. Gospodarski subjekt Association de Gestion Internationale Collective des Oeuvres Audiovisuelles-Protivna strana

Gospodarski subjekt Association de Gestion Internationale Collective des Oeuvres Audiovisuelles, ul. Rue Pestalozzi 1, CH-1202 Geneva, Švicarska Konfederacija je udruga za kolektivno međunarodno upravljanje audio-vizualnim uradcima, upisano u Gospodarski registar Ženeve pod identifikacijskim brojem: CHE-103.225.085 (raniji ID: CH-660-0184984-7).

Temeljna djelatnost gospodarskog subjekta AGICOA je zastupanje i odbrana na kolektivan način materijalnih i nematerijalnih interesa njegovih pojedinačnih i institucionalnih članova, bez teritorijalnog ograničenja.

Aktivnosti gospodarskog subjekta AGICOA se naročito tiču naknade plative članovima u slučaju simultane, potpune, neizmijenjene i kontinuirane retransmisije kablovskim, satelitskim ili bilo kojim sličnim putem televizijskih programa koji sadrže audiovizuelne radove za koje oni drže ili predstavljaju bilo koja prava. Također privredni subjekt AGICOA vrši prikupljanje iznosa utvrđenih putem pregovora ili u okviru zakonskih postupaka kao i podjele iznosa koji pripadaju nositeljima prava u slučaju retransmisije audiovizualnih radova. Prema Statutu, gospodarski subjekt AGICOA ima ovlast članova da ovlasti ili zabrani retransmisiju audiovizualnih radova sadržanih u televizijskim programima preuzetim od strane trećih osoba i reemitovanim bez ovlaštenja nositelja prava.

Gospodarski subjekt AGICOA, odbranu i zastupanje interesa članova postiže putem vanskudskih pregovora, kao i putem građanskih, krivičnih, upravnih i/ili arbitražnih postupaka.

2. Pravni okvir predmetnog postupka

Konkurencijsko vijeće je u tijeku postupka primijenilo odredbe Zakona, Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta ("Službeni glasnik BiH", br.18/06 i 34/10) i odredbe Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 i 41/13 i 53/16) (u daljnjem tekstu: Zakon o upravnom postupku).

Konkurencijsko vijeće je primijenilo odredbe Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskih i srodnih prava ("Službeni glasnik BiH", broj 63/10), Pravilo 56/2011 o dozvolama za distribuciju audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija ("Službeni glasnik BiH", br. 98/11) i Zakon o obligacionim odnosima ("Službeni list RBiH" broj 2/92, 13/93 i 13/94, "Službene novine Federacije BiH", broj 29/03 i 42/11) (u daljnjem tekstu: Zakon o obligacionim odnosima).

3. Postupak po zahtjevu za pokretanje postupka

U Zahtjevu, Podnositelji zahtjeva opisuju činjenično stanje i okolnosti koje su razlog za podnošenje Zahtjeva, te navode slijedeće:

- Gospodarski subjekt AGICOA zlouporabljuje vladajući položaj na tržištu pružanja usluga zastupanja i odbrane autorskih prava u svezi sa reemitiranjem audiovizualnih djela na teritoriju Bosne i Hercegovine svojim propuštanjem da: 1) zaključi ugovore sa svim distributerima audiovizualnih medijskih usluga u Bosni i Hercegovini, 2) pokrene postupke za naplatu naknade štete protiv operatera u Bosni i Hercegovini koji su vršili reemitiranje televizijskih programa u kojima su sadržana audiovizualna djela bez zaključenog ugovora sa gospodarskim subjektom AGICOA i 3) poduzme radnje radi zabrane reemitiranja televizijskih programa u kojima su sadržana audiovizualna djela onih operatera u Bosni i Hercegovini koji to vrše bez odgovarajućeg ugovora sa gospodarskim subjektom AGICOA, a istovremeno podnošenjem tužbe protiv Podnositelja Zahtjeva uslijed neplaćenih faktura.
- Prema informacijama dostupnim Podnositeljima Zahtjeva, gospodarski subjekt AGICOA nema povezana društva u Bosni i Hercegovini.
- Podnositelji Zahtjeva su kroz svoje djelatnosti aktivni na tržištu distribucije audiovizualnih medijskih usluga na većem dijelu teritorija Bosne i Hercegovine.
- U smislu mjerodavnog tržišta gospodarski subjekt AGICOA djeluje na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine na tržištu proizvoda/usluga koje se može definirati kao tržište pružanja usluga zastupanja i odbrane autorskih prava u svezi sa reemitiranjem audiovizualnih djela.
- Imajući u vidu zakonodavni okvir u Bosni i Hercegovini i praksu Konkurencijskog vijeća, Podnositelji Zahtjeva predlažu da se u predmetnom postupku mjerodavno tržište odredi kao tržište pružanja usluga zastupanja i odbrane autorskih prava u svezi sa reemitiranjem audiovizualnih djela na teritoriju Bosne i Hercegovine, jer diskriminatorско postupanje gospodarskog subjekta AGICOA ima negativne učinke na pojedine operatere koji djeluju u različitim dijelovima Bosne i Hercegovine.
- Podnositelji Zahtjeva ističu da je Regulatorna agencija za komunikaciju Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: RAK), dana 18.06.2013. godine poslala dopis broj: 04-29-1424-1/13 svim korisnicima Dozvola za distribuciju audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija (u daljnjem tekstu: Dozvola), da dostave izjavu da li namjeravaju koristiti prava dodijeljena Dozvolom, te da dostave izjave o stečenim pravima nad svim programima koje distribuiraju u svojim distributivnim sistemima.
- Istim dopisom RAK je naložila da im se dostave novopotpisani ugovori kojima se zamjenjuju raniji Generalni licencni ugovori (GLA) i Licencni ugovori (LA), spisak programa u okviru GLA koji namjeravaju distribuirati, kao i ažuriranu listu svih programa za koje imaju odgovarajuće suglasnosti za distribuciju i kopije tih suglasnosti.
- RAK je dopisom broj: 04-29-2265-1/13 od dana 15.08.2013. godine naložila svim Operaterima da pored generalnih licencnih ugovora i kopija suglasnosti/ugovora za sve programe koji se distribuiraju, dostave ugovor kojim se reguliraju prava na stranu produkciju u okviru programa koje distribuiraju, u ostavljenom roku. U suprotnom, Operateri su obaviješteni da će RAK smatrati da iste ne posjeduju, te će pokrenuti postupak mogućeg kršenja uvjeta Dozvole.
- Obzirom na ovako postavljen nalog RAK-a sa prijetnjom sankcije, jedini način da se postupi po dopisu RAK-a bio je da Podnositelji Zahtjeva zaključe ugovor o licenciranju sa gospodarskim subjektom AGICOA, budući da je gospodarski subjekt AGICOA jedini bio prisutan na mjerodavnom tržištu u Bosni i Hercegovini.
- Operateri nisu imali mogućnost da reguliraju autorska prava sa drugim subjektima, a gospodarski subjekt AGICOA je pred RAK-om i pred drugim nositeljima Dozvole tvrdio da je ovlašten da zastupa i brani autorska prava u slučaju simultane, potpune, neizmjenjene i kontinuirane retransmisije kablskim, satelitskim ili bilo kojim drugim sličnim putem televizijskih programa koji sadrže audiovizualne radove za koje gospodarski subjekt AGICOA navodno drži ili predstavlja bilo koja prava.
- RAK je zauzela stav da primjenom tada važećeg Pravila 56/2011 o dozvolama za distribuciju audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija ("Službeni glasnik BiH", br. 98/11) (u daljnjem tekstu: Pravilo o dozvolama 56/2011) da su Operateri morali imati zaključen ugovor sa gospodarskim subjektom AGICOA, kako bi ispunili uvjete za dobijanje dozvole za distribuciju koju izdaje RAK.
- Navedeni stav, RAK temelji na odredbi članka 7. Pravila o dozvolama 56/2011, odnosno sada važećeg članka 7. Pravila 79/2016 o dozvolama za distribuciju audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija ("Službeni glasnik BiH", br. 78/16) (u daljnjem tekstu: Pravilo o dozvolama 79/2016), koji propisuju da je korisnik dozvole prije uključjenja pojedine audiovizualne medijske usluge i medijske usluge radija u uslužni paket, dužan pribaviti prethodne pismene suglasnosti od vlasnika programskih sadržaja i njihovih ovlaštenih predstavnika.
- Protivna strana je na teritoriju Bosne i Hercegovine uspostavila odnose sa Operaterima, radi regulisanja plaćanja naknade za reemitiranje audiovizualnih djela za koje Protivna strana navodi da ima ili zastupa prava na teritoriju Bosne i Hercegovine krajnjim korisnicima Operatera. Među Operaterima koji su zaključili ugovore sa Protivnom stranom su i Podnositelji Zahtjeva.

- Usljed navedenog stava RAK-a, svaki Operater koji namjerava da dobije dozvolu od RAK-a, bez koje ne može zakonito obavljati djelatnost, bio je primoran zaključiti ugovor sa gospodarskim subjektom AGICOA, čime je isti stekao vladajući položaj na mjerodavnom tržištu u Bosni i Hercegovini u smislu članka 9. Zakona i članka 2. Odluke o definiranju kategorija vladajućeg položaja ("Službeni glasnik BiH", br. 18/06 i 34/10) (u daljnjem tekstu: Odluka).
 - Gospodarski subjekt AGICOA je sa Podnositeljima Zahtjeva pojedinačno zaključio Ugovore o licenciranju i povratu duga u svezi sa licencom za simultanu neizmjenjenu i nepremoštnu transmisiju AGICOA radova sadržanih u TV kanalima putem kabliske/IPTV u razdoblju između 2013.-2016. godine i povrat duga koji je nastao sukladno ugovorima o licenciranju za kablsku/IPTV retransmisiju u razdoblju između 2006.-2012. godine u Bosni i Hercegovini (Ugovor sa gospodarskim subjektom Blicnet od dana 21.08.2013. godine, Ugovor sa gospodarskim subjektom Telrad od dana 06.09.2013. godine i Ugovor sa gospodarskim subjektom Elta-kabel od dana 06.09.2013. godine)-(u daljnjem tekstu: Ugovori o licenciranju i povratu duga).
 - U tijeku trajanja i izvršenja Ugovora o licenciranju i povratu duga sa gospodarskim subjektom AGICOA, Podnositelji Zahtjeva su primili informaciju da samo određeni Operateri imaju zaključene ugovore sa gospodarskim subjektom AGICOA, dok postoji određeni broj Operatera koji vrše distribuciju audiovizualnih medijskih usluga bez zaključenih ugovora, uključujući gospodarske subjekte Telemach d.o.o. Sarajevo (u daljnjem tekstu: Telemach) i BH Telecom d.d. Sarajevo (u daljnjem tekstu: BH Telecom).
 - Operateri koji nisu zaključili ugovore sa Protivnom stranom, nastavili su da vrše distribuciju audiovizualnih usluga, a Protivna strana nije preduzela radnje prema njima kako bi se zabranilo reemitiranje audiovizualnih djela.
 - Podnositelji Zahtjeva su na ime izvršenja gore pomenutih Ugovora sa Protivnom stranom u ranijem razdoblju vršili plaćanje i samim tim ostvarili znatne troškove, čime su Podnositelji Zahtjeva diskriminirani u odnosu na druge Operatere koji nisu vršili plaćanje Protivnoj strani, a vršili su distribuciju audiovizualnih medijskih usluga.
 - Podnositelji Zahtjeva su dovedeni i neravnopravan položaj o čemu su redovito obavještavali Protivnu stranu i vršili vraćanje ispostavljenih faktura.
 - Protivna strana je zbog neisplaćenih faktura tužila samo pojedine Operatere, čime je diskriminirala tužene Operatere, između ostalog i Podnositelje Zahtjeva koji su tuženi od Protivne strane.
 - Podnositelji Zahtjeva su u više navrata skretali pažnju gospodarskom subjektu AGICOA na njegovo nejednako postupanje prema Operaterima, ali bez obzira na učinjeno, gospodarski subjekt AGICOA nije poduzeo radnje prinudne naplate naknade za reemitiranje audiovizualnih djela protiv gospodarskih subjekata koji su vršili distribuciju audiovizualnih medijskih usluga bez plaćanja naknade.
 - Imajući u vidu iznos naknade po korisniku (članak 5.1. odnosno 5.2. Ugovora o licenciranju) za koje je ugovoreno da se fakturiraju u kvartalnom nivou, nesumnjivo proizilazi da isto utječe i na visinu pretplate, odnosno konkurentnost pojedinih operatera po tom temelju.
- Podnositelji Zahtjeva ističu da na temelju članka 2. Zakona, isti se primjenjuje na sve pravne i fizičke osobe koje se posredno ili neposredno bave proizvodnjom, prodajom roba i pružanjem usluga, sudjeluju u prometu roba i usluga i koja mogu svojim djelovanjem sprječavati, ograničavati ili narušavati tržišnu konkurenciju na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine ili u značajnijem dijelu tržišta bez obzira na oblik vlasništva, sjedište ili prebivalište. U tom smislu je Protivna strana, iako je u pitanju udruga sa sjedištem u Konfederaciji Švicarske "pasivno legitimirana" u predmetnom postupku.
- Podnositelji Zahtjeva smatraju da je Protivna strana zlouporabila vladajući položaj na mjerodavnom tržištu u Bosni i Hercegovini u smislu članka 10. stavak (2) točka c) Zakona, čime je primjenom različitih uvjeta na istu ili sličnu vrstu poslova, pojedine Operatere (uključujući Podnositelje Zahtjeva) dovela u neravnopravan i nepovoljan konkurentski položaj u odnosu na Operatere koji nisu imali zaključen ugovor, a neometano su vršili distribuciju kanala za koje prava obezbjeđuje Ugovor o licenciranju i povratu duga.
- Protivna strana u svom odgovoru na zahtjev zaprimljenom pod brojem: UP-05-26-2-020-14/17 dana 02.10.2017. godine u potpunosti odbacuje i negira tvrdnje Podnositelja Zahtjeva navedene u Zahtjevu, te navodi sljedeće:
- Podnositelji Zahtjeva su pravne osobe protiv kojih Protivna strana vodi parnične postupke po tužbama koje su uložene krajem 2016. godine, radi naplate novčanih potraživanja i to: protiv gospodarskog subjekta Telrad u vrijednosti od (...)**¹ KM, protiv gospodarskog subjekta Blicnet u vrijednosti od (...)** KM i protiv gospodarskog subjekta Elta-kabel u vrijednosti od (...)** KM.
 - Protivna strana ističe da Podnositelji Zahtjeva, na sve moguće načine odugovlače navedene postupke pred Općinskim i Okružnim sudovima u Bosni i Hercegovini, kroz ulaganje neutemeljenih zahtjeva za određivanje aktorske kaucije, traženje izuzeća sudskog vještaka koji je preveo dokumentaciju koja je dostavljena uz tužbe, zatim predlažući prekid parničnih postupaka dok se ne riješi njihov Zahtjev pred Konkurencijskim vijećem. Zahtjevi koje su podnijeli gospodarski subjekti Blicnet, Telrad i Elta-kabel pred sudovima su nepravosnažno odbijeni, ali su doveli do odugovlačenja postupaka.
 - Protivna strana je sa Podnositeljima Zahtjeva zaključila Generalne ugovore o licenci i Ugovore o licenci za kablsku/IPTV retransmisiju za razdoblje 2006.-2012. godinu, a obzirom da su Podnositelji Zahtjeva po zaključenim ugovorima ostali dužni ugovorene naknade, ugovorne strane su zaključile Ugovore o licenci i povratu duga.
 - Protivna strana ističe da je gospodarski subjekt Elta-kabel imao dozvolu za obavljanje djelatnosti ostvarivanja prava radiodifuznih organizacija (Rješenje Instituta za standarde, mjeriteljstvo i intelektualno vlasništvo BiH broj: IP-3905/06-04 VL od dana 06.06.2006. godine), te da je ranije gospodarski subjekat Elta-kabel, na temelju Ugovora o zastupanju (Servisni ugovor zaključen dana 03.11.2003. godine) obavljao poslove kolektivnog ostvarivanja autorskog

¹ (...)** - Podatci predstavljaju poslovnu tajnu, u smislu članka 38. Zakona o konkurenciji.

- prava kao agent Protivne strane i gospodarskih subjekata EBU, VG Media GmbH, Sine Qua Non.
- Člankom 1. Ugovora o zastupanju, gospodarski subjekt Elta-kabel se obvezao da u ime i za račun gore pomenutih gospodarskih subjekata, priprema zaključivanje generalnih ugovora o licenci sa pojedinačnim kablskim operaterima. Gospodarski subjekt Elta-kabel je kao agent obavljao određene pripreme radnje, a individualni kablski operateri su zaključivali generalne licencne ugovore sa gospodarskim subjektom AGICOA.
 - Gospodarski subjekt Elta-kabel je u razdoblju 2006.-2012. godine posjedovao dozvolu za obavljanje poslova kolektivnog ostvarivanja autorskog prava kao agent gospodarskog subjekta AGICOA koji je izravno ispostavljao račune svim kablskim operaterima, uključujući i Podnositelje Zahtjeva.
 - Rješenjem Instituta za intelektualno vlasništvo BiH broj: IP-03-47-5-07381/12 VT od 13.08.2012. godine, gospodarskom subjektu Elta-kabel je oduzeta dozvola za ostvarivanje radiodifuznih organizacija, nakon čega je gospodarski subjekt AGICOA sklopio novi Ugovor o zastupanju sa gospodarskim subjektom ART Company d.o.o. Kiseljak (u daljnjem tekstu: Art Company).
 - Ugovorima o licenciranju i povratu duga, Protivna strana je Podnositeljima Zahtjeva odobrila neeksluzivnu licencu za reemitiranje programa svojim pretplatnicima, sukladno uvjetima i na teritoriju na kojoj posluje Protivna strana za programe i TV stanice na koje polaže pravo. Člankom 9. Ugovora o licenciranju i povratu duga, Podnositelji Zahtjeva su priznali dug prema Protivnoj strani, za razdoblje 2006.-2012. godine, te je dogovoren plan za otplatu duga.
 - Obzirom da Podnositelji Zahtjeva nisu ispunili obveze iz Ugovora o licenciranju i povratu duga, niti su kasnije plaćali ugovorene naknade, gospodarski subjekt AGICOA je podnio tužbe protiv Podnositelja Zahtjeva, kao i protiv preko 22 kablaska operatera diljem Bosne i Hercegovine i to iz istih razloga.
 - Protivna strana navodi da Podnositelji Zahtjeva u predmetnom postupku trebaju dokazati da gospodarski subjekt AGICOA ima vladajući položaj na mjerodavnom tržištu. Argumentacija Podnositelja Zahtjeva da gospodarski subjekt AGICOA ima vladajući položaj na mjerodavnom tržištu se temelji na navodu da je zbog stava RAK-a, svaki operater koji namjerava dobiti dozvolu od RAK-a u obvezi zaključiti ugovor sa gospodarskim subjektom AGICOA.
 - Iz Ugovora o licenci i povratu duga koji su Podnositelji Zahtjeva zaključili sa Protivnom stranom, vidljivo je da se isti odnosi na 37 kanala za čije emitiranje je na teritoriju Bosne i Hercegovine neophodno da operater ima zaključen ugovor sa gospodarskim subjektom AGICOA.
 - Protivna strana navodi da na tržištu Bosne i Hercegovine, različiti kablski i drugi operateri nude u osnovnim paketima nekih 140 TV kanala svojim korisnicima, a u dodatnim paketima i preko 150 TV kanala, iz čega proizilazi da gospodarski subjekat AGICOA sa svojih 37 kanala, nema vladajući položaj na mjerodavnom tržištu.
 - Iz naprijed navedenog je vidljivo da gospodarski subjekat AGICOA koji štiti ostale organizacije (EBU TV channels, RTL TV channels i VG Media) u ostvarivanju kolektivnih autorskih prava za 37 TV kanala, te da Podnositelji Zahtjeva nisu dokazali da Protivna strana ima vladajući položaj na tržištu TV kanala koje ima preko 150 TV kanala.
 - Protivna strana ističe da Podnositelji Zahtjeva nisu dokazali da Protivna strana sa svojih 37 TV kanala u ponudi ima vladajući položaj na mjerodavnom tržištu, ako se uzme u obzir da se na tržištu nudi preko 150 kanala, Protivna strana ima oko 25% tržišnog udjela.
 - Protivna strana navodi da i u slučaju da se utvrdi da ima vladajući položaj na mjerodavnom tržištu, nije propisivala primjenju različitih uvjeta, što je vidljivo iz Ugovora o licenci i povratu duga koje je potpisala sa Podnositeljima Zahtjeva koji predviđaju iste uvjete.
 - Protivna strana navodi da su ugovori koje je potpisivala sa drugim kablskim operaterima sadržavali iste uvjete u pogledu broja kanala i cijene po korisniku (u prilogu su dostavljena tri ugovora koje je Protivna strana zaključila sa gospodarskim subjektima: TXTV d.o.o. Tuzla, Velnet d.o.o. Mostar, Radio Studio ASK).
 - Protivna strana je dana 05.09.2016. godine podnijela tužbe protiv preko 22 kablaska operatera diljem Bosne i Hercegovine, radi naplate potraživanja, što dokazuje izvodom iz knjige pošte punomoćnika Ezmane Turković, advokata Marić & CO Advokatskog društva d.o.o. Sarajevo.
 - Iz navedenog proizilazi da je netočna tvrdnja Podnositelja Zahtjeva da Protivna strana nije protiv svojih dužnika-kablskih operatera, podigla tužbe, nego samo protiv određenih.
 - U odnosu na tvrdnje iz Zahtjeva koje se odnose na to da Protivna strana nije zaključila ugovore sa gospodarskim subjektima Telemach i BH Telecom, Protivna strana dostavlja zapisnik sa pregovora o uvjetima zaključenja ugovora sa pomenutim gospodarskim subjektima na kojim su bili prisutni svi kablski operateri (Zapisnik broj: 329/12 od dana 29.11.2012. godine). Protivna strana napominje da je veći broj kablskih operatera koji su prisustvovali pomenutom sastanku, preuzeti od strane gospodarskog subjekta Telemach putem kupovine udjela.
 - Obzirom da gospodarski subjekti Telemach i BH Telecom nisu prihvatili uvjete koje je Protivna strana postavljala svim kablskim operaterima kod zaključenja ugovora, Protivna strana je dana 10.08.2017. godine poslala opomene pred tužbu navedenim gospodarskim subjektima.
 - Protivna strana nije sklopila ugovore sa gospodarskim subjektima Telemach i BH Telecom, jer su isti tražili primjenu drugačijih uvjeta, od onih koje Protivna strana ima u ugovorima zaključenim sa drugim kablskim operaterima.
 - Podnositelji Zahtjeva u svom izjašnjenju na odgovor Protivne strane broj: UP-05-26-2-020-14/17 od dana 02.10.2017. godine, zaprimljenom dana 03.11.2017. godine, pod brojem: UP-05-26-2-020-29/17 navode sljedeće:
 - Podnositelji Zahtjeva, predmetni postupak pred Konkurencijskim vijećem nisu pokrenuli radi odugovlačenja sudskih postupaka koje je Protivna strana pokrenula protiv Podnositelja Zahtjeva, nego isključivo radi zaštite svojih zakonom zaštićenih interesa.
 - Podnositelji Zahtjeva smatraju da je Protivna strana svojim postupanjem diskriminirala Podnositelje Zahtjeva u odnosu na pojedine operatere u Bosni i

- Hercegovini, čime je izvršila zlouporabu vladajućeg položaja. Slijedom navedenog, pokretanje predmetnog postupka radi nezakonitog ponašanja Protivne strane, ni u kom slučaju se ne može smatrati zlouporabom procesnih ovlasti.
- Podnositelji Zahtjeva ističu da Protivna strana ne osporava definiciju mjerodavnog tržišta iz Zahtjeva, te da je među strankama predložena definicija mjerodavnog tržišta nesporna.
 - Vladajući položaj gospodarskog subjekta AGICOA na mjerodavnom tržištu je nesporan, imajući u vidu faktičku monopolsku poziciju istog u pogledu pružanja zastupanja i odbrane autorskih prava u svezi sa kablskim reemitiranjem audiovizualnih djela u Bosni i Hercegovini.
 - Podnositelji Zahtjeva odbacuju procjenu Protivne strane da sa 37 TV kanala ima tržišni udjel od 25% na mjerodavnom tržištu, jer se u prilogima Ugovora o licenciranju i povratu duga nabrajaju dodatni TV kanali na koje polaže pravo Protivna strana.
 - Podnositelji Zahtjeva ističu da se ugovori između gospodarskog subjekta AGICOA i Podnositelja Zahtjeva odnose na audiovizualna djela sadržana u neograničenom broju kanala koji se emitiraju u Bosni i Hercegovini, što je vidljivo iz članka 1.4 Ugovora o licenciranju i povratu u kojem se navodi "Operater i AGICOA žele da zaključe individualni Ugovor o licenciranju 2013.-2016. godine za AGICOA radove sadržane u EBU, VG-Media i RTL kanalima, kao i bilo kojim drugim TV kanalima koje distribuira Operater svojim Pretplatnicima, uz izuzetak čisto informativnih, čisto muzičkih i čisto športskih TV kanala."
 - Podnositelji Zahtjeva smatraju bitnom definiciju "audiovizualnih dijela" iz članka 2. Ugovora o licenciranju i povratu duga, kao i pojam "AGICOA radovi" koji su definirani kao audiovizualni radovi registrirani kod gospodarskog subjekta AGICOA, za koje gospodarski subjekt AGICOA drži ili predstavlja prava na teritoriju Bosne i Hercegovine.
 - Podnositelji Zahtjeva citiraju dio Priloga 4 Ugovora o licenciranju i povratu duga u kojem se navodi "Pored AGICOA Radova u TV kanalima navedenim u Prilogima 1-3, ovaj Ugovor također uključuje retransmisiju drugih AGICOA Radova sadržanih u svim drugim generalnim i tematskim TV kanalima distribuiranim od strane Operatera, osim TV kanala koji su čisto informativni, čisto muzički i čisto športski."
 - Imajući u vidu navedeno, Podnositelji Zahtjeva smatraju da je metodologija na temelju koje je Protivna strana procijenila svoj tržišni udjel na 25% na mjerodavnom tržištu neprimjenjiva na predmetni postupak.
 - Podnositelji Zahtjeva smatraju da je tržišni udjel gospodarskog subjekta AGICOA u pogledu audiovizualnih djela 100%, jer je gospodarski subjekt AGICOA jedina organizacija u Bosni i Hercegovini koja posjeduje prava sadržana "u svim generalnim i tematskim TV kanalima distribuiranim od strane operatera", tj. u neograničenom broju kanala.
 - Podnositelji Zahtjeva navode da je prema dopisima iz spisa, naslovljenim "Poziv za plaćanje" koje je Protivna strana uputila gospodarskim subjektima BH Telecom i Telemach evidentno da su ova dva operatera najveći dužnici Protivne strane (Telemach

sa (..)** KM i BH Telecom sa (..)** KM, ne računajući kamate).

- Iznosi koje Podnositelji Zahtjeva navodno duguju gospodarskom subjektu AGICOA su višestruko manji od dugova gospodarskih subjekata BH Telecom i Telemach, pri čemu gospodarski subjekt AGICOA još uvijek nije pokrenuo sudske postupke protiv pomenutih gospodarskih subjekata, a protiv Podnositelja Zahtjeva je uredno pokrenuo sudske postupke, što je ključna činjenica koja predstavlja zlouporabu vladajućeg položaja u smislu članka 10. stavak (2) pod c) Zakona.
- Podnositelji Zahtjeva ističu da je Protivna strana uputila "Poziv za plaćanje" gospodarskim subjektima Telemach i BH Telecom tek 10.08.2017. godine, nakon što su Podnositelji Zahtjeva uputili Zahtjev Konkurencijskom vijeću, dok je Protivna strana tužbe protiv Podnositelja Zahtjeva ranije podnijela.
- Podnositelji Zahtjeva smatraju da je navod Protivne strane da je sa Podnositeljima Zahtjeva sklopila ugovore istovjetne sadržine irelevantan, jer Podnositelji Zahtjeva ne tvrde da Protivna strana vrši diskriminaciju putem različitih ugovornih odredbi u ugovorima sa operaterima, nego propuštanjem da zaključi ugovore sa svim distributerima audiovizualnih medijskih usluga u Bosni i Hercegovini, te da pokrene postupke za naplatu naknade štete protiv operatera koji su vršili reemitiranje televizijskih programa u kojima su sadržana audiovizualna djela, bez zaključenog ugovora sa Protivnom stranom.
- Iz navoda Protivne strane da je podnijela tužbe protiv preko 22 operatera diljem Bosne i Hercegovine radi naplate potraživanja, jasno je kako je Protivna strana podnijela tužbe samo protiv pojedinih operatera, izostavljajući najveće dužnike, gospodarske subjekte BH Telecom i Telemach, čime su Podnositelji Zahtjeva stavljeni u neravnopravan položaj u odnosu na konkurente.

4. Usmena rasprava

Obzirom da se u predmetnom postupku radi o strankama sa suprotnim interesima, Konkurencijsko vijeće je sukladno članku 39. stavak (1) Zakona, zakazalo usmenu raspravu za dan 22.11.2017. godine.

Usmena rasprava održana je dana 22.11.2017. godine u prostorijama Konkurencijskog vijeća uz prisustvo osoba punomoćnika Podnositelja Zahtjeva, odvjetnika Stevana Dimitrijevića i Tanje Savičić, te punomoćnika Protivne strane, odvjetnika Ezmane Turković, Marić & CO Advokatsko društvo d.o.o. Sarajevo.

Punomoćnik Podnositelja Zahtjeva je na usmenoj raspravi istakao sljedeće:

- Ostaje kod svih iznesenih navoda iz dostavljenih podnesaka u predmetnom postupku.
- Zabranjeno djelovanje Protivne strane, odnosno zlouporaba vladajućeg položaja na mjerodavnom tržištu se ogleda u nejednakom i diskriminatornom tretmanu operatera-nositelja dozvola za distribuciju audiovizualnih medijskih usluga i usluga radija od strane Protivne strane.
- Iz cjelokupnog držanja Protivne strane očigledno je da su operateri dovedeni u situaciju da posluju pod različitim uvjetima, u prilog čemu govori tek iskazane vrijednosti dugovanja gospodarskih subjekata BH Telecom i Telemach koji su emitirali iste sadržaje kao i Podnositelji Zahtjeva, a da za iste nisu plaćali naknadu.

- Evidentno je da je Protivna strana sa pojedinim operaterima zaključivala ugovore i tražila naplatu potraživanja, a da sa pojedinim operaterima nije zaključivala ugovore, niti pokretala postupke pred nadležnim organima (uključujući postupke za ispitivanje Dozvole), što nije slučaj sa Podnositeljima Zahtjeva, prema kojima je podnijela tužbe, čime ih je dovela u neravnotežan konkurentski položaj na mjerodavnom tržištu.
 - Podnositelji Zahtjeva ukazuju na akte RAK-a, Instituta i gospodarskih subjekata Telemach i BH Telecom koji su dostavljeni Konkurencijskom vijeću u predmetnom postupku, iz kojih je vidljivo da do 2015. godine nije izdana niti jedna dozvola kojom bi se reguliralo kolektivno ostvarivanje autorskih prava i zaključivanje ugovora. Bilo je nužno zaključivanje ugovora sa kolektivnom organizacijom za zaštitu autorskih prava za autorska djela koja nisu vlastita produkcija (ugovori sa EBU i VG-Media).
 - Iz navedenog je jasno da su operateri bili usmjereni jedino i isključivo na zaključivanje ugovora sa Protivnom stranom, koja je de facto, a i po svom držanju, tvrdnjama i predstavljanjem praktično imala monopolistički položaj na mjerodavnom tržištu, što potvrđuje i akt koji je Konkurencijskom vijeću, dostavio Institut.
 - Navedeno potvrđuje i spisak kanala iz dopisa RAK-a iz kojeg je vidljivo da Protivna strana polaže prava na 72 TV kanala, što je preko 50% od 140 TV kanala koje Protivna strana pominje u odgovoru na Zahtjev.
 - Podnositelji Zahtjeva preciziraju tvrdnje u odnosu na stavove iz dopisa RAK-a u kojima se govori o posljedici nereguliranja svih ili određenih segmenata programa, iz kojih nije do kraja jasno da li zbog situacije u kojoj su se našli operateri, zaista mogu izgubiti dozvolu, ili dobiti uvjetovanu dozvolu.
 - Operateri koji su djelovali na mjerodavnom tržištu su mogli izgubiti dozvolu zbog nereguliranja zaštite autorskih prava samo i za određene programe i segmente programa u smislu članka 46. Zakona o komunikacijama ("Službeni glasnik BiH", broj 31/03, 75/06, 32/10 i 98/12) (u daljnjem tekstu: Zakon o komunikacijama) u svezi sa ranije važećim člankom 21. Pravila o dozvolama 56/2011, odnosno člankom 19. Pravila o dozvolama 79/2016. Shodno članku 11. starog i novog Pregleda povreda i odgovarajućih kazni koje izriče RAK, propisano je oduzimanje dozvole kao samostalna, ali kao i dodatna mjera ako je izvršeno kršenje ili više kršenja za koje se može izreći kazna od 20.000,00 KM ili više, što u kasnijim odredbama za nereguliranje autorskih prava i nepravilnu distribuciju programa, jeste kazna koja se može izreći.
- Punomoćnik Protivne strane je na usmenoj raspravi istakao sljedeće:**
- Protivna strana u cijelosti ostaje kod odgovora na Zahtjev od dana 02.10.2017. godine, kao i podneska od dana 07.11.2017. godine.
 - Podnositelji Zahtjeva nisu dokazali da Protivna strana ima vladajući položaj na tržištu Bosne i Hercegovine, što je vidljivo iz broja kanala koji je utvrđen u Prilozima 1-4 Ugovora o licenciranju i povratu duga.
 - Kada je u pitanju navod Podnositelja Zahtjeva koji se odnosi na navodno nepodnošenje tužbi prema gospodarskim subjektima Telemach i BH Telecom, čime su navodno Podnositelji Zahtjeva stavljeni u diskriminatorski položaj, punomoćnik Protivne strane ističe da je tek u srpnju 2017. godine dobio punomoć za zastupanje gospodarskog subjekta AGICOA, a da su opomene pred tužbu poslali gospodarskim subjektima BH Telecom i Telemach u kolovožu 2017. godine, prije pokretanja postupka u ovom predmetu, jer je nesporno da je postupak pokrenut u rujnu.
 - Protivna strana je u međuvremenu protiv gospodarskih subjekata BH Telecom i Telemach podnijela tužbe u vrijednosti oko (...) KM (u spis su priložene tužbe i dokazi da su predane sudu).
 - Protivna strana je kao dodatni dokaz priložila rješenje Višeg privrednog suda u Banja Luci po žalbi Podnositelja Zahtjeva za prekid postupka kojim je Viši privredni sud u Banja Luci odbio žalbu Podnositelja Zahtjeva, uz obrazloženje da je predmetni Ugovor o licenciranju i povratu duga, odnosno tumačenje i izvršenje istog predmet sudskog postupka i da postupak pred Konkurencijskim vijećem nema utjecaja na sudski postupak, jer se radi o klasičnom dugu.
 - Rješenjem Instituta od dana 13.08.2012. godine, gospodarskom subjektu Elta-kabel je oduzeta dozvola za ostvarivanje prava radiodifuznih organizacija, nakon čega je Protivna strana dana 06.09.2013. godine zaključila ugovor o zastupanju sa gospodarskim subjektom Art Company, koji je na temelju pomenutog ugovora, postao agent Protivne strane.
 - Od dana 06.09.2013. godine, Protivna strana je pristupila pojedinačnom zaključenju ugovora o licenciranju i povratu duga koji su pratično na snazi u razdoblju koji je tretiran Zahtjevom.
 - Vezano za navode Podnositelja Zahtjeva da je RAK na temelju Zakona o komunikacijama imao pravo da poduzme radnje, odnosno kazni Protivnu stranu, ali da nista nije poduzeo, Protivna strana smatra irelevantnim za predmetni postupak.
 - Vezano za postupanje prema gospodarskim subjektima BH Telecom i Telemach, Protivna strana ističe da je sa istim još od 2012. godine pokušavala zaključiti ugovor, što dokazuje i zapisnik sa sastanka od dana 29.12.2012. godine (Zapisnik AKOP-a BiH) iz kojeg je vidljivo da su sudionici pregovora bili Podnositelji Zahtjeva i gospodarski subjekti BH Telecom i Telemach.
 - Protivna strana je vodila pregovore sa gospodarskim subjektima BH Telecom i Telemach i u razdoblju lipanj-listopad 2015. godine, te je sačinjen draft ugovora o licenci i povratu duga po uzoru na ugovore koji su zaključili sa ostalim kablskim operaterima.
 - Protivna strana je odbila zaključiti ugovore sa gospodarskim subjektima BH Telecom i Telemach, jer su tražili povoljnije uvjete u odnosu na ostale operatere, trećeći povoljnije cijene, obzirom da imaju veći broj korisnika.
 - Tužbe protiv 24 kablaska operatera, Protivna strana je podnijela dana 05.09.2016. godine iz razloga što su sa pomenutim operaterima već imali potpisane ugovore o licenciranju i preuzimanju duga, pa ih je bilo puno lakše utužiti, jer su tuženi priznali dug i iznos duga, a što nije slučaj sa gospodarskim subjektima BH Telecom i Telemach, gdje su neovisni revizori morali sačiniti izvješće za utuženo razdoblje, kako bi se došlo do tačne visine duga.
 - Gospodarski subjekt AGICOA kao udruženje zastupa članice udruge, odnosno producente određenih autorskih djela, čija prava su povrijeđena postupanjem gospodarskih subjekata BH Telecom i Telemach. Protivna strana je na temelju suglasnosti svojih članica tužila operatere za povredu autorskih prava.
 - Prema saznanju Protivne strane, na tržištu u Bosni i Hercegovini u razdoblju 2013.-2016. godine su postojale i druge organizacije, ili pojedinačni subjekti, koji su štitili autorska prava. Protivna strana je u to sigurna, jer zna da

postoje određene organizacije koje nisu njegove članice, a koje djeluju na tržištu BiH, tako da smatra da takvi subjekti ili imaju pojedinačne ugovore sa operaterima, ili svoja autorska prava štite preko neke veće organizacije, udruge, ali sudeći na odgovor Instituta na koji Podnositelji Zahtjva pozivaju, za pretpostaviti je da se najvjerovatnije radi o pojedinačnim ugovorima između operatera i organizacija koje štite svoja prava, a sa kojima Proivna strana ne mora biti upoznata.

- Protivna strana je u istom razdoblju kada je pripremala tužbe protiv 24 operatera, pripremala tužbe protiv gospodarskih subjekta BH Telecom i Telemach. Međutim ispostavilo se da su ove dvije tužbe što se tiče vrijednosti daleko veće. Vrijednost ove dvije tužbe je trostruko veća od vrijednosti svih ostalih zajedno. Najveći problem je bio što sa ova dva gospodarska subjekta nije bio zaključen ugovor. Trebalo je više vremena za pripremu tužbi, pribavljanje suglasnosti članica, a na koncu kada je trebala biti pokrenuta tužba, Protivna strana nije znala da se vodi postupak protiv nje pred Konkurencijskim vijećem i odlučila je neovisno od toga da podigne tužbu. Bitan momenat u odnosu na sve operatere je zastara. Za podizanje tužbi protiv pomenutih operatera, Protivna strana je čekala zadnji dan. Tako i za podizanje tužbi protiv gospodarskih subjekata BH Telecom i Telemach.
- Da su kabliski operateri u razdoblju 2013.-2016. godine zaista plaćali naknadu ugovorenu Protivnoj strani, do tužbi ne bi ni došlo. Kabliski operateri su postupali jednako kao gospodarski subjekti BH Telecom i Telemach, koji nisu imali zaključen ugovor sa gospodarskim subjektom AGICOA. Jednostavno niko od tih subjekata nije plaćao naknadu za korištenje tuđih autorskih prava, tako da su i jedni i drugi mogli slobodno formirati cijene na tržištu i niko nije bio u povoljnijem položaju.
- Prema zakonima o finansijskom poslovanju, fakture gospodarskih subjekata moraju pratiti ugovor. Ako nema ugovora, nema ni fakture, a ne može je biti, jer nema pravnog temelja, tako da se tužbe protiv gospodarskih subjekata BH Telecoma i Telemacha ne odnose na dug, već na neutemeljeno bogaćenje, jer duga u pravnom smislu nema. S druge strane, u odnosu na druge kabliske operatere postojao je ugovor u kojem je definiran predmet obveze, kao i obveza izdavanja fakture, rokovi dospijeca itd. Pa su predmet tih tužbi potraživanja dugovanja iz ugovornog odnosa.

Protivna strana je u svom odgovoru na upite sa usmene rasprave, zaprimljenom dana 28.11.2017. godine, pod brojem UP-05-26-2-020-44/17 dostavila traženu dokumentaciju i to: Servisni ugovor zaključen između gospodarskog subjekta AGICOA i gospodarskog subjekta ART Company od dana 02.04.2015. godine, spisak utuženih kabliskih operatera na teritoriju Bosne i Hercegovine, spisak članica udruge AGICOA, dokaze da su vođeni pregovori sa gospodarskim subjektom Telemach u listopadu 2015. godine (e-mail od 05.10.2015 godine, e-mail od 15.10.2015. godine i e-mail od 19.10.2015 godine), opomena pred tužbu od dana 11.01.2016. godine upućena gospodarskom subjektu Telemach, dokaze da su vođeni pregovori sa gospodarskim subjektom BH Telecom u razdoblju ruj-an-studen 2015. godine (e-mail od 08.09.2015 godine, e-mail od 17.09.2015. godine, e-mail od 21.09.2015. godine, e-mail od 28.09.2015. godine, e-mail od 12.11.2015. godine i e-mail od 17.11.2015 godine), čiji sadržaj je sukladan članku 38. Zakona označen kao poslovna tajna.

Protivna strana je podneskom zaprimljenim, pod brojem: UP-05-26-2-020-51/17 dana 06.12.2017. godine dostavila izvješća neovisnih revizora PricewaterhouseCoopers SA i

Deloitte SA u kojima je utvrđen točan broj autorskih dijela koja su emitirana, na temelju kojeg je urađena procjena štete, odnosno pokrenute tužbe protiv gospodarskih subjekata BH Telecom i Telemach, radi neutemeljenog bogaćenja. Sadržaj dostavljenih izvješća je u smislu članka 38. Zakona označen kao poslovna tajna.

5. Prikupljanje podataka od trećih osoba

Tijekom postupka, Konkurencijsko vijeće je radi utvrđivanja svih mjerodavnih činjenica u smislu odredbi članka 35. stavak (1) točka a) i c) Zakona prikupljalo podatke i dokumentaciju od trećih osoba koje nisu stranke u postupku.

Konkurencijsko vijeće se u smislu članka 35. stavak (1) točka a) i c) Zakona obratilo RAK-u aktom broj: UP-05-26-2-020-16/17 od dana 11.10.2017. godine, aktom broj: UP-05-26-2-020-21/17 od dana 25.10.2017. godine i aktom broj: UP-05-26-2-020-42/17 od dana 27.11.2017. godine, Institutu aktom broj: UP-05-26-2-020-22/17 od dana 25.10.2017. godine i aktom broj: UP-05-26-2-020-32/17 od dana 07.11.2017. godine, gospodarskom subjektu BH Telecom aktom broj: UP-05-26-2-020-23/17 od dana 30.10.2017. godine i gospodarskom subjektu Telemach aktom broj: UP-05-26-2-020-24/17 od dana 30.10.2017. godine, kako bi dobilo potrebne podatke i dodatna pojašnjenja vezana za Zahtjev.

Konkurencijsko vijeće je dana 24.10.2017. godine, pod brojem UP-05-26-1-020-19/17 zaprimilo odgovor RAK-a u kojem se navodi sljedeće:

- Pitanja koja su predmet postupka, nisu u cijelosti u djelokrugu rada RAK-a, jer su ovlasti RAK-a u svezi sa zaštitom autorskih prava jako ograničena, a proizlaze iz članka 3. stavak (4) točka d) Zakona o komunikacijama, gdje se navodi "da Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i RAK, sukladno pojedinačnim nadležnostima definiranim ovim zakonom, poduzimaju sve razumne mjere za zaštitu autorskih prava i drugih prava na intelektualnu svojinu".
- S tim u svezi, u oblasti distribucije, postoji obveza da se prilikom izdavanja dozvole, dostavi Izjava o stečenim pravima na distribuciju audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija. U razdoblju 2013. -2016. godine, člankom 7. stavak (2) Pravila o dozvolama 56/2011, bila je propisana obveza da se dostavi pomenuta Izjava, koja i dalje postoji u novom Pravilu o dozvolama 79/2016.
- Sukladno članku 4. stavak (2) točka (c) Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskih i srodnih prava ("Službeni glasnik BiH", broj 63/10) (u daljnjem tekstu: Zakon o kolektivnom ostvarivanju autorskih i srodnih prava), kablisko reemitiranje autorskih djela potpada pod obvezu ostvarivanja autorskog prava na kolektivni način. Dakle, ugovor kojim bi se regulirala autorska prava, trebao je biti potpisan sa organizacijom za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava kablisko reemitiranje autorskih djela kojoj je Institut dao odobrenje.
- Pored činjenice da je odgovarajući zakonski okvir usvojen još 2010. godine, Institut je tek 2015. godine izdao dozvolu domaćoj kolektivnoj organizaciji za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava za kablisko reemitiranje autorskih djela.
- Institut je 16.10.2015. godine izdao dozvolu za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava na kablisko reemitiranje autorskih djela kolektivnoj organizaciji Udruge filmskih radnika u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Udruga filmskih radnika).

- Kolektivni ugovor za kabelsko reemitiranje audiovizualnih djela između Udruga filmskih radnika i AKOP-a je potpisan 06.12.2016. godine, a stupio je na snagu u 2017. godini.
- Institut je ukinuo dozvolu izdatu Udruzi filmskih radnika i izdao dozvolu organizaciji koja posluje pod nazivom Udruga filmske industrije sa sjedištem u Kiseljaku.
- Iz navedenog je vidljivo da do kraja 2015. godine, nisu postojale formalne mogućnosti za potpisivanje ugovora sukladno vežećoj zakonskoj regulativi, a da kasnije uslijed različitih okolnosti, distributeri nisu bili u mogućnosti da potpišu ugovore.
- Od početka licenciranja distribucije, a samim tim ni u razdoblju koji je predmet ovog postupka u Bosni i Hercegovini nije djelovala nijedna kolektivna organizacija koja je posjedovala dozvolu Instituta sa kojom bi distributeri mogli potpisati kolektivni ugovor za kabelsko reemitiranje audiovizualnih djela.
- Distributeri su sklapali ugovore sa organizacijama koje zastupaju javne servise (Europska radiodifuzna unija, EBU) i komercijalne stanice (VG Media) i ovim ugovorima su rješavali pitanja prava distribucije vlastite produkcije javnih servisa, odnosno komercijalnih stanica u ovim kanalima (Generalni licencni ugovori).
- Kada su u pitanju prava na programske sadržaje koji nisu vlastita produkcija (izuzev športskih sadržaja), neki operateri su sklapali ugovore sa gospodarskim subjektom AGICOA.
- RAK od distributera, niti u jednom trenutku nije zahtijevala potpisivanje ugovora sa isključivo jednom, određenom organizacijom, pa tako ni sa gospodarskim subjektom AGICOA, već je u nedostatku domaće industrije, konstatirala postojanje ugovora, ne ulazeći u tumačenje ili ispitivanje istih, s obzirom da su ta pitanja izvan nadležnosti RAK-a, što je potvrđeno i odlukama Suda Bosne i Hercegovine u sličnim ranijim slučajevima.
- Moglo bi se reći da bi samo neposjedovanje bilo kakvog ugovora kojim se stječu prava na distribuciju audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija moglo dovesti do oduzimanja dozvole. Neposjedovanje ugovora za određene segmente programa u pravilu dovodi do izdavanja tzv. "uvjetne dozvole", odnosno dozvole u kojoj bi se jasno navelo na koje segmente se ona odnosi. Ovakva dozvola je izdana jednom prilikom kada nekoliko distributera nije dostavilo ugovore za strane sadržaje u programima koje distribuira (za koje su ostali dostavili ugovore sa gospodarskim subjektom AGICOA), pa je kod izdavanja dozvole naglašeno da se ista odnosi samo na sadržaje pokrivene dostavljenim ugovorima.
- Sukladno tada važećim Pravilom o dozvolama 56/2011 kojim je važenje Dozvole za distribuciju trajalo jednu godinu, RAK je krajem 2013. godine tražila od svih kablinskih/IPTV operatera da dostave izjavu da namjeravaju koristiti prava dodijeljena Dozvolom sukladno članku 5. stavak (2) Pravila o dozvolama 56/2011, kao i izjave o stečenom pravu na distribuciju audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija u skladu sa članom 7. stav (2) istog Pravila.
- Pored navedenog, imajući u vidu da u tom trenutku, Institut još nije izdao dozvolu domaćoj kolektivnoj organizaciji, a posebno cijeneći činjenicu da su Generalni licencni i Licencni ugovori koji su kablinski operateri potpisali, istekli u prosincu 2012. godine, te da su vođeni pregovori za obnovu ugovora za koji su potpisani za razdoblje 2013.-2016. godine, RAK je tražila od svih distributera da je obavijeste na koji način planiraju da reguliraju prava na stranu produkciju programskih sadržaja u okviru programa koje distribuira i da dostave mjerodavne ugovore.
- Većina distributera je dostavila ugovore sa gospodarskim subjektom AGICOA, a gospodarski subjekt BH Telecom je tom prilikom naveo da je u postupku pregovora sa gospodarskim subjektom AGICOA, o čemu je dostavio određenu dokumentaciju koja je poslužila kao temelj za izdavanje dozvole. Gospodarski subjekt Telemach je dovodio u pitanje različite aspekte rada gospodarskog subjekta AGICOA i za nevedeno razdoblje nije potpisao ugovor sa istim.
- Tijekom 2013. godine, slijedeći operateri su RAK-u dostavili potpisane ugovore sa gospodarskim subjektom AGICOA u svrhu reguliranja prava na reemitiranje audiovizualnih djela za programske sadržaje: Missnet d.o.o. Bihać, Ortak d.o.o. Šipovo, TEING d.o.o. Prozor-Rama, Eltaktel d.o.o. Tuzla, TX TV d.o.o. Tuzla, Velnet d.o.o. Mostar, Logosoft d.o.o. Sarajevo, Elta-MT d.o.o. Tuzla, Telekomunikacije RS a.d. Banja Luka, Neon Solucije d.o.o. Kalesija, Global Internet d.o.o. Novi Travnik, El-Sat d.o.o. Novi Grad, JU Dom kulture Žepče, JU Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar, Radio Studio ASK d.o.o. Ilidža, Media sky d.o.o. Živinice, KT Sara d.o.o. Drvar, US Telecom d.o.o. Ključ, VKT Network d.o.o. Bugojno, KTV HS d.o.o. Sarajevo, HKB Net d.o.o. Sarajevo, M&H Company d.o.o. Sarajevo, Fokus M d.o.o. Milići, Telerad Net d.o.o. Bijeljina, Stokić d.o.o. Doboj, Elta-kabel d.o.o. Doboj, El-net d.o.o. Laktaši, KG-1 d.o.o. Goražde, Blicnet d.o.o. Banja Luka, Terc Trade Company d.o.o. Prnjavor, CATV SAT d.o.o. Bosanki Brod, KTV Zavidovići d.o.o. Zavidovići, No Limit Tehnology d.o.o. Sanski Most, Telinea d.o.o. Sanski Most.
- U navedenom razdoblju, ugovore sa gospodarskim subjektom AGICOA nisu potpisali gospodarski subjekti BH Telecom, Telemach, KTV EGE, BHB Cable TV, Dalekovod d.o.o., Bridistel d.o.o. i Wirac net d.o.o. Navedeni distributeri, sa izuzetkom gospodarskog subjekta BH Telecom, kako je ranije objašnjeno su dobili tzv. "uvjetnu dozvolu" za 2014. godinu.
- Gospodarski subjekt AGICOA je RAK-u dostavio listu kanala koje zastupa, odnosno za koje tvrdi da štiti autorska prava u svezi sa reemitiranjem audiovizualnih djela na teritoriju Bosne i Hercegovine za razdoblje 2013.-2016. godine. Pomenuti spisak je bio predmetom osporavanja pojedinih distributera.
- Obzirom da RAK nije nadležan za nadzor rada bilo koje kolektivne organizacije, pa tako ni gospodarskog subjekta AGICOA, u razdoblju 2013.-2016. godine, nije registrirao formalne pritužbe na rad gospodarskog subjekta AGICOA, međutim bilo je različitih suprostavljenih viđenja oko ovlasti i same uloge gospodarskog subjekta AGICOA. RAK je zaprimio različite neformalne pritužbe kako agenti gospodarskog subjekta AGICOA u Bosni i Hercegovini postavljaju različite uvjete za potpisivanje ugovora, te da ne plaćaju poreze.

- Gospodarski subjekt BH Telecom je na sastanku koji je održan dana 18.12.2013. godine u prostorijama RAK-a naveo da ima problem u svezi sa listom kanala koju gospodarski subjekt AGICOA navodno zastupa, jer lista kanala sadrži i one kanale koje je gospodarski subjekt BH Telecom regulirao izravno sa vlasnicima kanala, koji su na upit BH Telecoma, dostavili izjave da nikada nisu ovlastili gospodarski subjekt AGICOA da u njihovo ime daje prava na distribuciju i prikuplja sredstva.

Konkurencijsko vijeće je dana 01.11.2017. godine, pod brojem UP-05-26-1-020-25/17 zaprimilo drugi odgovor RAK-a u kojem se navodi sljedeće:

- Sukladno članku 7. stavak (1) Pravila o dozvolama 56/2011 koje je bilo na snazi u razdoblju 2013.-2016. godine, svi korisnici dozvola su dužni da prije uključanja pojedine audiovizualne medijske usluge i medijske usluge radija u uslužni paket, pribaviti prethodne pismene suglasnosti od vlasnika programskih sadržaja ili njihovih ovlaštenih predstavnika. Korisnici dozvola potvrđuju posjedovanje ugovora dostavljanjem Izjave o stečenom pravu na distribuciju, u smislu članka 7. stavak (2) Pravila o dozvolama 56/2011, na temelju čega RAK izdaje dozvolu za distribuciju audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija.
- Korisnici dozvola su dužni prije početka distribucije pojedinih TV kanala zaključiti dvije vrste ugovora. Korisnici dozvola su prvo dužni zaključiti ugovore sa vlasnicima TV kanala ili njihovim ovlaštenim zastupnicima, kojim se reguliraju prava na preuzimanje signala te televizijske kuće i distribucija vlastite produkcije tih TV kanala. Pored navedenih ugovora, kabelski operateri su dužni zaključiti i tzv. komplementarne ugovore kojim se reguliraju autorska prava za kabelsko reemitiranje autorskih djela koja nisu vlastita produkcija, a koja su sadržana u pojedinim TV kanalima.
- Komplementarni ugovori se isključivo zaključuju sa kolektivnim organizacijama za zaštitu kolektivnih autorskih prava i srodnih prava.

Konkurencijsko vijeće je dana 01.12.2017. godine, pod brojem UP-05-26-1-020-46/17 zaprimilo akt RAK-a kojim su dostavljeni podatci o ukupnom broju registrovanih korisnika dozvola za distribuciju audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija u razdoblju 2013.-2016. godine.

Konkurencijsko vijeće je dana 10.11.2017. godine, pod brojem UP-05-26-1-020-36/17 zaprimilo odgovor Instituta u kojem se navodi sljedeće:

- Zakonom o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava je uređen sustav ostvarivanja prava autora i nosilaca srodnih prava u Bosni i Hercegovini. Kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava podrazumjeva ostvarivanje ovih prava za više autorskih djela, većeg broja autora zajedno, posredstvom kolektivnih organizacija koje ispunjavaju uvjete propisane Zakonom o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava i imaju dozvolu Instituta.
- Člankom 6. stavak (3) Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava, uspostavljen je monopolski položaj kolektivne organizacije za istu vrstu prava, na istoj vrsti djela, zbog veće učinkovitosti i racionalizacije njihovog poslovanja.
- Člankom 4. stavak (2) točke a) do d) Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava

propisano je obvezno kolektivno ostvarivanje autorskih prava.

- Poslove kolektivnog ostvarivanja prava na naknadu za kabelsko reemitiranje audiovizualnih djela u Bosni i Hercegovini, trenutno obavlja Udruga Filmske Industrije-UFİ iz Kiseljaka, Administrativno-poslovni centar bb, Kiseljak (u daljnjem tekstu: Udruga Filmske Industrije), a Institut ne raspolaže službenim podacima o inozemnim pravnim osobama koje obavljaju djelatnost kolektivnog ostvarivanja autorskih i srodnih prava.

Konkurencijsko vijeće je dana 06.12.2017. godine, pod brojem: UP-05-26-1-020-49/17 zaprimilo drugi odgovor Instituta u kojem se navodi sljedeće:

- Institut za standarde, mjeriteljstvo i intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine je dana 06.06.2006. godine izdao dozvolu za obavljanje djelatnosti ostvarivanja autorskog prava i prava radiodifuznih organizacija gospodarskom subjektu Elta-kabel. Dozvola je izdana shodno odredbama Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" broj 7/02) koji je u danom razdoblju bio na snazi, a ne članku 4. stavak (2) Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava.
- Institut (pravni sljedbenik Instituta za standarde, mjeriteljstvo i intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine) je odlukom od dana 13.08.2012. godine, gospodarskom subjektu Elta-kabel oduzeo pravo da obavlja djelatnost radiodifuznih organizacija.
- U razdoblju 2013.-2015. godine, Institut nije izdao dozvolu za obavljanje djelatnosti ostvarivanja autorskog prava i prava radiodifuznih organizacija gospodarskom subjektu ART Company.
- Institut napominje da nije nadležan za izdavanje dozvola za individualno ostvarivanje autorskog i srodnih prava, već za kolektivno ostvarivanje istih.
- Od stupanja na snagu Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava, kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava ne mogu obavljati gospodarski subjekti, već isključivo udruge registrovana kod Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine.
- Institut je dana 16.10.2015. godine, donio Rješenje o izdavanju dozvole za kolektivno ostvarivanje prava na audiovizualnim djelima Udrugu filmskih radnika u Bosni i Hercegovini koje je stavljeno van snage donošenjem Rješenja o izdavanju dozvole za kolektivno ostvarivanje prava na audiovizualnim djelima Udrugu Filmske Industrije od dana 21.04.2016. godine.

Konkurencijsko vijeće je dana 07.11.2017. godine, pod brojem: UP-05-26-1-020-32/17 zaprimilo odgovor gospodarskog subjekta BH Telecom u kojem se navodi sljedeće:

- Gospodarski subjekt BH Telecom bio je potpisnik ranijeg Generalnog licencnog ugovora, čiji potpisnici su bili gospodarski subjekti EBU, VG Media i AGICOA koji je prestao važiti 2013. godine.
- Gospodarski subjekt BH Telecom za razdoblje 2013.-2016. godine ima zaključen Generalni licencni ugovor sa gospodarskim subjektima EBU i VG Media, a nije zaključio ugovor sa gospodarskim subjektom AGICOA.
- Od dana 16.10.2015. godine, Udruga filmskih radnika u Bosni i Hercegovini je organizacija zadužena za kolektivno ostvarivanje prava na audiovizualnim djelima, sa kojom je gospodarski subjekt BH Telecom

regulirao korištenje autorskih prava u svezi sa reemitiranjem audiovizualnih djela.

- Nakon što je stupio na snagu Zakon o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava, koji predviđa isključiva ovlastia kolektivnih organizacija da prikupljaju naknade za korištenje autorskih prava u vezi sa reemitovanjem audiovizuelnih djela, privredni subjekat BH Telecom smatra da ne postoji pravno utemeljenje djelovanja gospodarskog subjekta AGICOA, u prikupljanju naknade za korištenje autorskih prava u svezi sa reemitiranjem audiovizualnih djela.
- Navedeno dokazuje i činjenica da gospodarski subjekti EBU Cable i VG Media od 2013. godine potpisuju Generalne licencne ugovore, bez gospodarskog subjekta AGICOA.
- Gospodarski subjekt BH Telecom je kontaktirao nositelje prava na distribuciju audiovizualnog sadržaja koji su potvrdili da gospodarski subjekt AGICOA nije nositelj bilo kakvih prava na tim sadržajima koji su trebali biti predmet Ugovora o licenciranju i povratu duga čije je potpisivanje zahtijevao gospodarski subjekt AGICOA (prilog-dopis FOX International Channels).

Konkurencijsko vijeće je dana 09.11.2017. godine, pod brojem: UP-05-26-1-020-35/17 zaprimilo odgovor gospodarskog subjekta Telemach u kojem se navodi slijedeće:

- Gospodarski subjekt Telemach u razdoblju 2013.-2016. godine, nije imao zaključen ugovor sa gospodarskim subjektom AGICOA, ali su pojedina povezana društva gospodarskog subjekta Telemach koja je nadnadno preuzeo kao članovi AKOP-a imali zaključene ugovore sa gospodarskim subjektom AGICOA u pomenutom razdoblju.
- Od kolektivnih organizacija za zaštitu autorskih prava, gospodarski subjekt Telemach je u predmetnom razdoblju imao zaključen ugovor sa Udrugom filmskih radnika u Bosni i Hercegovini koje je jedno vrijeme imalo dozvolu Instituta kao kolektivna organizacija za ostvarivanje autorskih prava autora audiovizualnih djela.
- U razdoblju prije dodjele dozvole Instituta, svi autori su individualno ostvarivali zaštitu svojih prava, pri tome su teoretski neki od njih su mogli prenijeti svoja prava na punomoćnika, uključujući i gospodarski subjekt AGICOA.
- Gospodarski subjekt AGICOA nikada nije imao status kolektivne organizacije za zaštitu autorskih prava u smislu pravnih propisa koji su na snazi na teritoriju Bosne i Hercegovine, a koji uređuju oblast kolektivne zaštite autorskih prava.
- Prema saznanjima gospodarskog subjekta Telemach, gospodarski subjekat AGICOA se u predmetnom razdoblju obraćao svim operaterima sa zahtjevom za zaključenje ugovora, predstavljajući se kao zastupnik autora, bez navođenja o kojim autorima se radi.
- Gospodarski subjekt Telemach je vodio pregovore o zaključenju ugovora sa gospodarskim subjektom AGICOA, ali obzirom na činjenicu da isti nije dostavio katalog autora i djela koje zastupa, nije zaključio ugovor sa gospodarskim subjektom AGICOA.
- Obzirom da je Institut u međuvremenu dodjeljivao dozvole kolektivnim organizacijama za zaštitu prava autora audiovizualnih djela (Udruge filmskih radnika u Bosni i Hercegovini i Udruge Filmske Industrije), pretpostavka je da su licencirane kolektivne organi-

zacije nadležne da zastupaju autore audiovizualnih djela.

6. Mjerodavno tržište

Mjerodavno tržište u smislu članka 3. Zakona, te čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta ("Službeni glasnik BiH", br 18/06 i 33/10) čini tržište određenih proizvoda/usluga koji su predmet obavljanja djelatnosti na određenom zemljopisnom tržištu.

Prema odredbi članka 4. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, mjerodavno tržište proizvoda obuhvata sve proizvode i/ili usluge koje potrošači smatraju međusobno zamjenjivim s obzirom na njihove bitne značajke, kvalitetu, namjenu, cijenu ili način uporabe.

Sukladno članku 4. stavak (2) pod c) Zakona kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava, ostvarivanje autorskog prava se obvezno obavlja na kolektivan način kad je u pitanju kabelsko reemitiranje autorskih djela. Članak 5. Zakona kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava predviđa izuzetak od prava utvrđenih člankom 4. stavak (2) pod c) istog, te u slučaju da Institut ne izda odobrenje određenom pravnom licu za kolektivno ostvarivanja autorskih prava, autorska prava se mogu individualno ostvarivati. Obzirom na činjenicu da je u momentu potpisivanja Ugovora o licenciranju i povratu duga sa Ponositeljima Zahtjeva nije bila imenovana domaća kolektivna organizacija od strane Instituta, poslove ostvarivanja autorskih prava na mjerodavnom tržištu je obavljala Protivna strana.

Imajući u vidu navedeno, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je mjerodavno tržište u predmetnom postupku, tržište usluga zastupanja i odbrane autorskih prava kod kabelskog/IPTV reemitiranja audiovizualnih djela.

Prema odredbi članka 5. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, mjerodavno zemljopisno tržište obuhvaća cjelokupan ili značajan dio teritorija Bosne i Hercegovine na kojoj gospodarski subjekti djeluju u prodaji ili kupovini merodavnih usluga pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uvjetima i koji to tržište bitno razlikuju od uvjeta konkurencije na susjednim zemljopisnim tržištima.

U konkretnom slučaju mjerodavno zemljopisno tržište je Bosna i Hercegovina, jer stranke u postupku djeluju ili imaju mogućnost da djeluju na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine, a i Ugovori o licenciranju i povratu duga kojim su regulirana prava na zastupanja i odbranu autorskih prava u svezi reemitiranja audiovizualnih djela se isključivo primjenjuju na teritoriju Bosne i Hercegovine.

Slijedom navedenog, kao mjerodavno tržište u predmetnom postupku utvrđeno je tržište usluga zastupanja i odbrane autorskih prava kod kabelskog/IPTV reemitiranja audiovizualnih djela u Bosni i Hercegovini.

7. Vladajući položaj

Članak 9. stavak (1) Zakona propisuje da gospodarski subjekt ima vladajući položaj na mjerodavnom tržištu roba ili usluga, ako se zbog svoje tržišne snage može ponašati u značajnoj mjeri neovisno od stvarnih ili mogućih konkurenata, kupaca, potrošača ili dobavljača, također uzimajući u obzir udjel tog gospodarskog subjekta na tržištu, udjele koje na tom tržištu imaju njegovi konkurenti, kao i pravne i druge zapreke za ulazak drugih gospodarskih subjekata na tržište.

Članak 9. stavak (2) Zakona pretpostavlja da gospodarski subjekt ima vladajući položaj na tržištu roba ili usluga ako na mjerodavnom tržištu ima udjel veći od 40,0%.

Članak 2. Odluke o definiranju kategorije vladajućeg položaja daljnje razrađuje pojam vladajućeg položaja, te određuje da gospodarski subjekt na mjerodavnom tržištu proizvoda ili usluga ima vladajući položaj, kada se zbog svoje tržišne snage može ponašati i djelovati u značajnoj mjeri neovisno od stvarnih

ili mogućih konkurenata, kupaca, potrošača ili dobavljača, i na taj način ograničava ili sprječava učinkovitu konkurenciju.

Konkurencijsko vijeće je u predmetnom postupku utvrdilo da gospodarski subjekt AGICOA kao kolektivna međunarodna udruga, u ime i za račun svojih pojedinačnih i institucionalnih članica, zastupao i sakupljao naknade za reemitiranje audiovizualnih djela, sadržanih u generalnim i tematskim TV kanalima distribuiranim od operatera u Bosni i Hercegovini.

Takođe, Konkurencijsko vijeće je na temelju mjerodavnih činjenica, dokaza i dokumentacije dostavljene od stranaka u predmetnom postupku, kao i trećih osoba, utvrdilo da je gospodarski subjekt AGICOA na teritoriju Bosne i Hercegovine u razdoblju od dana 15.08.2013. godine do dana 16.10.2015. godine, jedini pružao usluge zastupanja i odbrane autorskih prava kod kablenskog/IPTV reemitiranja audiovizualnih djela.

Navedeno proizilazi iz činjenice da je do dana 16.10.2015. godine, kada je Institut izdao dozvolu domaćoj kolektivnoj organizaciji za ostvarivanje autorskih prava-Udruzi filmskih radnika u Bosni i Hercegovini, gospodarski subjekt AGICOA sukladno članku 5. Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava, izravno pregovarao i zaključivao Ugovore o licenciranju i povratu duga sa operaterima u Bosni i Hercegovini.

Na temelju navedenog, a obzirom da se radi o specifičnoj usluzi zastupanja i odbrane autorskih prava kod kablenskog/IPTV reemitiranja audiovizualnih djela koja podrazumjeva da gospodarski subjekt koji je obavlja, ima dozvolu vlasnika sadržaja da štiti njegova autorska prava, te odsustvo tržišne konkurencije na mjerodavnom tržištu u Bosni i Hercegovini, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je Protivna strana, u razdoblju od 15.08.2013. godine do 16.10.2015. godine, imala vladajući položaj na tržištu zastupanja i odbrane autorskih prava kod kablenskog/IPTV reemitiranja audiovizualnih djela u Bosni i Hercegovini u smislu članka 9. stavak (2) Zakona. Konkurencijsko vijeće je navedeno utvrdilo na temelju ugovora koji su dostavljeni RAK-u, a koji su bili uvjet za stjecanje Dozvole RAK-a, s obzirom da su svi bili potpisani sa gospodarskim subjektom AGICOA.

8. Utvrđeno činjenično stanje

Nakon sagledavanja mjerodavnih činjenica, dokaza i dokumentacije dostavljene od stranaka u postupku, Konkurencijsko vijeće je shodno Zahtjevu utvrdilo slijedeće:

- Podnositelj Zahtjeva, su kroz svoje djelatnosti aktivni na tržištu distribucije audiovizualnih medijskih usluga na značajnom dijelu teritorija Bosne i Hercegovine.
- Protivna strana je kao udruga za kolektivno međunarodno upravljanje audiovizualnim uradcima, prisutna na tržištu Bosne i Hercegovine kroz zastupanje i odbranu autorskih prava, odnosno audiovizualnih djela svojih pojedinačnih i institucionalnih članova koji se reemitiraju na teritoriju Bosne i Hercegovine.
- Gospodarski subjekt AGICOA nema povezana društva na teritoriju Bosne i Hercegovine, a iz Ugovora o licenciranju i povratu duga iz spisa, evidentno je da je izravno zaključivao ugovore sa operaterima.
- Protivna strana je dana 02.04.2015. godine zaključila Servisni ugovor sa gospodarskim subjektom ART Company kojim je isti imenovan za predstavnika Protivne strane na tržištu Bosne i Hercegovine.
- Da pitanja koja su predmet postupka, nisu u cijelosti u djelokrugu rada RAK-a, jer su ovlasti RAK-a u svezi sa zaštitom autorskih prava jako ograničena, a proizlaze iz članka 3. stavak (4) točka d) Zakona o komunikacijama, gdje se navodi "da Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i RAK, sukladno pojedinačnim nadležnostima definiranim ovim zakonom,

poduzimaju sve razumne mjere za zaštitu autorskih prava i drugih prava na intelektualnu svojinu".

- RAK je dana 18.06.2013. godine, dopisom broj: 04-29-1424-1/13, poslala poziv svim korisnicima Dozvole da dostave izjavu da li namjeravaju koristiti prava dodijeljena Dozvolom, te da dostave izjave o stečenim pravima nad svim programima koje distribuiraju. Također, od operatera je tražena dostava novopotpisanih ugovora kojim se zamjenjuju raniji Generalni licencni ugovori i Licencni ugovori, spisak programa u okviru pomenutih ugovora koji namjeravaju distribuirati, kao i ažuriranu listu svih programa za koje imaju odgovarajuće suglasnosti za distribuciju i kopije tih suglasnosti.
- U oblasti distribucije, postoji obveza da se prilikom izdavanja dozvole, dostavi Izjava o stečenim pravima na distribuciju audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija. U razdoblju 2013.-2016. godine, člankom 7. stavak (2) Pravila o dozvolama 56/2011, bila je propisana obveza da se dostavi pomenuta Izjava, koja i dalje postoji u novom Pravilu o dozvolama 79/2016.
- Sukladno članku 7. stavak (1) Pravila o dozvolama 56/2011 koje je bilo na snazi u razdoblju 2013.-2016. godine, svi korisnici dozvola su dužni da prije uključanja pojedine audiovizualne medijske usluge i medijske usluge radija u uslužni paket, pribaviti prethodne pismene suglasnosti od vlasnika programskih sadržaja ili njihovih ovlaštenih predstavnika. Korisnici dozvola potvrđuju posjedovanje ugovora dostavljanjem Izjave o stečenom pravu na distribuciju, u smislu članka 7. stavak (2) Pravila o dozvolama 56/2011, na temelju čega RAK izdaje dozvolu za distribuciju audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija.
- Korisnici dozvola su dužni prije početka distribucije pojedinih TV kanala zaključiti dvije vrste ugovora. Korisnici dozvola su prvo dužni zaključiti ugovore sa vlasnicima TV kanala ili njihovim ovlaštenim zastupnicima, kojim se reguliraju prava na preuzimanje signala te televizijske kuće i distribucija vlastite produkcije tih TV kanala. Pored navedenih ugovora, kablenski operateri su dužni zaključiti i tzv. komplementarne ugovore kojim se reguliraju autorska prava za kablensko reemitiranje autorskih djela koja nisu vlastita produkcija, a koja su sadržana u pojedinim TV kanalima.
- Imajući u vidu da u tom trenutku, Institut još nije izdao dozvolu domaćoj kolektivnoj organizaciji, a posebno cijeneći činjenicu da su Generalni licencni i Licencni ugovori koje su kablenski operateri potpisali, istekli u prosincu 2012. godine, te da su vođeni pregovori za obnovu ugovora za koji su potpisani za razdoblje 2013.-2016. godine, RAK je tražila od svih distributera da je obavijeste na koji način planiraju da regulišu prava na stranu produkciju programskih sadržaja u okviru programa koje distribuiraju i da dostave mjerodavne ugovore.
- Većina distributera je dostavila ugovore sa gospodarskim subjektom AGICOA, a gospodarski subjekt BH Telecom je tom prilikom naveo da je u postupku pregovora sa gospodarskim subjektom AGICOA, o čemu je dostavio određenu dokumentaciju koja je poslužila kao osnov za izdavanje dozvole. Gospodarski subjekt Telemach je dovodio u pitanje različite aspekte rada gospodarskog subjekta

- AGICOA i za nevedeno razdoblje nije potpisao ugovor sa istim.
- Gospodarski subjekt AGICOA je RAK-u dostavio listu kanala koje zastupa, odnosno za koje tvrdi da štiti autorska prava u svezi sa reemitiranjem audiovizualnih djela na teritoriju Bosne i Hercegovine za razdoblje 2013.-2016. godine. Pomenuti spisak je bio predmetom osporavanja pojedinih distributera.
 - Sukladno članku 4. stavak (2) točka (c) Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskih i srodnih prava, kabelsko reemitiranje autorskih djela potpada pod obavezu osvarivanja autorskog prava na kolektivan način. Dakle, ugovor kojim bi se regulirala autorska prava, trebao je biti potpisan sa organizacijom za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava kabelsko reemitiranje autorskih djela kojoj je Institut dao odobrenje.
 - Institut je 16.10.2015. godine izdao dozvolu za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava na kabelsko reemitiranje autorskih djela kolektivnoj organizaciji Udruga filmskih radnika u Bosni i Hercegovini.
 - Kolektivni ugovor za kabelsko reemitiranje audiovizualnih djela između Udruga filmskih radnika i AKOP-a je potpisan 06.12.2016. godine, a stupio je na snagu u 2017. godini.
 - Institut je ukinuo dozvolu izdanu Udruzi filmskih radnika i dana 21.04.2016. godine izdao dozvolu organizaciji koja posluje pod nazivom Udruga filmske industrije sa sjedištem u Kiseljaku.
 - Iz navedenog je vidljivo da do kraja 2015. godine, nisu postojale formalne mogućnosti za potpisivanje ugovora sukladno vežećoj zakonskoj regulativi, a da kasnije uslijed različitih okolnosti, distributeri nisu bili u mogućnosti da potpišu ugovore.
 - Od početka licenciranja distribucije, a samim tim ni u razdoblju koji je predmet ovog postupka u Bosni i Hercegovini nije djelovala nijedna kolektivna organizacija koja je posjedovala dozvolu Instituta sa kojom bi distributeri mogli potpisati kolektivni ugovor za kabelsko reemitiranje audiovizualnih djela.
 - U razdoblju 2013.-2015. godine, Institut nije izdao dozvolu za obavljanje djelatnosti ostvarivanja autorskog prava i prava radiodifuznih organizacija gospodarskom subjektu ART Company.
 - Dakle u razdoblju koji je predmet ovog Zahtjeva, pa do dana 16.10.2015. godine kada je Institut donio Rješenje o izdavanju dozvole za kolektivno ostvarivanje prava na audiovizualnim djelima Udruzi filmskih radnika u Bosni i Hercegovine, nije djelovala nijedna domaća organizacija za kolektivno ostvarivanje autorskih prava.
 - Protivna strana je sa Podnositeljima Zahtjeva pojedinačno zaključila Ugovore o licenciranju i povratu duga (Ugovor sa gospodarskim subjektom Blicnet od dana 21.08.2013. godine, Ugovor sa gospodarskim subjektom Telrad od dana 06.09.2013. godine i Ugovor sa gospodarskim subjektom Elta-kabel od dana 06.09.2013. godine).
 - Ugovorima o licenciranju i povratu duga, Protivna strana je Podnositeljima Zahtjeva dala neekskluzivnu licencu za reemitiranje audiovizualnih radova registriranih kod Protivne strane na TV kanalima (obuhvata EBU, VG-Media i RTL kanale) na teritoriju Bosne i Hercegovine, za razdoblje od 01.01.2013. godine do 31.12.2013. godine, sa mogućnošću da automatski budu produljeni za razdoblje od jedne godine.
 - Ugovorima o licenciranju i povratu duga su definirani "AGICOA radovi" kao audiovizualni radovi registrirani kod Protivne strane, za koje Protivna strana drži ili predstavlja autorska prava na teritoriju Bosne i Hercegovine.
 - Člankom 1.4. Ugovora o licenciranju i povratu duga koji su zaključili Podnositelji Zahtjeva sa Protivnom stranom definirano je da su predmet ugovora "AGICOA radovi" sadržani u EBU, VG-Media i RTL kanalima kao i u bilo kojim drugim TV kanalima koje distribuiraju Podnositelji Zahtjeva, osim informativnih, muzičkih i čisto športskih kanala.
 - Člankom 9. Ugovora o licenciranju i povratu duga, Podnositelji Zahtjeva su priznali dug prema Protivnoj strani koji je nastao na temelju Generalnih ugovora o licenci i Ugovora o licenci za kabelsku/IPTV retransmisiju za razdoblje 2006.-2012. godine, te je dogovoren plan otplate duga koji čini sastavni dio pomenutog Ugovora.
 - Ugovori o licenciranju i povratu duga koje je Protivna strana sklopila sa gospodarskim subjektima TX TV d.o.o. Tuzla, Velnet d.o.o. Mostar i Radio Studio ASK d.o.o. Ilidža sadrže identične ugovorne odredbe kao Ugovori o licenciranju i povratu duga koje je Protivna strana sklopila sa Podnositeljima Zahtjeva.
 - RAK-u su tijekom 2013. godine, 34 kabelska operatera su dostavila ugovore sa Protivnom stranom kojim se regulirana prava na reemitiranje audiovizualnih djela za programske sadržaje i to: Missnet d.o.o. Bihać, Ortak d.o.o. Šipovo, TEING d.o.o. Prozor-Rama, Eltaketel d.o.o. Tuzla, TX TV d.o.o. Tuzla, Velnet d.o.o. Mostar, Logosoft d.o.o. Sarajevo, Elta-MT d.o.o. Tuzla, Telekomuniacije RS a.d. Banja Luka, Neon Solucije d.o.o. Kalesija, Global Internet d.o.o. Novi Travnik, El-Sat d.o.o. Novi Grad, JU Dom kulture Žepče, JU Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar, Radio Studio ASK d.o.o. Ilidža, Media sky d.o.o. Živinice, KT Sara d.o.o. Drvar, US Telecom d.o.o. Ključ, VKT Network d.o.o. Bugojno, KTV HS d.o.o. Sarajevo, HKB Net d.o.o. Sarajevo, M&H Company d.o.o. Sarajevo, Fokus M d.o.o. Milići, Telerad Net d.o.o. Bijeljina, Stokić d.o.o. Doboj, Elta-kabel d.o.o. Doboj, El-net d.o.o. Laktaši, KG-1 d.o.o. Goražde, Blicnet d.o.o. Banja Luka, Terc Trade Company d.o.o. Prnjavor, CATV SAT d.o.o. Bosanki Brod, KTV Zavidovići d.o.o. Zavidovići, No Limit Tehnology d.o.o. Sanski Most, Telinea d.o.o. Sanski Most.
 - Prema evidenciji RAK-a u razdoblju 2013.-2016. godine, ugovore sa Protivnom stranom nisu potpisali gospodarski subjekti BH Telecom, Telemach, KTV EGE, BHB Cable TV, Dalekovod d.o.o., Bridistel d.o.o. i Wirac net d.o.o. Gračanica.
 - Protivna strana je bezuspješno vodila pregovore za zaključenje ugovora sa gospodarskim subjektom Telemach u oktobru 2015. godine, što je vidljivo iz e-mailova koje je priložila u spis: e-mail od 05.10.2015 godine, e-mail od 15.10.2015. godine i e-mail od 19.10.2015 godine.
 - Gospodarski subjekt ART Company je kao predstavnik Protivne strane, putem punomoćnika, odvjetnika Adila Jogića, dana 11.01.2016. godine poslao opomenu pred tužbu gospodarskom subjektu Telemach, radi

- duga koji je nastao neplaćanjem naknade za autorska prava koja zastupa Protivna strana.
- Protivna strana je vodila pregovore za zaključenje ugovora sa gospodarskim subjektom BH Telecom u periodu rujan-studen 2015. godine koji nisu rezultirali zaključenjem ugovora, što je vidljivo iz e-mailova koje je priložila u spis: e-mail od 08.09.2015. godine, e-mail od 17.09.2015. godine, e-mail od 21.09.2015. godine, e-mail od 28.09.2015. godine, e-mail od 12.11.2015. godine i e-mail od 17.11.2015. godine.
 - Protivna strana je tužbom od dana 01.09.2016. godine pokrenula parnični postupak pred Okružnim gospodarskim sudom u Bijeljini, protiv gospodarskog subjekta Telrad, radi isplate duga u iznosu od (...) KM.
 - Protivna strana je tužbom od dana 05.09.2016. godine pokrenula parnični postupak pred Okružnim gospodarskim sudom u Doboju, protiv gospodarskog subjekta Elta-kabel radi isplate duga u iznosu od (...) KM.
 - Protivna strana je tužbom od dana 05.09.2016. godine pokrenula parnični postupak pred Okružnim gospodarskim sudom u Banja Luci, protiv gospodarskog subjekta Blicnet, radi isplate duga u iznosu od (...) KM.
 - Protivna strana je uslijed neplaćanja naknade za reemitiranje audiovizualnih djela na koje polaže prava, dana 05.09.2016. godine podnijela tužbe protiv 22 kabela operatera, što je vidljivo iz liste utuženih kabela operatera koja je uložena u spis.
 - Gospodarski subjekt BH Telecom je u razdoblju 2013.-2016. godine imao zaključen Generalni licencni ugovor sa gospodarskim subjektima EBU i VG-Media, a nije zaključio ugovor sa gospodarskim subjektom AGICOA iz razloga što osporava ovlaštenje istog za prikupljanje naknade za korištenje autorskih prava u svezi sa reemitiranjem audiovizualnih djela na teritoriju Bosne i Hercegovine. Navedeno dokazuje dopisom upućenim FOX International Channels koji kao vlasnik programskog sadržaja nije dao ovlaštenje Protivnoj strani za zastupanje autorskih prava kod reemitiranja programskog sadržaja njegove produkcije.
 - Gospodarski subjekt BH Telecom je imao zaključen ugovor sa Udruge filmskih radnika u Bosni i Hercegovini do momenta gubitka dozvole Instituta, te je na taj način regulirao zaštitu autorskih prava za audiovizualna djela koja je emitirao.
 - Gospodarski subjekt Telemach je vodio pregovore o zaključenju ugovora sa gospodarskim subjektom AGICOA, ali obzirom na činjenicu da isti nije dostavio katalog autora i djela koje zastupa, nije zaključio ugovor sa gospodarskim subjektom AGICOA.
 - Protivna strana je dana 10.08.2017. godine uputila dopis ("Poziv za plaćanje") u kojem je gospodarski subjekt BH Telecom upozoren na dug od (...) KM koji obuhvata razdoblje 2013.-2016. godine reemitiranja audiovizualnih djela koje zastupa Protivna strana, uz prijetnju tužbom, ukoliko ne plate navedeni iznos u roku od 15 dana.
 - Dana 10.08.2017. godine, Protivna strana je uputila dopis ("Poziv za plaćanje") kojim je upozorila gospodarski subjekt Telemach na dug od (...) KM koji obuhvata razdoblje 2013.-2016. godine

reemitiranja audiovizualnih djela koje zastupa Protivna strana, uz prijetnju tužbom, ukoliko ne plate navedeni iznos u roku od 15 dana.

- Protivna strana je tužbom od 16.10.2017. godine, pred Općinskim sudom u Sarajevu pokrenula parnični postupak protiv gospodarskog subjekta Telemach, radi uvrđivanja učinjene povrede autorskih prava i neutemeljenog bogaćenja. Predmetnom tužbom se potražuje iznos od (...) KM koji je utvrđen na temelju izvješća neovisnih revizora PricewaterhouseCoopers SA za 2015. godinu i Deloitte SA za 2016. godinu, te Godišnjih izvješća Protivne strane za razdoblje 2012.-2016. godine kojim je utvrđen točan broj autorskih djela na koja polaže prava Protivna strana, a koja je emitirao gospodarski subjekt Telemach.
- Protivna strana je dana 17.10.2017. godine podnijela tužbu protiv gospodarskog subjekta BH Telecom, pred Općinskim sudom u Sarajevu, radi uvrđivanja učinjene povrede autorskih i srodnih prava i neutemeljog bogaćenja. Predmetnom tužbom se potražuje iznos od (...) KM, utvrđen na temelju izvješća neovisnih revizora PricewaterhouseCoopers SA za 2015. godinu i Deloitte SA za 2016. godinu, te Godišnjih izvješća Protivne strane za razdoblje 2013.-2016. godine kojim je utvrđen točan broj autorskih djela na koja polaže prava Protivna strana, a koja je emitirao gospodarski subjekt Telemach.

Prilikom utvrđivanja činjeničnog stanja, Konkurencijsko vijeće je uzelo u obzir i cijenilo je i druge dostavljene podatke i dokumentaciju, ali isti nisu bili od značaja za predmet ovog postupka i utvrđivanje ukazane povrede Zakona, odnosno utvrđene su one činjenice koje su pravno odlučne činjenice za rješavanje ovog upravnog postupka.

9. Ocjena dokaza

Nakon sagledavanja svih mjerodavnih činjenica i dokaza stranaka u postupku, pojedinačno i zajedno, te na temelju izvedenih dokaza Konkurencijsko vijeće je utvrdilo slijedeće:

Konkurencijsko vijeće je na temelju broja ugovora koji su dostavljeni RAK-u, a koji su bili uvjet za stjecanje Dozvole RAK-a, ocijenio da gospodarski subjekt AGICOA imao vladajući položaj na mjerodavnog tržištu u smislu članka 9. stavak (2) Zakona.

Članak 10. stavak (2) točka c) Zakona propisuje da je zabranjena zlouporaba vladajućeg položaja na mjerodavnom tržištu koja podrazumjeva primjenu različitih uvjeta za istu ili sličnu vrstu poslova sa ostalim stranama, čime se dovode u neravnotežu i nepovoljan konkurentski položaj.

Podnositelji Zahtjeva u samom Zahtjevu i tijekom postupka, tvrde da se zlouporaba vladajućeg položaja gospodarskog subjekta AGICOA, ogleda u propuštanju da zaključi ugovore sa svim distributerima audiovizualnih medijskih usluga u Bosni i Hercegovini i da pokrene postupke za naplatu naknade štete protiv operatera koji su vršili reemitiranje televizijskih programa u kojima su sadržana audiovizualna djela, bez zaključenog ugovora sa gospodarskim subjektom AGICOA.

Konkurencijsko vijeće je uvidom u dopis RAK-a broj: 04-29-1424-1/13 od dana 18.06.2013. godine, te dopis RAK-a broj: 04-29-2265-1/13 od dana 15.08.2013. godine, utvrdilo da su pomenutim dopisima, kabelaški operateri upozoreni na obveze predviđene člankom 7. stavak (1) Pravila o dozvolama 56/11, odnosno da su kao korisnici dozvola su obvezi dostaviti prethodne pismene suglasnosti vlasnika programskih sadržaja ili njihovih ovlaštenih predstavnika. Iz pomenutih dopisa je evidentno da RAK nije obvezala operatere na zaključenje

ugovora sa gospodarskim subjektom AGICOA, nego je istim dala mogućnost da zaključe ugovore izravno sa vlasnicima programskih sadržaja ili preko ovlaštenih predstavnika.

Konkurencijsko vijeće je tijekom postupka utvrdilo da su 34 kablskih operatera tijekom 2013. godine zaključila ugovore sa gospodarskim subjektom AGICOA, dok su gospodarski subjekti BH Telecom, Telemach, KTV EGE, BHB Cable TV, Dalekovod d.o.o., Bridistel d.o.o. i Wirac net d.o.o. odbili zaključiti ugovore sa gospodarskim subjektom AGICOA, jer osporavaju ovlasti istog.

Članak 28. stavak (1) Zakona o obligacionim odnosima predviđa da volja za zaključenje ugovora se može izjaviti riječima, uobičajenim znacima ili drugim ponašanjem iz koga se sa sigurnošću može zaključiti njeno postojanje. Za zaključenje ugovora neophodne su suglasne izjave volja ugovornih strana u smislu članka 26. Zakona o obligacionim odnosima.

Iz materijalne dokumentacije koja se nalazi u spisu (e-mail od 05.10.2015 godine, e-mail od 15.10.2015. godine i e-mail od 19.10.2015 godine), Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je gospodarski subjekt AGICOA izrazio volju za zaključenje ugovora sa gospodarskim subjektom Telemach, te da do zaključenja ugovora nije došlo, jer gospodarski subjekt Telemach osporava ovlasti gospodarskog subjekta AGICOA za zastupanje autora. Nadalje, gospodarski subjekt Telemach u odgovoru koji je dostavio Konkurencijskom vijeću ističe da se gospodarski subjekt AGICOA obraćao svim kablskim operaterima dostavljajući ponude za zaključenje ugovora.

Također, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je gospodarski subjekt AGICOA vodio pregovore sa gospodarskim subjektom BH Telecom što je vidljivo iz e-mailova koji su uloženi u spis (e-mail od 08.09.2015 godine, e-mail od 17.09.2015. godine, e-mail od 21.09.2015. godine, e-mail od 28.09.2015. godine, e-mail od 12.11.2015. godine i e-mail od 17.11.2015 godine), iz čega proizilazi da je gospodarski subjekt AGICOA imao namjeru zaključiti ugovor sa gospodarskim subjektom BH Telecom. Gospodarski subjekt BH Telecom smatra da gospodarski subjekt AGICOA nema pravo na sakupljanje naknade za korištenje autorskih prava kod reemitiranja audiovizualnih djela, jer nije nositelj prava za mnoge sadržaje koji se emitiraju. Gospodarski subjekt BH Telecom navedeno dokazuje dopisom koji je zaprimio od FOX International Channels od dana 14.11.2013. godine.

Iz navednog, proizilazi da je gospodarski subjekt AGICOA poduzeo radnje, odnosno iskazao volju za zaključenje ugovora sa gospodarskim subjektima BH Telecom i Telemach na način da je dostavio identične ponude za zaključenje ugovora, a da do zaključenja istih nije došlo, jer nije postojala volja, ni namjera za zaključenje ugovora od strane pomenutih gospodarskih subjekata.

Konkurencijsko vijeće smatra da gospodarski subjekt AGICOA svojim ponašanjem nije doveo Podnositelje Zahtjeva u neravnotežan položaj u odnosu na konkurenciju, jer do zaključenja ugovora sa gospodarskim subjektima BH Telecom i Telemach, kao i drugim operaterima, nije došlo zbog propuštanja gospodarskog subjekta AGICOA, nego zbog izostanka volje za zaključenjem ugovora drugih gospodarskih subjekata.

Iz navednog proizilazi da je gospodarski subjekt AGICOA jednako postupao prema svim operaterima, dostavljajući im ponude za zaključenje ugovora, te da svojim djelovanjem na mjerodavnom tržištu nije zloupotrijebio vladajući položaj u smislu članka 10. stavak (2) pod c) Zakona.

U odnosu na dio Zahtjeva koji se odnosi na propuštanje gospodarskog subjekta AGICOA da pokrene postupke za nakanadu štete protiv operatera koji su vršili reemitiranje audiovizualnih djela bez zaključenog ugovora, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je gospodarski subjekt AGICOA pokrenuo

parnične postupke protiv gospodarskih subjekata BH Telecom i Telemach, radi povrede autorskih i srodnih prava i neutemeljenog bogaćenja, što je posljedica reemitiranja audiovizualnih djela bez zaključenog ugovora sa gospodarskim subjektom AGICOA.

Također, Konkurencijsko vijeće je na temelju spiska utuženih kablskih operatera na teritoriju Bosne i Hercegovine koji je uloženo u spis, utvrdilo da je gospodarski subjekt AGICOA, pored pokrenutih parničnih postupaka protiv Podnositelja Zahtjeva, podnio tužbe protiv 22 kablaska operatera, radi duga koji je nastao uslijed neplaćanja ugovornih naknada iz ugovora o licenciranju i povratu duga sa gospodarskim subjektom AGICOA.

Iz podneska od dana 11.01.2016. godine koji je uputio gospodarski subjekt ART Company je kao predstavnik gospodarskog subjekta AGICOA, putem punomoćnika, odvjetnika Adila Jogića, evidentno je da je gospodarski subjekt AGICOA upozoravao gospodarski subjekt Telemach na posljedice nezaključenja ugovora, kao i na obvezu plaćanja naknade za reemitiranje audiovizualnih djela na koje polaže pravo gospodarski subjekt AGICOA.

Konkurencijsko vijeće je u predmetnom postupku utvrdilo da je Protivna strana, dana 10.08.2017. godine uputila dopise ("Pozive za plaćanje") kojim je gospodarskim subjektima BH Telecom i Telemach dala rok od 15 dana za izmirenje obveza, iz čega proizilazi da je Protivna strana prije donošenja Zaključka o pokretanju ovog postupka, preuzela radnje koje su imale za cilj naplatu naknade štete.

Podnositelji Zahtjeva su tijekom postupka ukazali da je Protivna strana propustila, odnosno naknadno podnijela tužbe protiv gospodarskih subjekata BH Telecom i Telemach, pri čemu su zanemarili da su tužbe protiv njih podnijete na temelju Ugovora o licenciranju i povratu duga u kojem su precizno određeni iznosi koje duguju, a da je pravni temelj tužbi protiv gospodarskih subjekata BH Telecom i Telemach povreda autorskih prava i neutemeljeno bogaćenje, za što je trebalo uvrstiti iznose dugovanja za dulje razdoblje, jer isti nisu imali zaključene ugovore sa gospodarskim subjektom AGICOA.

Konkurencijsko vijeće je cijeneći izvješće neovisnih revizora PricewaterhouseCoopers SA za 2015. godinu i Deloitte SA za 2016. godinu na temelju koji je utvrđen iznos naknade štete, odnosno podnesene tužbe protiv gospodarskih subjekata BH Telecom i Telemach, utvrdilo da je gospodarski subjekt AGICOA poduzeo radnje protiv istih, te da je razlog kasnijeg podnošenja tužbi duljina razdoblja u kojem je trebalo utvrditi točan broj autorskih djela koja su emitirana, a na temelju kojih je utvrđen točan iznos koji gospodarski subjekt AGICOA potražuje u podnesenim tužbama.

Iz navednog proizilazi da je gospodarski subjekt AGICOA u konačnici jednako postupio prema operaterima, pri čemu treba imati u vidu činjenicu da je različit pravni temelj tužbi koje podnio protiv gospodarskih subjekata Telemach i BH Telecom u odnosu na Podnositelje Zahtjeva i druge operatere.

Na temelju uvida i analize svih činjenica i dokaza iznesenih u ovom postupku, kako pojedinačno, tako i u njihovoj međusobnoj svezi, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da gospodarski subjekt AGICOA svojim ponašanjem nije zloupotrijebio vladajući položaj na tržištu zastupanja i odbrane autorskih prava kod kablskog/IPTV reemitiranja audiovizualnih djela u Bosni i Hercegovini u razdoblju od dana 15.08.2013. godine do dana 16.10.2015. godine, u smislu članka 10. stavak (2) pod c) Zakona primjenom različitih uvjeta na istu ili sličnu vrstu poslova sa ostalim stranama, i time doveo Podnositelje Zahtjeva u neravnotežan i nepovoljan konkurentski položaj.

Konkurencijsko vijeće je prilikom ocjene dokaza, postupalo sukladno članku 13. Zakona o upravnom postupku cijeneći sve materijalne dokaze kao i izjave stranaka sa usmene rasprave

održane dana 22.11.2017. godine, te u okviru ovlasti utvrđenih člankom 25. Zakona. O dijelu Zahtjeva koji se odnosi na eventualno propuštanje radnje zabrane reemitiranja televizijskih programa, Konkurencijsko vijeće nije odlučivao, jer se radi o dijelu Zahtjeva koji spada u nadležnost RAK-a u smislu članka 2., u svezi sa člankom 46. Zakona o komunikacijama.

Slijedom navedenog, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točki 1. izreke.

10. Troškovi postupka

Člankom 105. stavak (1) Zakona o upravnom postupku je propisano da u pravilu svaka stranka snosi svoje troškove postupka (koji uključuju i troškove za pravno zastupanje), a člankom 105. stavak (2) istog Zakona je propisano da kada u postupku sudjeluju dvije ili više strana sa suprotnim interesima, strana koja je izazvala postupak, a na čiju je štetu postupak okončan, dužna je protivnoj stranci nadoknaditi opravdane troškove koji su nastali u postupku. Ako je u takvom slučaju koja od strana djelimično uspjela sa svojim zahtjevom ona je dužna nadoknaditi protivnoj stranci troškove srazmjerno dijelu svog zahtjeva s kojim nije uspio.

Člankom 108. stavak (1) Zakona o upravnom postupku je propisano da u rješenju kojim se postupak završava, organ koji donosi rješenje određuje ko snosi troškove postupka, njihov iznos i kome se u kojem roku imaju isplatiti.

Na usmenoj raspravi su stranke, u smislu članka 105. stavak (4) Zakona o upravnom postupku, upoznate sa obvezom podnošenja zahtjeva za naknadu troškova.

Punomoćnik Podnositelja Zahtjeva, odvjetnik Stevan Dimitrijević, dostavio je dana 04.12.2017. godine u zakonom predviđenom roku troškovnik postupka, zaprimljen pod brojem: UP-05-26-2-020-45/17 kojim potražuje slijedeće troškove: 1. sastav inicijalnog i obrazloženog podneska od 30.06.2017. godine u iznosu od 300,00 KM, 2. sastav podneska od 13.07.2017. godine u iznosu od 300,00 KM, 3. sastav podneska od 01.11.2017. godine u iznosu od 300,00 KM, 4. zastupanje na usmenoj raspravi održanoj 22.11.2017. godine u iznosu od 300,00 KM, 5. nagrada za vrijeme provedeno na putu na relaciji Banja Luka-Sarajevo u oba smjera u iznosu od 660,00 KM, 6. nagrada za troškove prevoza za put na relaciji Banja Luka-Sarajevo u oba smjera (400 km, 30% cijene) u iznosu od 291,60 KM, 7. nagrada za posebnu težinu predmeta, posebno stručno i specijalističko znanje u iznosu od 1.2000,00 KM, 8. sastav podneska od 16.11.2017. godine u iznosu od 300,00 KM, 9. uvid u spis izvršen dana 17.11.2017. godine u iznosu od 60,00 KM, 10. zastupanje više stranaka u visini od 75% na stavke 1, 2, 3, 4 i 8 što iznosi 1.125,00 KM, 11. paušal na stavke 1, 2, 3, 4, 8, i 9 u visini 5.226, 60 KM što iznosi 5.226, 60 uvećan za PDV od 17%.

Konkurencijsko vijeće je odbilo zahtjev Punomoćnika Podnositelja Zahtjeva dostavljen podneskom zaprimljenim pod brojem: UP-05-26-2-020-45/17 dana 04.12.2017. za naknadu troškova postupka u ukupnom novčanom iznosu od 6.115,16 KM (sa uključenim PDV-om), budući da je navedeni postupak završen na njegovu štetu, te nema pravo na nadoknadu troškova postupka, u smislu članka 105. stavak (2) Zakona o upravnom postupku.

Slijedom navedenog, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točki 2. izreke.

Punomoćnik Protivne strane, odvjetnik Ezmana Turković, dostavila je dana 28.11.2017. godine u zakonom predviđenom roku troškovnik postupka, koji je zaprimljen pod brojem: UP-05-26-2-020-44/17 kojim potražuje slijedeće troškove: 1. sastav izjašnjenja na zahtjev za pokretanje postupka pred Konkurencijskim vijećem (zaprimljeno dana 02.10.2017. godine, pod brojem: UP-05-26-2-020-14/17) u iznosu od 870,00 KM, 2.

pristup na usmenu raspravu dana 22.11.2017. godine u iznosu od 870,00 KM.

Prilikom procjene nužnih i opravdanih troškova postupka, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da se priznaju troškovi punomoćniku Protivne strane, sukladno odredbama članka 18. točka 2. i 5. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika ("Službene novine Federacije BiH", br. 22/04 i 24/04) za odgovor na Zahtjev (podnesak zaprimljen dana 02.10.2017. godine, pod brojem: UP-05-26-2-020-14/17) u iznosu od 240,00 KM i za pristup usmenoj raspravi na dan 22.11.2017. godine u iznosu od 240,00 KM, odnosno ukupno 561,6 KM sa porezom na dodatnu vrijednost (PDV).

Slijedom navedenog, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točki 3. izreke.

11. Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovog Rješenja nije dozvoljen priziv.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana primitka, odnosno objavljivanja ovog Rješenja.

Broj UP-05-26-2-020-56/17

15. ožujka 2018. godine

Sarajevo

Predsjednik

Ivo Jerkić, v. r.

Конкурентнијски савјет Босне и Херцеговине, на основу члана 25. став (1) тачка е), члана 42. став (2) и члана 41. став (1) тачка ц) Закона о конкуренцији ("Службени гласник БиХ", број 48/05, 76/07 и 80/09), члана 105. и члана 13. Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16) у поступку покренутом по Захтјеву за покретање поступка привредних субјеката Блишнет д.о.о. Бања Лука, ул. Мајке Југовића 25, 78 000 Бања Лука, Босна и Херцеговина, ТЕЛРАД НЕТ д.о.о. Бијелина, ул. Хасе број 1, 76 300 Бијелина, Босна и Херцеговина и Елта-кабел д.о.о. Добој, ул. Добојске бригаде бб, 74 000 Добој, Босна и Херцеговина, поднесеном од стране адвоката Стевана Димитријевића, ул. Симе Шолаје 1, 78 000 Бања Лука, против привредног субјекта Association de Gestion Internationale Collective des Oeuvres Audiovisuelles, ul. Rue Pestalozzi 1, CH-1202 Geneva, Швицарска Конфедерација, ради утврђивања постојања злоупотребе доминантног положаја у смислу члана 10. став (2) тачка ц) Закона о конкуренцији, на 23. (двадесеттрећој) сједници одржаној дана 15.03.2018. године, донио је

РЈЕШЕЊЕ¹

- Одбија се захтјев привредних субјеката Блишнет д.о.о. Бања Лука, ул. Мајке Југовића 25, 78 000 Бања Лука, ТЕЛРАД НЕТ д.о.о. Бијелина, ул. Хасе број 1, 76 300 Бијелина и Елта-кабел д.о.о. Добој, ул. Добојске бригаде бб, 74 000 Добој, поднесен против привредног субјекта Association de Gestion Internationale Collective des Oeuvres Audiovisuelles, ul. Rue Pestalozzi 1, CH-1202 Geneva, Швицарска Конфедерација, ради утврђивања постојања злоупотребе доминантног положаја у смислу члана 10. став (2) тачка ц) Закона о конкуренцији, као неоснован.
- Одбија се захтјев за накнаду трошкова заступања привредних субјеката Блишнет д.о.о. Бања Лука, ул. Мајке Југовића 25, 78 000 Бања Лука, ТЕЛРАД НЕТ д.о.о. Бијелина, ул. Хасе број 1, 76 300 Бијелина и Елта-кабел д.о.о. Добој, ул. Добојске бригаде бб, 74 000 Добој у износу од 6.115,12 KM са ПДВ-ом

¹ Рјешенје објављено у "Службеном гласнику БиХ", број 34/18

- (шестхиљадастопетнаест конвертибилних марака и дванаест фенинга), као несонован.
3. Налаже се привредним субјектима Блицнет д.о.о. Бања Лука, ул. Мајке Југовића 25, 78 000 Бања Лука, ТЕЛРАД НЕТ д.о.о. Бијељина, ул. Хасе број 1, 76 300 Бијељина и Елта-кабел д.о.о. Добој, ул. Добојске бригаде бб, 74 000 Добој, да привредном субјекту Association de Gestion Internationale Collective des Oeuvres Audiovisuelles, ul. Rue Pestalozzi 1, CH-1202 Geneva, Швицарска Конфедерација, надокнади трошкове поступка у износу од 561,6 КМ КМ са ПДВ-ом, (петстотездестједна конвертибилна марка и шест фенинга), у року од 15 (петнаест) дана од дана пријема овог Рјешења.
 4. Ово Рјешење је коначно и биће објављено у "Службеном гласнику БиХ", службеним гласилима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

Конкуренијски савјет Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Конкуренијски савјет) је дана 03.07.2017. године, под бројем: УП-05-26-2-020-1/17, запримио Захтјев за покретање поступка (у даљем тексту: Захтјев) привредних субјеката Блицнет д.о.о. Бања Лука, ул. Мајке Југовића 25, 78 000 Бања Лука, Босна и Херцеговина (у даљем тексту: Блицнет или Подносилац захтјева), ТЕЛРАД НЕТ д.о.о. Бијељина, ул. Хасе број 1, 76 300 Бијељина, Босна и Херцеговина (у даљем тексту: Телрад или Подносилац захтјева) и Елта-кабел д.о.о. Добој, ул. Добојске бригаде бб, 74 000 Добој, Босна и Херцеговина (у даљем тексту: Елта-кабел или Подносилац захтјева) поднесен од стране адвоката Стевана Димитријевића, ул. Симе Шолаје 1, 78 000 Бања Лука, Босна и Херцеговина против привредног субјекта Association de Gestion Internationale Collective des Oeuvres Audiovisuelles, ul. Rue Pestalozzi 1, CH-1202 Geneva, Швицарска Конфедерација (у даљем тексту: AGICOA или Противна страна), ради злоупотребе доминантног положаја у смислу члана 10. став (2) тачка ц) Закона о конкуренцији ("Службени гласник БиХ", бр. 48/05, 76/07 и 80/09) (у даљем тексту: Закон).

Увидом у поднесени Захтјев, Конкуренијски савјет је утврдио да исти није комплетан и уредан, у смислу члана 28. Закона, те је затражио прецизирање истог на основу члана 31. став (1) Закона, актом број: УП-05-26-2-020-2/17 од дана 05.07.2017. године.

Подносиоци Захтјева су исти прецизирали поднеском запримљеним под бројем: УП-05-26-2-020-3/17 дана 17.07.2017. године, на начин да се предметни Захтјев односи на период од 15.08.2013. године до дана подношења Захтјева, у којем је Противна страна злоупотребљавала доминантан положај на релевантном тржишту.

Конкуренијски савјет је дана 21.07.2017. године под бројем: УП-05-26-2-020-4/17 запримио упит Окружног привредног суда у Бијељини којим тражи информацију о предметном Захтјеву, на што је Конкуренијски савјет дана 24.07.2017. године одговорио актом: УП-05-26-2-020-5/17.

Комплетирањем предметног Захтјева, Конкуренијски савјет је на основу члана 28. став (3) Закона дана 11.09.2017. године издао Потврду о пријему комплетног и уредног Захтјева, број: УП-05-26-2-020-6/17.

С обзиром да на основу документације достављене уз Захтјев није било могуће утврдити постојање повреде Закона без провођења поступка, дана 11.09.2017. године Конкуренијски савјет је донио Закључак о покретању поступка број: УП-05-26-2-020-8/17 против привредног субјекта AGICOA, ради утврђивања постојања злоупотребе

доминантног положаја у смислу члана 10. став (2) тачка ц) Закона. Противна страна је дана 02.10.2017. године доставила одговор на Захтјев, запримљен под бројем: УП-05-26-2-020-14/17.

Дана 20.12.2017. године Конкуренијски савјет је донио Закључак број: УП-05-26-2-020-53/17 којим је продужен рок за доношење рјешења у предметном поступку за додатна 3 (три) мјесеца.

1. Странке у поступку

Странке у поступку су привредни субјекти Блицнет д.о.о. Бања Лука, ул. Мајке Југовића 25, 78 000 Бања Лука, Босна и Херцеговина, ТЕЛРАД НЕТ д.о.о. Бијељина, ул. Хасе број 1, 76 300 Бијељина, Босна и Херцеговина и Елта-кабел д.о.о. Добој, ул. Добојске бригаде бб, 74 000 Добој, Босна и Херцеговина и привредни субјекат Association de Gestion Internationale Collective des Oeuvres Audiovisuelles, ul. Rue Pestalozzi 1, CH-1202 Geneva, Швицарска Конфедерација.

1.1. Привредни субјекат Блицнет д.о.о. Бања Лука-Подносилац захтјева

Привредни субјекат "Блицнет" друштво са ограниченом одговорношћу за телекомуникације Бања Лука је регистрован у Окружном привредном суду у Бања Луци, под МБС: 1-3645-00, са основним капиталом од 20.914.186,70 КМ. Привредни субјекат Блицнет је дио групације "Телеком Словеније" и обавља дјелатност оператора јавних електронских комуникацијских услуга, дистрибуцију аудиовизуелних медијских услуга, те медијских услуга радија.

1.2. Привредни субјекат ТЕЛРАД НЕТ д.о.о. Бијељина-Подносилац захтјева

Привредни субјекат Друштво са ограниченом одговорношћу "ТЕЛРАД НЕТ" Бијељина је регистрован у Окружном суду у Бијељини, под МБС: 59-01-0101-10, са основним капиталом од 2.000,00 КМ. Привредни субјекат Телрад је телекомуникацијска компанија која послује у Босни и Херцеговини у области израде телекомуникацијских мрежа, јавне фиксне телефоније, VOIP и IP телефоније, кабловске телевизије и интернета (основне регистроване дјелатности).

1.3. Привредни субјекат Елта-кабел д.о.о. Добој-Подносилац захтјева

Привредни субјекат Друштво са ограниченом одговорношћу за пренос звука, слике или осталих информација "ЕЛТА-КАБЕЛ" Добој је регистрован у Окружном привредном суду Добој, под МБС: 60-01-0117-11 (1-4592-00), са основним капиталом од 5.000,00 КМ. Привредни субјекат Елта-кабел је активан на тржишту пружања услуга кабловске телевизије у Босни и Херцеговини, те нуди услуге кабловске телевизије у 18 градова у Републици Српској. Привредни субјекат Елта-кабел, заједно са партнерским фирмама покрива готово читаву територију Босне и Херцеговине

1.4. Привредни субјекат Association de Gestion Internationale Collective des Oeuvres Audiovisuelles-Противна страна

Привредни субјекат Association de Gestion Internationale Collective des Oeuvres Audiovisuelles, ul. Rue Pestalozzi 1, CH-1202 Geneva, Швицарска Конфедерација је удружење за колективно међународно управљање аудио-визуелним урадцима, уписано у Привредни регистар Женева под идентификацијским бројем: ЦХЕ-103.225.085 (ранији ИД: ЦХ-660-0184984-7).

Основна дјелатност привредног субјекта AGICOA је заступање и одбрана на колективан начин материјалних и нематеријалних интереса његових појединачних и институционалних чланова, без територијалног ограничења.

Активности привредног субјекта AGICOA се нарочито тичу накнаде плативе члановима у случају симултане, потпуне, неизмијењене и континуиране ретрансмисије кабловским, сателитским или било којим сличним путем телевизијских програма који садрже аудиовизуелне радове за које они држе или представљају било која права. Такођер привредни субјекат AGICOA врши прикупљање износа утврђених путем преговора или у оквиру законских поступака као и подјеле износа који припадају носиоцима права у случају ретрансмисије аудиовизуелних радова. Према Статуту, привредни субјекат AGICOA има овлашћење чланова да овласти или забрани ретрансмисију аудиовизуелних радова садржаних у телевизијским програмима преузетим од стране трећих лица и реемитованим без овлашћења носица права.

Привредни субјекат АГИЦОА, одбрану и заступање интереса чланова постиже путем вансудских преговора, као и путем грађанских, кривичних, управних и/или арбитражних поступака.

2. Правни оквир предметног поступка

Конкуренијски савјет је у току поступка примјенио одредбе Закона, Одлуке о утврђивању релевантног тржишта ("Службени гласник БиХ", бр.18/06 и 34/10) и одредбе Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 и 41/13 и 53/16) (у даљем тексту: Закон о управном поступку).

Конкуренијски савјет је примјенио одредбе Закона о колективном остваривању ауторских и сродних права ("Службени гласник Босне и Херцеговине" број 63/10), Правило 56/2011 о дозволама за дистрибуцију аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија ("Службени гласник БиХ", бр. 98/11) и Закон о облигационим односима ("Службени лист РБиХ", број 2/92, 13/93 и 13/94, "Службене новине Федерације БиХ", број 29/03 и 42/11) (у даљем тексту: Закон о облигационим односима).

3. Поступак по захтјеву за покретање поступка

У Захтјеву, Подносиоци захтјева описују чињенично стање и околности које су разлог за подношење Захтјева, те наводе сљедеће:

- Привредни субјекат AGICOA злоупотребљава доминантан положај на тржишту пружања услуга заступања и одбране ауторских права у вези са реемитовањем аудиовизуелних дјела на територији Босне и Херцеговине својим пропуштањем да: 1) закључи уговоре са свим дистрибутерима аудиовизуелних медијских услуга у Босни и Херцеговини, 2) покрене поступке за наплату накнаде штете против оператора у Босни и Херцеговини који су вршили реемитовање телевизијских програма у којима су садржана аудиовизуелна дјела без закљученог уговора са привредним субјектом AGICOA и 3) предузме радње ради забране реемитовања телевизијских програма у којима су садржана аудиовизуелна дјела оних оператора у Босни и Херцеговини који то врше без одговарајућег уговора са привредним субјектом AGICOA, а истовремено подношењем тужбе против Подносилаца Захтјева услјед неплаћених фактура.

- Према информацијама доступним Подносиоцима Захтјева, привредни субјекат AGICOA нема повезана друштва у Босни и Херцеговини.
- Подносиоци Захтјева су кроз своје дјелатности активни на тржишту дистрибуције аудиовизуелних медијских услуга на већем дијелу територија Босне и Херцеговине.
- У смислу релевантног тржишта привредни субјекат AGICOA дјелује на цијелој територији Босне и Херцеговине на тржишту производа/услуга које се може дефинисати као тржиште пружања услуга заступања и одбране ауторских права у вези са реемитовањем аудиовизуелних дјела.
- Имајући у виду законодавни оквир у Босни и Херцеговини и праксу Кокуренијског савјета, Подносиоци Захтјева предлажу да се у предметном поступку релевантно тржиште одреди као тржиште пружања услуга заступања и одбране ауторских права у вези са реемитовањем аудиовизуелних дјела на територији Босне и Херцеговине, јер дискриминаторско поступање привредног субјекта AGICOA има негативне ефекте на поједине оператере који дјелују у различитим дијеловима Босне и Херцеговине.
- Подносиоци Захтјева истичу да је Регулаторна агенција за комуникацију Босне и Херцеговине (у даљем тексту: РАК), дана 18.06.2013. године послала допис број: 04-29-1424-1/13 свим корисницима Дозвола за дистрибуцију аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија (у даљем тексту: Дозвола), да доставе изјаву да ли намјеравају користити права додијељена Дозволом, те да доставе изјаве о стеченим правима над свим програмима које дистрибуирају у својим дистрибутивним системима.
- Истим дописом РАК је наложила да им се доставе новопотписани уговори којима се замјењују ранији Генерални лиценци уговори (ГЛА) и Лиценци уговори (ЛА), списак програма у оквиру ГЛА који намјеравају дистрибуирати, као и ажурирану листу свих програма за које имају одговарајуће сугласности за дистрибуцију и копије тих сагласности.
- РАК је дописом број: 04-29-2265-1/13 од дана 15.08.2013. године наложила свим Оператерима да поред генералних лиценци уговора и копија сагласности/уговора за све програме који се дистрибуирају, доставе уговор којим се регулишу права на страну продукцију у оквиру програма које дистрибуирају, у остављеном року. У супротном, Оператери су обавијештени да ће РАК сматрати да исте не посједују, те ће покренути поступак могућег кршења услова Дозволе.
- Обзиром на овако постављен налог РАК-а са пријетњом санкције, једини начин да се поступи по допису РАК-а био је да Подносиоци Захтјева закључе уговор о лиценцирању са привредним субјектом AGICOA, будући да је привредни субјекат AGICOA једини био присутан на релевантом тржишту у Босни и Херцеговини.
- Оператери нису имали могућност да регулишу ауторска права са другим субјектима, а привредни субјекат AGICOA је пред РАК-ом и пред другим носиоцима Дозволе тврдио да је овлаштен да заступа и брани ауторска права у случају

- симултане, потпуне, неизмјењене и континуиране ретрансмисије кабловским, сателитским или било којим другим сличним путем телевизијских програма који садрже аудиовизуалне радове за које привредни субјекат AGICOA наводно држи или представља било која права.
- ПРАК је заузела став да примјеном тада важећег Правила 56/2011 о дозволама за дистрибуцију аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија ("Службени гласник БиХ", бр. 98/11) (у даљем тексту: Правило о дозволама 56/2011) да су Оператери морали имати закључен уговор са привредним субјектом AGICOA, како би испунили услове за добијање дозволе за дистрибуцију коју издаје ПРАК.
 - Наведени став, ПРАК темељи на одредби члана 7. Правила о дозволама 56/2011, односно сада важећег члана 7. Правила 79/2016 о дозволама за дистрибуцију аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија ("Службени гласник БиХ", бр. 78/16) (у даљем тексту: Правило о дозволама 79/2016), који прописују да је корисник дозволе прије укључења поједине аудиовизуелне медијске услуге и медијске услуге радија у услужни пакет, дужан прибавити претходне писмене сагласности од власника програмских садржаја и њихових овлашћених представника.
 - Противна страна је на територији Босне и Херцеговине успоставила односе са Оператерима, ради регулисања плаћања накнаде за реемитовање аудиовизуелних дјела за које Противна страна наводи да има или заступа права на територији Босне и Херцеговине крајњим корисницима Оператера. Међу Оператерима који су закључили уговоре са Противном страном су и Подносиоци Захтјева.
 - Услијед наведеног става ПРАК-а, сваки Оператер који намјерава да добије дозволу од ПРАК-а, без које не може законито обављати дјелатност, био је приморан закључити уговор са привредним субјектом AGICOA, чиме је исти стекао доминантан положај на релевантном тржишту у Босни и Херцеговини у смислу члана 9. Закона и члана 2. Одлуке о дефинисању категорија доминантног положаја ("Службени гласник БиХ", бр. 18/06 и 34/10) (у даљем тексту: Одлука).
 - Привредни субјекат AGICOA је са Подносиоцима Захтјева појединачно закључио Уговоре о лиценцирању и поврату дуга у вези са лиценцом за симултану неизмјењену и непремоштену трансмисију AGICOA радова садржаних у ТВ каналима путем кабловске/IPTV у периоду између 2013.-2016. године и поврат дуга који је настао у складу са уговорима о лиценцирању за кабловску/IPTV ретрансмисију у периоду између 2006.-2012. године у Босни и Херцеговини (Уговор са привредним субјектом Блицнет од дана 21.08.2013. године, Уговор са привредним субјектом Телрад од дана 06.09.2013. године и Уговор са привредним субјектом Елта-кабел од дана 06.09.2013. године)-(у даљем тексту: Уговори о лиценцирању и поврату дуга).
 - У току трајања и извршења Уговора о лиценцирању и поврату дуга са привредним субјектом AGICOA, Подносиоци Захтјева су при-мили информацију да само одређени Оператери имају закључене уговоре са привредним субјектом AGICOA, док постоји одређени број Оператера који врше дистрибуцију аудиовизуелних медијских услуга без закључених уговора, укључујући привредне субјекте Telemach д.о.о. Сарајево (у даљем тексту: Телемаџх) и БХ Телеком д.д. Сарајево (у даљем тексту: БХ Телеком).
 - Оператери који нису закључили уговоре са Противном страном, наставили су да врше дистрибуцију аудиовизуелних услуга, а Противна страна није предузела радње према њима како би се забранило реемитовање аудиовизуелних дјела.
 - Подносиоци Захтјева су на име извршења горе поменутих Уговора са Противном страном у ранијем периоду вршили плаћање и самим тим остварили знатне трошкове, чиме су Подносиоци Захтјева дискриминирани у односу на друге Оператере који нису вршили плаћање Противној страни, а вршили су дистрибуцију аудиовизуелних медијских услуга.
 - Подносиоци Захтјева су доведени и неравноправан положај о чему су редовно обавјештавали Противну страну и вршили враћање испостављених фактура.
 - Противна страна је због неисплаћених фактура тужила само поједине Оператере, чиме је дискриминирала тужене Оператере, између осталог и Подносиоце Захтјева који су тужени од Противне стране.
 - Подносиоци Захтјева су у више наврата скретали пажњу привредном субјекту AGICOA на његово неједнако поступање према Оператерима, али без обзира на учињено, привредни субјекат AGICOA није подузео радње принудне наплате накнаде за реемитовање аудиовизуелних дјела против привредних субјеката који су вршили дистрибуцију аудиовизуелних медијских услуга без плаћања накнаде.
 - Имајући у виду износ накнаде по кориснику (члан 5.1. односно 5.2. Уговора о лиценцирању) за које је уговорено да се фактуришу у кварталном нивоу, несумњиво произилази да исто утиче и на висину претплате, односно конкурентност појединих оператера по том основу.
- Подносиоци Захтјева истичу да на темељу члана 2. Закона, исти се примјењује на сва правна и физичка лица која се посредно или непосредно баве производњом, продајом роба и пружањем услуга, учествују у промету роба и услуга и која могу својим дјеловањем спрјечавати, ограничавати или нарушавати тржишну конкуренцију на цијелој територији Босне и Херцеговине или у значајнијем дијелу тржишта без обзира на облик власништва, сједиште или пребивалиште. У том смислу је Противна страна, иако је у питању удружење са сједиштем у Конфедерацији Швицарске "пасивно легитимисана" у предметном поступку.
- Подносиоци Захтјева сматрају да је Противна страна злоупотребила доминантан положај на релевантном тржишту у Босни и Херцеговини у смислу члана 10. став (2) тачка ц) Закона, чиме је примјеном различитих услова на исту или сличну врсту послова, поједине Оператере (укључујући Подносиоце Захтјева) довела у неравноправан и неповољан конкурентски положај у односу на Оператере који нису имали закључен уговор, а неометано су вршили дистрибуцију канала за које права обезбјеђује Уговор о лиценцирању и поврату дуга.

Противна страна у свом одговору на захтјев за примљеном под бројем: УП-05-26-2-020-14/17 дана 02.10.2017. године у потпуности одбацује и негира тврдње Подносилаца Захтјева наведене у Захтјеву, те наводи следеће:

- Подносиоци Захтјева су правна лица против којих Противна страна води парничне поступке по тужбама које су уложене крајем 2016. године, ради наплате новчаних потраживања и то: против привредног субјекта Телрад у вриједности од (...) **¹ КМ, против привредног субјекта Блицнет у вриједности од (...) ** КМ и против приведенног субјекта Елта-кабел у вриједности од (...) ** КМ.
- Противна страна истиче да Подносиоци Захтјева, на све могуће начине одуговлаче наведене поступке пред Општинским и Окружним судовима у Босни и Херцеговини, кроз улагање неоснованих захтјева за одређивање акторске кауције, тражење изузећа судског вјештака који је превео документацију која је достављена уз тужбе, затим предлажући прекид парничних поступака док се не ријеша њихов Захтјев пред Конкурентским савјетом. Захтјеви које су поднијели приведни субјекти Блицнет, Телрад и Елта-кабел пред судовима су неправоснажно одбијени, али су довели до одуговлачења поступака.
- Противна страна је са Подносиоцима Захтјева закључила Генералне уговоре о лиценци и Уговоре о лиценци за кабловску/РРТV ретрансмисију за период 2006.-2012. годину, а обзиром да су Подносиоци Захтјева по закљученим уговорима остали дужни уговорене накнаде, уговорне стране су закључиле Уговоре о лиценци и поврату дуга.
- Противна страна истиче да је привредни субјекат Елта-кабел имао дозволу за обављање дјелатности остваривања права радиодифузних организација (Рјешење Института за стандарде, мјеритељство и интелектуално власништво БиХ број: ИП-3905/06-04 ВЛ од дана 06.06.2006. године), те да је раније привредни субјекат Елта-кабел, на основу Уговора о заступању (Сервисни уговор закључен дана 03.11.2003. године) обављао послове колективног остваривања ауторског права као агент Противне стране и привредних субјеката EBU, VG Media GmbH, Sine Qua Non.
- Чланом 1. Уговора о заступању, привредни субјекат Елта-кабел се обавезао да у име и за рачун горе поменутих привредних субјеката, припрема закључивање генералних уговора о лиценци са појединачним кабловским оператерима. Привредни субјекат Елта-кабел је као агент обављао одређене припремне радње, а индивидуални кабловски оператери су закључивали генералне лицендне уговоре са привредним субјектом AGICOA.
- Привредни субјекат Елта-кабел је у периоду 2006.-2012. године посједовао дозволу за обављање послова колективног остваривања ауторског права као агент привредног субјекта AGICOA који је директно испостављао рачуне свим кабловским оператерима, укључујући и Подносиоце Захтјева.

- Рјешењем Института за интелектуално власништво БиХ број: ИП-03-47-5-07381/12 ВТ од 13.08.2012. године, привредном субјекту Елта-кабел је одузета дозвола за остваривање радиодифузних организација, након чега је привредни субјекат AGICOA склопио нови Уговор о заступању са привредним субјектом ART Company д.о.о. Кисељак (у даљем тексту: Art Company).
- Уговорима о лиценцирању и поврату дуга, Противна страна је Подносиоцима Захтјева одобрила неексклузивну лиценцу за реемитовање програма својим претплатницима, у складу са условима и на територији на којој послује Противна страна за програме и ТВ станице на које полаже право. Чланом 9. Уговора о лиценцирању и поврату дуга, Подносиоци Захтјева су признали дуг према Противној страни, за период 2006.-2012. године, те је договорен план за отплату дуга.
- Обзиром да Подносиоци Захтјева нису испунили обавезе из Уговора о лиценцирању и поврату дуга, нити су касније плаћали уговорене накнаде, привредни субјекат AGICOA је поднио тужбе против Подносилаца Захтјева, као и против преко 22 кабловских оператера дилем Босне и Херцеговине и то из истих разлога.
- Противна страна наводи да Подносиоци Захтјева у предметном поступку требају доказати да привредни субјекат AGICOA има доминантан положај на релевантном тржишту. Аргументација Подносилаца Захтјева да привредни субјекат AGICOA има доминантан положај на релевантном тржишту се темељи на наводу да је због става РАК-а, сваки оператер који намјерава добити дозволу од РАК-а у обавези закључити уговор са привредним субјектом AGICOA.
- Из Уговора о лиценци и поврату дуга који су Подносиоци Захтјева закључили са Противном страном, видљиво је да се исти односи на 37 канала за чије емитовање је на територији Босне и Херцеговине неопходно да оператер има закључен уговор са привредним субјектом AGICOA.
- Противна страна наводи да на тржишту Босне и Херцеговине, различити кабловски и други оператери нуде у основним пакетима неких 140 ТВ канала својим корисницима, а у додатним пакетима и преко 150 ТВ канала, из чега произилази да привредни субјекат AGICOA са својих 37 канала, нема доминантан положај на релевантном тржишту.
- Из напријед наведеног је видљиво да привредни субјекат AGICOA који штити остале организације (EBU TV channels, RTL TV channels i VG Media) у остваривању колективних ауторских права за 37 ТВ канала, те да Подносиоци Захтјева нису доказали да Противна страна има доминантан положај на тржишту ТВ канала које има преко 150 ТВ канала.
- Противна страна истиче да Подносиоци Захтјева нису доказали да Противна страна са својих 37 ТВ канала у понуди има доминантан положај на релевантном тржишту, ако се узме у обзир да се на тржишту нуди преко 150 канала, Противна страна има око 25% тржишног учешћа.
- Противна страна наводи да и у случају да се утврди да има доминантан положај на релевантном тржишту, није прописивала примјењу разли-

¹ (...) ** - Подаци представљају пословну тајну, у смислу члана 38. Закона о конкуренцији.

- читих услова, што је видљиво из Уговора о лиценци и поврату дуга које је потписала са Подносиоцима Захтјева који предвиђају исте услове.
- Противна страна наводи да су уговори које је потписивала са другим кабловским оператерима садржавали исте услове у погледу броја канала и цијене по кориснику (у прилогу су достављена три уговора које је Противна страна закључила са привредним субјектима: TXTV д.о.о. Тузла, Велнет д.о.о. Мостар, Радио Студио АСК).
 - Противна страна је дана 05.09.2016. године поднијела тужбе против преко 22 кабловских оператера дилем Босне и Херцеговине, ради наплате потраживања, што доказује изводом из књиге поште пуномоћника Езмане Турковић, адвоката Марић & ЦО Адвокатског друштва д.о.о. Сарајево.
 - Из наведеног произилази да је нетачна тврдња Подносилаца Захтјева да Противна страна није против својих дужника-кабловских оператера, подигла тужбе, него само против одређених.
 - У односу на тврдње из Захтјева које се односе на то да Противна страна није закључила уговоре са привредним субјектима Telemach и БХ Телеком, Противна страна доставља записник са преговора о условима закључења уговора са поменути привредним субјектима на којим су били присутни сви кабловски оператери (Записник број: 329/12 од дана 29.11.2012. године). Противна страна напомиње да је већи број кабловских оператера који су присуствовали поменутом састанку, преузети од стране привредног субјекта Telemach путем куповине учешћа.
 - Обзиром да привредни субјекти Telemach и БХ Телеком нису прихватили услове које је Противна страна постављала свим кабловским оператерима код закључења уговора, Противна страна је дана 10.08.2017. године послала опомене пред тужбу наведеним привредним субјектима.
 - Противна страна није склопила уговоре са привредним субјектима Telemach и БХ Телеком, јер су исти тражили примјену другачијих услова, од оних које Противна страна има у уговорима закљученим са другим кабловским оператерима.
 - Подносиоци Захтјева у свом изјашњењу на одговор Противне стране број: УП-05-26-2-020-14/17 од дана 02.10.2017. године, запримљеном дана 03.11.2017. године, под бројем: УП-05-26-2-020-29/17 наводе сљедеће:
 - Подносиоци Захтјева, предметни поступак пред Конкурентским савјетом нису покренули ради одуговлачења судских поступака које је Противна страна покренула против Подносилаца Захтјева, него искључиво ради заштите својих законом заштићених интереса.
 - Подносиоци Захтјева сматрају да је Противна страна својим поступањем дискриминисала Подносиоце Захтјева у односу на поједине оператере у Босни и Херцеговини, чиме је извршила злоупотребу доминантног положаја. Слједом наведеног, покретање предметног поступка ради незаконитог понашања Противне стране, ни у ком случају се не може сматрати злоупотребом процесних овлашћења.
 - Подносиоци Захтјева истичу да Противна страна не оспорава дефиницију релевантног тржишта из Захтјева, те да је међу странкама предложена дефиниција релевантног тржишта неспорна.
 - Доминантан положај привредног субјекта AGICOA на релевантном тржишту је неспоран, имајући у виду фактичку монополску позицију истог у погледу пружања заступања и одбране ауторских права у вези са кабловским реемитовањем аудиовизуелних дјела у Босни и Херцеговини.
 - Подносиоци Захтјева одбацују процјену Противне стране да са 37 ТВ канала има тржишно учешће од 25% на релевантном тржишту, јер се у прилозима Уговора о лиценцирању и поврату дуга набрајају додатни ТВ канали на које полаже право Противна страна.
 - Подносиоци Захтјева истичу да се уговори између привредног субјекта AGICOA и Подносилаца Захтјева односе на аудиовизуелна дјела садржана у неограниченом броју канала који се емитују у Босни и Херцеговини, што је видљиво из члана 1.4 Уговора о лиценцирању и поврату у којем се наводи "Оператер и AGICOA желе да закључе индивидуални Уговор о лиценцирању 2013.-2016. године за AGICOA радове садржане у EBU, VG-Media и RTL каналима, као и било којим другим ТВ каналима које дистрибуише Оператер својим Претплатницима, уз изузетак чисто информативних, чисто музичких и чисто спортских ТВ канала."
 - Подносиоци Захтјева сматрају битном дефиницију "аудиовизуелних дијела" из члана 2. Уговора о лиценцирању и поврату дуга, као и појам "AGICOA радови" који су дефинисани као аудиовизуелни радови регистровани код привредног субјекта AGICOA, за које привредни субјекат AGICOA држи или представља права на територији Босне и Херцеговине.
 - Подносиоци Захтјева цитирају дио Прилога 4 Уговора о лиценцирању и поврату дуга у којем се наводи "Поред AGICOA Радова у ТВ каналима наведеним у Прилозима 1-3, овај Уговор такође укључује ре-трансмисију других AGICOA Радова садржаних у свим другим генералним и тематским ТВ каналима дистрибуираним од стране Оператера, осим ТВ канала који су чисто информативни, чисто музички и чисто спортски."
 - Имајући у виду наведено, Подносиоци Захтјева сматрају да је методологија на основу које је Противна страна процјенила своје тржишно учешће на 25% на релевантном тржишту непримјењива на предметни поступак.
 - Подносиоци Захтјева сматрају да је тржишно учешће привредног субјекта AGICOA у погледу аудиовизуелних дјела 100%, јер је привредни субјекат AGICOA једина организација у Босни и Херцеговини која посједује права садржана "у свим генералним и тематским ТВ каналима дистрибуираним од стране оператера", тј. у неограниченом броју канала.
 - Подносиоци Захтјева наводе да је према дописима из списка, насловљеним "Позив за плаћање" које је Противна страна упутила привредним субјектима БХ Телеком и Telemach евидентно да су ова два оператера највећи дужници Противне стране

- (Telemach sa (...)** KM и БХ Телеком са (...)** KM, не рачунајући камате).
- Износи које Подносиоци Захтјева наводно дугују привредном субјекту AGICOA су вишеструко мањи од дугова привредних субјеката БХ Телеком и Telemach, при чему привредни субјекат AGICOA још увијек није покренуо судске поступке против поменутих привредних субјеката, а против Подносилаца Захтјева је уредно покренуо судске поступке, што је кључна чињеница која представља злоупотребу доминантног положаја у смислу члана 10. став (2) под ц) Закона.
 - Подносиоци Захтјева истичу да је Противна страна упутила "Позив за плаћање" привредним субјектима Telemach и БХ Телеком тек 10.08.2017. године, након што су Подносиоци Захтјева упутили Захтјев Конкурenciјском савјету, док је Противна страна тужбе против Подносилаца Захтјева раније поднијела.
 - Подносиоци Захтјева сматрају да је навод Противне стране да је са Подносиоцима Захтјева склопила уговоре истовјетне садржине ирелевантан, јер Подносиоци Захтјева не тврде да Противна страна врши дискриминацију путем различитих уговорних одредби у уговорима са оператерима, него пропуштањем да закључи уговоре са свим дистрибутерима аудиовизуелних медијских услуга у Босни и Херцеговини, те да покрене поступке за наплату накнаде штете против оператера који су вршили реемитовање телевизијских програма у којима су садржана аудиовизуелна дјела, без закљученог уговора са Противном страном.
 - Из навода Противне стране да је поднијела тужбе против преко 22 оператера диљем Босне и Херцеговине ради наплате потраживања, јасно је како је Противна страна поднијела тужбе само против појединих оператера, изостављајући највеће дужнике, привредне субјекте БХ Телеком и Telemach, чиме су Подносиоци Захтјева стављени у неравноправан положај у односу на конкуренте.

4. Усмена расправа

Обзиром да се у предметном поступку ради о странкама са супротним интересима, Конкурenciјски савјет је у складу са чланом 39. став (1) Закона, заказао усмену расправу за дан 22.11.2017. године.

Усмена расправа одржана је дана 22.11.2017. године у просторијама Конкурenciјског савјета уз присуство лица пуномоћника Подносилаца Захтјева, адвоката Стевана Димитријевића и Тање Савичић, те пуномоћника Противне стране, адвоката Езмане Турковић, Марић & ЦО Адвокатско друштво д.о.о. Сарајево.

Пуномоћник Подносилаца Захтјева је на усменој расправи истакао следеће:

- Остаје код свих изнесених навода из достављених поднесака у предметном поступку.
- Забрањено дјеловање Противне стране, односно злоупотреба доминантног положаја на релевантном тржишту се огледа у неједнаком и дискриминаторном третману оператера-носилаца дозвола за дистрибуцију аудиовизуелних медијских услуга и услуга радија од стране Противне стране.
- Из цјелокупног држања Противне стране очигледно је да су оператери доведени у ситуацију

да послују под различитим условима, у прилог чему говори тек исказане вриједности дуговања привредних субјеката БХ Телеком и Telemach који су емитовали исте садржаје као и Подносиоци Захтјева, а да за исте нису плаћали накнаду.

- Евидентно је да је Противна страна са појединим оператерима закључивала уговоре и тражила наплату потраживања, а да са појединим оператерима није закључивала уговоре, нити покретала поступке пред надлежним органима (укључујући поступке за испитивање Дозволе), што није случај са Подносиоцима Захтјева, према којима је поднијела тужбе, чиме их је довела у неравноправан конкурентски положај на релевантном тржишту.
- Подносиоци Захтјева указују на акте РАК-а, Института и привредних субјеката Telemach и БХ Телеком који су достављени Конкурenciјском савјету у предметном поступку, из којих је видљиво да до 2015. године није издата нити једна дозвола којом би се регулисало колективно остваривање ауторских права и закључивање уговора. Било је нужно закључивање уговора са колективном организацијом за заштиту ауторских права за ауторска дјела која нису властита продукција (уговори са EBU и VG-Media).
- Из наведеног је јасно да су оператери били усмјерени једино и искључиво на закључивање уговора са Противном страном, која је де факто, а и по свом држању, тврдњама и представљањем практично имала монополски положај на релевантном тржишту, што потврђује и акт који је Конкурenciјском савјету, доставио Институт.
- Наведено потврђује и списак канала из дописа РАК-а из којег је видљиво да Противна страна полаже права на 72 ТВ канала, што је преко 50% од 140 ТВ канала које Противна страна помиње у одговору на Захтјев.
- Подносиоци Захтјева прецизирају тврдње у односу на ставове из дописа РАК-а у којима се говори о посљедици нерегулисања свих или одређених сегмената програма, из којих није до краја јасно да ли због ситуације у којој су се нашли оператери, заиста могу изгубити дозволу, или добити условљену дозволу.
- Оператери који су дјеловали на релевантном тржишту су могли изгубити дозволу због нерегулисања заштите ауторских права само и за одређене програме и сегменте програма у смислу члана 46. Закона о комуникацијама ("Службени гласник БиХ", број 31/03, 75/06, 32/10 и 98/12) (у даљем тексту: Закон о комуникацијама) у вези са раније важећим чланом 21. Правила о дозволама 56/2011, односно чланом 19. Правила о дозволама 79/2016. Сходно члану 11. старог и новог Прегледа повреда и одговарајућих казни које изриче РАК, прописано је одузимање дозволе као самостална, али као и додатна мјера ако је извршено кршење или више кршења за које се може изрећи казна од 20.000,00 KM или више, што у каснијим одредбама за нерегулисање ауторских права и неправилну дистрибуцију програма, јесте казна која се може изрећи.

Пуномоћник Противне стране је на усменој расправи истакао следеће:

- Противна страна у цијелости остаје код одговора на Захтјев од дана 02.10.2017. године, као и поднеска од дана 07.11.2017. године.
- Подносиоци Захтјева нису доказали да Противна страна има доминантан положај на тржишту Босне и Херцеговине, што је видљиво из броја канала који је утврђен у Прилозима 1-4 Уговора о лиценцирању и поврату дуга.
- Када је у питању навод Подносиоца Захтјева који се односи на наводно неподношење тужби према привредним субјектима Telemach и БХ Телеком, чиме су наводно Подносиоци Захтјева стављени у дискриминаторски положај, пуномоћник Противне стране истиче да је тек у јулу 2017. године добио пуномоћ за заступање привредног субјекта AGICOA, а да су опомене пред тужбу послали привредним субјектима БХ Телеком и Telemach у августу 2017. године, прије покретања поступка у овом предмету, јер је неспорно да је поступак покренут у септембру.
- Противна страна је у међувремену против привредних субјеката БХ Телеком и Telemach поднијела тужбе у вриједности око (...)** КМ (у спис су приложене тужбе и докази да су предане суду).
- Противна страна је као додатни доказ приложила рјешење Вишег привредног суда у Бања Луци по жалби Подносилаца Захтјева за прекид поступка којим је Виши привредни суд у Бања Луци одбио жалбу Подносилаца Захтјева, уз образложење да је предметни Уговор о лиценцирању и поврату дуга, односно тумачење и извршење истог предмет судског поступка и да поступак пред Конкурнцијским савјетом нема утицаја на судски поступак, јер се ради о класичном дугу.
- Рјешењем Института од дана 13.08.2012. године, привредном субјекту Елта-кабел је одузета дозвола за остваривање права радиодифузних организација, након чега је Противна страна дана 06.09.2013. године закључила уговор о заступању са привредним субјектом Art Company, који је на основу поменутог уговора, постао агент Противне стране.
- Од дана 06.09.2013. године, Противна страна је приступила појединачном закључењу уговора о лиценцирању и поврату дуга који су пратично на снази у периоду који је третиран Захтјевом.
- Везано за наводе Подносилаца Захтјева да је РАК на основу Закона о комуникацијама имао право да подуме радње, односно казни Противну страну, али да ниста није подузео, Противна страна сматра ирелевантним за предметни поступак.
- Везано за поступање према привредним субјектима БХ Телеком и Telemach, Противна страна истиче да је са истим још од 2012. године покушавала закључити уговор, што доказује и записник са састанка од дана 29.12.2012. године (Записник АКОП-а БиХ) из којег је видљиво да су учесници преговора били Подносиоци Захтјева и привредни субјекти БХ Телеком и Telemach.
- Противна страна је водила преговоре са привредним субјектима БХ Телеком и Telemach и у периоду јуни-октобар 2015. године, те је сачињен драфт уговора о лиценци и поврату дуга

по узору на уговоре који су закључили са осталим кабловским оператерима.

- Противна страна је одбила закључити уговоре са привредним субјектима БХ Телеком и Telemach, јер су тражили повољније услове у односу на остале оператере, трежећи повољније цијене, обзиром да имају већи број корисника.
- Тужбе против 24 кабловска оператера, Противна страна је поднијела дана 05.09.2016. године из разлога што су са поменутим оператерима већ имали потписане уговоре о лиценцирању и преузимању дуга, па их је било пуно лакше утужити, јер су тужени признали дуг и износ дуга, а што није случај са привредним субјектима БХ Телеком и Telemach, гдје су независни ревизори морали сачинити извјештај за утужени период, како би се дошло до тачне висине дуга.
- Привредни субјекат AGICOA као удружење заступа чланице удружења, односно продуcente одређених ауторских дјела, чија права су повријеђена поступањем привредних субјеката БХ Телеком и Telemach. Противна страна је на основу сагласности својих чланица тужила оператере за повреду ауторских права.
- Према сазнању Противне стране, на тржишту у Босни и Херцеговини у периоду 2013.-2016. године су постојале и друге организације, или појединачни субјекти, који су штитили ауторска права. Противна страна је у то сигурна, јер зна да постоје одређене организације које нису његове чланице, а које дјелују на тржишту БиХ, тако да сматра да такви субјекти или имају појединачне уговоре са оператерима, или своја ауторска права штите преко неке веће организације, удружења, али судећи на одговор Института на који Подносиоци Захтјева позивају, за претпоставити је да се највјероватније ради о појединачним уговорима између оператера и организација које штите своја права, а са којима Противна страна не мора бити упозната.
- Противна страна је у истом периоду када је припремала тужбе против 24 оператера, припремала тужбе против привредних субјеката БХ Телеком и Telemach. Међутим испоставило се да су ове двије тужбе што се тиче вриједности далеко веће. Вриједност ове двије тужбе је троструко већа од вриједности свих осталих заједно. Највећи проблем је био што са ова два привредна субјекта није био закључен уговор. Требало је више времена за припрему тужби, прибављање сагласности чланица, а на концу када је требала бити покренута тужба, Противна страна није знала да се води поступак против ње пред Конкурнцијским вијећем и одлучила је неовисно од тога да подигне тужбу. Битан моменат у односу на све оператере је застара. За подизање тужби против поменутих оператера, Противна страна је чекала задњи дан. Тако и за подизање тужби против привредних субјеката БХ Телеком и Telemach.
- Да су кабловски оператери у периоду 2013.-2016. године заиста плаћали накнаду уговорену Противној страни, до тужби не би ни дошло. Кабловски оператери су поступали једнако као привредни субјекти БХ Телеком и Telemach, који нису имали закључен уговор са привредним

субјектом AGICOA. Једноставно нико од тих субјеката није плаћао накнаду за кориштење туђих ауторских права, тако да су и једни и други могли слободно формирати цијене на тржишту и нико није био у повољнијем положају.

- Према законима о финансијском пословању, фактуре привредних субјеката морају пратити уговор. Ако нема уговора, нема ни фактуре, а не може је бити, јер нема правног основа, тако да се тужбе против привредних субјеката БХ Телекома и Telemach не односе на дуг, већ на неосновано богаћење, јер дуга у правном смислу нема. С друге стране, у односу на друге кабловске оператере постојао је уговор у којем је дефинисан предмет обавезе, као и обавеза издавања фактуре, рокови доспијећа итд. Па су предмет тих тужби потраживања дуговања из уговорног односа.

Противна страна је у свом одговору на упите са усмене расправе, запримљеном дана 28.11.2017. године, под бројем УП-05-26-2-020-44/17 доставила тражену документацију и то: Сервисни уговор закључен између привредног субјекта AGICOA и привредног субјекта ART Company од дана 02.04.2015. године, списак утужених кабловских оператера на територији Босне и Херцеговине, списак чланица удружења AGICOA, доказе да су вођени преговори са привредним субјектом Telemach у октобру 2015. године (e-mail од 05.10.2015 године, e-mail од 15.10.2015. године и e-mail од 19.10.2015 године), опомена пред тужбу од дана 11.01.2016. године упућена привредном субјекту Telemach, доказе да су вођени преговори са привредним субјектом БХ Телеком у периоду септембар-новембар 2015. године (e-mail од 08.09.2015 године, e-mail од 17.09.2015. године, e-mail од 21.09.2015. године, e-mail од 28.09.2015. године, e-mail од 12.11.2015. године и e-mail од 17.11.2015 године), чији садржај је у складу са чланом 38. Закона означен као пословна тајна.

Противна страна је поднеском запримљеним, под бројем: УП-05-26-2-020-51/17 дана 06.12.2017. године доставила извјештаје независних ревизора Pricewaterhouse Coopers SA и Deloitte SA у којима је утврђен тачан број ауторских дијела која су емитована, на основу којег је урађена процјена штете, односно покренуте тужбе против привредних субјеката БХ Телеком и Telemach, ради неоснованог богаћења. Садржај достављених извјештаја је у смислу члан 38. Закона означен као пословна тајна.

5. Прикупљање података од трећих лица

Током поступка, Конкурнцијски савјет је ради утврђивања свих релевантних чињеница у смислу одредби члана 35. став (1) тачка а) и ц) Закона прикупио податке и документацију од трећих лица која нису странке у поступку.

Конкурнцијски савјет се у смислу члана 35. став (1) тачка а) и ц) Закона обратио РАК-у актом број: УП-05-26-2-020-16/17 од дана 11.10.2017. године, актом број: УП-05-26-2-020-21/17 од дана 25.10.2017. године и актом број: УП-05-26-2-020-42/17 од дана 27.11.2017. године, Институту актом број: УП-05-26-2-020-22/17 од дана 25.10.2017. године и актом број: УП-05-26-2-020-32/17 од дана 07.11.2017. године, привредном субјекту БХ Телеком актом број: УП-05-26-2-020-23/17 од дана 30.10.2017. године и привредном субјекту Телемач актом број: УП-05-26-2-020-24/17 од дана 30.10.2017. године, како би добило потребне податке и додатна појашњења везана за Захтјев.

Конкурнцијски савјет је дана 24.10.2017. године, под бројем УП-05-26-1-020-19/17 запримио одговор РАК-а у којем се наводи следеће:

- Питања која су предмет поступка, нису у цијелости у дјелокругу рада РАК-а, јер су овласти РАК-а у вези са заштитом ауторских права јако ограничена, а произлазе из члана 3. став (4) тачка д) Закона о комуникацијама, гдје се наводи "да Савјет министара Босне и Херцеговине и РАК, у складу са појединачним надлежностима дефинисаним овим законом, предузимају све разумне мјере за заштиту ауторских права и других права на интелектуалну својину".
- С тим у вези, у области дистрибуције, постоји обавеза да се приликом издавања дозволе, достави Изјава о стеченим правима на дистрибуцију аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија. У периоду 2013.-2016. године, чланом 7. став (2) Правила о дозволама 56/2011, била је прописана обавеза да се достави поменута Изјава, која и даље постоји у новом Правилу о дозволама 79/2016.
- У складу са чланом 4. став (2) тачка (ц) Закона о колективном остваривању ауторских и сродних права ("Службени гласник Босне и Херцеговине" број 63/10) (у даљем тексту: Закон о колективном остваривању ауторских и сродних права), кабловско реемитирање ауторских дјела потпада под обавезу остваривања ауторског права на колективан начин. Дакле, уговор којим би се регулисала ауторска права, требао је бити потписан са организацијом за колективно остваривање ауторског и сродних права кабловско реемитовање ауторских дјела којој је Институт дао одобрење.
- Поред чињенице да је одговарајући законски оквир усвојен још 2010. године, Институт је тек 2015. године издао дозволу домаћој колективној организацији за колективно остваривање ауторског и сродних права за кабловско реемитовање ауторских дјела.
- Институт је 16.10.2015. године издао дозволу за колективно остваривање ауторског и сродних права на кабловско реемитовање ауторских дјела колективној организацији Удружење филмских радника у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: Удружење филмских радника).
- Колективни уговор за кабловско реемитовање аудиовизуелних дјела између Удружења филмских радника и АКОП-а је потписан 06.12.2016. године, а ступио је на снагу у 2017. години.
- Институт је укинуо дозволу издату Удружењу филмских радника и издао дозволу организацији која послује под називом Удружење филмске индустрије са сједиштем у Кисељаку.
- Из наведеног је видљиво да до краја 2015. године, нису постојале формалне могућности за потписивање уговора у складу са вежећом законском регулативом, а да касније услјед различитих околности, дистрибутери нису били у могућности да потпишу уговоре.
- Од почетка лиценцирања дистрибуције, а самим тим ни у периоду који је предмет овог поступка у Босни и Херцеговини није дјеловала ниједна колективна организација која је посједовала дозволу Института са којом би дистрибутери могли потписати колективни уговор за кабловско реемитовање аудиовизуелних дјела.

- Дистрибутери су склапали уговоре са организацијама које заступају јавне сервисе (Европска радиодифузна унија, ЕБУ) и комерцијалне станице (ВГ Медиа) и овим уговорима су рјешавали питања права дистрибуције властите продукције јавних сервиса, односно комерцијалних станица у овим каналима (Генерални лиценсни уговори).
- Када су у питању права на програмске садржаје који нису властита продукција (изузев спортских садржаја), неки оператери су склапали уговоре са привредним субјектом AGICOA.
- РАК од дистрибутера, нити у једном тренутку није захтијевала потписивање уговора са искључиво једном, одређеном организацијом, па тако ни са привредним субјектом AGICOA, већ је у недостатку домаће индустрије, констатовала постојање уговора, не улазећи у тумачење или испитивање истих, с обзиром да су та питања изван надлежности РАК-а, што је потврђено и одлукама Суда Босне и Херцеговине у сличним ранијим случајевима.
- Могло би се рећи да би само непосједовање било каквог уговора којим се стичу права на дистрибуцију аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија могло довести до одузимања дозволе. Непосједовање уговора за одређене сегменте програма у правилу доводи до издавања тзв. "условне дозволе", односно дозволе у којој би се јасно навело на које сегменте се она односи. Оваква дозвола је издата једном приликом када неколико дистрибутера није доставило уговоре за стране садржаје у програмима које дистрибуира (за које су остали доставили уговоре са привредним субјектом AGICOA), па је код издавања дозволе наглашено да се иста односи само на садржаје покривене достављеним уговорима.
- У складу са тада важећим Правилем о дозволама 56/2011 којим је важење Дозволе за дистрибуцију трајало једну годину, РАК је крајем 2013. године тражила од свих кабловских/IPTV оператера да доставе изјаву да намјеравају користити права додијељена Дозволом у складу са чланом 5. став (2) Правила о дозволама 56/2011, као и изјаве о стеченом праву на дистрибуцију аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија у складу са чланом 7. став (2) истог Правила.
- Поред наведеног, имајући у виду да у том тренутку, Институт још није издао дозволу домаћој колективној организацији, а посебно цијенећи чињеницу да су Генерални лиценсни и Лиценсни уговори који су кабловски оператери потписали, истекли у децембру 2012. године, те да су вођени преговори за обнову уговора за који су потписани за период 2013.-2016. године, РАК је тражила од свих дистрибутера да је обавијесте на који начин планирају да регулишу права на страну продукцију програмских садржаја у оквиру програма које дистрибуирају и да доставе релевантне уговоре.
- Већина дистрибутера је доставила уговоре са привредним субјектом AGICOA, а привредни субјекат БХ Телеком је том приликом навео да је у поступку преговора са привредним субјектом AGICOA, о чему је доставио одређену документацију која је послужила као основ за издавање дозволе. Привредни субјекат Telemach је доводио у питање различите аспекте рада привредног субјекта AGICOA и за неведени период није потписао уговор са истим.
- Током 2013. године, слиједећи оператери су РАК-у доставили потписане уговоре са привредним субјектом AGICOA у сврху регулисања права на реемитовање аудиовизуелних дјела за програмске садржаје: Мисснет д.о.о. Бихаћ, Ортак д.о.о. Шипово, ТЕИНГ д.о.о. Прозор-Рама, Елтактел д.о.о. Тузла, ТХ TV д.о.о. Тузла, Велнет д.о.о. Мостар, Логософт д.о.о. Сарајево, Елта-МТ д.о.о. Тузла, Телекомуникације РС а.д. Бања Лука, Неон Солуције д.о.о. Калесија, Глобал Интернет д.о.о. Нови Травник, Ел-Сат д.о.о. Нови Град, ЈУ Дом културе Жење, ЈУ Хрватске телекомуникације д.д. Мостар, Радио Студио АСК д.о.о. Илића, Медиа ску д.о.о. Живинице, КТ Сара д.о.о. Дрвар, УС Телецом д.о.о. Кључ, ВКТ Нетворк д.о.о. Бугојно, КТВ ХС д.о.о. Сарајево, ХКБ Нет д.о.о. Сарајево, М&Х Цомпану д.о.о. Сарајево, Фокус М д.о.о. Милићи, Телерад Нет д.о.о. Бијељина, Стокић д.о.о. Добој, Елта-кабел д.о.о. Добој, Елнет д.о.о. Лакташи, КГ-1 д.о.о. Горажде, Блицнет д.о.о. Бања Лука, Терц Траде Цомпану д.о.о. Прњавор, ЦАТВ САТ д.о.о. Босанки Брод, КТВ Завидовићи д.о.о. Завидовићи, No Limit Tehnology д.о.о. Сански Мост, Телинеа д.о.о. Сански Мост.
- У наведеном периоду, уговоре са привредним субјектом AGICOA нису потписали привредни субјекти БХ Телеком, Telemach, КТВ ЕГЕ, БХБ Цабле ТВ, Далековод д.о.о., Бридистел д.о.о. и Wifac net д.о.о. Наведени дистрибутери, са изузетком привредног субјекта БХ Телеком, како је раније објашњено су добили тзв. "условну дозволу" за 2014. годину.
- Привредни субјекат AGICOA је РАК-у доставио листу канала које заступа, односно за које тврди да штити ауторска права у вези са реемитовањем аудиовизуелних дјела на територији Босне и Херцеговине за период 2013.-2016. године. Поменути списак је био предметом оспоравања појединих дистрибутера.
- Обзиром да РАК није надлежан за надзор рада било које колективне организације, па тако ни привредног субјекта AGICOA, у периоду 2013.-2016. године, није регистровала формалне притужбе на рад привредног субјекта AGICOA, међутим било је различитих супростављених виђења око овлаштења и саме улоге привредног субјекта AGICOA. РАК је заприимио различите неформалне притужбе како агенти привредног субјекта AGICOA у Босни и Херцеговини постављају различите услове за потписивање уговора, те да не плаћају порезе.
- Привредни субјекат БХ Телеком је на састанку који је одржан дана 18.12.2013. године у просторијама РАК-а навео да има проблем у вези са листом канала коју привредни субјекат AGICOA наводно заступа, јер листа канала садржи и оне канале које је привредни субјекат БХ Телеком регулисао директно са власницима канала, који су на упит БХ Телекома, доставили изјаве да никада нису овластили привредни

субјекат AGICOA да у њихово име даје права на дистрибуцију и прикупља средства.

Конкурентијски савјет је дана 01.11.2017. године, под бројем УП-05-26-1-020-25/17 запримио други одговор РАК-а у којем се наводи следеће:

- У складу са чланом 7. став (1) Правила о дозволама 56/2011 које је било на снази у периоду 2013.-2016. године, сви корисници дозвола су дужни да прије укључења поједине аудиовизуелне медијске услуге и медијске услуге радија у услужни пакет, прибавити претходне писмене сагласности од власника програмских садржаја или њихових овлашћених представника. Корисници дозвола потврђују посједовање уговора достављањем Изјаве о стеченом праву на дистрибуцију, у смислу члана 7. став (2) Правила о дозволама 56/2011, на основу чега РАК издаје дозволу за дистрибуцију аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија.
- Корисници дозвола су дужни прије почетка дистрибуције појединих ТВ канала закључити двије врсте уговора. Корисници дозвола су прво дужни закључити уговоре са власницима ТВ канала или њиховим овлашћеним заступницима, којим се регулишу права на преузимање сигнала те телевизијске куће и дистрибуција властите продукције тих ТВ канала. Поред наведених уговора, кабловски оператери су дужни закључити и тзв. комплементарне уговоре којим се регулишу ауторска права за кабловско реемитовање ауторских дјела која нису властита продукција, а која су садржана у појединим ТВ каналима.
- Комплементарни уговори се искључиво закључују са колективним организацијама за заштиту колективних ауторских права и сродних права.

Конкурентијски савјет је дана 01.12.2017. године, под бројем УП-05-26-1-020-46/17 запримио акт РАК-а којим су достављени подаци о укупном броју регистрованих корисника дозвола за дистрибуцију аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија у периоду 2013.-2016. године.

Конкурентијски савјет је дана 10.11.2017. године, под бројем УП-05-26-1-020-36/17 запримио одговор Института у којем се наводи следеће:

- Законом о колективном остваривању ауторског и сродних права је уређен систем остваривања права аутора и носилаца сродних права у Босни и Херцеговини. Колективно остваривање ауторског и сродних права подразумјева остваривање ових права за више ауторских дјела, већег броја аутора заједно, посредством колективних организација које испуњавају услове прописане Законом о колективном остваривању ауторског и сродних права и имају дозволу Института.
- Чланом 6. став (3) Закона колективном остваривању ауторског и сродних права, успостављен је монополски положај колективне организације за исту врсту права, на истој врсти дјела, због веће ефикасности и рационализације њиховог пословања.
- Чланом 4. став (2) тачке а) до д) Закона колективном остваривању ауторског и сродних права прописано је обавезно колективно остваривање ауторских права.
- Послове колективног остваривања права на накнаду за кабловско реемитовање аудиовизуелних

дјела у Босни и Херцеговини, тренутно обавља Удружење Филмске Индустије-УФИ из Кисељака, Административно-пословни центар бб, Кисељак (у даљем тексту: Удружење Филмске Индустије), а Институт не располаже службеним подацима о иноземним правним особама које обављају дјелатност колективног остваривања ауторских и сродних права.

Конкурентијски савјет је дана 06.12.2017. године, под бројем: УП-05-26-1-020-49/17 запримио други одговор Института у којем се наводи следеће:

- Институт за стандарде, мјеритељство и интелектуално власништво Босне и Херцеговине је дана 06.06.2006. године издао дозволу за обављање дјелатности остваривања ауторског права и права радиодифузних организација привредном субјекту Елта-кабел. Дозвола је издата сходно одредбама Закона о ауторском праву и сродним правима Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" број 7/02) који је у датом периоду био на снази, а не члану 4. став (2) Закона о колективном остваривању ауторског и сродних права.
- Институт (правни сљедбеник Института за стандарде, мјеритељство и интелектуално власништво Босне и Херцеговине) је одлуком од дана 13.08.2012. године, привредном субјекту Елта-кабел одузео право да обавља дјелатност радиодифузних организација.
- У периоду 2013.-2015. године, Институт није издао дозволу за обављање дјелатности остваривања ауторског права и права радиодифузних организација привредном субјекту АРТ Помпану.
- Институт напомиње да није надлежан за издавање дозвола за индивидуално остваривање ауторског и сродних права, већ за колективно остваривање истих.
- Од ступања на снагу Закона о колективном остваривању ауторског и сродних права, колективно остваривање ауторског и сродних права не могу обављати привредни субјекти, већ искључиво удружења регистрована код Министарства правде Босне и Херцеговине.
- Институт је дана 16.10.2015. године, донио Рјешење о издавању дозволе за колективно остваривање права на аудиовизуелним дјелима Удружењу филмских радника у Босни и Херцеговини које је стављено ван снаге доношењем Рјешења о издавању дозволе за колективно остваривање права на аудиовизуелним дјелима Удружењу Филмске Индустије од дана 21.04.2016. године.

Конкурентијски савјет је дана 07.11.2017. године, под бројем: УП-05-26-1-020-32/17 запримио одговор привредног субјекта БХ Телеком у којем се наводи следеће:

- Привредни субјекат БХ Телеком био је потписник ранијег Генералног лицензног уговора, чији потписници су били привредни субјекти ЕБУ, ВГ Медиа и AGICOA који је престао важити 2013. године.
- Привредни субјекат БХ Телеком за период 2013.-2016. године има закључен Генерални лицензни уговор са привредним субјектима ЕБУ и ВГ Медиа, а није закључио уговор са привредним субјектом AGICOA.
- Од дана 16.10.2015. године, Удружење филмских радника у Босни и Херцеговини је организација

задужена за колективно остављавање права на аудиовизуелним дјелима, са којом је привредни субјекат БХ Телеком регулисао кориштење ауторских права у вези са реемитовањем аудиовизуелних дјела.

- Након што је ступио на снагу Закона о колективном остваривању ауторског и сродних права, који предвиђа искључива овлашћења колективних организација да прикупљају накнаде за кориштење ауторских права у вези са реемитовањем аудиовизуелних дјела, привредни субјекат БХ Телеком сматра да не постоји правно утемељење дјеловања привредног субјекта AGICOA, у прикупљању накнаде за кориштење ауторских права у вези са реемитовањем аудиовизуелних дјела.
- Наведено доказује и чињеница да привредни субјекти ЕБУ Цабле и ВГ Медиа од 2013. године потписују Генералне лиценчне уговоре, без привредног субјекта AGICOA.
- Привредни субјекат БХ Телеком је контактирао носиоце права на дистрибуцију аудиовизуелног садржаја који су потврдили да привредни субјекат AGICOA није носилац било каквих права на тим садржајима који су требали бити предмет Уговора о лиценцирању и поврату дуга чије је потписивање захтијевао привредни субјекат AGICOA (прилог-допис FOX International Channels).

Конкурентски савјет је дана 09.11.2017. године, под бројем: УП-05-26-1-020-35/17 запримио одговор привредног субјекта Telemach у којем се наводи следеће:

- Привредни субјекат Telemach у периоду 2013.-2016. године, није имао закључен уговор са привредним субјектом AGICOA, али су поједина повезана друштва привредног субјекта Telemach која је наднадно преузео као чланови AKOIP-а имали закључене уговоре са привредним субјектом AGICOA у поменутом периоду.
- Од колективних организација за заштиту ауторских права, привредни субјекат Telemach је у предметном периоду имао закључен уговор са Удружењем филмских радника у Босни и Херцеговини које је једно вријеме имало дозволу Института као колективна организација за остваривање ауторских права аутора аудиовизуелних дјела.
- У периоду прије додјеле дозволе Института, сви аутори су индивидуално остваривали заштиту својих права, при томе су теоретски неки од њих су могли пренијети своја права на пуномоћника, укључујући и привредни субјекат AGICOA.
- Привредни субјекат AGICOA никада није имао статус колективне организације за заштиту ауторских права у смислу правних прописа који су на снази на територију Босне и Херцеговине, а који уређују област колективне заштите ауторских права.
- Према сазнањима привредног субјекта Telemach, привредни субјекат AGICOA се у предметном периоду обраћао свим оператерима са захтјевом за закључење уговора, представљајући се као заступник аутора, без навођења о којим ауторима се ради.
- Привредни субјекат Telemach је водио преговоре о закључењу уговора са привредним субјектом AGICOA, али обзиром на чињеницу да исти није

доставио каталог аутора и дјела које заступа, није закључио уговор са привредним субјектом AGICOA.

- Обзиром да је Институт у међувремену додјеливао дозволе колективним организацијама за заштиту права аутора аудиовизуелних дјела (Удружење филмских радника у Босни и Херцеговини и Удружење Филмске Индустрије), претпоставка је да су лиценциране колективне организације надлежне да заступају ауторе аудиовизуелних дјела.

6. Релевантно тржиште

Релевантно тржиште у смислу члана 3. Закона, те чл. 4. и 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта ("Службени гласник БиХ", бр 18/06 и 33/10) чини тржиште одређених производа/услуга који су предмет обављања дјелатности на одређеном географском тржишту.

Према одредби члана 4. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, релевантно тржиште производа обухвата све производе и/или услуге које потрошачи сматрају међусобно замјенивим с обзиром на њихове битне карактеристике, квалитет, намјену, цијену или начин употребе.

У складу са чланом 4. став (2) под ц) Закона колективном остваривању ауторског и сродних права, остваривање ауторског права се обавезно обавља на колективан начин кад је у питању кабловско реемитовање ауторских дјела. Члан 5. Закона колективном остваривању ауторског и сродних права предвиђа изузетак од права утврђених чланом 4. став (2) под ц) истог, те у случају да Институт не изда одобрење одређеном правном лицу за колективно остваривања ауторских права, ауторска права се могу индивидуално остваривати. Обзиром на чињеницу да је у моменту потписивања Уговора о лиценцирању и поврату дуга са Поносиоцима Захтјева није била именована домаћа колективна организација од стране Института, послове остваривања ауторских права на релевантном тржишту је обављала Противна страна.

Имајући у виду наведено, Конкурентски савјет је утврдио да је релевантно тржиште у предметном поступку, тржиште услуга заступања и одбране ауторских права код кабловског/IPTV реемитовања аудиовизуелних дјела.

Према одредби члана 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, релевантно географско тржиште обухвата цјелокупну или значајан дио територије Босне и Херцеговине на којој привредни субјекти дјелују у продаји или куповини релевантних услуга под једнаким или довољно уједначеним условима и који то тржиште битно разликују од услова конкуренције на сусједним географским тржиштима.

У конкретном случају релевантно географско тржиште је Босна и Херцеговина, јер странке у поступку дјелују или имају могућност да дјелују на цијелој територији Босне и Херцеговине, а и Уговори о лиценцирању и поврату дуга којим су регулисано право на заступања и одбрану ауторских права у вези реемитовања аудиовизуелних дјела се искључиво примјењују на територији Босне и Херцеговине.

Слиједом наведеног, као релевантно тржиште у предметном поступку утврђено је тржиште услуга заступања и одбране ауторских права код кабловског/IPTV реемитовања аудиовизуелних дјела у Босни и Херцеговини.

7. Доминантан положај

Члан 9. став (1) Закона прописује да привредни субјект има доминантан положај на релевантном тржишту роба или услуга, ако се због своје тржишне снаге може понашати у значајној мјери независно од стварних или могућих

конкурената, купаца, потрошача или добављача, такођер узимајући у обзир удио тог привредног субјекта на тржишту, учешће које на том тржишту имају његови конкуренти, као и правне и друге запрете за улазак других привредних субјеката на тржиште.

Члан 9. став (2) Закона претпоставља да привредни субјект има доминантан положај на тржишту роба или услуга ако на релевантном тржишту има учешће веће од 40,0%.

Члан 2. Одлуке о дефинисању категорије доминантног положаја даље разрађује појам доминантног положаја, те одређује да привредни субјект на релевантном тржишту производа или услуга има доминантан положај, када се због своје тржишне снаге може понашати и дјеловати у значајној мјери независно од стварних или могућих конкурената, купаца, потрошача или добављача, и на тај начин ограничава или спрјечава ефикасну конкуренцију.

Конкуренцијски савјет је у предметном поступку утврдио да привредни субјект AGICOA као колективно међународно удружење, у име и за рачун својих појединачних и институционалних чланица, заступао и сакупљао накнаде за реемитовање аудиовизуелних дјела, садржаних у генералним и тематским ТВ каналима дистрибуираним од оператера у Босни и Херцеговини.

Такође, Конкуренцијски савјет је на основу релевантних чињеница, доказа и документације достављене од странака у предметном поступку, као и трећих лица, утврдио да је привредни субјект AGICOA на територији Босне и Херцеговине у периоду од дана 15.08.2013. године до дана 16.10.2015. године, једини пружао услуге заступања и одбране ауторских права код кабловског/IPTV реемитовања аудиовизуелних дјела.

Наведено произилази из чињенице да је до дана 16.10.2015. године, када је Институт издао дозволу домаћој колективној организацији за остваривање ауторских права-Удружењу филмских радника у Босни и Херцеговини, привредни субјект AGICOA сукладно члану 5. Закона о колективном остваривању ауторског и сродних права, директно преговарао и закључивао Уговоре о лиценцирању и поврату дуга са оператерима у Босни и Херцеговини.

На основу наведеног, а обзиром да се ради о специфичној услузи заступања и одбране ауторских права код кабловског/IPTV реемитовања аудиовизуелних дјела која подразумјева да привредни субјект који је обавља, има дозволу власника садржаја да штити његова ауторска права, те одсуство тржишне конкуренције на релевантом тржишту у Босни и Херцеговини, Конкуренцијски савјет је утврдио да је Противна страна, у периоду од 15.08.2013. године до 16.10.2015. године, имала доминантан положај на тржишту заступања и одбране ауторских права код кабловског/IPTV реемитовања аудиовизуелних дјела у Босни и Херцеговини у смислу члана 9. став (2) Закона. Конкуренцијски савјет је наведено утврдио на основу уговора који су достављени РАК-у, а који су били услов за стицање Дозволе РАК-а, с обзиром да су сви били потписани са привредним субјектом AGICOA.

8. Утврђено чињенично стање

Након сагледавања релевантних чињеница, доказа и документације достављене од странака у поступку, Конкуренцијско вијеће је сходно Захтјеву утврдило следеће:

- Подносиоци Захтјева, су кроз своје дјелатности активни на тржишту дистрибуције аудиовизуелних медијских услуга на значајном дијелу територије Босне и Херцеговине.

- Противна страна је као удружење за колективно међународно управљање аудиовизуелним уградима, присутна на тржишту Босне и Херцеговине кроз заступање и одбрану ауторских права, односно аудиовизуелних дјела својих појединачних и институционалних чланова који се реемитују на територији Босне и Херцеговине.
- Привредни субјект AGICOA нема повезана друштва на територији Босне и Херцеговине, а из Уговора о лиценцирању и поврату дуга из списка, евидентно је да директно закључивао уговоре са оператерима.
- Противна страна је дана 02.04.2015. године закључила Сервисни уговор са привредним субјектом ART Company којим је исти именован за представника Противне стране на тржишту Босне и Херцеговине.
- Да питања која су предмет поступка, нису у цијелости у дјелокругу рада РАК-а, јер су власти РАК-а у вези са заштитом ауторских права јако ограничена, а произлазе из члана 3. став (4) тачка д) Закона о комуникацијама, гдје се наводи "да Савјет министара Босне и Херцеговине и РАК, у складу са појединачним надлежностима дефинисаним овим законом, предузимају све разумне мјере за заштиту ауторских права и других права на интелектуалну својину".
- РАК је дана 18.06.2013. године, дописом број: 04-29-1424-1/13, послала позив свим корисницима Дозволе да доставе изјаву да ли намјеравају користити права додијељења Дозволом, те да доставе изјаве о стеченим правима над свим програмима које дистрибуирају. Такође, од оператера је тражена достава новопотписаних уговора којим се замјењују ранији Генерални лиценци уговори и Лиценци уговори, списак програма у оквиру помунутих уговора који намјеравају дистрибуирати, као и ажурирану листу свих програма за које имају одговарајуће сагласности за дистрибуцију и копије тих сагласности.
- У области дистрибуције, постоји обавеза да се приликом издавања дозволе, достави Изјава о стеченим правима на дистрибуцију аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија. У периоду 2013.-2016. године, чланом 7. став (2) Правила о дозволама 56/2011, била је прописана обавеза да се достави поменута Изјава, која и даље постоји у новом Правилу о дозволама 79/2016.
- У складу са чланом 7. став (1) Правила о дозволама 56/2011 које је било на снази у периоду 2013.-2016. године, сви корисници дозвола су дужни да прије укључења поједине аудиовизуелне медијске услуге и медијске услуге радија у услужни пакет, прибавити претходне писмене сагласности од власника програмских садржаја или њихових овлашћених представника. Корисници дозвола потврђују посједовање уговора достављањем Изјаве о стеченом праву на дистрибуцију, у смислу члана 7. став (2) Правила о дозволама 56/2011, на основу чега РАК издаје дозволу за дистрибуцију аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија.
- Корисници дозвола су дужни прије почетка дистрибуције појединих ТВ канала закључити двије врсте уговора. Корисници дозвола су прво

- дужни закључити уговоре са власницима ТВ канала или њиховим овлашћеним заступницима, којим се регулишу права на преузимање сигнала те телевизијске куће и дистрибуција властите продукције тих ТВ канала. Поред наведених уговора, кабловски оператери су дужни закључити и тзв. комплементарне уговоре којим се регулишу ауторска права за кабловско реемитовање ауторских дјела која нису властита продукција, а која су садржана у појединим ТВ каналима.
- Имајући у виду да у том тренутку, Институт још није издао дозволу домаћој колективној организацији, а посебно цијенећи чињеницу да су Генерални лиценци и Лиценци уговори који су кабловски оператери потписали, истекли у децембру 2012. године, те да су вођени преговори за обнову уговора за који су потписани за период 2013.-2016. године, ПРАК је тражила од свих дистрибутера да је обавијесте на који начин планирају да регулишу права на страну продукцију програмских садржаја у оквиру програма које дистрибуирају и да доставе релевантне уговоре.
 - Већина дистрибутера је доставила уговоре са привредним субјектом AGICOA, а привредни субјекат БХ Телеком је том приликом навео да је у поступку преговора са привредним субјектом AGICOA, о чему је доставио одређену документацију која је послужила као основ за издавање дозволе. Привредни субјекат Telemach је доводио у питање различите аспекте рада привредног субјекта AGICOA и за неведени период није потписао уговор са истим.
 - Привредни субјекат AGICOA је ПРАК-у доставио листу канала које заступа, односно за које тврди да штити ауторска права у вези са реемитовањем аудиовизуелних дјела на територији Босне и Херцеговине за период 2013.-2016. године. Поменути списак је био предметом оспоравања појединих дистрибутера.
 - У складу са чланом 4, став (2) тачка (ц) Закона о колективном остваривању ауторских и сродних права, кабловско реемитирање ауторских дјела потпада под обавезу остваривања ауторског права на колективан начин. Дакле, уговор којим би се регулисала ауторска права, требао је бити потписан са организацијом за колективно остваривање ауторског и сродних права кабловско реемитовање ауторских дјела којој је Институт дао одобрење.
 - Институт је 16.10.2015. године издао дозволу за колективно остваривање ауторског и сродних права на кабловско реемитовање ауторских дјела колективној организацији Удружење филмских радника у Босни и Херцеговини.
 - Колективни уговор за кабловско реемитовање аудиовизуелних дјела између Удружења филмских радника и АКОП-а је потписан 06.12.2016. године, а ступио је на снагу у 2017. години.
 - Институт је укинуо дозволу издату Удружењу филмских радника и дана 21.04.2016. године издао дозволу организацији која послује под називом Удружење филмске индустрије са сједиштем у Кисељаку.
 - Из наведеног је видљиво да до краја 2015. године, нису постојале формалне могућности за потписивање уговора у складу са вежећом законском регулативом, а да касније услијед различитих околности, дистрибутери нису били у могућности да потпишу уговоре.
 - Од почетка лиценцирања дистрибуције, а самим тим ни у периоду који је предмет овог поступка у Босни и Херцеговини није дјеловала ниједна колективна организација која је посједовала дозволу Института са којом би дистрибутери могли потписати колективни уговор за кабловско реемитовање аудиовизуелних дјела.
 - У периоду 2013.-2015. године, Институт није издао дозволу за обављање дјелатности остваривања ауторског права и права радиодифузних организација привредном субјекту ART Company.
 - Дакле у периоду који је предмет овог Захтјева, па до дана 16.10.2015. године када је Институт донио Рјешење о издавању дозволе за колективно остваривање права на аудиовизуелним дјелима Удружењу филмских радника у Босни и Херцеговини, није дјеловала ниједна домаћа организација за колективно остваривање ауторских права.
 - Противна страна је са Подносиоцима Захтјева појединачно закључила Уговоре о лиценцирању и поврату дуга (Уговор са привредним субјектом Блицнет од дана 21.08.2013. године, Уговор са привредним субјектом Телрад од дана 06.09.2013. године и Уговор са привредним субјектом Елтакабел од дана 06.09.2013. године).
 - Уговорима о лиценцирању и поврату дуга, Противна страна је Подносиоцима Захтјева дала неексклузивну лиценцу за реемитовање аудиовизуелних радова регистрованих код Противне стране на ТВ каналима (обухвата ЕБУ, ВГ-Медиа и РТЛ канале) на територији Босне и Херцеговине, за период од 01.01.2013. године до 31.12.2013. године, са могућношћу да аутоматски буду продужени за период од једне године.
 - Уговорима о лиценцирању и поврату дуга су дефинисани "AGICOA радови" као аудиовизуелни радови регистровани код Противне стране, за које Противна страна држи или представља ауторска права на територији Босне и Херцеговине.
 - Чланом 1.4. Уговора о лиценцирању и поврату дуга који су закључили Подносиоци Захтјева са Противном страном дефинисано је да су предмет уговора "AGICOA радови" садржани у ЕБУ, ВГ-Медиа и РТЛ каналима као и у било којим другим ТВ каналима које дистрибуирају Подносиоци Захтјева, осим информативних, музичких и чисто спортских канала.
 - Чланом 9. Уговора о лиценцирању и поврату дуга, Подносиоци Захтјева су признали дуг према Противној страни који је настао на основу Генералних уговора о лиценци и Уговора о лиценци за кабловску/IPTV ретрансмисију за период 2006.-2012. године, те је договорен план отплате дуга који чини саставни дио поменутог Уговора.
 - Уговори о лиценцирању и поврату дуга које је Противна страна склопила са привредним субјектима ТХ ТВ д.о.о. Тузла, Велнет д.о.о. Мостар и Радио Студио АСК д.о.о. Илиџа садрже идентичне уговорне одредбе као Уговори о

- лиценцирању и поврату дуга које је Противна страна склопила са Подносиоцима Захтјева.
- РАК-у су током 2013. године, 34 кабловска оператера су доставила уговоре са Противном страном којим се регулисана права на реемитовање аудиовизуелних дјела за програмске садржаје и то: Мисснет д.о.о. Бихаћ, Ортак д.о.о. Шипово, ТЕИНГ д.о.о. Прозор-Рама, Елтактел д.о.о. Тузла, ТХ ТВ д.о.о. Тузла, Велнет д.о.о. Мостар, Логософт д.о.о. Сарајево, Елта-МТ д.о.о. Тузла, Телекомуникације РС а.д. Бања Лука, Неон Солуције д.о.о. Калесија, Глобал Интернет д.о.о. Нови Травник, Ел-Сат д.о.о. Нови Град, ЈУ Дом културе Жење, ЈУ Хрватске телекомуникације д.д. Мостар, Радио Студио АСК д.о.о. Илиџа, Медиа ску д.о.о. Живинице, КТ Сара д.о.о. Дрвар, УС Телецом д.о.о. Кључ, ВКТ Нетворк д.о.о. Бугојно, КТВ ХС д.о.о. Сарајево, ХКБ Нет д.о.о. Сарајево, М&Х Цомпану д.о.о. Сарајево, Фокус М д.о.о. Милићи, Телерад Нет д.о.о. Бијељина, Стокић д.о.о. Добој, Елта-кабел д.о.о. Добој, Ел-нет д.о.о. Лакташи, КГ-1 д.о.о. Горажде, Блицнет д.о.о. Бања Лука, Тerc Trade Company д.о.о. Прњавор, ЦАТВ САТ д.о.о. Босанки Брод, КТВ Завидовићи д.о.о. Завидовићи, No Limit Tehnology д.о.о. Сански Мост, Телинеа д.о.о. Сански Мост.
 - Према евиденцији РАК-а у периоду 2013.-2016. године, уговоре са Противном страном нису потписали привредни субјекти БХ Телеком, Telemach, КТВ ЕГЕ, БХБ Цабле ТВ, Далековод д.о.о., Бридистел д.о.о. и Wirac нет д.о.о. Грачаница.
 - Противна страна је безуспјешно водила преговоре за закључење уговора са привредним субјектом Telemach у октобру 2015. године, што је видљиво из е-маилова које је приложила у спис: е-маил од 05.10.2015. године, е-маил од 15.10.2015. године и е-маил од 19.10.2015. године.
 - Привредни субјекат ART Company је као представник Противне стране, путем пуномоћника, адвоката Адиле Јогића, дана 11.01.2016. године послао опомену пред тужбу привредном субјекту Telemach, ради дуга који је настао неплаћањем накнаде за ауторска права која заступа Противна страна.
 - Противна страна је водила преговоре за закључење уговора са привредним субјектом БХ Телеком у периоду септембар-новембар 2015. године који нису резултирали закључењем уговора, што је видљиво из е-маилова које је приложила у спис: е-маил од 08.09.2015. године, е-маил од 17.09.2015. године, е-маил од 21.09.2015. године, е-маил од 28.09.2015. године, е-маил од 12.11.2015. године и е-маил од 17.11.2015. године.
 - Противна страна је тужбом од дана 01.09.2016. године покренула парнични поступак пред Окружним привредним судом у Бијељини, против привредног субјекта Телрад, ради исплате дуга у износу од (..)** КМ.
 - Противна страна је тужбом од дана 05.09.2016. године покренула парнични поступак пред Окружним привредним судом у Добоју, против привредног субјекта Елта-кабел ради исплате дуга у износу од (..)** КМ.
 - Противна страна је тужбом од дана 05.09.2016. године покренула парнични поступак пред Окружним привредним судом у Бања Луци, против привредног субјекта Блицнет, ради исплате дуга у износу од (..)** КМ.
 - Противна страна је услјед неплаћања накнаде за реемитовање аудиовизуелних дјела на које полаже права, дана 05.09.2016. године поднијела тужбе против 22 кабловска оператера, што је видљиво из листе утужених кабловских оператера која је уложена у спис.
 - Привредни субјекат БХ Телеком је у периоду 2013.-2016. године имао закључен Генерални лиценци уговор са привредним субјектима ЕБУ и ВГ- Медиа, а није закључио уговор са привредним субјектом AGICOA из разлога што оспорава овлаштење истог за прикупљање накнаде за кориштење ауторских права у вези са реемитовањем аудиовизуелних дјела на територији Босне и Херцеговине. Наведено доказује дописом упућеним FOX International Channels који као власник програмског садржаја није дао овлаштење Противној страни за заступање ауторских права код реемитовања програмског садржаја његове продукције.
 - Привредни субјекат БХ Телеком је имао закључен уговор са Удружењем филмских радника у Босни и Херцеговини до момента губитка дозволе Института, те је на тај начин регулисао заштити ауторских права за аудиовизуелна дјела која је емитовао.
 - Привредни субјекат Telemach је водио преговоре о закључењу уговора са привредним субјектом AGICOA, али обзиром на чињеницу да исти није доставио каталог аутора и дјела које заступа, није закључио уговор са привредним субјектом AGICOA.
 - Противна страна је дана 10.08.2017. године упутила допис ("Позив за плаћање") у којем је привредни субјекат БХ Телеком упозорен на дуг од (..)** КМ који обухвата период 2013.-2016. године реемитовања аудиовизуелних дјела које заступа Противна страна, уз пријетњу тужбом, уколико не плате наведени износ у року од 15 дана.
 - Даном 10.08.2017. године, Противна страна је упутила допис ("Позив за плаћање") којим је упозорила привредни субјекат Telemach на дуг од (..)** КМ који обухвата период 2013.-2016. године реемитовања аудиовизуелних дјела које заступа Противна страна, уз пријетњу тужбом, уколико не плате наведени износ у року од 15 дана.
 - Противна страна је тужбом од 16.10.2017. године, пред Општинским судом у Сарајеву покренула парнични поступак против привредног субјекта Telemach, ради уврђивања учињене повреде ауторских права и неоснованог богаћења. Предметном тужбом се потражује износ од (..)** КМ који је утврђен на основу извјештаја независних ревизора PricewaterhouseCoopers SA за 2015. годину и Deloitte SA за 2016. годину, те Годишњих извјештаја Противне стране за период 2012.-2016. године којим је утврђен тачан број ауторских дијела на која полаже права Противна страна, а која је емитовао привредни субјекат Telemach.

- Противна страна је дана 17.10.2017. године поднјела тужбу против привредног субјекта БХ Телеком, пред Општинским судом у Сарајеву, ради уврђивања учињене повреде ауторских и сродних права и неоснованог богаћења. Предметном тужбом се потражује износ од (...)** КМ, утврђен на основу извјештаја независних ревизора PricewaterhouseCoopers SA за 2015. годину и Deloitte SA за 2016. годину, те Годишњих извјештаја Противне стране за период 2013.-2016. године којим је утврђен тачан број ауторских дијела на која полаже права Противна страна, а која је емитовао привредни субјекат Telemach.

Приликом утврђивања чињеничног стања, Конкурнцијски савјет је узео у обзир и цијенило је и друге достављене податке и документацију, али исти нису били од значаја за предмет овог поступка и утврђивање указане повреде Закона, односно утврђене су оне чињенице које су правно одлучне чињенице за рјешавање овог управног поступка.

9. Оцјена доказа

Након сагледавања свих релевантних чињеница и доказа странака у поступку, појединачно и заједно, те на основу изведених доказа Конкурнцијски савјет је утврдио сљедеће:

Конкурнцијски савјет је на основу броја уговора који су достављени РАК-у, а који су били услов за стицање Дозволе РАК-а, оцјенио да привредни субјект AGICOA имао доминантан положај на релевантом тржишту у смислу члана 9. став (2) Закона.

Члан 10. став (2) тачка ц) Закона прописује да је забрањена злоупотреба доминантног положаја на релевантном тржишту која подразумјева примјену различитих услова за исту или сличну врсту послова са осталим странама, чиме се доводе у неравноправан и неповољан конкурентски положај.

Подносиоци Захтјева у самом Захтјеву и током поступка, тврде да се злоупотреба доминантног положаја привредног субјекта AGICOA, огледа у пропуштању да закључи уговоре са свим дистрибутерима аудиовизуелних медијских услуга у Босни и Херцеговини и да покрене поступке за наплату накнаде штете против оперетера који су вршили реемитовање телевизијских програма у којима су садржана аудиовизуелна дјела, без закљученог уговора са привредним субјектом AGICOA.

Конкурнцијски савјет је увидом у допис РАК-а број: 04-29-1424-1/13 од дана 18.06.2013. године, те допис РАК-а број: 04-29-2265-1/13 од дана 15.08.2013. године, утврдио да су поменути дописима, кабловски оператери упозорени на обавезе предвиђене чланом 7. став (1) Правила о дозволама 56/11, односно да су као корисници дозвола су обавези доставити преходне писмене сагласности власника програмских садржаја или њихових овлашћених представника. Из поменутих дописа је евидентно да РАК није обавезала оператере на закључење уговора са привредним субјектом AGICOA, него је истим дала могућност да закључе уговоре директно са власницима програмских садржаја или преко овлашћених представника.

Конкурнцијски савјет је током поступка утврдио да су 34 кабловска оператера током 2013. године закључила уговоре са привредним субјектом AGICOA, док су привредни субјекти БХ Телеком, Telemach, KTB ЕГЕ, БХБ Цабле ТВ, Далековод д.о.о., Бридистел д.о.о. и Wirac нет

д.о.о. одбили закључити уговоре са привредним субјектом AGICOA, јер оспоравају овлашћења истог.

Члан 28. став (1) Закона о облигационим односима предвиђа да воља за закључење уговора се може изјавити ријечима, уобичајеним знацима или другим понашањем из кога се са сигурношћу може закључити њено постојање. За закључење уговора неопходне су сагласне изјаве воља уговорних страна у смислу члана 26. Закона о облигационим односима.

Из материјалне документације која се налази у спису (е-маил од 05.10.2015. године, е-маил од 15.10.2015. године и е-маил од 19.10.2015. године), Конкурнцијски савјет је утврдио да је привредни субјекат AGICOA изразио вољу за закључење уговора са привредним субјектом Telemach, те да до закључења уговора није дошло, јер привредни субјекат Telemach оспорава овлашћење привредног субјекта AGICOA за заступање аутора. Надаље, привредни субјекат Telemach у одговору који је доставио Конкурнцијском савјету истиче да се привредни субјекат AGICOA обраћао свим кабловским оператерима достављајући понуде за закључење уговора.

Такође, Конкурнцијски савјет је утврдио да је привредни субјекат AGICOA водио преговоре са привредним субјектом БХ Телеком што је видљиво из е-маилова који су уложени у спис (е-маил од 08.09.2015. године, е-маил од 17.09.2015. године, е-маил од 21.09.2015. године, е-маил од 28.09.2015. године, е-маил од 12.11.2015. године и е-маил од 17.11.2015. године), из чега произилази да је привредни субјекат AGICOA имао намјеру закључити уговор са привредним субјектом БХ Телеком. Привредни субјекат БХ Телеком сматра да привредни субјекат AGICOA нема право на сакупљање накнаде за кориштење ауторских права код реемитовања аудиовизуелних дјела, јер није носилац права за многе садржаје који се емитију. Привредни субјекат БХ Телеком наведено доказује дописом који је запримио од FOX International Channels од дана 14.11.2013. године.

Из наведеног, произилази да је привредни субјекат AGICOA предузео радње, односно исказао вољу за закључење уговора са привредним субјектима БХ Телеком и Telemach на начин да је доставио идентичне понуде за закључење уговора, а да до закључења истих није дошло, јер није постојала воља, ни намјера за закључење уговора од стране поменутих привредних субјеката.

Конкурнцијски савјет сматра да привредни субјекат AGICOA својим понашањем није довео Подносиоце Захјева у неравноправан положај у односу на конкурнцију, јер до закључења уговора са привредним субјектима БХ Телеком и Telemach, као и другим оператерима, није дошло због пропуштања привредног субјекта AGICOA, него због изостанка воље за закључењем уговора других привредних субјеката.

Из наведеног произилази да је привредни субјекат AGICOA једнако поступао према свим оператерима, достављајући им понуде за закључење уговора, те да својим дјеловањем на релевантом тржишту није злоупоријебио доминантан положај у смислу члана 10. став (2) под ц) Закона.

У односу на дио Захтјева који се односи на пропуштање привредног субјекта AGICOA да покрене поступке за накнаду штете против оператера који су вршили реемитовање аудиовизуелних дјела без закљученог уговора, Конкурнцијски савјет је утврдио да је привредни субјекат AGICOA покренуо парничне поступке против привредних субјеката БХ Телеком и Telemach, ради повреде ауторских и сродних права и неоснованог богаћења, што је

последица реемитовања аудиовизуелних дјела без закљученог уговора са привредним субјектом AGICOA.

Такође, КонкурENCIЈСКИ савјет је на основу списка утужених кабловских оператора на територији Босне и Херцеговине који је уложен у спис, утврдио да је привредни субјекат AGICOA, поред покренутих парничних поступака против Подносилаца Захтјева, поднио тужбе против 22 кабловских оператора, ради дуга који је настао услјед неплаћања уговорних накнада из уговора о лиценцирању и поврату дуга са привредним субјектом AGICOA.

Из поднеска од дана 11.01.2016. године који је упутио привредни субјекат ART Company је као представник привредног субјекта AGICOA, путем пуномоћника, адвоката Адила Јогића, евидентно је да је привредни субјекат AGICOA упозоравао привредни субјекат Telemach на последице незакључења уговора, као и на обавезу плаћања накнаде за реемитовање аудиовизуелних дјела на које полаже право привредни субјекат AGICOA.

КонкурENCIЈСКИ савјет је у предметном поступку утврдио да је Противна страна, дана 10.08.2017. године упутила дописе ("Позиве за плаћање") којим је привредним субјектима БХ Телеком и Telemach дала рок од 15 дана за измирење обавеза, из чега произилази да је Противна страна прије доношења Закључка о покретању овог поступка, преузела радње које су имале за циљ наплату накнаде штете.

Подносиоци Захтјева су током поступка указали да је Противна страна пропустила, односно накнадно поднијела тужбе против привредних субјеката БХ Телеком и Telemach, при чему су занемарили да су тужбе против њих поднијете на основу Уговора о лиценцирању и поврату дуга у којем су прецизно одређени износи које дугују, а да је правни основ тужби против привредних субјеката БХ Телеком и Telemach повреда ауторских права и неосновано богаћење, за што је требало уврдити износе дуговања за дуг период, јер исти нису имали закључене уговоре са привредним субјектом AGICOA.

КонкурENCIЈСКИ савјет је цијенећи извјештаје независних ревизора PricewaterhouseCoopers SA за 2015. годину и Deloitte SA за 2016. годину на основу који је утврђен износ накнаде штете, односно поднесене тужбе против привредних субјеката БХ Телеком и Telemach, утврдио да је привредни субјекат AGICOA предузео радње против истих, те да је разлог каснијег подношења тужби дужина периода у којем је требало уврдити тачан број ауторских дјела која су емитована, а на основу којих је утврђен тачан износ који привредни субјекат AGICOA потражује у поднесеним тужбама.

Из наведеног произилази да је привредни субјекат AGICOA у коначници једнако поступио према операторима, при чему треба имати у виду чињеницу да је различит правни основ тужби које поднио против привредних субјеката Telemach и БХ Телеком у односу на Подносиоце Захтјева и друге оператере.

На основу увида и анализе свих чињеница и доказа изнесених у овом поступку, како појединачно, тако и у њиховој међусобној вези, КонкурENCIЈСКИ савјет је утврдио да привредни субјекат AGICOA својим понашањем није злоупотребио доминантан положај на тржишту заступања и одбране ауторских права код кабловског/IPTV реемитовања аудиовизуелних дјела у Босни и Херцеговини у периоду од дана 15.08.2013. године до дана 16.10.2015. године, у смислу члана 10. став (2) под ц) Закона примјеном различитих услова на исту или сличну врсту послова са осталим странама, и тиме довео Подносиоце Захтјева у неравноправан и неповољан конкурентски положај.

КонкурENCIЈСКИ савјет је приликом оцјене доказа, поступао у складу са чланом 13. Закона о управном поступку цијенећи све материјалне доказе као и изјаве странака са усмене расправе одржане дана 22.11.2017. године, те у оквиру овласти утврђених чланом 25. Закона. О дијелу Захтјева који се односи на евентуално пропуштање радње забране реемитовања телевизијских програма, КонкурENCIЈСКИ савјет није одлучивао, јер се ради о дијелу Захтјева који спада у надлежност ПАК-а у смислу члана 2., у вези са чланом 46. Закона о комуникацијама.

Слиједом наведеног, КонкурENCIЈСКИ савјет је одлучио као у тачки 1. диспозитива.

10. Трошкови поступка

Чланом 105. став (1) Закона о управном поступку је прописано да у правилу свака странка сноси своје трошкове поступка (који укључују и трошкове за правно заступање), а чланом 105. став (2) истог Закона је прописано да када у поступку учествују двије или више страна са супротним интересима, страна која је изазвала поступак, а на чију је штету поступак окончан, дужна је противној страни надокнадити оправдане трошкове који су настали у поступку. Ако је у таквом случају која од страна дјелимично успјела са својим захтјевом она је дужна надокнадити противној страни трошкове сразмјерно дијелу свог захтјева с којим није успио.

Чланом 108. став (1) Закона о управном поступку је прописано да у рјешењу којим се поступак завршава, орган који доноси рјешење одређује ко сноси трошкове поступка, њихов износ и коме се у којем року имају исплатити.

На усменој расправи су странке, у смислу члана 105. став (4) Закона о управном поступку, упознате са обавезом подношења захтјева за накнаду трошкова.

Пуномоћник Подносиоца Захтјева, адвокат Стеван Димитријевић, доставио је дана 04.12.2017. године у законом предвиђеном року трошкови поступка, за примљен под бројем: УП-05-26-2-020-45/17 којим потражује следеће трошкове: 1. састав иницијалног и образложеног поднеска од 30.06.2017. године у износу од 300,00 КМ, 2. састав поднеска од 13.07.2017. године у износу од 300,00 КМ, 3. састав поднеска од 01.11.2017. године у износу од 300,00 КМ, 4. заступање на усменој расправи одржаној 22.11.2017. године у износу од 300,00 КМ, 5. награда за вријеме проведено на путу на релацији Бања Лука-Сарајево у оба смјера у износу од 660,00 КМ, 6. награда за трошкове превоза за пут на релацији Бања Лука-Сарајево у оба смјера (400 км, 30% цијене) у износу од 291,60 КМ, 7. награда за посебну тежину предмета, посебно стручно и специјалистичко знање у износу од 1.2000,00 КМ, 8. састав поднеска од 16.11.2017. године у износу од 300,00 КМ, 9. увид у спис извршен дана 17.11.2017. године у износу од 60,00 КМ, 10. заступање више странака у висини од 75% на ставке 1, 2, 3, 4 и 8 што износи 1.125,00 КМ, 11. паушал на ставке 1, 2, 3, 4, 8, и 9 у висини 5.226, 60 КМ што износи 5.226, 60 увећан за ПДВ од 17%.

КонкурENCIЈСКИ савјет је одбио захтјев Пуномоћника Подносилаца Захтјева достављен поднеском за примљеним под бројем: УП-05-26-2-020-45/17 дана 04.12.2017, за накнаду трошкова поступка у укупном новчаном износу од 6.115,16 КМ (са укљученим ПДВ-ом), будући да је наведени поступак завршен на његову штету, те нема право на надокнаду трошкова поступка, у смислу члана 105. став (2) Закона о управном поступку.

Слиједом наведеног, КонкурENCIЈСКИ савјет је одлучио као у тачки 2. диспозитива

Пуномоћник Противне стране, адвокат Езмана Турковић, доставила је дана 28.11.2017. године у законом

предвиђеном року трошковник поступка, који је запримљен под бројем: УП-05-26-2-020-44/17 којим потражује слиједеће трошкове: 1. састав изјашњења на захтјев за покретање поступка пред Конкурентским савјетом (запримљено дана 02.10.2017. године, под бројем: УП-05-26-2-020-14/17) у износу од 870,00 КМ, 2. приступ на усмену расправу дана 22.11.2017. године у износу од 870,00 КМ.

Приликом процјене нужних и оправданих трошкова поступка, Конкурентско вијеће је утврдило да се признају трошкови пуномоћнику Противне стране, у складу са одредбама члана 18. тачка 2. и 5. Тарифу о наградама и накнади трошкова за рад адвоката ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 22/04 и 24/04) за одговор на Захтјев (поднесак запримљен дана 02.10.2017. године, под бројем: УП-05-26-2-020-14/17) у износу од 240,00 КМ и за приступ усменој расправи на дан 22.11.2017. године у износу од 240,00 КМ, односно укупно 561,6 КМ са порезом на додатну вредност (ПДВ).

Слиједом наведеног, Конкурентски савјет је одлучио као у тачки 3. диспозитива.

11. Поука о правном лијеку

Против овог Рјешења није дозвољена жалба.

Незадовољна страна може покренути управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема, односно објављивања овог Рјешења.

Број УП-05-26-2-020-56/17

15. марта 2018. године

Сарајево

Предсједник

Иво Јеркић, с. р.

Конкурентско вијеће Босне и Херцеговине, на основу члана 25. став (1) тачка е), члана 42. став (2) и члана 41. став (1) тачка с) Закона о конкуренцији ("Службени гласник БиХ", број 48/05, 76/07 и 80/09), члана 105. и члана 13. Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16) у поступку покренутом по Захтјеву за покретање поступка привредних субјеката Блицнет д.о.о. Банја Лука, ул. Мајке Југовића 25, 78 000 Банја Лука, Босна и Херцеговина, Телрад Нет д.о.о. Бијелјина, ул. Хасе број 1, 76 300 Бијелјина, Босна и Херцеговина и Елта-кабел д.о.о. Добој, ул. Добојске бригаде бб, 74 000 Добој, Босна и Херцеговина, поднесеном од стране адвоката Стевана Димитријевића, ул. Симе Шолaje 1, 78 000 Банја Лука, против привредног субјекта Association de Gestion Internationale Collective des Oeuvres Audiovisuelles, ул. Rue Pestalozzi 1, CH-1202 Geneva, Шvicарска Конфедерација, ради утврђивања постојања злоупотребе доминантног положаја у смислу члана 10. став (2) тачка с) Закона о конкуренцији, на 23. (двадесеттредјој) сједници одржаној дана 15.03.2018. године, донijело је

РЈЕШЕЊЕ¹

1. Оdbija се захтјев привредних субјеката Блицнет д.о.о. Банја Лука, ул. Мајке Југовића 25, 78 000 Банја Лука, Телрад Нет д.о.о. Бијелјина, ул. Хасе број 1, 76 300 Бијелјина и Елта-кабел д.о.о. Добој, ул. Добојске бригаде бб, 74 000 Добој, поднесен против привредног субјекта Association de Gestion Internationale Collective des Oeuvres Audiovisuelles, ул. Rue Pestalozzi 1, CH-1202 Geneva, Шvicарска Конфедерација, ради утврђивања постојања злоупотребе доминантног положаја у смислу члана 10. став (2) тачка с) Закона о конкуренцији, као неоснован.
2. Оdbija се захтјев за накнаду трошкова заступања привредних субјеката Блицнет д.о.о. Банја Лука, ул. Мајке

- Jugovića 25, 78 000 Banja Luka, TELRAD NET d.o.o. Bijeljina, ul. Hase broj 1, 76 300 Bijeljina i Elta-kabel d.o.o. Doboј, ul. Doboјske brigade bb, 74 000 Doboј u износу од 6.115,12 КМ са PDV-ом (шестилјадастопетнаест конвертибилних марака и дванаест фенинга), као неоснован.
3. Nалаже се привредним субјектима Блицнет д.о.о. Банја Лука, ул. Мајке Југовића 25, 78 000 Банја Лука, Телрад Нет д.о.о. Бијелјина, ул. Хасе број 1, 76 300 Бијелјина и Елта-кабел д.о.о. Добој, ул. Добојске бригаде бб, 74 000 Добој, да привредном субјекту Association de Gestion Internationale Collective des Oeuvres Audiovisuelles, ул. Rue Pestalozzi 1, CH-1202 Geneva, Шvicарска Конфедерација, надокнади трошкове поступка у износу од 561,6 КМ са PDV-ом, (петстошездестједна конвертибилна марка и шест фенинга), у року од 15 (петнаест) дана од дана пријема овог Рјешења.
4. Ово Рјешење је коначно и bit ће објављено у "Службеном гласнику БиХ", службеним гласилима entитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

Конкурентско вијеће Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Конкурентско вијеће) је дана 03.07.2017. године, под бројем: УП-05-26-2-020-1/17, запримilo Захтјев за покретање поступка (у даљем тексту: Захтјев) привредних субјеката Блицнет д.о.о. Банја Лука, ул. Мајке Југовића 25, 78 000 Банја Лука, Босна и Херцеговина (у даљем тексту: Блицнет или Подносилац захтјева), Телрад Нет д.о.о. Бијелјина, ул. Хасе број 1, 76 300 Бијелјина, Босна и Херцеговина (у даљем тексту: Телрад или Подносилац захтјева) и Елта-кабел д.о.о. Добој, ул. Добојске бригаде бб, 74 000 Добој, Босна и Херцеговина (у даљем тексту: Елта-кабел или Подносилац захтјева) поднесен од стране адвоката Стевана Димитријевића, ул. Симе Шолaje 1, 78 000 Банја Лука, Босна и Херцеговина против привредног субјекта Association de Gestion Internationale Collective des Oeuvres Audiovisuelles, ул. Rue Pestalozzi 1, CH-1202 Geneva, Шvicарска Конфедерација (у даљем тексту: АГИСОА или Противна страна), ради злоупотребе доминантног положаја у смислу члана 10. став (2) тачка с) Закона о конкуренцији ("Службени гласник БиХ", бр. 48/05, 76/07 и 80/09) (у даљем тексту: Закон).

Увидом у поднесени Захтјев, Конкурентско вијеће је утврдило да исти није комплетан и уредан, у смислу члана 28. Закона, те је затражило прецизирање истог на основу члана 31. став (1) Закона, актом број: УП-05-26-2-020-2/17 од дана 05.07.2017. године.

Подносиоци Захтјева су исти прецизирали поднеском запримљеним под бројем: УП-05-26-2-020-3/17 дана 17.07.2017. године, на начин да се предметни Захтјев односи на период од 15.08.2013. године до дана подношења Захтјева, у којем је Противна страна злоупотребљавала доминантан положај на релевантном тржишту.

Конкурентско вијеће је дана 21.07.2017. године под бројем: УП-05-26-2-020-4/17 запримilo упит Окружног привредног суда у Бијелјини којим тражи информацију о предметном Захтјеву, на што је Конкурентско вијеће дана 24.07.2017. године одговорило актом: УП-05-26-2-020-5/17.

Комплетирањем предметног Захтјева, Конкурентско вијеће је на основу члана 28. став (3) Закона дана 11.09.2017. године издало Потврду о пријему комплетног и уредног Захтјева, број: УП-05-26-2-020-6/17.

С обзиrom да на основу документације достављене уз Захтјев није било могуће утврдити постојање повреде Закона без провођења поступка, дана 11.09.2017. године Конкурентско вијеће је донijело Закључак о покретању поступка број: УП-05-26-2-020-8/17 против привредног субјекта АГИСОА, ради утврђивања постојања злоупотребе доминантног положаја у смислу члана 10. став (2) тачка с) Закона. Противна страна је дана

¹ Рјешење објављено у "Службеном гласнику БиХ", број 34/18

02.10.2017. godine dostavila odgovor na Zahtjev, zaprimljen pod brojem: UP-05-26-2-020-14/17.

Dana 20.12.2017. godine Konkurencijsko vijeće je donijelo Zaključak broj: UP-05-26-2-020-53/17 kojim je produžen rok za donošenje rješenja u predmetnom postupku za dodatna 3 (tri) mjeseca.

1. Stranke u postupku

Stranke u postupku su privredni subjekti Blicnet d.o.o. Banja Luka, ul. Majke Jugovića 25, 78 000 Banja Luka, Bosna i Hercegovina, TELRAD NET d.o.o. Bijeljina, ul. Hase broj 1, 76 300 Bijeljina, Bosna i Hercegovina i Elta-kabel d.o.o. Doboj, ul. Dobojske brigade bb, 74 000 Doboj, Bosna i Hercegovina i privredni subjekt Association de Gestion Internationale Collective des Oeuvres Audiovisuelles, ul. Rue Pestalozzi 1, CH-1202 Geneva, Švicarska Konfederacija.

1.1. Privredni subjekt Blicnet d.o.o. Banja Luka-Podnosilac zahtjeva

Privredni subjekt "Blicnet" društvo sa ograničenom odgovornošću za telekomunikacije Banja Luka je registrovan u Okružnom privrednom sudu u Banja Luci, pod MBS: 1-3645-00, sa osnovnim kapitalom od 20.914.186,70 KM. Privredni subjekt Blicnet je dio grupacije "Telekom Slovenije" i obavlja djelatnost operatora javnih elektronskih komunikacijskih usluga, distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga, te medijskih usluga radija.

1.2. Privredni subjekt TELRAD NET d.o.o. Bijeljina-Podnosilac zahtjeva

Privredni subjekt Društvo sa ograničenom odgovornošću "TELRAD NET" Bijeljina je registrovan u Okružnom sudu u Bijeljini, pod MBS: 59-01-0101-10, sa osnovnim kapitalom od 2.000,00 KM. Privredni subjekt Telrad je telekomunikacijska kompanija koja posluje u Bosni i Hercegovini u oblasti izrade telekomunikacijskih mreža, javne fiksne telefonije, VOIP i IP telefonije, kablovske televizije i interneta (osnovne registrovane djelatnosti).

1.3. Privredni subjekt Elta-kabel d.o.o. Doboj-Podnosilac zahtjeva

Privredni subjekt Društvo sa ograničenom odgovornošću za prenos zvuka, slike ili ostalih informacija "ELTA-KABEL" Doboj je registrovan u Okružnom privrednom sudu Doboj, pod MBS: 60-01-0117-11 (1-4592-00), sa osnovnim kapitalom od 5.000,00 KM. Privredni subjekt Elta-kabel je aktivan na tržištu pružanja usluga kablovske televizije u Bosni i Hercegovini, te nudi usluge kablovske televizije u 18 gradova u Republici Srpskoj. Privredni subjekt Elta-kabel, zajedno sa partnerskim firmama pokriva gotovo čitavu teritoriju Bosne i Hercegovine

1.4. Privredni subjekt Association de Gestion Internationale Collective des Oeuvres Audiovisuelles-Protivna strana

Privredni subjekt Association de Gestion Internationale Collective des Oeuvres Audiovisuelles, ul. Rue Pestalozzi 1, CH-1202 Geneva, Švicarska Konfederacija je udruženje za kolektivno međunarodno upravljanje audio-vizuelnim uradcima, upisano u Privredni registar Ženeve pod identifikacijskim brojem: CHE-103.225.085 (raniji ID: CH-660-0184984-7).

Osnovna djelatnost privrednog subjekta AGICOA je zastupanje i odbrana na kolektivan način materijalnih i nematerijalnih interesa njegovih pojedinačnih i institucionalnih članova, bez teritorijalnog ograničenja.

Aktivnosti privrednog subjekta AGICOA se naročito tiču naknade plative članovima u slučaju simultane, potpune, neizmijenjene i kontinuirane retransmisije kablovskim, satelitskim ili bilo kojim sličnim putem televizijskih programa koji sadrže audiovizuelne radove za koje oni drže ili predstavljaju bilo

koja prava. Također privredni subjekt AGICOA vrši prikupljanje iznosa utvrđenih putem pregovora ili u okviru zakonskih postupaka kao i podjele iznosa koji pripadaju nosiocima prava u slučaju retransmisije audiovizuelnih radova. Prema Statutu, privredni subjekt AGICOA ima ovlaštenje članova da ovlasti ili zabrani retransmisiju audiovizuelnih radova sadržanih u televizijskim programima preuzetim od strane trećih lica i reemitovanim bez ovlaštenja nosica prava.

Privredni subjekt AGICOA, odbranu i zastupanje interesa članova postiže putem vansudskih pregovora, kao i putem građanskih, krivičnih, upravnih i/ili arbitražnih postupaka.

2. Pravni okvir predmetnog postupka

Konkurencijsko vijeće je u toku postupka primijenilo odredbe Zakona, Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta ("Službeni glasnik BiH", br.18/06 i 34/10) i odredbe Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 i 41/13 i 53/16) (u daljem tekstu: Zakon o upravnom postupku).

Konkurencijsko vijeće je primijenilo odredbe Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskih i srodnih prava ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 63/10), Pravilo 56/2011 o dozvolama za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija ("Službeni glasnik BiH", br. 98/11) i Zakon o obligacionim odnosima ("Službeni list RBiH", broj 2/92, 13/93 i 13/94, "Službene novine Federacije BiH", broj 29/03 i 42/11) (u daljem tekstu: Zakon o obligacionim odnosima).

3. Postupak po zahtjevu za pokretanje postupka

U Zahtjevu, Podnosioci zahtjeva opisuju činjenično stanje i okolnosti koje su razlog za podnošenje Zahtjeva, te navode slijedeće:

- Privredni subjekt AGICOA zloupotrebljava dominantan položaj na tržištu pružanja usluga zastupanja i odbrane autorskih prava u vezi sa reemitovanjem audiovizuelnih djela na teritoriji Bosne i Hercegovine svojim propuštanjem da: 1) zaključi ugovore sa svim distributerima audiovizuelnih medijskih usluga u Bosni i Hercegovini, 2) pokrene postupke za naplatu naknade štete protiv operatera u Bosni i Hercegovini koji su vršili reemitovanje televizijskih programa u kojima su sadržana audiovizuelna djela bez zaključenog ugovora sa privrednim subjektom AGICOA i 3) preduzme radnje radi zabrane reemitovanja televizijskih programa u kojima su sadržana audiovizuelna djela onih operatera u Bosni i Hercegovini koji to vrše bez odgovarajućeg ugovora sa privrednim subjektom AGICOA, a istovremeno podnošenjem tužbe protiv Podnosilaca Zahtjeva uslijed neplaćenih faktura.
- Prema informacijama dostupnim Podnosiocima Zahtjeva, privredni subjekt AGICOA nema povezana društva u Bosni i Hercegovini.
- Podnosioci Zahtjeva su kroz svoje djelatnosti aktivni na tržištu distribucije audiovizuelnih medijskih usluga na većem dijelu teritorije Bosne i Hercegovine.
- U smislu relevantnog tržišta privredni subjekt AGICOA djeluje na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine na tržištu proizvoda/usluga koje se može definisati kao tržište pružanja usluga zastupanja i odbrane autorskih prava u vezi sa reemitovanjem audiovizuelnih djela.
- Imajući u vidu zakonodavni okvir u Bosni i Hercegovini i praksu Konkurencijskog vijeća, Podnosioci Zahtjeva predlažu da se u predmetnom postupku relevantno tržište odredi kao tržište pružanja usluga zastupanja i odbrane autorskih prava u vezi sa

- reemitovanjem audiovizuelnih djela na teritoriji Bosne i Hercegovine, jer diskriminatorno postupanje privrednog subjekta AGICOA ima negativne efekte na pojedine operatere koji djeluju u različitim dijelovima Bosne i Hercegovine.
- Podnosioci Zahtjeva ističu da je Regulatorna agencija za komunikaciju Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: RAK), dana 18.06.2013. godine poslala dopis broj: 04-29-1424-1/13 svim korisnicima Dozvola za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija (u daljem tekstu: Dozvola), da dostave izjavu da li namjeravaju koristiti prava dodijeljenja Dozvolom, te da dostave izjave o stečenim pravima nad svim programima koje distribuiraju u svojim distributivnim sistemima.
 - Istim dopisom RAK je naložila da im se dostave novopotpisani ugovori kojima se zamjenjuju raniji Generalni licencni ugovori (GLA) i Licencni ugovori (LA), spisak programa u okviru GLA koji namjeravaju distribuirati, kao i ažuriranu listu svih programa za koje imaju odgovarajuće saglasnosti za distribuciju i kopije tih saglasnosti.
 - RAK je dopisom broj: 04-29-2265-1/13 od dana 15.08.2013. godine naložila svim Operaterima da pored generalnih licencnih ugovora i kopija saglasnosti/ugovora za sve programe koji se distribuiraju, dostave ugovor kojim se regulišu prava na stranu produkciju u okviru programa koje distribuiraju, u ostavljenom roku. U suprotnom, Operateri su obaviješteni da će RAK smatrati da iste ne posjeduju, te će pokrenuti postupak mogućeg kršenja uslova Dozvole.
 - Obzirom na ovako postavljen nalog RAK-a sa prijetnjom sankcije, jedini način da se postupi po dopisu RAK-a bio je da Podnosioci Zahtjeva zaključe ugovor o licenciranju sa privrednim subjektom AGICOA, budući da je privredni subjekt AGICOA jedini bio prisutan na relevantom tržištu u Bosni i Hercegovini.
 - Operateri nisu imali mogućnost da regulišu autorska prava sa drugim subjektima, a privredni subjekt AGICOA je pred RAK-om i pred drugim nosiocima Dozvole tvrdio da je ovlašten da zastupa i brani autorska prava u slučaju simultane, potpune, neizmjenjene i kontinuirane retransmisije kablovskim, satelitskim ili bilo kojim drugim sličnim putem televizijskih programa koji sadrže audiovizualne radove za koje privredni subjekt AGICOA navodno drži ili predstavlja bilo koja prava.
 - RAK je zauzela stav da primjenom tada važećeg Pravila 56/2011 o dozvolama za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija ("Službeni glasnik BiH", br. 98/11) (u daljem tekstu: Pravilo o dozvolama 56/2011) da su Operateri morali imati zaključen ugovor sa privrednim subjektom AGICOA, kako bi ispunili uslove za dobijanje dozvole za distribuciju koju izdaje RAK.
 - Navedeni stav, RAK temelji na odredbi člana 7. Pravila o dozvolama 56/2011, odnosno sada važećeg člana 7. Pravila 79/2016 o dozvolama za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija ("Službeni glasnik BiH", br. 78/16) (u daljem tekstu: Pravilo o dozvolama 79/2016), koji propisuje da je korisnik dozvole prije uključenja pojedine audiovizualne medijske usluge i medijske usluge radija u uslužni paket, dužan pribaviti prethodne pismene saglasnosti od vlasnika programskih sadržaja i njihovih ovlaštenih predstavnika.
 - Protivna strana je na teritoriji Bosne i Hercegovine uspostavila odnose sa Operaterima, radi regulisanja plaćanja naknade za reemitovanje audiovizuelnih djela za koje Protivna strana navodi da ima ili zastupa prava na teritoriji Bosne i Hercegovine krajnjim korisnicima Operatera. Među Operaterima koji su zaključili ugovore sa Protivnom stranom su i Podnosioci Zahtjeva.
 - Uslijed navedenog stava RAK-a, svaki Operater koji namjerava da dobije dozvolu od RAK-a, bez koje ne može zakonito obavljati djelatnost, bio je primoran zaključiti ugovor sa privrednim subjektom AGICOA, čime je isti stekao dominantan položaj na relevantnom tržištu u Bosni i Hercegovini u smislu člana 9. Zakona i člana 2. Odluke o definisanju kategorija dominantnog položaja ("Službeni glasnik BiH", br. 18/06 i 34/10) (u daljem tekstu: Odluka).
 - Privredni subjekt AGICOA je sa Podnosiocima Zahtjeva pojedinačno zaključio Ugovore o licenciranju i povratu duga u vezi sa licencom za simultanu neizmjenjenu i nepremoštenu transmisiju AGICOA radova sadržanih u TV kanalima putem kablovske/IPTV u periodu između 2013.-2016. godine i povrat duga koji je nastao u skladu sa ugovorima o licenciranju za kablovsku/IPTV retransmisiju u periodu između 2006.-2012. godine u Bosni i Hercegovini (Ugovor sa privrednim subjektom Blicnet od dana 21.08.2013. godine, Ugovor sa privrednim subjektom Telrad od dana 06.09.2013. godine i Ugovor sa privrednim subjektom Elta-kabel od dana 06.09.2013. godine)-(u daljem tekstu: Ugovori o licenciranju i povratu duga).
 - U toku trajanja i izvršenja Ugovora o licenciranju i povratu duga sa privrednim subjektom AGICOA, Podnosioci Zahtjeva su primili informaciju da samo određeni Operateri imaju zaključene ugovore sa privrednim subjektom AGICOA, dok postoji određeni broj Operatera koji vrše distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga bez zaključenih ugovora, uključujući privredne subjekte Telemach d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: Telemach) i BH Telecom d.d. Sarajevo (u daljem tekstu: BH Telecom).
 - Operateri koji nisu zaključili ugovore sa Protivnom stranom, nastavili su da vrše distribuciju audiovizuelnih usluga, a Protivna strana nije preduzela radnje prema njima kako bi se zabranilo reemitovanje audiovizuelnih djela.
 - Podnosioci Zahtjeva su na ime izvršenja gore pomenutih Ugovora sa Protivnom stranom u ranijem periodu vršili plaćanje i samim tim ostvarili znatne troškove, čime su Podnosioci Zahtjeva diskriminirani u odnosu na druge Operatere koji nisu vršili plaćanje Protivnoj strani, a vršili su distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga.
 - Podnosioci Zahtjeva su dovedeni i neravno pravan položaj o čemu su redovno obavještavali Protivnu stranu i vršili vraćanje ispostavljenih faktura.
 - Protivna strana je zbog neisplaćenih faktura tužila samo pojedine Operatere, čime je diskriminirala tužene Operatere, između ostalog i Podnosioc Zahtjeva koji su tuženi od Protivne strane.
 - Podnosioci Zahtjeva su u više navrata skretali pažnju privrednom subjektu AGICOA na njegovo nejednako postupanje prema Operaterima, ali bez obzira na

učinjeno, privredni subjekt AGICOA nije poduzeo radnje prinudne naplate naknade za reemitovanje audiovizuelnih djela protiv privrednih subjekata koji su vršili distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga bez plaćanja naknade.

- Imajući u vidu iznos naknade po korisniku (član 5.1. odnosno 5.2. Ugovora o licenciranju) za koje je ugovoreno da se fakturišu u kvartalnom nivou, nesumnjivo proizilazi da isto utiče i na visinu pretplate, odnosno konkurentnost pojedinih operatera po tom osnovu.

Podnosioci Zahtjeva ističu da na temelju člana 2. Zakona, isti se primjenjuje na sva pravna i fizička lica koja se posredno ili neposredno bave proizvodnjom, prodajom roba i pružanjem usluga, učestvuju u prometu roba i usluga i koja mogu svojim djelovanjem sprječavati, ograničavati ili narušavati tržišnu konkurenciju na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine ili u značajnijem dijelu tržišta bez obzira na oblik vlasništva, sjedište ili prebivalište. U tom smislu je Protivna strana, iako je u pitanju udruženje sa sjedištem u Konfederaciji Švicarske "pasivno legitimisana" u predmetnom postupku.

Podnosioci Zahtjeva smatraju da je Protivna strana zloupotrijebila dominantan položaj na relevantnom tržištu u Bosni i Hercegovini u smislu člana 10. stav (2) tačka c) Zakona, čime je primjenom različitih uslova na istu ili sličnu vrstu poslova, pojedine Operatere (uključujući Podnosiocima Zahtjeva) dovela u neravnopravan i nepovoljan konkurentski položaj u odnosu na Operatere koji nisu imali zaključen ugovor, a neometano su vršili distribuciju kanala za koje prava obezbjeđuje Ugovor o licenciranju i povratu duga.

Protivna strana u svom odgovoru na zahtjev zaprimljenom pod brojem: UP-05-26-2-020-14/17 dana 02.10.2017. godine u potpunosti odbacuje i negira tvrdnje Podnosilaca Zahtjeva navedene u Zahtjevu, te navodi sljedeće:

- Podnosioci Zahtjeva su pravna lica protiv kojih Protivna strana vodi parnične postupke po tužbama koje su uložene krajem 2016. godine, radi naplate novčanih potraživanja i to: protiv privrednog subjekta Telrad u vrijednosti od (...)**¹ KM, protiv privrednog subjekta Blicnet u vrijednosti od (...)** KM i protiv privrednog subjekta Elta-kabel u vrijednosti od (...)** KM.
- Protivna strana ističe da Podnosioci Zahtjeva, na sve moguće načine odugovlače navedene postupke pred Općinskim i Okružnim sudovima u Bosni i Hercegovini, kroz ulaganje neosnovanih zahtjeva za određivanje akterske kaucije, traženje izuzeća sudskog vještaka koji je preveo dokumentaciju koja je dostavljena uz tužbe, zatim predlažući prekid parničnih postupaka dok se ne riješi njihov Zahtjev pred Konkurencijskim vijećem. Zahtjevi koje su podnijeli privredni subjekti Blicnet, Telrad i Elta-kabel pred sudovima su nepravosnažno odbijeni, ali su doveli do odugovlačenja postupaka.
- Protivna strana je sa Podnosiocima Zahtjeva zaključila Generalne ugovore o licenci i Ugovore o licenci za kablovsku/IPTV retransmisiju za period 2006.-2012. godinu, a obzirom da su Podnosioci Zahtjeva po zaključenim ugovorima ostali dužni ugovorene naknade, ugovorne strane su zaključile Ugovore o licenci i povratu duga.
- Protivna strana ističe da je privredni subjekt Elta-kabel imao dozvolu za obavljanje djelatnosti

ostvarivanja prava radiodifuznih organizacija (Rješenje Instituta za standardne, mjeriteljstvo i intelektualno vlasništvo BiH broj: IP-3905/06-04 VL od dana 06.06.2006. godine), te da je ranije privredni subjekat Elta-kabel, na osnovu Ugovora o zastupanju (Servisni ugovor zaključen dana 03.11.2003. godine) obavljao poslove kolektivnog ostvarivanja autorskog prava kao agent Protivne strane i privrednih subjekata EBU, VG Media GmbH, Sine Qua Non.

- Članom 1. Ugovora o zastupanju, privredni subjekat Elta-kabel se obavezao da u ime i za račun gore pomenutih privrednih subjekata, priprema zaključivanje generalnih ugovora o licenci sa pojedinačnim kablovskim operaterima. Privredni subjekat Elta-kabel je kao agent obavljao određene pripremne radnje, a individualni kablovski operateri su zaključivali generalne licencne ugovore sa privrednim subjektom AGICOA.
- Privredni subjekt Elta-kabel je u periodu 2006.-2012. godine posjedovao dozvolu za obavljanje poslova kolektivnog ostvarivanja autorskog prava kao agent privrednog subjekta AGICOA koji je direktno ispostavljao račune svim kablovskim operaterima, uključujući i Podnosiocima Zahtjeva.
- Rješenjem Instituta za intelektualno vlasništvo BiH broj: IP-03-47-5-07381/12 VT od 13.08.2012. godine, privrednom subjektu Elta-kabel je oduzeta dozvola za ostvarivanje radiodifuznih organizacija, nakon čega je privredni subjekat AGICOA sklopio novi Ugovor o zastupanju sa privrednim subjektom ART Company d.o.o. Kiseljak (u daljem tekstu: Art Company).
- Ugovorima o licenciranju i povratu duga, Protivna strana je Podnosiocima Zahtjeva odobrila neekskluzivnu licencu za reemitovanje programa svojim pretplatnicima, u skladu sa uslovima i na teritoriji na kojoj posluje Protivna strana za programe i TV stanice na koje polaže pravo. Članom 9. Ugovora o licenciranju i povratu duga, Podnosioci Zahtjeva su priznali dug prema Protivnoj strani, za period 2006.-2012. godine, te je dogovoren plan za otplatu duga.
- Obzirom da Podnosioci Zahtjeva nisu ispunili obaveze iz Ugovora o licenciranju i povratu duga, niti su kasnije plaćali ugovorene naknade, privredni subjekat AGICOA je podnio tužbe protiv Podnosilaca Zahtjeva, kao i protiv preko 22 kablovska operatera diljem Bosne i Hercegovine i to iz istih razloga.
- Protivna strana navodi da Podnosioci Zahtjeva u predmetnom postupku trebaju dokazati da privredni subjekat AGICOA ima dominantan položaj na relevantnom tržištu. Argumentacija Podnosilaca Zahtjeva da privredni subjekat AGICOA ima dominantan položaj na relevantnom tržištu se temelji na navodu da je zbog stava RAK-a, svaki operater koji namjerava dobiti dozvolu od RAK-a u obavezi zaključiti ugovor sa privrednim subjektom AGICOA.
- Iz Ugovora o licenci i povratu duga koji su Podnosioci Zahtjeva zaključili sa Protivnom stranom, vidljivo je da se isti odnosi na 37 kanala za čije emitovanje je na teritoriji Bosne i Hercegovine neophodno da operater ima zaključen ugovor sa privrednim subjektom AGICOA.
- Protivna strana navodi da na tržištu Bosne i Hercegovine, različiti kablovski i drugi operateri nude u osnovnim paketima nekih 140 TV kanala svojim korisnicima, a u dodatnim paketima i preko 150 TV

¹ (...)** - Podaci predstavljaju poslovnu tajnu, u smislu člana 38. Zakona o konkurenciji.

- kanala, iz čega proizilazi da privredni subjekat AGICOA sa svojih 37 kanala, nema dominantan položaj na relevantnom tržištu.
- Iz naprijed navedenog je vidljivo da privredni subjekat AGICOA koji štiti ostale organizacije (EBU TV channels, RTL TV channels i VG Media) u ostvarivanju kolektivnih autorskih prava za 37 TV kanala, te da Podnosioci Zahtjeva nisu dokazali da Protivna strana ima dominantan položaj na tržištu TV kanala koje ima preko 150 TV kanala.
 - Protivna strana ističe da Podnosioci Zahtjeva nisu dokazali da Protivna strana sa svojih 37 TV kanala u ponudi ima dominantan položaj na relevantnom tržištu, ako se uzme u obzir da se na tržištu nudi preko 150 kanala, Protivna strana ima oko 25% tržišnog udjela.
 - Protivna strana navodi da i u slučaju da se utvrdi da ima dominantan položaj na relevantnom tržištu, nije propisivala primjenju različitih uslova, što je vidljivo iz Ugovora o licenci i povratu duga koje je potpisala sa Podnosiocima Zahtjeva koji predviđaju iste uslove.
 - Protivna strana navodi da su ugovori koje je potpisivala sa drugim kablovskim operaterima sadržavali iste uslove u pogledu broja kanala i cijene po korisniku (u prilogu su dostavljena tri ugovora koje je Protivna strana zaključila sa privrednim subjektima: TXTV d.o.o. Tuzla, Velnet d.o.o. Mostar, Radio Studio ASK).
 - Protivna strana je dana 05.09.2016. godine podnijela tužbe protiv preko 22 kablovska operatera diljem Bosne i Hercegovine, radi naplate potraživanja, što dokazuje izvodom iz knjige pošte punomoćnika Ezmane Turković, advokata Marić & CO Advokatskog društva d.o.o. Sarajevo.
 - Iz navedenog proizilazi da je netačna tvrdnja Podnosilaca Zahtjeva da Protivna strana nije protiv svojih dužnika-kablovskih operatera, podigla tužbe, nego samo protiv određenih.
 - U odnosu na tvrdnje iz Zahtjeva koje se odnose na to da Protivna strana nije zaključila ugovore sa privrednim subjektima Telemach i BH Telecom, Protivna strana dostavlja zapisnik sa pregovora o uslovima zaključenja ugovora sa pomenutim privrednim subjektima na kojim su bili prisutni svi kablovski operateri (Zapisnik broj: 329/12 od dana 29.11.2012. godine). Protivna strana napominje da je veći broj kablovskih operatera koji su prisutvovali pomenutom sastanku, preuzeti od strane privrednog subjekta Telemach putem kupovine udjela.
 - Obzirom da privredni subjekti Telemach i BH Telecom nisu prihvatili uslove koje je Protivna strana postavljala svim kablovskim operaterima kod zaključenja ugovora, Protivna strana je dana 10.08.2017. godine poslala opomene pred tužbu navedenim privrednim subjektima.
 - Protivna strana nije sklopila ugovore sa privrednim subjektima Telemach i BH Telecom, jer su isti tražili primjenu drugačijih uslova, od onih koje Protivna strana ima u ugovorima zaključenim sa drugim kablovskim operaterima.
 - Podnosioci Zahtjeva u svom izjašnjenju na odgovor Protivne strane broj: UP-05-26-2-020-14/17 od dana 02.10.2017. godine, zaprimljenom dana 03.11.2017. godine, pod brojem: UP-05-26-2-020-29/17 navode sljedeće:
- Podnosioci Zahtjeva, predmetni postupak pred Konkurencijskim vijećem nisu pokrenuli radi odugovlačenja sudskih postupaka koje je Protivna strana pokrenula protiv Podnosilaca Zahtjeva, nego isključivo radi zaštite svojih zakonom zaštićenih interesa.
 - Podnosioci Zahtjeva smatraju da je Protivna strana svojim postupanjem diskriminirala Podnosioce Zahtjeva u odnosu na pojedine operatere u Bosni i Hercegovini, čime je izvršila zloupotrebu dominantnog položaja. Slijedom navedenog, pokretanje predmetnog postupka radi nezakonitog ponašanja Protivne strane, ni u kom slučaju se ne može smatrati zloupotrebom procesnih ovlaštenja.
 - Podnosioci Zahtjeva ističu da Protivna strana ne osporava definiciju relevantnog tržišta iz Zahtjeva, te da je među strankama predložena definicija relevantnog tržišta nesporna.
 - Dominantan položaj privrednog subjekta AGICOA na relevantnom tržištu je nesporan, imajući u vidu faktičku monopolsku poziciju istog u pogledu pružanja zastupanja i odbrane autorskih prava u vezi sa kablovskim reemitovanjem audiovizuelnih djela u Bosni i Hercegovini.
 - Podnosioci Zahtjeva odbacuju procjenu Protivne strane da sa 37 TV kanala ima tržišni udio od 25% na relevantnom tržištu, jer se u prilogima Ugovora o licenciranju i povratu duga nabrajaju dodatni TV kanali na koje polaže pravo Protivna strana.
 - Podnosioci Zahtjeva ističu da se ugovori između privrednog subjekta AGICOA i Podnosilaca Zahtjeva odnose na audiovizualna djela sadržana u neograničenom broju kanala koji se emituju u Bosni i Hercegovini, što je vidljivo iz člana 1.4 Ugovora o licenciranju i povratu u kojem se navodi "Operater i AGICOA žele da zaključe individualni Ugovor o licenciranju 2013.-2016. godine za AGICOA radove sadržane u EBU, VG-Media i RTL kanalima, kao i bilo kojim drugim TV kanalima koje distribuira Operater svojim Pretplatnicima, uz izuzetak čisto informativnih, čisto muzičkih i čisto sportskih TV kanala."
 - Podnosioci Zahtjeva smatraju bitnom definiciju "audiovizuelnih dijela" iz člana 2. Ugovora o licenciranju i povratu duga, kao i pojam "AGICOA radovi" koji su definisani kao audiovizuelni radovi registrovani kod privrednog subjekta AGICOA, za koje privredni subjekat AGICOA drži ili predstavlja prava na teritoriji Bosne i Hercegovine.
 - Podnosioci Zahtjeva citiraju dio Priloga 4 Ugovora o licenciranju i povratu duga u kojem se navodi "Pored AGICOA Radova u TV kanalima navedenim u Prilozima 1-3, ovaj Ugovor također uključuje retransmisiju drugih AGICOA Radova sadržanih u svim drugim generalnim i tematskim TV kanalima distribuiranim od strane Operatera, osim TV kanala koji su čisto informativni, čisto muzički i čisto sportski."
 - Imajući u vidu navedeno, Podnosioci Zahtjeva smatraju da je metodologija na osnovu koje je Protivna strana procijenila svoj tržišni udio na 25% na relevantnom tržištu neprimjenjiva na predmetni postupak.
 - Podnosioci Zahtjeva smatraju da je tržišni udio privrednog subjekta AGICOA u pogledu audiovizuelnih djela 100%, jer je privredni subjekat AGICOA jedina organizacija u Bosni i Hercegovini koja posjeduje prava sadržana "u svim generalnim i tematskim TV

- kanalima distribuiranim od strane operatera", tj. u neograničenom broju kanala.
- Podnosioci Zahtjeva navode da je prema dopisima iz spisa, naslovljenim "Poziv za plaćanje" koje je Protivna strana uputila privrednim subjektima BH Telecom i Telemach evidentno da su ova dva operatera najveći dužnici Protivne strane (Telemach sa (..) ** KM i BH Telecom sa (..) ** KM, ne računajući kamate).
 - Iznosi koje Podnosioci Zahtjeva navodno duguju privrednom subjektu AGICOA su višestruko manji od dugova privrednih subjekata BH Telecom i Telemach, pri čemu privredni subjekat AGICOA još uvijek nije pokrenuo sudske postupke protiv pomenutih privrednih subjekata, a protiv Podnosilaca Zahtjeva je uredno pokrenuo sudske postupke, što je ključna činjenica koja predstavlja zloupotrebu dominantnog položaja u smislu člana 10. stav (2) pod c) Zakona.
 - Podnosioci Zahtjeva ističu da je Protivna strana uputila "Poziv za plaćanje" privrednim subjektima Telemach i BH Telecom tek 10.08.2017. godine, nakon što su Podnosioci Zahtjeva uputili Zahtjev Konkurencijskom vijeću, dok je Protivna strana tužbe protiv Podnosilaca Zahtjeva ranije podnijela.
 - Podnosioci Zahtjeva smatraju da je navod Protivne strane da je sa Podnosiocima Zahtjeva sklopila ugovore istovjetne sadržine irelevantan, jer Podnosioci Zahtjeva ne tvrde da Protivna strana vrši diskriminaciju putem različitih ugovornih odredbi u ugovorima sa operaterima, nego propuštanjem da zaključi ugovore sa svim distributerima audiovizuelnih medijskih usluga u Bosni i Hercegovini, te da pokrene postupke za naplatu naknade štete protiv operatera koji su vršili reemitovanje televizijskih programa u kojima su sadržana audiovizuelna djela, bez zaključenog ugovora sa Protivnom stranom.
 - Iz navoda Protivne strane da je podnijela tužbe protiv preko 22 operatera diljem Bosne i Hercegovine radi naplate potraživanja, jasno je kako je Protivna strana podnijela tužbe samo protiv pojedinih operatera, izostavljajući najveće dužnike, privredne subjekte BH Telecom i Telemach, čime su Podnosioci Zahtjeva stavljeni u neravnotežan položaj u odnosu na konkurente.

4. Usmena rasprava

Obzirom da se u predmetnom postupku radi o strankama sa suprotnim interesima, Konkurencijsko vijeće je u skladu sa članom 39. stav (1) Zakona, zakazalo usmenu raspravu za dan 22.11.2017. godine.

Usmena rasprava održana je dana 22.11.2017. godine u prostorijama Konkurencijskog vijeća uz prisustvo lica punomoćnika Podnosilaca Zahtjeva, advokata Stevana Dimitrijevića i Tanje Savičić, te punomoćnika Protivne strane, advokata Ezmane Turković, Marić & CO Advokatsko društvo d.o.o. Sarajevo.

Punomoćnik Podnosilaca Zahtjeva je na usmenoj raspravi istakao slijedeće:

- Ostaje kod svih iznesenih navoda iz dostavljenih podnesaka u predmetnom postupku.
- Zabranjeno djelovanje Protivne strane, odnosno zloupotreba dominantnog položaja na relevantnom tržištu se ogleda u nejednakom i diskriminatornom tretmanu operatera-nosilaca dozvola za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i usluga radija od strane Protivne strane.

- Iz cjelokupnog držanja Protivne strane očigledno je da su operateri dovedeni u situaciju da posluju pod različitim uslovima, u prilog čemu govori tek iskazane vrijednosti dugovanja privrednih subjekata BH Telecom i Telemach koji su emitovali iste sadržaje kao i Podnosioci Zahtjeva, a da za iste nisu plaćali naknadu.
- Evidentno je da je Protivna strana sa pojedinim operaterima zaključivala ugovore i tražila naplatu potraživanja, a da sa pojedinim operaterima nije zaključivala ugovore, niti pokretala postupke pred nadležnim organima (uključujući postupke za ispitivanje Dozvole), što nije slučaj sa Podnosiocima Zahtjeva, prema kojima je podnijela tužbe, čime ih je dovela u neravnotežan konkurentski položaj na relevantnom tržištu.
- Podnosioci Zahtjeva ukazuju na akte RAK-a, Instituta i privrednih subjekata Telemach i BH Telecom koji su dostavljeni Konkurencijskom vijeću u predmetnom postupku, iz kojih je vidljivo da do 2015. godine nije izdata niti jedna dozvola kojom bi se regulisalo kolektivno ostvarivanje autorskih prava i zaključivanje ugovora. Bilo je nužno zaključivanje ugovora sa kolektivnom organizacijom za zaštitu autorskih prava za autorska djela koja nisu vlastita produkcija (ugovori sa EBU i VG-Media).
- Iz navedenog je jasno da su operateri bili usmjereni jedino i isključivo na zaključivanje ugovora sa Protivnom stranom, koja je de facto, a i po svom držanju, tvrdnjama i predstavljanjem praktično imala monopolski položaj na relevantnom tržištu, što potvrđuje i akt koji je Konkurencijskom vijeću, dostavio Institut.
- Navedeno potvrđuje i spisak kanala iz dopisa RAK-a iz kojeg je vidljivo da Protivna strana polaže prava na 72 TV kanala, što je preko 50% od 140 TV kanala koje Protivna strana pominje u odgovoru na Zahtjev.
- Podnosioci Zahtjeva preciziraju tvrdnje u odnosu na stavove iz dopisa RAK-a u kojima se govori o posljedici neregulisanja svih ili određenih segmenata programa, iz kojih nije do kraja jasno da li zbog situacije u kojoj su se našli operateri, zaista mogu izgubiti dozvolu, ili dobiti uslovljenu dozvolu.
- Operateri koji su djelovali na relevantnom tržištu su mogli izgubiti dozvolu zbog neregulisanja zaštite autorskih prava samo i za određene programe i segmente programa u smislu člana 46. Zakona o komunikacijama ("Službeni glasnik BiH", broj 31/03, 75/06, 32/10 i 98/12) (u daljem tekstu: Zakon o komunikacijama) u vezi sa ranije važećim članom 21. Pravila o dozvolama 56/2011, odnosno članom 19. Pravila o dozvolama 79/2016. Shodno članu 11. starog i novog Pregleda povreda i odgovarajućih kazni koje izriče RAK, propisano je oduzimanje dozvole kao samostalna, ali kao i dodatna mjera ako je izvršeno kršenje ili više kršenja za koje se može izreći kazna od 20.000,00 KM ili više, što u kasnijim odredbama za neregulisanje autorskih prava i nepravilnu distribuciju programa, jeste kazna koja se može izreći.

Punomoćnik Protivne strane je na usmenoj raspravi istakao slijedeće:

- Protivna strana u cijelosti ostaje kod odgovora na Zahtjev od dana 02.10.2017. godine, kao i podneska od dana 07.11.2017. godine.
- Podnosioci Zahtjeva nisu dokazali da Protivna strana ima dominantan položaj na tržištu Bosne i Hercegovine, što je vidljivo iz broja kanala koji je utvrđen u Prilozima 1-4 Ugovora o licenciranju i povratu duga.
- Kada je u pitanju navod Podnosilaca Zahtjeva koji se odnosi na navodno nepodnošenje tužbi prema privrednim

- subjektima Telemach i BH Telecom, čime su navodno Podnosioci Zahtjeva stavljeni u diskriminatorni položaj, punomoćnik Protivne strane ističe da je tek u julu 2017. godine dobio punomoć za zastupanje privrednog subjekta AGICOA, a da su opomene pred tužbu poslali privrednim subjektima BH Telecom i Telemach u augustu 2017. godine, prije pokretanja postupka u ovom predmetu, jer je nesporno da je postupak pokrenut u septembru.
- Protivna strana je u međuvremenu protiv privrednih subjekata BH Telecom i Telemach podnijela tužbe u vrijednosti oko (...) KM (u spis su priložene tužbe i dokazi da su predane sudu).
 - Protivna strana je kao dodatni dokaz priložila rješenje Višeg privrednog suda u Banja Luci po žalbi Podnosilaca Zahtjeva za prekid postupka kojim je Viši privredni sud u Banja Luci odbio žalbu Podnosilaca Zahtjeva, uz obrazloženje da je predmetni Ugovor o licenciranju i povratu duga, odnosno tumačenje i izvršenje istog predmet sudskog postupka i da postupak pred Konkurencijskim vijećem nema uticaja na sudski postupak, jer se radi o klasičnom dugu.
 - Rješenjem Instituta od dana 13.08.2012. godine, privrednom subjektu Elta-kabel je oduzeta dozvola za ostvarivanje prava radiodifuznih organizacija, nakon čega je Protivna strana dana 06.09.2013. godine zaključila ugovor o zastupanju sa privrednim subjektom Art Company, koji je na osnovu pomenutog ugovora, postao agent Protivne strane.
 - Od dana 06.09.2013. godine, Protivna strana je pristupila pojedinačnom zaključenju ugovora o licenciranju i povratu duga koji su pratično na snazi u periodu koji je tretiran Zahtjevom.
 - Vezano za navode Podnosilaca Zahtjeva da je RAK na osnovu Zakona o komunikacijama imao pravo da poduzme radnje, odnosno kazni Protivnu stranu, ali da nista nije poduzeo, Protivna strana smatra irelevantnim za predmetni postupak.
 - Vezano za postupanje prema privrednim subjektima BH Telecom i Telemach, Protivna strana ističe da je sa istim još od 2012. godine pokušavala zaključiti ugovor, što dokazuje i zapisnik sa sastanka od dana 29.12.2012. godine (Zapisnik AKOP-a BiH) iz kojeg je vidljivo da su učesnici pregovora bili Podnosioci Zahtjeva i privredni subjekti BH Telecom i Telemach.
 - Protivna strana je vodila pregovore sa privrednim subjektima BH Telecom i Telemach i u periodu juni-oktobar 2015. godine, te je šaćinjen draft ugovora o licenci i povratu duga po uzoru na ugovore koji su zakljućili sa ostalim kablovskim operaterima.
 - Protivna strana je odbila zakljućiti ugovore sa privrednim subjektima BH Telecom i Telemach, jer su traćili povoljnije uslove u odnosu na ostale operatere, trećeći povoljnije cijene, obzirom da imaju veći broj korisnika.
 - Tućbe protiv 24 kablovska operatera, Protivna strana je podnijela dana 05.09.2016. godine iz razloga što su sa pomenutim operaterima već imali potpisane ugovore o licenciranju i preuzimanju duga, pa ih je bilo puno lakše utućiti, jer su tućeni priznali dug i iznos duga, a što nije slućaj sa privrednim subjektima BH Telecom i Telemach, gdje su nezavisni revizori morali saćiniti izvještaj za utućeni period, kako bi se došlo do taćne visine duga.
 - Privredni subjekat AGICOA kao udrućenje zastupa ćlanice udrućenja, odnosno producente odrećdenih autorskih djela, ćija prava su povrijećdena postupanjem privrednih subjekata BH Telecom i Telemach. Protivna strana je na osnovu saglasnosti svojih ćlanica tućila operatere za povreću autorskih prava.
 - Prema saznanju Protivne strane, na trćištu u Bosni i Hercegovini u periodu 2013.-2016. godine su postojale i druge organizacije, ili pojedinaćni subjekti, koji su štitićli autorska prava. Protivna strana je u to sigurna, jer zna da postoje odrećdene organizacije koje nisu njegove ćlanice, a koje djeluju na trćištu BiH, tako da smatra da takvi subjekti ili imaju pojedinaćne ugovore sa operaterima, ili svoja autorska prava štite preko neke veće organizacije, udrućenja, ali sudeći na odgovor Instituta na koji Podnosioci Zahtjeva pozivaju, za pretpostaviti je da se najvjerojatnije radi o pojedinaćnim ugovorima izmeću operatera i organizacija koje štite svoja prava, a sa kojima Protivna strana ne mora biti upoznata.
 - Protivna strana je u istom periodu kada je pripremala tućbe protiv 24 operatera, pripremala tućbe protiv privrednih subjekata BH Telecom i Telemach. Mećutim ispostavilo se da su ove dvije tućbe što se tiće vrijednosti daleko veće. Vrijednost ove dvije tućbe je trostruko veća od vrijednosti svih ostalih zajedno. Najveći problem je bio što sa ova dva privredna subjekta nije bio zakljućen ugovor. Trebalo je više vremena za pripremu tućbi, pribavljanje saglasnosti ćlanica, a na koncu kada je trebala biti pokrenuta tućba, Protivna strana nije znala da se vodi postupak protiv nje pred Konkurencijskim vijećem i odlućila je neovisno od toga da podigne tućbu. Bitan momenat u odnosu na sve operatere je zastara. Za podizanje tućbi protiv pomenutih operatera, Protivna strana je čekala zadnji dan. Tako i za podizanje tućbi protiv privrednih subjekata BH Telecom i Telemach.
 - Da su kablovski operateri u periodu 2013.-2016. godine zaista plaććali naknadu ugovorenu Protivnoj strani, do tućbi ne bi ni došlo. Kablovski operateri su postupali jednako kao privredni subjekti BH Telecom i Telemach, koji nisu imali zakljućen ugovor sa privrednim subjektom AGICOA. Jednostavno niko od tih subjekata nije plaććao naknadu za korišćenje tućih autorskih prava, tako da su i jedni i drugi mogli slobodno formirati cijene na trćištu i niko nije bio u povoljnijem poloćaju.
 - Prema zakonima o finansijskom poslovanju, fakture privrednih subjekata moraju pratiti ugovor. Ako nema ugovora, nema ni fakture, a ne moće je biti, jer nema pravnog osnova, tako da se tućbe protiv privrednih subjekata BH Telecoma i Telemacha ne odnose na dug, već na neosnovano bogaćenje, jer duga u pravnom smislu nema. S druge strane, u odnosu na druge kablovske operatere postojao je ugovor u kojem je definisan predmet obaveze, kao i obaveza izdavanja fakture, rokovi dospjeća itd. Pa su predmet tih tućbi potraživanja dugovanja iz ugovornog odnosa.
- Protivna strana je u svom odgovoru na upite sa usmene rasprave, zaprimljenom dana 28.11.2017. godine, pod brojem UP-05-26-2-020-44/17 dostavila traćenu dokumentaciju i to: Servisni ugovor zakljućen izmeću privrednog subjekta AGICOA i privrednog subjekta ART Company od dana 02.04.2015. godine, spisak utućenih kablovskih operatera na teritoriji Bosne i Hercegovine, spisak ćlanica udrućenja AGICOA, dokaze da su voćeni pregovori sa privrednim subjektom Telemach u oktobru 2015. godine (e-mail od 05.10.2015 godine, e-mail od 15.10.2015. godine i e-mail od 19.10.2015 godine), opomena pred tućbu od dana 11.01.2016. godine upućena privrednom subjektu Telemach, dokaze da su voćeni pregovori sa privrednim subjektom BH Telecom u periodu septembar-novembar 2015. godine (e-mail od 08.09.2015 godine, e-mail od 17.09.2015. godine, e-mail od 21.09.2015. godine, e-mail od 28.09.2015. godine, e-mail od 12.11.2015. godine i e-mail od 17.11.2015

godine), čiji sadržaj je u skladu sa članom 38. Zakona označen kao poslovna tajna.

Protivna strana je podneskom zaprimljenim, pod brojem: UP-05-26-2-020-51/17 dana 06.12.2017. godine dostavila izvještaje nezavisnih revizora PricewaterhouseCoopers SA i Deloitte SA u kojima je utvrđen tačan broj autorskih dijela koja su emitovana, na osnovu kojeg je urađena procjena štete, odnosno pokrenute tužbe protiv privrednih subjekata BH Telecom i Telemach, radi neosnovanog bogaćenja. Sadržaj dostavljenih izvještaja je u smislu člana 38. Zakona označen kao poslovna tajna.

5. Prikupljanje podataka od trećih lica

Tokom postupka, Konkurencijsko vijeće je radi utvrđivanja svih relevantnih činjenica u smislu odredbi člana 35. stav (1) tačka a) i c) Zakona prikupljalo podatke i dokumentaciju od trećih lica koja nisu stranke u postupku.

Konkurencijsko vijeće se u smislu člana 35. stav (1) tačka a) i c) Zakona obratilo RAK-u aktom broj: UP-05-26-2-020-16/17 od dana 11.10.2017. godine, aktom broj: UP-05-26-2-020-21/17 od dana 25.10.2017. godine i aktom broj: UP-05-26-2-020-42/17 od dana 27.11.2017. godine, Institutu aktom broj: UP-05-26-2-020-22/17 od dana 25.10.2017. godine i aktom broj: UP-05-26-2-020-32/17 od dana 07.11.2017. godine, privrednom subjektu BH Telecom aktom broj: UP-05-26-2-020-23/17 od dana 30.10.2017. godine i privrednom subjektu Telemach aktom broj: UP-05-26-2-020-24/17 od dana 30.10.2017. godine, kako bi dobilo potrebne podatke i dodatna pojašnjenja vezana za Zahtjev.

Konkurencijsko vijeće je dana 24.10.2017. godine, pod brojem UP-05-26-1-020-19/17 zaprimilo odgovor RAK-a u kojem se navodi sljedeće:

- Pitanja koja su predmet postupka, nisu u cijelosti u djelokrugu rada RAK-a, jer su ovlasti RAK-a u vezi sa zaštitom autorskih prava jako ograničena, a proizlaze iz člana 3. stav (4) tačka d) Zakona o komunikacijama, gdje se navodi "da Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i RAK, u skladu sa pojedinačnim nadležnostima definisanim ovim zakonom, preduzimaju sve razumne mjere za zaštitu autorskih prava i drugih prava na intelektualnu svojinu".
- S tim u vezi, u oblasti distribucije, postoji obaveza da se prilikom izdavanja dozvole, dostavi Izjava o stečenim pravima na distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija. U periodu 2013.-2016. godine, članom 7. stav (2) Pravila o dozvolama 56/2011, bila je propisana obaveza da se dostavi pomenuta Izjava, koja i dalje postoji u novom Pravilu o dozvolama 79/2016.
- U skladu sa članom 4. stav (2) tačka (c) Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskih i srodnih prava ("Službeni glasnik BiH", broj 63/10) (u daljem tekstu: Zakon o kolektivnom ostvarivanju autorskih i srodnih prava), kablovsko reemitiranje autorskih djela potpada pod obavezu ostvarivanja autorskog prava na kolektivan način. Dakle, ugovor kojim bi se regulisala autorska prava, trebao je biti potpisan sa organizacijom za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava kablovsko reemitovanje autorskih djela kojoj je Institut dao odobrenje.
- Pored činjenice da je odgovarajući zakonski okvir usvojen još 2010. godine, Institut je tek 2015. godine izdao dozvolu domaćoj kolektivnoj organizaciji za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava za kablovsko reemitovanje autorskih djela.

- Institut je 16.10.2015. godine izdao dozvolu za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava na kablovsko reemitovanje autorskih djela kolektivnoj organizaciji Udruženje filmskih radnika u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Udruženje filmskih radnika).
- Kolektivni ugovor za kablovsko reemitovanje audiovizuelnih djela između Udruženja filmskih radnika i AKOP-a je potpisan 06.12.2016. godine, a stupio je na snagu u 2017. godini.
- Institut je ukinuo dozvolu izdatu Udruženju filmskih radnika i izdao dozvolu organizaciji koja posluje pod nazivom Udruženje filmske industrije sa sjedištem u Kiseljaku.
- Iz navedenog je vidljivo da do kraja 2015. godine, nisu postojale formalne mogućnosti za potpisivanje ugovora u skladu sa vežećom zakonskom regulativom, a da kasnije uslijed različitih okolnosti, distributeri nisu bili u mogućnosti da potpišu ugovore.
- Od početka licenciranja distribucije, a samim tim ni u periodu koji je predmet ovog postupka u Bosni i Hercegovini nije djelovala nijedna kolektivna organizacija koja je posjedovala dozvolu Instituta sa kojom bi distributeri mogli potpisati kolektivni ugovor za kablovsko reemitovanje audiovizuelnih djela.
- Distributeri su sklapali ugovore sa organizacijama koje zastupaju javne servise (Evropska radiodifuzna unija, EBU) i komercijalne stanice (VG Media) i ovim ugovorima su rješavali pitanja prava distribucije vlastite produkcije javnih servisa, odnosno komercijalnih stanica u ovim kanalima (Generalni licencni ugovori).
- Kada su u pitanju prava na programske sadržaje koji nisu vlastita produkcija (izuzev sportskih sadržaja), neki operateri su sklapali ugovore sa privrednim subjektom AGICOA.
- RAK od distributera, niti u jednom trenutku nije zahtijevala potpisivanje ugovora sa isključivo jednom, određenom organizacijom, pa tako ni sa privrednim subjektom AGICOA, već je u nedostatku domaće industrije, konstatovala postojanje ugovora, ne ulazeći u tumačenje ili ispitivanje istih, s obzirom da su ta pitanja izvan nadležnosti RAK-a, što je potvrđeno i odlukama Suda Bosne i Hercegovine u sličnim ranijim slučajevima.
- Moglo bi se reći da bi samo neposjedovanje bilo kakvog ugovora kojim se stiču prava na distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija moglo dovesti do oduzimanja dozvole. Neposjedovanje ugovora za određene segmente programa u pravilu dovodi do izdavanja tzv. "uslovne dozvole", odnosno dozvole u kojoj bi se jasno navelo na koje segmente se ona odnosi. Ovakva dozvola je izdata jednom prilikom kada nekoliko distributera nije dostavilo ugovore za strane sadržaje u programima koje distribuira (za koje su ostali dostavili ugovore sa privrednim subjektom AGICOA), pa je kod izdavanja dozvole naglašeno da se ista odnosi samo na sadržaje pokrivene dostavljenim ugovorima.
- U skladu sa tada važećim Pravilom o dozvolama 56/2011 kojim je važenje Dozvole za distribuciju trajalo jednu godinu, RAK je krajem 2013. godine tražila od svih kablovskih/IPTV operatera da dostave izjavu da namjeravaju koristiti prava dodijeljena Dozvolom u skladu sa članom 5. stav (2) Pravila o

- dozvolama 56/2011, kao i izjave o stečenom pravu na distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija u skladu sa članom 7. stav (2) istog Pravila.
- Pored navedenog, imajući u vidu da u tom trenutku, Institut još nije izdao dozvolu domaćoj kolektivnoj organizaciji, a posebno cijeneći činjenicu da su Generalni licencni i Licencni ugovori koji su kablovski operateri potpisali, istekli u decembru 2012. godine, te da su vođeni pregovori za obnovu ugovora za koji su potpisani za period 2013.-2016. godine, RAK je tražila od svih distibutera da je obavijeste na koji način planiraju da regulišu prava na stranu produkciju programskih sadržaja u okviru programa koje distribuiraju i da dostave relevantne ugovore.
 - Većina distributera je dostavila ugovore sa privrednim subjektom AGICOA, a privredni subjekat BH Telecom je tom prilikom naveo da je u postupku pregovora sa privrednim subjektom AGICOA, o čemu je dostavio određenu dokumentaciju koja je poslužila kao osnov za izdavanje dozvole. Privredni subjekat Telemach je dovodio u pitanje različite aspekte rada privrednog subjekta AGICOA i za nevedeni period nije potpisao ugovor sa istim.
 - Tokom 2013. godine, slijedeći operateri su RAK-u dostavili potpisane ugovore sa privrednim subjektom AGICOA u svrhu regulisanja prava na reemitovanje audiovizuelnih djela za programske sadržaje: Missnet d.o.o. Bihać, Ortak d.o.o. Šipovo, TEING d.o.o. Prozor-Rama, Eltaktel d.o.o. Tuzla, TX TV d.o.o. Tuzla, Velnet d.o.o. Mostar, Logosoft d.o.o. Sarajevo, Elta-MT d.o.o. Tuzla, Telekomunikacije RS a.d. Banja Luka, Neon Solucije d.o.o. Kalesija, Global Internet d.o.o. Novi Travnik, El-Sat d.o.o. Novi Grad, JU Dom kulture Žepče, JU Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar, Radio Studio ASK d.o.o. Ilidža, Media sky d.o.o. Živinice, KT Sara d.o.o. Drvar, US Telecom d.o.o. Ključ, VKT Network d.o.o. Bugojno, KTV HS d.o.o. Sarajevo, HKB Net d.o.o. Sarajevo, M&H Company d.o.o. Sarajevo, Fokus M d.o.o. Milići, Telerad Net d.o.o. Bijeljina, Stokić d.o.o. Doboj, Elta-kabel d.o.o. Doboj, El-net d.o.o. Laktaši, KG-1 d.o.o. Goražde, Blicnet d.o.o. Banja Luka, Terc Trade Company d.o.o. Prnjavor, CATV SAT d.o.o. Bosanki Brod, KTV Zavidovići d.o.o. Zavidovići, No Limit Tehnology d.o.o. Sanski Most, Telinea d.o.o. Sanski Most.
 - U navedenom periodu, ugovore sa privrednim subjektom AGICOA nisu potpisali privredni subjekti BH Telecom, Telemach, KTV EGE, BHB Cable TV, Dalekovid d.o.o., Bridistel d.o.o. i Wirac net d.o.o. Navedeni distributeri, sa izuzetkom privrednog subjekta BH Telecom, kako je ranije objašnjeno su dobili tzv. "uslovnu dozvolu" za 2014. godinu.
 - Privredni subjekat AGICOA je RAK-u dostavio listu kanala koje zastupa, odnosno za koje tvrdi da štiti autorska prava u vezi sa reemitovanjem audiovizuelnih djela na teritoriji Bosne i Hercegovine za period 2013.-2016. godine. Pomenuti spisak je bio predmetom osporavanja pojedinih distributera.
 - Obzirom da RAK nije nadležan za nadzor rada bilo koje kolektivne organizacije, pa tako ni privrednog subjekta AGICOA, u periodu 2013.-2016. godine, nije registrovala formalne pritužbe na rad privrednog subjekta AGICOA, međutim bilo je različitih suprostavljenih viđenja oko ovlaštenja i same uloge privrednog subjekta AGICOA. RAK je zaprimio različite neformalne pritužbe kako agenti privrednog subjekta AGICOA u Bosni i Hercegovini postavljaju različite uslove za potpisivanje ugovora, te da ne plaćaju poreze.
 - Privredni subjekat BH Telecom je na sastanku koji je održan dana 18.12.2013. godine u prostorijama RAK-a naveo da ima problem u vezi sa listom kanala koju privredni subjekat AGICOA navodno zastupa, jer lista kanala sadrži i one kanale koje je privredni subjekat BH Telecom regulisao direktno sa vlasnicima kanala, koji su na upit BH Telecoma, dostavili izjave da nikada nisu ovlastili privredni subjekat AGICOA da u njihovo ime daje prava na distribuciju i prikuplja sredstva.
- Konkurencijsko vijeće je dana 01.11.2017. godine, pod brojem UP-05-26-1-020-25/17 zaprimilo drugi odgovor RAK-a u kojem se navodi slijedeće:
- U skladu sa članom 7. stav (1) Pravila o dozvolama 56/2011 koje je bilo na snazi u periodu 2013.-2016. godine, svi korisnici dozvola su dužni da prije uključanja pojedine audiovizuelne medijske usluge i medijske usluge radija u uslužni paket, pribaviti prethodne pismene saglasnosti od vlasnika programskih sadržaja ili njihovih ovlaštenih predstavnika. Korisnici dozvola potvrđuju posjedovanje ugovora dostavljanjem Izjave o stečenom pravu na distribuciju, u smislu člana 7. stav (2) Pravila o dozvolama 56/2011, na osnovu čega RAK izdaje dozvolu za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija.
 - Korisnici dozvola su dužni prije početka distribucije pojedinih TV kanala zaključiti dvije vrste ugovora. Korisnici dozvola su prvo dužni zaključiti ugovore sa vlasnicima TV kanala ili njihovim ovlaštenim zastupnicima, kojim se regulišu prava na preuzimanje signala te televizijske kuće i distribucija vlastite produkcije tih TV kanala. Pored navedenih ugovora, kablovski operateri su dužni zaključiti i tzv. komplementarne ugovore kojim se regulišu autorska prava za kablovsko reemitovanje autorskih djela koja nisu vlastita produkcija, a koja su sadržana u pojedinim TV kanalima.
 - Komplementarni ugovori se isključivo zaključuju sa kolektivnim organizacijama za zaštitu kolektivnih autorskih prava i srodnih prava.
- Konkurencijsko vijeće je dana 01.12.2017. godine, pod brojem UP-05-26-1-020-46/17 zaprimilo akt RAK-a kojim su dostavljeni podaci o ukupnom broju registrovanih korisnika dozvola za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija u periodu 2013.-2016. godine.
- Konkurencijsko vijeće je dana 10.11.2017. godine, pod brojem UP-05-26-1-020-36/17 zaprimilo odgovor Instituta u kojem se navodi slijedeće:
- Zakonom o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava je uređen sistem ostvarivanja prava autora i nosilaca srodnih prava u Bosni i Hercegovini. Kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava podrazumjeva ostvarivanje ovih prava za više autorskih djela, većeg broja autora zajedno, posredstvom kolektivnih organizacija koje ispunjavaju uslove propisane Zakonom o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava i imaju dozvolu Instituta.
 - Članom 6. stav (3) Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava, uspostavljen je monopolski položaj kolektivne organizacije za istu vrstu prava, na

istoj vrsti djela, zbog veće efikasnosti i racionalizacije njihovog poslovanja.

- Članom 4. stav (2) tačke a) do d) Zakona kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava propisano je obavezno kolektivno ostvarivanje autorskih prava.
- Poslove kolektivnog ostvarivanja prava na naknadu za kablovsko reemitovanje audiovizuelnih djela u Bosni i Hercegovini, trenutno obavlja Udruženje Filmske Industrije-UFİ iz Kiseljaka, Administrativno-poslovni centar bb, Kiseljak (u daljem tekstu: Udruženje Filmske Industrije), a Institut ne raspolaže službenim podacima o inozemnim pravnim osobama koje obavljaju djelatnost kolektivnog ostvarivanja autorskih i srodnih prava.

Konkurencijsko vijeće je dana 06.12.2017. godine, pod brojem: UP-05-26-1-020-49/17 zaprimilo drugi odgovor Instituta u kojem se navodi sljedeće:

- Institut za standarde, mjeriteljstvo i intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine je dana 06.06.2006. godine izdao dozvolu za obavljanje djelatnosti ostvarivanja autorskog prava i prava radiodifuznih organizacija privrednom subjektu Elta-kabel. Dozvola je izdata shodno odredbama Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" broj 7/02) koji je u datom periodu bio na snazi, a ne članu 4. stav (2) Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava.
- Institut (pravni sljedbenik Instituta za standarde, mjeriteljstvo i intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine) je odlukom od dana 13.08.2012. godine, privrednom subjektu Elta-kabel oduzeo pravo da obavlja djelatnost radiodifuznih organizacija.
- U periodu 2013.-2015. godine, Institut nije izdao dozvolu za obavljanje djelatnosti ostvarivanja autorskog prava i prava radiodifuznih organizacija privrednom subjektu ART Company.
- Institut napominje da nije nadležan za izdavanje dozvola za individualno ostvarivanje autorskog i srodnih prava, već za kolektivno ostvarivanje istih.
- Od stupanja na snagu Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava, kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava ne mogu obavljati privredni subjekti, već isključivo udruženja registrovana kod Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine.
- Institut je dana 16.10.2015. godine, donio Rješenje o izdavanju dozvole za kolektivno ostvarivanje prava na audiovizuelnim djelima Udruženju filmskih radnika u Bosni i Hercegovini koje je stavljeno van snage donošenjem Rješenja o izdavanju dozvole za kolektivno ostvarivanje prava na audiovizuelnim djelima Udruženju Filmske Industrije od dana 21.04.2016. godine.

Konkurencijsko vijeće je dana 07.11.2017. godine, pod brojem: UP-05-26-1-020-32/17 zaprimilo odgovor privrednog subjekta BH Telecom u kojem se navodi sljedeće:

- Privredni subjekat BH Telecom bio je potpisnik ranijeg Generalnog licencnog ugovora, čiji potpisnici su bili privredni subjekti EBU, VG Media i AGICOA koji je prestao važiti 2013. godine.
- Privredni subjekat BH Telecom za period 2013.-2016. godine ima zaključen Generalni licencni ugovor sa privrednim subjektima EBU i VG Media, a nije zaključio ugovor sa privrednim subjektom AGICOA.

- Od dana 16.10.2015. godine, Udruženje filmskih radnika u Bosni i Hercegovini je organizacija zadužena za kolektivno ostvarivanje prava na audiovizuelnim djelima, sa kojom je privredni subjekat BH Telecom regulisao korištenje autorskih prava u vezi sa reemitovanjem audiovizuelnih djela.
- Nakon što je stupio na snagu Zakon o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava, koji predviđa isključiva ovlaštenja kolektivnih organizacija da prikupljaju naknade za korištenje autorskih prava u vezi sa reemitovanjem audiovizuelnih djela, privredni subjekat BH Telecom smatra da ne postoji pravno utemeljenje djelovanja privrednog subjekta AGICOA, u prikupljanju naknade za korištenje autorskih prava u vezi sa reemitovanjem audiovizuelnih djela.
- Navedeno dokazuje i činjenica da privredni subjekti EBU Cable i VG Media od 2013. godine potpisuju Generalne licencne ugovore, bez privrednog subjekta AGICOA.
- Privredni subjekat BH Telecom je kontaktirao nosioce prava na distribuciju audiovizuelnog sadržaja koji su potvrdili da privredni subjekat AGICOA nije nosilac bilo kakvih prava na tim sadržajima koji su trebali biti predmet Ugovora o licenciranju i povratu duga čije je potpisivanje zahtijevao privredni subjekat AGICOA (prilog-dopis FOX International Channels).

Konkurencijsko vijeće je dana 09.11.2017. godine, pod brojem: UP-05-26-1-020-35/17 zaprimilo odgovor privrednog subjekta Telemach u kojem se navodi sljedeće:

- Privredni subjekat Telemach u periodu 2013.-2016. godine, nije imao zaključen ugovor sa privrednim subjektom AGICOA, ali su pojedina povezana društva privrednog subjekta Telemach koja je nadnadno preuzelo kao članovi AKOP-a imali zaključene ugovore sa privrednim subjektom AGICOA u pomenutom periodu.
- Od kolektivnih organizacija za zaštitu autorskih prava, privredni subjekat Telemach je u predmetnom periodu imao zaključen ugovor sa Udruženjem filmskih radnika u Bosni i Hercegovini koje je jedno vrijeme imalo dozvolu Instituta kao kolektivna organizacija za ostvarivanje autorskih prava autora audiovizuelnih djela.
- U periodu prije dodjele dozvole Instituta, svi autori su individualno ostvarivali zaštitu svojih prava, pri tome su teoretski neki od njih su mogli preneti svoja prava na punomoćnika, uključujući i privredni subjekat AGICOA.
- Privredni subjekat AGICOA nikada nije imao status kolektivne organizacije za zaštitu autorskih prava u smislu pravnih propisa koji su na snazi na teritoriji Bosne i Hercegovine, a koji uređuju oblast kolektivne zaštite autorskih prava.
- Prema saznanjima privrednog subjekta Telemach, privredni subjekat AGICOA se u predmetnom periodu obraćao svim operaterima sa zahtjevom za zaključenje ugovora, predstavljajući se kao zastupnik autora, bez navođenja o kojim autorima se radi.
- Privredni subjekat Telemach je vodio pregovore o zaključenju ugovora sa privrednim subjektom AGICOA, ali obzirom na činjenicu da isti nije dostavio katalog autora i djela koje zastupa, nije zaključio ugovor sa privrednim subjektom AGICOA.
- Obzirom da je Institut u međuvremenu dodjeljivao dozvole kolektivnim organizacijama za zaštitu prava autora audiovizuelnih djela (Udruženje filmskih

radnika u Bosni i Hercegovini i Udruženje Filmske Industrije), pretpostavka je da su licencirane kolektivne organizacije nadležne da zastupaju autore audiovizuelnih djela.

6. Relevantno tržište

Relevantno tržište u smislu člana 3. Zakona, te čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta ("Službeni glasnik BiH", br 18/06 i 33/10) čini tržište određenih proizvoda/usluga koji su predmet obavljanja djelatnosti na određenom geografskom tržištu.

Prema odredbi člana 4. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, relevantno tržište proizvoda obuhvata sve proizvode i/ili usluge koje potrošači smatraju međusobno zamjenjivim s obzirom na njihove bitne karakteristike, kvalitet, namjenu, cijenu ili način upotrebe.

U skladu sa članom 4. stav (2) pod c) Zakona kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava, ostvarivanje autorskog prava se obavezno obavlja na kolektivan način kad je u pitanju kablovsko reemitovanje autorskih djela. Član 5. Zakona kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava predviđa izuzetak od prava utvrđenih članom 4. stav (2) pod c) istog, te u slučaju da Institut ne izda odobrenje određenom pravnom licu za kolektivno ostvarivanje autorskih prava, autorska prava se mogu individualno ostvarivati. Obzirom na činjenicu da je u momentu potpisivanja Ugovora o licenciranju i povratu duga sa Ponosiocima Zahtjeva nije bila imenovana domaća kolektivna organizacija od strane Instituta, poslove ostvarivanja autorskih prava na relevantnom tržištu je obavljala Protivna strana.

Imajući u vidu navedeno, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je relevantno tržište u predmetnom postupku, tržište usluga zastupanja i odbrane autorskih prava kod kablovskog/IPTV reemitovanja audiovizuelnih djela.

Prema odredbi člana 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, relevantno geografsko tržište obuhvaća cjelokupnu ili značajan dio teritorije Bosne i Hercegovine na kojoj privredni subjekti djeluju u prodaji ili kupovini relevantnih usluga pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uslovima i koji to tržište bitno razlikuju od uslova konkurencije na susjednim geografskim tržištima.

U konkretnom slučaju relevantno geografsko tržište je Bosna i Hercegovina, jer stranke u postupku djeluju ili imaju mogućnost da djeluju na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine, a i Ugovori o licenciranju i povratu duga kojim su regulisano pravo na zastupanja i odbranu autorskih prava u vezi reemitovanja audiovizuelnih djela se isključivo primjenjuju na teritoriji Bosne i Hercegovine.

Slijedom navedenog, kao relevantno tržište u predmetnom postupku utvrđeno je tržište usluga zastupanja i odbrane autorskih prava kod kablovskog/IPTV reemitovanja audiovizuelnih djela u Bosni i Hercegovini.

7. Dominantan položaj

Član 9. stav (1) Zakona propisuje da privredni subjekt ima dominantan položaj na relevantnom tržištu roba ili usluga, ako se zbog svoje tržišne snage može ponašati u značajnoj mjeri nezavisno od stvarnih ili mogućih konkurenata, kupaca, potrošača ili dobavljača, također uzimajući u obzir udio tog privrednog subjekta na tržištu, učešće koje na tom tržištu imaju njegovi konkurenti, kao i pravne i druge zapreke za ulazak drugih privrednih subjekata na tržište.

Član 9. stav (2) Zakona pretpostavlja da privredni subjekt ima dominantan položaj na tržištu roba ili usluga ako na relevantnom tržištu ima učešće veće od 40,0%.

Član 2. Odluke o definisanju kategorije dominantnog položaja dalje razrađuje pojam dominantnog položaja, te određuje da privredni subjekt na relevantnom tržištu proizvoda ili

usluga ima dominantan položaj, kada se zbog svoje tržišne snage može ponašati i djelovati u značajnoj mjeri nezavisno od stvarnih ili mogućih konkurenata, kupaca, potrošača ili dobavljača, i na taj način ograničava ili sprječava efikasnu konkurenciju.

Konkurencijsko vijeće je u predmetnom postupku utvrdilo da privredni subjekat AGICOA kao kolektivno međunarodno udruženje, u ime i za račun svojih pojedinačnih i institucionalnih članica, zastupao i sakupljao naknade za reemitovanje audiovizuelnih djela, sadržanih u generalnim i tematskim TV kanalima distribuiranim od operatera u Bosni i Hercegovini.

Takođe, Konkurencijsko vijeće je na temelju relevantnih činjenica, dokaza i dokumentacije dostavljene od stranaka u predmetnom postupku, kao i trećih lica, utvrdilo da je privredni subjekat AGICOA na teritoriju Bosne i Hercegovine u periodu od dana 15.08.2013. godine do dana 16.10.2015. godine, jedini pružao usluge zastupanja i odbrane autorskih prava kod kablovskog/IPTV reemitovanja audiovizuelnih djela.

Navedeno proizilazi iz činjenice da je do dana 16.10.2015. godine, kada je Institut izdao dozvolu domaćoj kolektivnoj organizaciji za ostvarivanje autorskih prava-Udruženju filmskih radnika u Bosni i Hercegovini, privredni subjekat AGICOA u skladu sa članom 5. Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava, direktno pregovarao i zaključivao Ugovore o licenciranju i povratu duga sa operaterima u Bosni i Hercegovini.

Na osnovu navedenog, a obzirom da se radi o specifičnoj usluzi zastupanja i odbrane autorskih prava kod kablovskog/IPTV reemitovanja audiovizuelnih djela koja podrazumjeva da privredni subjekat koji je obavlja, ima dozvolu vlasnika sadržaja da štiti njegova autorska prava, te odsustvo tržišne konkurencije na relevantnom tržištu u Bosni i Hercegovini, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je Protivna strana, u periodu od 15.08.2013. godine do 16.10.2015. godine, imala dominantan položaj na tržištu zastupanja i odbrane autorskih prava kod kablovskog/IPTV reemitovanja audiovizuelnih djela u Bosni i Hercegovini u smislu člana 9. stav (2) Zakona. Konkurencijsko vijeće je navedeno utvrdilo na osnovu ugovora koji su dostavljeni RAK-u, a koji su bili uslov za sticanje Dozvole RAK-a, s obzirom da su svi bili potpisani sa privrednim subjektom AGICOA.

8. Utvrđeno činjenično stanje

Nakon sagledavanja relevantnih činjenica, dokaza i dokumentacije dostavljene od stranaka u postupku, Konkurencijsko vijeće je shodno Zahtjevu utvrdilo sljedeće:

- Podnosioci Zahtjeva, su kroz svoje djelatnosti aktivni na tržištu distribucije audiovizuelnih medijskih usluga na značajnom dijelu teritorije Bosne i Hercegovine.
- Protivna strana je kao udruženje za kolektivno međunarodno upravljanje audiovizuelnim uradcima, prisutna na tržištu Bosne i Hercegovine kroz zastupanje i odbranu autorskih prava, odnosno audiovizuelnih djela svojih pojedinačnih i institucionalnih članova koji se reemituju na teritoriji Bosne i Hercegovine.
- Privredni subjekat AGICOA nema povezana društva na teritoriji Bosne i Hercegovine, a iz Ugovora o licenciranju i povratu duga iz spisa, evidentno je da je direktno zaključivao ugovore sa operaterima.
- Protivna strana je dana 02.04.2015. godine zaključila Servisni ugovor sa privrednim subjektom ART Company kojim je isti imenovan za predstavnika Protivne strane na tržištu Bosne i Hercegovine.
- Da pitanja koja su predmet postupka, nisu u cijelosti u djelokrugu rada RAK-a, jer su ovlasti RAK-a u vezi sa zaštitom autorskih prava jako ograničena, a

- proizlaze iz člana 3. stav (4) tačka d) Zakona o komunikacijama, gdje se navodi "da Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i RAK, u skladu sa pojedinačnim nadležnostima definisanim ovim zakonom, preduzimaju sve razumne mjere za zaštitu autorskih prava i drugih prava na intelektualnu svojinu".
- RAK je dana 18.06.2013. godine, dopisom broj: 04-29-1424-1/13, poslala poziv svim korisnicima Dozvole da dostave izjavu da li namjeravaju koristiti prava dodijeljenja Dozvolom, te da dostave izjave o stečenim pravima nad svim programima koje distribuiraju. Također, od operatera je tražena dostava novopotpisanih ugovora kojim se zamjenjuju raniji Generalni licencni ugovori i Licencni ugovori, spisak programa u okviru pomenutih ugovora koji namjeravaju distribuirati, kao i ažuriranu listu svih programa za koje imaju odgovarajuće saglasnosti za distribuciju i kopije tih saglasnosti.
 - U oblasti distribucije, postoji obaveza da se prilikom izdavanja dozvole, dostavi Izjava o stečenim pravima na distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija. U periodu 2013.-2016. godine, članom 7. stav (2) Pravila o dozvolama 56/2011, bila je propisana obaveza da se dostavi pomenuta Izjava, koja i dalje postoji u novom Pravilu o dozvolama 79/2016.
 - U skladu sa članom 7. stav (1) Pravila o dozvolama 56/2011 koje je bilo na snazi u periodu 2013.-2016. godine, svi korisnici dozvola su dužni da prije uključanja pojedine audiovizuelne medijske usluge i medijske usluge radija u uslužni paket, pribaviti prethodne pismene saglasnosti od vlasnika programskih sadržaja ili njihovih ovlaštenih predstavnika. Korisnici dozvola potvrđuju posjedovanje ugovora dostavljanjem Izjave o stečenom pravu na distribuciju, u smislu člana 7. stav (2) Pravila o dozvolama 56/2011, na osnovu čega RAK izdaje dozvolu za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija.
 - Korisnici dozvola su dužni prije početka distribucije pojedinih TV kanala zaključiti dvije vrste ugovora. Korisnici dozvola su prvo dužni zaključiti ugovore sa vlasnicima TV kanala ili njihovim ovlaštenim zastupnicima, kojim se regulišu prava na preuzimanje signala te televizijske kuće i distribucija vlastite produkcije tih TV kanala. Pored navedenih ugovora, kablovski operateri su dužni zaključiti i tzv. komplementarne ugovore kojim se regulišu autorska prava za kablovsko reemitovanje autorskih djela koja nisu vlastita produkcija, a koja su sadržana u pojedinim TV kanalima.
 - Imajući u vidu da u tom trenutku, Institut još nije izdao dozvolu domaćoj kolektivnoj organizaciji, a posebno cijeneći činjenicu da su Generalni licencni i Licencni ugovori koji su kablovski operateri potpisali, istekli u decembru 2012. godine, te da su vođeni pregovori za obnovu ugovora za koji su potpisani za period 2013.-2016. godine, RAK je tražila od svih distributera da je obavijeste na koji način planiraju da regulišu prava na stranu produkciju programskih sadržaja u okviru programa koje distribuiraju i da dostave relevantne ugovore.
 - Većina distributera je dostavila ugovore sa privrednim subjektom AGICOA, a privredni subjekat BH Telecom je tom prilikom naveo da je u postupku pregovora sa privrednim subjektom AGICOA, o čemu je dostavio određenu dokumentaciju koja je poslužila kao osnov za izdavanje dozvole. Privredni subjekat Telemach je dovodio u pitanje različite aspekte rada privrednog subjekta AGICOA i za nevedeni period nije potpisao ugovor sa istim.
 - Privredni subjekat AGICOA je RAK-u dostavio listu kanala koje zastupa, odnosno za koje tvrdi da štiti autorska prava u vezi sa reemitovanjem audiovizuelnih djela na teritoriji Bosne i Hercegovine za period 2013.-2016. godine. Pomenuti spisak je bio predmetom osporavanja pojedinih distributera.
 - U skladu sa članom 4. stav (2) tačka (c) Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskih i srodnih prava, kablovsko reemitiranje autorskih djela potpada pod obavezu osvarivanja autorskog prava na kolektivan način. Dakle, ugovor kojim bi se regulisala autorska prava, trebao je biti potpisan sa organizacijom za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava kablovsko reemitovanje autorskih djela kojoj je Institut dao odobrenje.
 - Institut je 16.10.2015. godine izdao dozvolu za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava na kablovsko reemitovanje autorskih djela kolektivnoj organizaciji Udruženje filmskih radnika u Bosni i Hercegovini.
 - Kolektivni ugovor za kablovsko reemitovanje audiovizuelnih djela između Udruženja filmskih radnika i AKOP-a je potpisan 06.12.2016. godine, a stupio je na snagu u 2017. godini.
 - Institut je ukinuo dozvolu izdatu Udruženju filmskih radnika i dana 21.04.2016. godine izdao dozvolu organizaciji koja posluje pod nazivom Udruženje filmske industrije sa sjedištem u Kiseljaku.
 - Iz navedenog je vidljivo da do kraja 2015. godine, nisu postojale formalne mogućnosti za potpisivanje ugovora u skladu sa vežećom zakonskom regulativom, a da kasnije uslijed različitih okolnosti, distributeri nisu bili u mogućnosti da potpišu ugovore.
 - Od početka licenciranja distribucije, a samim tim ni u periodu koji je predmet ovog postupka u Bosni i Hercegovini nije djelovala nijedna kolektivna organizacija koja je posjedovala dozvolu Instituta sa kojom bi distributeri mogli potpisati kolektivni ugovor za kablovsko reemitovanje audiovizuelnih djela.
 - U periodu 2013.-2015. godine, Institut nije izdao dozvolu za obavljanje djelatnosti ostvarivanja autorskog prava i prava radiodifuznih organizacija privrednom subjektu ART Company.
 - Dakle u periodu koji je predmet ovog Zahtjeva, pa do dana 16.10.2015. godine kada je Institut donio Rješenje o izdavanju dozvole za kolektivno ostvarivanje prava na audiovizuelnim djelima Udruženju filmskih radnika u Bosni i Hercegovine, nije djelovala nijedna domaća organizacija za kolektivno ostvarivanje autorskih prava.
 - Protivna strana je sa Podnosiocima Zahtjeva pojedinačno zaključila Ugovore o licenciranju i povratu duga (Ugovor sa privrednim subjektom Blicnet od dana 21.08.2013. godine, Ugovor sa privrednim subjektom Telrad od dana 06.09.2013. godine i Ugovor sa privrednim subjektom Elta-kabel od dana 06.09.2013. godine).
 - Ugovorima o licenciranju i povratu duga, Protivna strana je Podnosiocima Zahtjeva dala neekskluzivnu

- licencu za reemitovanje audiovizuelnih radova registrovanih kod Protivne strane na TV kanalima (obuhvata EBU, VG-Media i RTL kanale) na teritoriji Bosne i Hercegovine, za period od 01.01.2013. godine do 31.12.2013. godine, sa mogućnošću da automatski budu produženi za period od jedne godine.
- Ugovorima o licenciranju i povratu duga su definisani "AGICOA radovi" kao audiovizuelni radovi registrovani kod Protivne strane, za koje Protivna strana drži ili predstavlja autorska prava na teritoriji Bosne i Hercegovine.
 - Članom 1.4. Ugovora o licenciranju i povratu duga koji su zaključili Podnosioci Zahtjeva sa Protivnom stranom definisano je da su predmet ugovora "AGICOA radovi" sadržani u EBU, VG-Media i RTL kanalima kao i u bilo kojim drugim TV kanalima koje distribuiraju Podnosioci Zahtjeva, osim informativnih, muzičkih i čisto sportskih kanala.
 - Članom 9. Ugovora o licenciranju i povratu duga, Podnosioci Zahtjeva su priznali dug prema Protivnoj strani koji je nastao na osnovu Generalnih ugovora o licenci i Ugovora o licenci za kablovsku/IPTV retransmisiju za period 2006.-2012. godine, te je dogovoren plan otplate duga koji čini sastavni dio pomenutog Ugovora.
 - Ugovori o licenciranju i povratu duga koje je Protivna strana sklopila sa privrednim subjektima TX TV d.o.o. Tuzla, Velnet d.o.o. Mostar i Radio Studio ASK d.o.o. Ilidža sadrže identične ugovorne odredbe kao Ugovori o licenciranju i povratu duga koje je Protivna strana sklopila sa Podnosiocima Zahtjeva.
 - RAK-u su tokom 2013. godine, 34 kablovska operatera su dostavila ugovore sa Protivnom stranom kojim se regulisana prava na reemitovanje audiovizuelnih djela za programske sadržaje i to: Missnet d.o.o. Bihać, Ortak d.o.o. Šipovo, TEING d.o.o. Prozor-Rama, Eltaktel d.o.o. Tuzla, TX TV d.o.o. Tuzla, Velnet d.o.o. Mostar, Logosoft d.o.o. Sarajevo, Elta-MT d.o.o. Tuzla, Telekomunikacije RS a.d. Banja Luka, Neon Solucije d.o.o. Kalesija, Global Internet d.o.o. Novi Travnik, El-Sat d.o.o. Novi Grad, JU Dom kulture Žepče, JU Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar, Radio Studio ASK d.o.o. Ilidža, Media sky d.o.o. Živinice, KT Sara d.o.o. Drvar, US Telecom d.o.o. Ključ, VKT Network d.o.o. Bugojno, KTV HS d.o.o. Sarajevo, HKB Net d.o.o. Sarajevo, M&H Company d.o.o. Sarajevo, Fokus M d.o.o. Milići, Telerad Net d.o.o. Bijeljina, Stokić d.o.o. Doboj, Elta-kabel d.o.o. Doboj, El-net d.o.o. Laktaši, KG-1 d.o.o. Goražde, Blicnet d.o.o. Banja Luka, Terc Trade Company d.o.o. Prnjavor, CATV SAT d.o.o. Bosanki Brod, KTV Zavidovići d.o.o. Zavidovići, No Limit Tehnology d.o.o. Sanski Most, Telinea d.o.o. Sanski Most.
 - Prema evidenciji RAK-a u periodu 2013.-2016. godine, ugovore sa Protivnom stranom nisu potpisali privredni subjekti BH Telecom, Telemach, KTV EGE, BHB Cable TV, Dalekovod d.o.o., Bridistel d.o.o. i Wirac net d.o.o. Gračanica.
 - Protivna strana je bezuspješno vodila pregovore za zaključenje ugovora sa privrednim subjektom Telemach u oktobru 2015. godine, što je vidljivo iz e-mailova koje je priložila u spis: e-mail od 05.10.2015 godine, e-mail od 15.10.2015. godine i e-mail od 19.10.2015 godine.
 - Privredni subjekat ART Company je kao predstavnik Protivne strane, putem punomoćnika, advokata Adila Jogića, dana 11.01.2016. godine poslao opomenu pred tužbu privrednom subjektu Telemach, radi duga koji je nastao neplaćanjem naknade za autorska prava koja zastupa Protivna strana.
 - Protivna strana je vodila pregovore za zaključenje ugovora sa privrednim subjektom BH Telecom u periodu septembar-novembar 2015. godine koji nisu rezultirali zaključenjem ugovora, što je vidljivo iz e-mailova koje je priložila u spis: e-mail od 08.09.2015 godine, e-mail od 17.09.2015. godine, e-mail od 21.09.2015. godine, e-mail od 28.09.2015. godine, e-mail od 12.11.2015. godine i e-mail od 17.11.2015 godine.
 - Protivna strana je tužbom od dana 01.09.2016. godine pokrenula parnični postupak pred Okružnim privrednim sudom u Bijeljini, protiv privrednog subjekta Telrad, radi isplate duga u iznosu od (..)** KM.
 - Protivna strana je tužbom od dana 05.09.2016. godine pokrenula parnični postupak pred Okružnim privrednim sudom u Doboju, protiv privrednog subjekta Elta-kabel radi isplate duga u iznosu od (..)** KM.
 - Protivna strana je tužbom od dana 05.09.2016. godine pokrenula parnični postupak pred Okružnim privrednim sudom u Banja Luci, protiv privrednog subjekta Blicnet, radi isplate duga u iznosu od (..)** KM.
 - Protivna strana je uslijed neplaćanja naknade za reemitovanje audiovizuelnih djela na koje polaže prava, dana 05.09.2016. godine podnijela tužbe protiv 22 kablovska operatera, što je vidljivo iz liste utuženih kablovskih operatera koja je uložena u spis.
 - Privredni subjekat BH Telecom je u periodu 2013.-2016. godine imao zaključen Generalni licencni ugovor sa privrednim subjektima EBU i VG-Media, a nije zaključio ugovor sa privrednim subjektom AGICOA iz razloga što osporava ovlaštenje istog za prikupljanje naknade za korištenje autorskih prava u vezi sa reemitovanjem audiovizuelnih djela na teritoriji Bosne i Hercegovine. Navedeno dokazuje dopisom upućenim FOX International Channels koji kao vlasnik programskog sadržaja nije dao ovlaštenje Protivnoj strani za zastupanje autorskih prava kod reemitovanja programskog sadržaja njegove produkcije.
 - Privredni subjekat BH Telecom je imao zaključen ugovor sa Udruženjem filmskih radnika u Bosni i Hercegovini do momenta gubitka dozvole Instituta, te je na taj način regulisao zaštitu autorskih prava za audiovizuelna djela koja je emitovao.
 - Privredni subjekat Telemach je vodio pregovore o zaključenju ugovora sa privrednim subjektom AGICOA, ali obzirom na činjenicu da isti nije dostavio katalog autora i djela koje zastupa, nije zaključio ugovor sa privrednim subjektom AGICOA.
 - Protivna strana je dana 10.08.2017. godine uputila dopis ("Poziv za plaćanje") u kojem je privredni subjekat BH Telecom upozoren na dug od (..)** KM koji obuhvata period 2013.-2016. godine reemitovanja audiovizuelnih djela koje zastupa Protivna strana, uz prijetnju tužbom, ukoliko ne plate navedeni iznos u roku od 15 dana.

- Dana 10.08.2017. godine, Protivna strana je uputila dopis ("Poziv za plaćanje") kojim je upozorila privredni subjekat Telemach na dug od (...) KM koji obuhvata period 2013.-2016. godine reemitovanja audiovizuelnih djela koje zastupa Protivna strana, uz prijetnju tužbom, ukoliko ne plate navedeni iznos u roku od 15 dana.
- Protivna strana je tužbom od 16.10.2017. godine, pred Općinskim sudom u Sarajevu pokrenula parnični postupak protiv privrednog subjekta Telemach, radi uvrđivanja učinjene povrede autorskih prava i neosnovanog bogaćenja. Predmetnom tužbom se potražuje iznos od (...) KM koji je utvrđen na osnovu izvještaja nezavisnih revizora PricewaterhouseCoopers SA za 2015. godinu i Deloitte SA za 2016. godinu, te Godišnjih izvještaja Protivne strane za period 2012.-2016. godine kojim je utvrđen tačan broj autorskih dijela na koja polaže prava Protivna strana, a koja je emitovao privredni subjekat Telemach.
- Protivna strana je dana 17.10.2017. godine podnijela tužbu protiv privrednog subjekta BH Telecom, pred Općinskim sudom u Sarajevu, radi uvrđivanja učinjene povrede autorskih i srodnih prava i neosnovanog bogaćenja. Predmetnom tužbom se potražuje iznos od (...) KM, utvrđen na osnovu izvještaja nezavisnih revizora PricewaterhouseCoopers SA za 2015. godinu i Deloitte SA za 2016. godinu, te Godišnjih izvještaja Protivne strane za period 2013.-2016. godine kojim je utvrđen tačan broj autorskih dijela na koja polaže prava Protivna strana, a koja je emitovao privredni subjekat Telemach.

Prilikom utvrđivanja činjeničnog stanja, Konkurencijsko vijeće je uzelo u obzir i cijenilo je i druge dostavljene podatke i dokumentaciju, ali isti nisu bili od značaja za predmet ovog postupka i utvrđivanje ukazane povrede Zakona, odnosno utvrđene su one činjenice koje su pravno odlučne činjenice za rješavanje ovog upravnog postupka.

9. Ocjena dokaza

Nakon sagledavanja svih relevantnih činjenica i dokaza stranaka u postupku, pojedinačno i zajedno, te na osnovu izvedenih dokaza Konkurencijsko vijeće je utvrdilo sljedeće:

Konkurencijsko vijeće je na osnovu broja ugovora koji su dostavljeni RAK-u, a koji su bili uslov za sticanje Dozvole RAK-a, ocijenio da privredni subjekat AGICOA imao dominantan položaj na relevantnom tržištu u smislu člana 9. stav (2) Zakona.

Član 10. stav (2) tačka c) Zakona propisuje da je zabranjena zloupotreba dominantnog položaja na relevantnom tržištu koja podrazumjeva primjenu različitih uslova za istu ili sličnu vrstu poslova sa ostalim stranama, čime se dovode u neravnotežu i nepovoljan konkurentski položaj.

Podnosioci Zahtjeva u samom Zahtjevu i tokom postupka, tvrde da se zloupotreba dominantnog položaja privrednog subjekta AGICOA, ogleda u propuštanju da zaključi ugovore sa svim distributerima audiovizuelnih medijskih usluga u Bosni i Hercegovini i da pokrene postupke za naplatu naknade štete protiv operatera koji su vršili reemitovanje televizijskih programa u kojima su sadržana audiovizuelna djela, bez zaključenog ugovora sa privrednim subjektom AGICOA.

Konkurencijsko vijeće je uvidom u dopis RAK-a broj: 04-29-1424-1/13 od dana 18.06.2013. godine, te dopis RAK-a broj: 04-29-2265-1/13 od dana 15.08.2013. godine, utvrdilo da su pomenutim dopisima, kablovski operateri upozoreni na obaveze predviđene članom 7. stav (1) Pravila o dozvolama 56/11,

odnosno da su kao korisnici dozvola su obavezi dostaviti prethodne pismene saglasnosti vlasnika programskih sadržaja ili njihovih ovlaštenih predstavnika. Iz pomenutih dopisa je evidentno da RAK nije obavezala operatere na zaključenje ugovora sa privrednim subjektom AGICOA, nego je istim dala mogućnost da zaključe ugovore direktno sa vlasnicima programskih sadržaja ili preko ovlaštenih predstavnika.

Konkurencijsko vijeće je tokom postupka utvrdilo da su 34 kablovska operatera tokom 2013. godine zaključila ugovore sa privrednim subjektom AGICOA, dok su privredni subjekti BH Telecom, Telemach, KTV EGE, BHB Cable TV, Dalekovod d.o.o., Bridistel d.o.o. i Wirac net d.o.o. odbili zaključiti ugovore sa privrednim subjektom AGICOA, jer osporavaju ovlaštenja istog.

Člana 28. stav (1) Zakona o obligacionim odnosima predviđa da volja za zaključenje ugovora se može izjaviti riječima, uobičajenim znacima ili drugim ponašanjem iz koga se sa sigurnošću može zaključiti njeno postojanje. Za zaključenje ugovora neophodne su saglasne izjave volja ugovornih strana u smislu člana 26. Zakona o obligacionim odnosima.

Iz materijalne dokumentacije koja se nalazi u spisu (e-mail od 05.10.2015 godine, e-mail od 15.10.2015. godine i e-mail od 19.10.2015 godine), Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je privredni subjekat AGICOA izrazio volju za zaključenje ugovora sa privrednim subjektom Telemach, te da do zaključenja ugovora nije došlo, jer privredni subjekat Telemach osporava ovlaštenje privrednog subjekta AGICOA za zastupanje autora. Nadalje, privredni subjekat Telemach u odgovoru koji je dostavio Konkurencijskom vijeću ističe da se privredni subjekat AGICOA obračao svim kablovskim operaterima dostavljajući ponude za zaključenje ugovora.

Također, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je privredni subjekat AGICOA vodio pregovore sa privrednim subjektom BH Telecom što je vidljivo iz e-mailova koji su uloženi u spis (e-mail od 08.09.2015 godine, e-mail od 17.09.2015. godine, e-mail od 21.09.2015. godine, e-mail od 28.09.2015. godine, e-mail od 12.11.2015. godine i e-mail od 17.11.2015 godine), iz čega proizilazi da je privredni subjekat AGICOA imao namjeru zaključiti ugovor sa privrednim subjektom BH Telecom. Privredni subjekat BH Telecom smatra da privredni subjekat AGICOA nema pravo na sakupljanje naknade za korištenje autorskih prava kod reemitovanja audiovizuelnih djela, jer nije nosilac prava za mnoge sadržaje koji se emituju. Privredni subjekat BH Telecom navedeno dokazuje dopisom koji je zaprimio od FOX International Channels od dana 14.11.2013. godine.

Iz navednog, proizilazi da je privredni subjekat AGICOA preduzeo radnje, odnosno iskazao volju za zaključenje ugovora sa privrednim subjektima BH Telecom i Telemach na način da je dostavio identične ponude za zaključenje ugovora, a da do zaključenja istih nije došlo, jer nije postojala volja, ni namjera za zaključenje ugovora od strane pomenutih privrednih subjekata.

Konkurencijsko vijeće smatra da privredni subjekat AGICOA svojim ponašanjem nije doveo Podnosioca Zahtjeva u neravnotežu položaja u odnosu na konkurenciju, jer do zaključenja ugovora sa privrednim subjektima BH Telecom i Telemach, kao i drugim operaterima, nije došlo zbog propuštanja privrednog subjekta AGICOA, nego zbog izostanka volje za zaključenjem ugovora drugih privrednih subjekata.

Iz navednog proizilazi da je privredni subjekat AGICOA jednako postupao prema svim operaterima, dostavljajući im ponude za zaključenje ugovora, te da svojim djelovanjem na relevantnom tržištu nije zloupotrijebio dominantan položaj u smislu člana 10. stav (2) pod c) Zakona.

U odnosu na dio Zahtjeva koji se odnosi na propuštanje privrednog subjekta AGICOA da pokrene postupke za nakanadu

štete protiv operatera koji su vršili reemitovanje audiovizuelnih djela bez zaključenog ugovora, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je privredni subjekat AGICOA pokrenuo parnične postupke protiv privrednih subjekata BH Telecom i Telemach, radi povrede autorskih i srodnih prava i neosnovanog bogaćenja, što je posljedica reemitovanja audiovizuelnih djela bez zaključenog ugovora sa privrednim subjektom AGICOA.

Takoder, Konkurencijsko vijeće je na osnovu spiska utuženih kablovskih operatera na teritoriji Bosne i Hercegovine koji je uložen u spis, utvrdilo da je privredni subjekat AGICOA, pored pokrenutih parničnih postupaka protiv Podnosilaca Zahtjeva, podnio tužbe protiv 22 kablovska operatera, radi duga koji je nastao uslijed neplaćanja ugovornih naknada iz ugovora o licenciranju i povratu duga sa privrednim subjektom AGICOA.

Iz podneska od dana 11.01.2016. godine koji je uputio privredni subjekat ART Company je kao predstavnik privrednog subjekta AGICOA, putem punomoćnika, advokata Adila Jogića, evidentno je da je privredni subjekat AGICOA upozoravao privredni subjekat Telemach na posljedice nezaključenja ugovora, kao i na obaveznu plaćanja naknade za reemitovanje audiovizuelnih djela na koje polaže pravo privredni subjekat AGICOA.

Konkurencijsko vijeće je u predmetnom postupku utvrdilo da je Protivna strana, dana 10.08.2017. godine uputila dopise ("Pozive za plaćanje") kojim je privrednim subjektima BH Telecom i Telemach dala rok od 15 dana za izmirenje obaveza, iz čega proizilazi da je Protivna strana prije donošenja Zaključka o pokretanju ovog postupka, preuzela radnje koje su imale za cilj naplatu naknade štete.

Podnosioci Zahtjeva su tokom postupka ukazali da je Protivna strana propustila, odnosno naknadno podnijela tužbe protiv privrednih subjekata BH Telecom i Telemach, pri čemu su zanemarili da su tužbe protiv njih podnijete na osnovu Ugovora o licenciranju i povratu duga u kojem su precizno određeni iznosi koje duguju, a da je pravni osnov tužbi protiv privrednih subjekata BH Telecom i Telemach povreda autorskih prava i neosnovano bogaćenje, za što je trebalo uvrstiti iznose dugovanja za dug period, jer isti nisu imali zaključene ugovore sa privrednim subjektom AGICOA.

Konkurencijsko vijeće je cijeneći izvještaje nezavisnih revizora PricewaterhouseCoopers SA za 2015. godinu i Deloitte SA za 2016. godinu na osnovu koji je utvrđen iznos naknade štete, odnosno podnesene tužbe protiv privrednih subjekata BH Telecom i Telemach, utvrdilo da je privredni subjekat AGICOA preduzeo radnje protiv istih, te da je razlog kasnijeg podnošenja tužbi dužina perioda u kojem je trebalo utvrditi tačan broj autorskih djela koja su emitovana, a na osnovu kojih je utvrđen tačan iznos koji privredni subjekat AGICOA potražuje u podnesenim tužbama.

Iz navedenog proizilazi da je privredni subjekat AGICOA u konačnici jednako postupio prema operaterima, pri čemu treba imati u vidu činjenicu da je različit pravni osnov tužbi koje podnio protiv privrednih subjekata Telemach i BH Telecom u odnosu na Podnosioca Zahtjeva i druge operatere.

Na osnovu uvida i analize svih činjenica i dokaza iznesenih u ovom postupku, kako pojedinačno, tako i u njihovoj međusobnoj vezi, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da privredni subjekat AGICOA svojim ponašanjem nije zloupotrijebio dominantan položaj na tržištu zastupanja i odbrane autorskih prava kod kablovskog/IPTV reemitovanja audiovizuelnih djela u Bosni i Hercegovini u periodu od dana 15.08.2013. godine do dana 16.10.2015. godine, u smislu člana 10. stav (2) pod c) Zakona primjenom različitih uslova na istu ili sličnu vrstu poslova sa ostalim stranama, i time doveo Podnosioca Zahtjeva u neravnotežan i nepovoljan konkurentski položaj.

Konkurencijsko vijeće je prilikom ocjene dokaza, postupalo u skladu sa članom 13. Zakona o upravnom postupku cijeneći sve materijalne dokaze kao i izjave stranaka sa usmene rasprave održane dana 22.11.2017. godine, te u okviru ovlasti utvrđenih članom 25. Zakona. O dijelu Zahtjeva koji se odnosi na eventualno propuštanje radnje zabrane reemitovanja televizijskih programa, Konkurencijsko vijeće nije odlučivao, jer se radi o dijelu Zahtjeva koji spada u nadležnost RAK-a u smislu člana 2., u vezi sa članom 46. Zakona o komunikacijama.

Slijedom navedenog, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tački 1. dispozitiva.

10. Troškovi postupka

Članom 105. stav (1) Zakona o upravnom postupku je propisano da u pravilu svaka stranka snosi svoje troškove postupka (koji uključuju i troškove za pravno zastupanje), a članom 105. stav (2) istog Zakona je propisano da kada u postupku učestvuju dvije ili više strana sa suprotnim interesima, strana koja je izazvala postupak, a na čiju je štetu postupak okončan, dužna je protivnoj stranci nadoknaditi opravdane troškove koji su nastali u postupku. Ako je u takvom slučaju koja od strana djelimično uspjela sa svojim zahtjevom ona je dužna nadoknaditi protivnoj stranci troškove srazmjerno dijelu svog zahtjeva s kojim nije uspio.

Članom 108. stav (1) Zakona o upravnom postupku je propisano da u rješenju kojim se postupak završava, organ koji donosi rješenje određuje ko snosi troškove postupka, njihov iznos i kome se u kojem roku imaju isplatiti.

Na usmenoj raspravi su stranke, u smislu člana 105. stav (4) Zakona o upravnom postupku, upoznate sa obavezom podnošenja zahtjeva za naknadu troškova.

Punomoćnik Podnosilaca Zahtjeva, advokat Stevan Dimitrijević, dostavio je dana 04.12.2017. godine u zakonom predviđenom roku troškovnik postupka, zaprimljen pod brojem: UP-05-26-2-020-45/17 kojim potražuje slijedeće troškove: 1. sastav inicijalnog i obrazloženog podneska od 30.06.2017. godine u iznosu od 300,00 KM, 2. sastav podneska od 13.07.2017. godine u iznosu od 300,00 KM, 3. sastav podneska od 01.11.2017. godine u iznosu od 300,00 KM, 4. zastupanje na usmenoj raspravi održanoj 22.11.2017. godine u iznosu od 300,00 KM, 5. nagrada za vrijeme provedeno na putu na relaciji Banja Luka-Sarajevo u oba smjera u iznosu od 660,00 KM, 6. nagrada za troškove prevoza za put na relaciji Banja Luka-Sarajevo u oba smjera (400 km, 30% cijene) u iznosu od 291,60 KM, 7. nagrada za posebnu težinu predmeta, posebno stručno i specijalističko znanje u iznosu od 1.2000,00 KM, 8. sastav podneska od 16.11.2017. godine u iznosu od 300,00 KM, 9. uvid u spis izvršen dana 17.11.2017. godine u iznosu od 60,00 KM, 10. zastupanje više stranaka u visini od 75% na stavke 1, 2, 3, 4 i 8 što iznosi 1.125,00 KM, 11. paušal na stavke 1, 2, 3, 4, 8, i 9 u visini 5.226, 60 KM što iznosi 5.226, 60 uvećan za PDV od 17%.

Konkurencijsko vijeće je odbilo zahtjev Punomoćnika Podnosilaca Zahtjeva dostavljen podneskom zaprimljenim pod brojem: UP-05-26-2-020-45/17 dana 04.12.2017, za naknadu troškova postupka u ukupnom novčanom iznosu od 6.115,16 KM (sa uključenim PDV-om), budući da je navedeni postupak završen na njegovu štetu, te nema pravo na nadoknadu troškova postupka, u smislu člana 105. stav (2) Zakona o upravnom postupku.

Slijedom navedenog, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tački 2. dispozitiva

Punomoćnik Protivne strane, advokat Ezmana Turković, dostavila je dana 28.11.2017. godine u zakonom predviđenom roku troškovnik postupka, koji je zaprimljen pod brojem: UP-05-26-2-020-44/17 kojim potražuje slijedeće troškove: 1. sastav izjašnjenja na zahtjev za pokretanje postupka pred

Konkurencijskim vijećem (zaprimljeno dana 02.10.2017. godine, pod brojem: UP-05-26-2-020-14/17) u iznosu od 870,00 KM, 2. pristup na usmenu raspravu dana 22.11.2017. godine u iznosu od 870,00 KM.

Prilikom procjene nužnih i opravdanih troškova postupka, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da se priznaju troškovi punomoćniku Protivne strane, u skladu sa odredbama člana 18. tačka 2. i 5. Tarifu o nagradama i naknadi troškova za rad advokata ("Službene novine Federacije BiH", br. 22/04 i 24/04) za odgovor na Zahtjev (podnesak zaprimljen dana 02.10.2017. godine, pod brojem: UP-05-26-2-020-14/17) u iznosu od 240,00 KM i za pristup usmenoj raspravi na dan 22.11.2017. godine u iznosu od 240,00 KM, odnosno ukupno 561,6 KM sa porezom na dodatnu vrijednost (PDV).

Slijedom navedenog, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tački 3. dispozitiva.

11. Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovog Rješenja nije dozvoljena žalba.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema, odnosno objavljivanja ovog Rješenja.

Broj UP-05-26-2-020-56/17

15. marta 2018. godine
Sarajevo

Predsjednik
Ivo Jerkić, s. r.

905

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, na temelju članka 25. stavak (1) točka e), članka 42. stavak (1), a u vezi s člankom 4. stavak (1) tačka b) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09), članka 105. Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), u postupku pokrenutom po Zahtjevu za pokretanje postupka podnesenom od strane gospodarskog subjekta "Telemach" d.o.o. Sarajevo, ul. Džemala Bijedića br. 216., 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina, zastupan po punomoćniku odvjetniku Nihadu Sijerčiću, ul. fra. Andela Zvizdovića br. 1., 71 000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina protiv gospodarskog subjekta "BH Telecom" d.d. Sarajevo, ul. Franca Lehara 7., 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina, radi utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja u smislu članka 10. stavak (2) Zakona o konkurenciji, zaprimljenog pod brojem: UP-02-26-2-019-1/17, dana 30. lipnja 2017. godine, na 24. (dvadesetčetvrtog) sjednici održanoj 04.04.2018. godine, je donijelo

RJEŠENJE¹

- Odbija se Zahtjev gospodarskog subjekta "Telemach" d.o.o. Sarajevo, podnesen protiv gospodarskog subjekta "BH Telecom" d.d. Sarajevo, radi utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja u smislu članka 10. stavak (2) Zakona o konkurenciji, kao neutemeljen.
- Odbija se zahtjev gospodarskog subjekta "Telemach" d.o.o. Sarajevo, za naknadom troškova postupka, kao neutemeljen.
- Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Konkurencijsko vijeće) je dana 30.06.2017. godine pod brojem: UP-02-26-2-019-1/17 zaprimilo Zahtjev za pokretanje postupka (u daljnjem tekstu: Zahtjev) gospodarskog subjekta "Telemach" d.o.o. Sarajevo, ul. Džemala Bijedića broj 216,

71000 Sarajevo (u daljnjem tekstu: "Telemach" ili Podnositelj zahtjeva) protiv gospodarskog subjekta "BH Telecom" d.d. Sarajevo, ul. Franca Lehara broj 7., 71000 Sarajevo (u daljnjem tekstu: "BH Telecom" ili Protivna strana), radi utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja u smislu članka 10. stavak (2) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09 - u daljnjem tekstu: Zakon).

Kako podneseni Zahtjev nije bio potpun, Konkurencijsko vijeće je aktom broj: UP-02-26-2-019-2/17 od 01.08.2017. godine, zatražilo od Podnosioca zahtjeva dopunu istog.

Dopuna Zahtjeva od 07.08.2017. godine je zaprimljena od strane Konkurencijskog vijeća dana 08.08.2017. godine pod brojem: UP-02-26-2-019-3/17.

Podnositelj zahtjeva je u dopuni Zahtjeva dodatno precizirao pravni temelj Zahtjeva te istakao da Zahtjev podnosi primarno radi kršenja odredbe članka 10. stavak (2) točka a), ali u određenoj mjeri i tačka b), c) i d) istog stava, od strane "BH Telecoma". Također, u dopuni Podnositelj zahtjeva se pozvao i na kršenje odredbi članka 9. stavak (1) točke a), b), c) g) i h) Odluke o definiranju kategorija vladajućeg položaja ("Službeni glasnik BiH", br. 18/06), te traži od Konkurencijskog vijeća da postupak vodi u odnosu na sve navedena kršenja.

Nakon kompletiranja Zahtjeva, Konkurencijsko vijeće je Podnositelju zahtjeva, izdalo Potvrdu o primitku kompletnog i urednog Zahtjeva, u smislu članka 28. stavak (3) Zakona, dana 10.10.2017. godine, aktom broj UP - 02-26-2-019-4/17.

1. Stranke u postupku

Stranke u postupku su gospodarski subjekti "Telemach" d.o.o. Sarajevo, ul. Džemala Bijedića br. 216., 71000 Sarajevo i "BH Telecom" d.d. Sarajevo, ul. Franca Lehara br. 7., 71000 Sarajevo.

1.1. Gospodarski subjekt TELEMACH

Gospodarski subjekt Telemach društvo za pružanje usluga u oblasti telekomunikacija d.o.o. Sarajevo, ul. Džemala Bijedića br. 216., Sarajevo, registriran je kod Općinskog suda u Sarajevu pod matičnim brojem: 65-01-0620-08. Njegov osnivač je Bosnia Broadband S.a.r.l. iz Luksemburga, Rue de Rollingergrund, L-2440 Luksemburg.

Gospodarski subjekt Telemach je gospodarsko društvo koje je aktivno u pružanju telekomunikacijskih usluga. Jedan je od telekomunikacijskih operatora u Bosni i Hercegovini koji distribuira medijski sadržaj preko kablanske tehničke platforme i pruža usluge pristupa internetu i povezane usluge kao i usluge fiksne telefonije pretplatnicima.

1.2. Gospodarski subjekt BH Telecom

Gospodarski subjekt dioničko društvo BH Telecom Sarajevo, ul. Franca Lehara br. 7., Sarajevo, registriran je kod Općinskog suda u Sarajevu pod matičnim brojem: 65-02-0012-10 (stari broj: I-23391). Temeljni kapital gospodarskog subjekta BH Telecom je podijeljen na 53.457.358 dionica, koje su u 90% vlasništvu Federacije Bosne i Hercegovine, a 10% u vlasništvu Privatizacijskih investicijskih fondova i malih dioničara.

Temeljna registrirana djelatnost gospodarskog subjekta BH Telecom je obavljanje telekomunikacijskih djelatnosti.

2. Pravni okvir predmetnog postupka

Konkurencijsko vijeće je u tijeku postupka primijenilo odredbe Zakona, Odluke o utvrđivanju kategorija vladajućeg položaja ("Službeni glasnik BiH", br. 18/06 i 34/10), Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta ("Službeni glasnik BiH", br. 18/06 i 34/10) i odredbe Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/163/09), u smislu članka 26. Zakona.

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između europskih zajednica i njegovih država članica, s jedne strane i Bosne i

¹ Rješenje objavljeno u "Službenom glasniku BiH", broj 34/18

Hercegovine s druge strane ("Službeni glasnik BiH – međunarodni ugovori" br. 10/08 - u daljem tekstu: Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju) određba čl. 71. o primjeni kriterija i pravne stečevine Europske unije, te članka 43. stavak (1) Zakona, omogućuju Konkurencijskom vijeću u svrhu ocjene danog slučaja, da se može koristiti sudskom praksom Europskog suda pravde i odlukama Europske komisije.

Konkurencijsko vijeće je izvršilo uvid i u Zakon o komunikacijama ("Službeni glasnik BiH", br. 31/03, 75/06, 32/10 i 98/12 – u daljnjem tekstu: Zakon o komunikacijama), te Odluku o usvajanju Politike sektora elektronskih komunikacija Bosne i Hercegovine za razdoblje 2017.-2021. i Akcijskog plana za realizaciju politike ("Službeni glasnik BiH", br. 46/17), usvojenu od strane Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, zatim Pravilo 54/2011 ("Službeni glasnik BiH", br. 54/08) i Pravilo 73/2014 ("Službeni glasnik BiH", br. 85/11) Regulatorne agencije za komunikacije.

3. Postupak po Zahtjevu za pokretanje postupka

U svom Zahtjevu, Podnositelj zahtjeva, opisuje činjenično stanje i okolnosti, te prilaže dokaze za koje smatra da potkrepljuju navedeno, a koje su razlog za podnošenje Zahtjeva, te ukratko navodi sljedeće:

Podnositelj zahtjeva, gospodarski subjekt "Telemach" je telekomunikacijska kompanija koja djeluje kao operator digitalne i analogne kabela TV, pružatelj usluga širokopojsnog Interneta i operator fiksne telefonije, dok je protivna strana, "BH Telecom" jedan od tri vladajuća telekomunikacijska operatora u Bosni i Hercegovini, uz gospodarske subjekte "Hrvatske Telekomunikacije" d.d. Mostar i "Telekomunikacije Republike Srpske" a.d. Banja Luka.

Glavna poslovna djelatnost gospodarskog subjekta "BH Telecom" je pružanje telekomunikacijskih usluga u fiksnoj i mobilnoj telefoniji, distribucija medijskih sadržaja i pružanje usluge pristupa Internetu.

U sažetku svog Zahtjeva, Podnositelj zahtjeva navodi da je Protivna strana svojim aktivnostima zlorabila svoj vladajući položaj na mjerodavnom tržištu, na način da alternativnim operatorima nudi uvjete za obavljanje djelatnosti mobilnih virtualnih mrežnih operatora (u daljnjem tekstu: "MVNO") koji su ekonomski neisplativi.

U pogledu mjerodavnog tržišta u ovom postupku Podnositelj zahtjeva smatra da treba uzeti u obzir, tržište interkonekcije i pristupa MVNO-a mobilnoj i fiksnoj mreži gospodarskog subjekta "BH Telecom" na teritoriju Bosne i Hercegovine, te da je za ocjenu konkretnog postupanja mjerodavno i tržište mobilne telefonije u Bosni i Hercegovini na kojem nastupaju učinci spornog postupanja gospodarskog subjekta "BH Telecom".

Gospodarski subjekt "BH Telecom" je jedini sudionik na mjerodavnom tržištu, jer jedino "BH Telecom" može pristupiti i dozvoliti pristup svojoj mobilnoj mreži, te je njegov udjel na mjerodavnom tržištu 100%.

Podnositelj zahtjeva smatra da pri ocjeni konkretnog slučaja Konkurencijsko vijeće treba imati u vidu i povezano tržište mobilne telefonije, na kojem kao i na tržištu fiksne telefonije dominiraju "incumbent" operateri, od kojih je jedan i "BH Telecom".

Prema posljednje dostupnim podacima iz četvrtog kvartala 2016. godine, zajednički tržišni udjel tri vladajuća operatora na tržištu mobilne telefonije iznosi 99,71%. Preostali neznatni udjel od 0,29% odnosi se na udjele neovisnih MVNO operatora – gospodarskih subjekata "Blicnet", "Elta Kabel", "Telrad net" i "Izi Mobile" od kojih svaki ima ispod 0,2% pojedinačnog tržišnog udjela.

Gospodarski subjekt "BH Telecom" na tržištu mobilne telefonije, prema navodima Podnositelja zahtjeva, koji se poziva na podatke iz "Kvartalnih uporednih podataka tržišta elektronskih komunikacija za četvrti kvartal 2016. godine", objavljene od strane Regulatorne agencije za komunikacije, trenutno ima 47% sa trendom rasta, što je dovoljno za pretpostavku dominantnosti na temelju članka 9. stavak (2) Zakona.

Pored navedenog dodaje se da je tržišni udjel gospodarskog subjekta "BH Telecom" mnogo veći, ukoliko bi se u obzir uzeo broj mobilnih pretplatnika na zemljopisnom području koje pokriva fiksna mreža gospodarskog subjekta "BH Telecom".

Još jedan faktor relevantan za ocjenu tržišne snage privrednog subjekta "BH Telecom" u sferi telekomunikacija je prema navodima Podnositelja zahtjeva i činjenica da je Regulatorna agencija za komunikacije (u daljnjem tekstu: RAK) proglasio "BH Telecom" za operatora sa značajnom tržišnom snagom na nekoliko tržišta, uključujući fiksnu i mobilnu telefoniju i zakup telekomunikacijskih vodova. Pored navedenog, nakon usvajanja analize tržišta terminacije poziva u individualne mobilne mreže, veleprodajni nivo, "BH Telecom" je odlukom RAK-a od 30.05.2017. godine proglašen operatorom sa značajnom tržišnom snagom i na ovom tržištu. Isti status imaju i druga dva incumbent operatora.

U Zahtjevu se dalje Podnositelj zahtjeva poziva i na odredbu članka 14. Zakona o komunikacijama koja glasi: *"smatra se da operator telekomunikacija ima značajnu tržišnu snagu, ako, bilo individualno ili zajedno s drugima, ima položaj koji je jednak dominaciji, odnosno položaj ekonomske moći, koja mu u znatnoj mjeri omogućava da radi neovisno o konkurentima, klijentima i krajnjim korisnicima"*, s tim da naglašava činjenicu dominantnosti gospodarskog subjekta "BH Telecom".

Definicija operatora sa značajnom tržišnom snagom je u Bosni i Hercegovini ista kao i odgovarajuća definicija u EU (članak 14. Direktive 2002/21/EC od 07.03.2002. godine o zajedničkom regulatornom okviru za mreže elektronskih komunikacija i usluga), te u tom pogledu Podnositelj zahtjeva ističe kako je u svojim mjerodavnim smjernicama Europska komisija navela da definicija značajne tržišne snage (u daljnjem tekstu: SMP) odgovara konceptu vladajućeg položaja iz članka 102. Ugovora o funkcioniranju EU (Smjernice Europske komisije o tržišnoj analizi i ocjeni značajne snage prema regulatornom okviru Zajednice za elektronske komunikacijske mreže i usluge, OJ (2002) C233/2). Te stoga, imajući u vidu činjenicu da članak 9. Zakona (koji definira vladajući položaj) predstavlja praktično preuzetu odredbu članka 102. Ugovora o funkcioniranju EU, Podnositelj smatra da je isti zaključak u svezi sa jednakošću SMP statusa i dominantnosti primjenjiv i u Bosni i Hercegovini.

SMP status sva tri incumbent operatora implicira da se njihova tržišna snaga mora cijeniti unutar teritorija koji pokriva svaki od ovih operatora pojedinačno, a ne cjelokupni teritorij BiH, tj. SMP status incumbent operatora pokazuje da svaki od ovih operatora ima SMP status u vlastitom području, koji status, odgovara postojanju vladajućeg položaja na ovom tržištu.

Nadalje, a vezano za činjenice kojima želi dokazati postojanje zlorabe vladajućeg položaja od strane "BH Telecoma", Podnositelj zahtjeva ističe da ako nešto nije okarakterizirano kao povreda mjerodavnih sektorskih propisa od strane sektorskog regulatora (u konkretnom slučaju od strane RAK-a) ne znači da ne postoji zloraba vladajućeg položaja u smislu članka 10. Zakona, te u svezi sa navedenim ukazuje na praksu Europskog suda pravde u predmetu Deutsche Telekom (C-280/08, Presuda ESP od 14.10.2010. godine) u kojoj je isti ustanovio da činjenica da se telekomunikacijski operator pridržavao sektorskih propisa iz oblasti telekomunikacija ne znači da ne postoji odgovornost operatora po osnovu moguće povrede propisa iz oblasti konkurencije, dokle god je operator imao

mogućnost autonomnog djelovanja u pogledu navodnog prekršaja.

Primijenjeno na predmetni slučaj i akte gospodarskog subjekta "BH Telecom" za koje Podnositelj zahtjeva smatra da predstavljaju zlouporabu vladajućeg položaja, činjenica da je RAK odobrio pojedine cijene Protivne strane ne znači da isti ne može da snosi odgovornost iz ugla Zakona u svezi sa cijenama.

Ovo također prema Podnositelju zahtjeva znači da referentna ponuda Protivne strane, čak i ukoliko je ista odobrena od strane RAK-a može predstavljati zlouporabu vladajućeg položaja u smislu Zakona.

Uvjeti koje nudi "BH Telecom" za ustanovljavanje i obavljanje MVNO djelatnosti učinkvito sprečavaju sve zainteresirane alternativne operatore da zaključe MVNO aranžman sa istim, te na taj način "BH Telecom" zlouporabljuje svoj vladajući položaj na tržištu interkonekcije i MVNO pristupa na svoju mobilnu mrežu, te na taj način prije svega štiti svoju poziciju na tržištu mobilne telefonije, na kojoj također posjeduje vladajući položaj.

Značaj MVNO – a za razvoj konkurencije na tržištu mobilne telefonije u BiH već je prepoznat od strane RAK-a, i u njegovoj Analizi mobilnog tržišta od 24.04.2013. godine, kao i u Novoj RAK Analizi mobilnog tržišta iz studenog 2016. godine (u daljnjem tekstu: "RAK analiza mobilnog tržišta").

Prema RAK Analizi mobilnog tržišta poslovanje MVNO operatora konstantno opada i to u odnosu na vrlo nizak inicijalni nivo na tržištu Bosne i Hercegovine, što dovodi do značajno viših cijena za krajnje korisnike u odnosu na uporednu praksu.

U "RAK analizi tržišta" se između ostalog navodi slijedeće:

"Prema izvješću BERECA pod nazivom "Termination Rates at European Level (january 2016), BoR(16)90, prosječna cijena terminacije u mobilnoj mreži (MTR) u 36 zemalja Europe u siječnju 2016. godine je iznosila 0,0141 EUR/min (0,0275 KM/min). U isto vrijeme MTR bh mobilnih operatera za pozive koji su započeli u fiksnim i mobilnim mrežama u Bosni i Hercegovini iznosi 0,07 KM/min (0,036 EUR/min), što je za 2,5 puta više nego prosjek 36 posmatranih europskih zemalja.

Cijena terminacije u mobilne mreže u Bosni i Hercegovini su najbolji pokazatelj činjenice da je veleprodajno tržište terminacije poziva u pojedinačne mobilne mreže monopolističko tržište i da bez ex ante regulacije mobilni operatori nemaju interesa da pružaju usluge terminacije poziva u svoje mobilne mreže na tržišno učinkovitoj razini. Veleprodajni troškovi terminacije poziva se uvijek prenose na krajnje korisnike operatora koji koristi uslugu terminacije poziva u mobilnu mrežu.

Kako bi operator A mogao da dosegne krajnje korisnike operatora B, operator A mora platiti operatoru B cijenu terminacije koju traži operator B, s obzirom na to da nema alternativnog načina da operator A dođe do krajnjeg korisnika operatora B. Visoke cijene terminacije su obično posljedica kombinacije već navedene neučinkovitosti u pružanju usluga po razumnoj cijeni i činjenice da operator ostvaruje ekstra dobit od ove veleprodajne usluge kako bi mogao subvencionirati druge usluge (veleprodajne ili maloprodajne). Budući da u režimu pozivajuća strana plaća (eng. Calling Party Pays – CPP), a koji je u upotrebi u BiH, cijenu terminacije uvijek plaća operator kod kojeg započinje poziv (odnosno njegov krajnji korisnik), operator koji terminira poziv nema interesa da snizi cijenu terminacije.

S druge strane, isti operator može koristiti situaciju da je on jedini koji može pružiti uslugu terminacije poziva prema svojim krajnjim korisnicima, te da zbog toga može naplaćivati cijenu terminacije koja će mu omogućiti ekstra dobit za ovu uslugu. Kasnije se ovaj profit obično prenosi na subvencioniranje maloprodajnih usluga, terminalne opreme, marketinga i drugdje. Iz navedenih razloga, neophodno je nametnuti regulaciju cijena SMP operatorima kako bi ublažili ove probleme koji sprečavaju

učinkovitost na mjerodavnom tržištu i kako bi postigli koristi za krajnje korisnike, koji plaćaju ove neopravdano visoke cijene terminacije. Mora se imati na umu da samo mobilni operatori nemaju poticaj da se ponašaju pro-konkurentno, u svezi sa politikom formiranja veleprodajnih cijena.

Operatori "BH Telecom", "HT Mostar" i "Telekom Srpske" bi u odsustvu regulacije i zbog nepostojanja učinkovite konkurencije mogli imati ekonomski interes da odrede svoje maloprodajne cijene na štetu krajnjih korisnika. Ovi operatori također imaju poziciju de facto monopola na tržištu terminacije govornih poziva u vlastitu mrežu, koju mogu koristiti kao prednost na način da odrede veće cijene terminacije govornih poziva u vlastitu mrežu za druge operatore, u odnosu na cijene terminacije za svoje mreže. Također, ovi operatori mogu onemogućavati razvoj konkurencije određivanjem cijene terminacije u vlastitu mrežu koja nije troškovno orijentisana tj. ne održava stvarne troškove. Visoke veleprodajne cijene automatski uzrokuju visoke maloprodajne cijene što je nepovoljno za krajnje korisnike."

U svezi sa navedenim Podnositelj zahtjeva navodi da je RAK u Analizi mobilnog tržišta predložio kontrolu cijena za razdoblje 2017-2019. godina kao jedinu mjeru koja sektorskom regulatoru, u situaciji svjesnog kršenja propisa o zaštiti konkurencije od strane vladajućeg operatora stoji na raspolaganju, pri čemu naprijed navedeno ne isključuje odgovornost ovih operatora za kršenje propisa iz oblasti zaštite konkurencije.

"Koristeći metodu benchmarking, Agencija je utvrdila da su do 01.01.2020. godine operatori dužni dostići cijenu terminacije u iznosu od 2,75 pf/min, u nekoliko koraka kao što je dano u tabelici 3. (engl. glide-path). Cijena terminacije u iznosu od 2,75 pf/min predstavlja prosječnu cijenu terminacije u 36 europskih zemalja u siječnju 2016. godine." (str. 52-53 RAK analize mobilnog tržišta).

Dalje u Zahtjevu Podnositelj zahtjeva navodi kako je "BH Telecom" u mogućnosti da ponudi quadruple play, a alternativni operatori ne, te isto obrazlaže na način da pored toga što štiti vladajući položaj koji posjeduje na tržištu mobilne telefonije, time što nudi neprihvatljive uvjete za suradnju MVNO operatorima, "BH Telecom" također prema mišljenju Podnositelja zahtjeva negativno utječe na potencijal alternativnih operatora da se Protivnom stranom takmiče na izuzetno dinamičnom multi play segmentu telekomunikacijskog tržišta, te na taj način "BH Telecom" narušava konkurenciju na svim tržištima povezanim sa multiple play segmentu telekomunikacijskog tržišta (fiksna i mobilna telefonija, pay TV, Internet).

Budući da predstavlja potpuno integriranog telekom operatora, "BH Telecom" je u mogućnosti da svojim korisnicima ponudi čitavu lepezu telekomunikacijskih usluga, što uključuje fiksnu telefoniju, mobilnu telefoniju, Internet i pay TV, a kombinacija ove četiri usluge se uobičajeno naziva quadruple play (paket Moja TV moj izbor).

Dok alternativni operatori mogu pod određenim uvjetima biti u mogućnosti da nude fiksnu telefoniju, Internet i pay TV, uslijed postojećih prepreka oni nisu u poziciji da nude mobilnu telefoniju na ekonomski isplativ način, tj. alternativni operatori mogli bi ponuditi mobilnu telefoniju samo uz gubitak, imajući u vidu cjenovnu politiku gospodarskog subjekta "BH Telecom".

Multiple play usluge postaju sve interesantnije krajnjim korisnicima, te je ovaj segment doživio značajan rast na telekomunikacijskom tržištu BiH u prethodnom razdoblju, tako prema podacima iz RAK-a (Godišnje izvješće RAK-a za 2015. godinu), a dostavljenim u podnesenom zahtjevu, u vremenskom razdoblju od 2011.- 2015. godine, povećava se broj korisnika Double-play usluga, Triple-play usluga, te Quadruple-play usluga.

Dok je broj paketiranih pretplata u porastu, broj korisnika koji različite telekomunikacijske usluge nabavljaju iz različitih izvora ima drugačiju dinamiku. To se prije svega odnosi na broj korisnika koji se odlučuju da fiksnu telefoniju, Internet i TV (što predstavlja najznačajniji *triple-play* segment) nabavljaju od različitih operatora je u postepenom padu, prema podacima iz RAK-a (Godišnje izvješće RAK-a za 2015. godinu), a dostavljenim u podnesenom zahtjevu.

Snažan pokazatelj značaja mobilne telefonije za uspjeh paketiranih ponuda na bh. tržištu je dinamika u pogledu *quadruple-play* segmenta u prethodnom razdoblju.

Podnositelj zahtjeva navodi, da se može vidjeti da se broj korisnika ove vrste paketa udvostručio u razdoblju 2013-2014. godina, sa tendencijom daljnjeg stabilnog rasta u 2015. godini, čemu prema njegovom mišljenju pridonosi ulazak gospodarskog subjekta "Logosoft" na ovaj tržišni segment, nakon što je ovog operatora preuzeo Telekom Srpske.

Prema mišljenju Podnositelja, sličan rast mogao bi se očekivati ukoliko bi i drugi operatori bili u mogućnosti da uvrste mobilnu telefoniju u svoje pakete.

Potrošači su sada u potpunosti svjesni koristi od pretplate na postojeće paketirane ponude i manje su zainteresirani da različite telekomunikacijske usluge nabavljaju od različitih operatora. Ovi trendovi konvergencije i paketiranih ponuda, koji su dodatno pojačani tehničkim i komercijalnim inovacijama, imaju ogroman uticaj na način odvijanja konkurencije na tržištima elektronskih komunikacija.

Za telekom operatore u BiH, *multiple play* usluge sada predstavljaju pretežni dio pay-TV pretplata. I zahvaljujući svom položaju na tržištu telekomunikacija, BH Telecom je lider u *triple-play* i *quadruple-play* segmentu.

Uslijed nemogućnosti Telemacha da ponudi mobilnu telefoniju, njegove *multiple-play* usluge ne uključuju mobilnu telefoniju.

Gospodarski subjekt "Telemach" ne može dobiti licencu i postati četvrti GSM operator jer isto nije sukladno sa politikom razvoja sektora telekomunikacija u prethodnom i narednom razdoblju niti prema mišljenju Podnositelja zahtjeva, može postati MVNO pod ekonomski prihvatljivim uslovima.

Tijekom 2012. i 2013. godine, Podnositelj zahtjeva je kontaktirao dva od tri incumbent operatora ("HT Mostar" i "Telekomunikacije Republike Srpske") u svezi sa mogućnošću MVNO partnerstva, ali nijedan od ova dva operatora nije bio zainteresiran za takav vid aranžmana.

Podnositelj zahtjeva se tijekom 2015. godine u svezi sa navedenim obratio i Protivnoj strani, te su održana tri sastanka na nivou uprave, na kojima gospodarski subjekt "BH Telecom" nije pokazao realnu namjeru za ovakvom suradnjom.

U pogledu cjenovne politike "BH Telecoma", Podnositelj zahtjeva navodi kako ista čini poslovanje MVNO-a ekonomski neodrživim, te da nije u mogućnosti da usluge nudi preko mreže Protivne strane na komercijalno održiv način, jer su maloprodajne cijene gospodarskog subjekta "BH Telecom" iste ili čak niže od troškova gospodarskog subjekta "Telemach".

Na temelju BH Telecom cjenovnika, kada se osnovni paket *Mini 15* uzme u obzir, cijena za pozive između mobilnih brojeva unutar BH Telecomove mreže je 0,20 KM + PDV za jedan minut, a kad se uzmu u obzir i pojedini drugi paketi, cijena je i niža od ovoga (npr. Paket Midi 30 – poziv unutar mobilne mreže "BH Telecoma" je 0,18 KM/min, a u paketu Maxi 50 cijena iznosi 0,16 KM/min), a pojedine pozive unutar svoje mobilne mreže (tzv. "*Naj brojevi*") naplaćuje sa značajnim popustom – takvi pozivi koštaju samo 0,10 KM/min.

Ukoliko bi Podnositelj zahtjeva postao MVNO, pretežan dio poziva njegovih mobilnih pretplatnika bio bi terminiran u mobilnoj mreži BH Telecoma (oko 60%); oko 20% poziva bilo

bi terminirano u fiksnu mrežu "BH Telecoma" oko 10% poziva bilo bi terminirano u mobilne mreže druga dva *incumbent* operatora, a preostalih 10% poziva bilo bi raspodijeljeno između fiksne mreže Podnositelja zahtjeva, drugih fiksnih mreža u BiH i međunarodnih poziva.

Podnositelj zahtjeva ističe da na primjer u Francuskoj, u pogledu veleprodajnih cijena za MVNO usluge, MVNO operatorima se omogućava pribavljanje odgovarajućih MVNO usluga po cijeni koja je oko 30% niža od maloprodajnih cijena MNO operatora.

U svezi sa pozivima ka "BH Telecomovoj" fiksnoj mreži Podnositelj navodi da ukoliko bi gospodarski subjekt "Telemach" djelovao kao MVNO kroz mrežu gospodarskog subjekta "BH Telecom", veleprodajna cijena poziva njegovih mobilnih pretplatnika ka "BH Telecomovim" mobilnim korisnicima bila bi 0,19 KM/min (0,12 KM/min za generiranje poziva i 0,07 KM za terminiranje poziva ka "BH Telecomovim" korisnicima).

Dodatno, Telemach bi također imao trošak terminiranja poziva u fiksnu mrežu "BH Telecoma", a "BH Telecom" naplaćuje različite cijene za lokalnu, jednostruku i dvostruku terminaciju.

Pošto se može očekivati da bi u praksi najčešća bila jednostruka terminacija, sljedeća analiza zasnovana je na cijenama za tu vrstu terminacije, koja iznosi 0,0089 KM.

Na temelju navedenog, trošak po minuti koji bi Telemach imao prilikom poziva njegovih mobilnih pretplatnika ka fiksnoj mreži BH Telecoma bio bi 0,1389 KM (0,12 + 0,0089 + 0,01).

Podnositelj zahtjeva smatra da cijena inputa u navedenom iznosu sprečava "Telemach" da efektivno konkuriira gospodarskom subjektu "BH Telecom", naročito kada se u obzir uzmu cijene koje "BH Telecom" nudi van svoja dva početna paketa (Tablica 1.)

Tablica 1.

Red br.	Pozivi ka mobilnoj mreži p.s. "BH Telecom"	Cijena (KM/min)	MVNO marža p.s. "Telemach" (KM/min)	"Telemach" MVNO marža (%)
1.	"Telemach" (cijena inputa)	0,19	N/P	N/P
2.	"BH Telecom" maloprodajna cijena (Mini 15)	0,20	0,01	5
3.	"BH Telecom" maloprodajna cijena (Midi 30)	0,18	-0,01	-5,5
4.	"BH Telecom" maloprodajna cijena (Maxi 50)	0,16	-0,03	-18,75
5.	"BH Telecom" "Naj broj"	0,10	-0,09	-90

Izvor: Zahtjev

U svezi sa pozivima ka BH Telecomovoj fiksnoj mreži Podnositelj zahtjeva nadalje navodi da ukoliko bi djelovao kao MVNO preko mreže BH Telecoma, "Telemach" bi u pogledu poziva koje bi njegovi mobilni pretplatnici upućivali ka BH Telecomovoj fiksnoj mreži prije svega imao trošak generiranja poziva. Prema BH Telecom MVNO RIP-u, veleprodajna cijena za generiranje poziva iz mobilne mreže (MOC) je 0,12 KM/min uz dodatni trošak terminiranja poziva u fiksnu mrežu gospodarskog subjekta "BH Telecom".

Gospodarski subjekt "BH Telecom" naplaćuje različite cijene za lokalnu, jednostruku i dvostruku terminaciju, ali se u praksi može očekivati najčešće jednostruka terminacija čija cijena iznosi 0,0089 KM.

Na temelju navedenog, trošak po minuti koji bi Telemach imao prilikom poziva njegovih mobilnih pretplatnika ka fiksnoj mreži BH Telecoma bio bi 0,1389 KM (0,12 + 0,0089 + 0,01).

U tablici 2. je prikazano kako je Podnositelj zahtjeva onemogućen da učinkovito konkuriira gospodarskom subjektu

"BH Telecom", a naročito kada se u obzir uzmu cijene koje "BH Telecom" nudi van svoja dva početna paketa.

Tabela 2.

Red br.	Pozivi ka fiksnoj mreži p.s. "BH Telecom"	Cijena (KM/min)	MVNO marža p.s. "Telemach" (KM/min)	"Telemach" MVNO marža (%)
1.	"Telemach" (cijena inputa)	0,1389	N/A	N/A
2.	"BH Telecom" maloprodajna cijena (Mini 15)	0,17	0,0311	19
3.	"BH Telecom" maloprodajna cijena (Midi 30)	0,17	0,0311	19
4.	"BH Telecom" maloprodajna cijena (Maxi 50)	0,15	0,0111	8
5.	"BH Telecom" "Mega 100"	0,14	0,0011	1

Izvor: Zahtjev

Dok s jedne strane maloprodajne cijene gospodarskog subjekta "BH Telecom" opadaju u srazmjeri sa veličinom paketa, s druge strane veleprodajne cijene istog za MVNO ne mijenjaju se ovisno od opsega prometa.

S tim u svezi gospodarski subjekt "Telemach" bi iz zarade na pozivima morao pokriti subvencioniranje mobilnih telefona, interkonekcijske kapacitete, prodajne kanale, marketing, tehničku podršku, što učinkovito konkuriranje s takvom maržom prema fiksnim brojevima "BH Telecoma" i praktički bez marže (odnosno, sa negativnom maržom) prema BH Telecom mobilnim brojevima čini nemogućim.

Konačno, Podnositelj zahtjeva navodi kako ne bi bio u mogućnosti ni da se takmiči sa maloprodajnim cijenama koje BH Telecom naplaćuje za pozive ka mobilnim mrežama druga dva *incumbent* operatora.

Ukoliko bi Telemachov mobilni pretplatnik uputio poziv ka broju iz mobilne mreže HT Mostar ili Telekom Srpske, Telemach bi imao sljedeće troškove: (i) trošak generiranja poziva (MOC) u iznosu od 0,12 KM; (ii) trošak terminiranja poziva (MTC) u mrežu HT Mostar ili Telekom Srpske – u oba slučaja, cijena terminacije bila bi 0,07 KM; i (iii) naknadu za tranzit poziva kroz BH Telecomovu fiksnu mrežu u iznosu od 0,01 KM.

Sukladno navedenom, ukupan trošak poziva iz "Telemachove" mobilne mreže u mobilnu mrežu gospodarskog subjekata "HT Mostar" ili "Telecom Srpske" bio bi 0,20 KM, što se može vidjeti iz tablice 3. koja prikazuje usporedbu između ove cijene i "BH Telecomove" maloprodajne cijene za istu vrstu poziva.

Tablica 3.

Red br.	Pozivi ka mobilnim mrežama "HT Mostar" i "Telekom Srpske"	Cijena (KM/min)	MVNO marža p.s. "Telemach" (KM/min)	"Telemach" MVNO marža (%)
1.	"Telemach" (cijena inputa)	0,20	N/A	N/A
2.	"BH Telecom" maloprodajna cijena (Mini 15)	0,20	-	0
3.	"BH Telecom" maloprodajna cijena (Midi 30)	0,18	-0,02	-11,1
4.	"BH Telecom" maloprodajna cijena (Maxi 50)	0,16	-0,04	-25
5.	"BH Telecom" "Mega 100"	0,14	-0,06	-43

Izvor: Zahtjev

Sukladno navedenom cijena koju bi gospodarski subjekt "Telemach" mogao da ponudi svojim korisnicima, i bez bilo

kakve marže, na osnovu "BH Telecom" cjenovnika bila bi ista ili viša od "BH Telecomovih" maloprodajnih cijena.

Dakle, Podnositelj zahtjeva u Zahtjevu zaključuje da i u pogledu ove vrste poziva "Telemach" ne bi ni teoretski mogao da se takmiči da paketima "BH Telecoma", jer bi u usporedbi sa istim, njegova marža bila nula ili čak minus, čak i kad se drugi troškovi ne bi uzeli u obzir.

Jer, negativna marža koju bi "Telemach" ostvarivao ovakvim pružanjem usluga bila bi dodatno smanjena drugim troškovima pružanja usluge preko "BH Telecomove" mreže, što onemogućava ulazak na tržište i pružanje usluga MVNO operatora.

Pored činjenice da ne bi bio u stanju da ostvari maržu koja obezbjeđuje profitabilno poslovanje u pogledu poziva za koje se može pretpostaviti da bi njegovi pretplatnici najviše koristili, "Telemach" ne bi bio u mogućnosti da ostvari bilo kakvu maržu na SMS saobraćaju iz razloga što "BH Telecomova" maloprodajna cijena SMS-ova u unutrašnjem saobraćaju iznosi 0,06 KM po poruci, što je isti iznos koji "BH Telecom" naplaćuje MVNO operatorima na razini veleprodaje.

Dodatno, "BH Telecomova" maloprodajna cijena SMS saobraćaja prema "Naj brojevima" unutar mreže iznosi polovinu redovne cijene i iznosi 0,03 KM, kojoj cijeni MVNO nikako ne može da parira imajući u vidu BH Telecom-ovu veleprodajnu cijenu od 0,06 KM (Tabela 4.).

Tablica 4.

Red br.	SMS	Telemachov input (KM)	BH Telecom malopr. cijena (KM)	Telemach marža (KM)	Telemach marža (%)
1.	BH Telecom standardna malopr. tarifa	0,06	0,06	0	0
2.	BH Telecom "Najbroj"	0,06	0,03	-0,03	-50

Izvor: Zahtjev

Podnositelj zahtjeva, navodi i kako pored naprijed navedenog postoje i dopunski troškovi koji dodatno smanjuju MVNO maržu, i na taj način sprečavaju MVNO da se učinkovito natječu na maloprodajnom tržištu mobilne telefonije.

Najznačajniji dodatni troškovi koje bi MVNO imao ukoliko bi ušao u MVNO aranžman su sljedeći:

1. Troškovi u svezi sa uspostavom i implementacijom sustava – "Telemach" bi prije svega morao da plati naknadu koju "BH Telecom" naplaćuje za uspostavu sustava, u iznosu od 184.000 KM za 10.000 pretplatnika;
2. Troškovi koji nastaju naplatom naknade po minuti kao vremenskoj jedinici, dok se krajnjim korisnicima gospodarskog subjekta "BH Telecom" naplata vrši po kraćim intervalima (npr. od 30 sekundi);
3. Naknada koju MVNO operatori plaćaju za glasovne usluge se povećava sa povećanjem opsega prometa, dok je "BH Telecom" u mogućnosti da korisnicima ponudi "neograničene" glasovne usluge;
4. Novčane kazne za promet iznad ili ispod plana – Referentna ponuda za interkonekciju i pristup mobilnog virtuelanog mrežnog operatora mobilnoj mreži BH Telecoma (u daljnjem tekstu: RIP) predviđa kaznu u iznosu od 50% ukoliko je realizirani promet (broj minuta) iznad ili ispod plana tj. ukoliko je realizirani promet 15% iznad ili ispod planirane granice;
5. Troškovi naknade za "neutemeljeni zahtjev za popravak kvara" u iznosu od 70 KM po satu;

Nadalje Podnositelj zahtjeva navodi da je sadržaj MVNO paketa Protivne strane jednostavno takav da uspješno poslovanje MVNO-a nije moguće iz slijedećih razloga:

1. MVNO ponuda Protivne strane ne uključuje Internet tj. ne sadrži podatkovne usluge, što predstavlja "*condition sine qua non*" za pružanje niza servisa i usluga korisnicima;
2. MVNO ponuda ne uključuje mogućnost roaminga, jer prema navodima Protivne strane to predstavlja odgovornost MVNO operatora;
3. SMS tranzit se naplaćuje "na temelju komercijalnog dogovora", te u svezi stim MVNO ponuda predviđa da se cijena usluge tranzita SMS poruka ka drugim drugim fiksnim i mobilnim mrežama u BiH i inostranstvu određuje na temelju "komercijalnog ugovora", što sprječava alternativne operatore da planiraju svoje troškove u svezi sa pružanjem ove usluge, jer nisu dani nikakvi faktori na temelju kojih bi se ova cijena određivala;
4. Nije predviđen nikakav mehanizam indeksacije tj. veleprodajne cijene Protivne strane nisu podložne nikakvoj nivelaciji putem indeksiranja tj. navedene cijene su fiksirane u trenutku objavljivanja "BH Telecom" MVNO RIP-a, te su samim tim neadekvatne imajući u vidu cjenovnu dinamičnost u sferi telekomunikacija, jer nisu povezane ni sa kakvim kasnijim razvitkom tržišta.

Četiri MVNO operatora Blicnet, Elta Kabel, Telrad i Izi Mobile imaju zanemarive tržišne udjele na tržištu mobilne telefonije od ukupno 0,29%, prema podacima iz RAK-a četvrti kvartal 2016. godine.

Podnositelj zahtjeva u prilog svojim tvrdnjama navodi da je Izi Mobile MVNO operator sa najvećim brojem korisnika poslovaio sa gubitkom u svakoj od prethodne tri godine, a prihodi od prodaje ovog operatora su u značajnom padu.

Usljed ovih trendova "Izi Mobile" je najavio povlačenje sa tržišta i od RAK-a zatražio odobrenje za prijenos svih korisnika na Telekom Srpske, te će povlačenje istog sa tržišta značiti da će ukupan udio neovisnih MVNO operatora iznositi 0,14% (oko 4.700 korisnika), čime će se pozicija vladajućih operatera dodatno pojačati odnosno u potpunosti se izgubiti alternativni konkurentski pritisak njihovom poslovanju, a usljed postojeće politike i uslova saradnje koje *incumbent* operatori nude MVNO operatorima.

Konkurencijsko vijeće je zaprimilo prijavu koncentracije gospodarskog subjekta "Telekomunikacije Republike Srpske" kojom isti preuzima sve korisnike IZI MOBIL-a na tržištu mobilne telefonije u Bosni i Hercegovini, ali je istu Zaključkom broj: 02-26-1-33-3-II/16 od 10.11.2016. godine, odbacilo, radi nepostojanja obveze prijave koncentracije, u smislu članka 14. stavak (1) Zakona.

Na temelju svega navedenog Podnositelj zahtjeva se ne može učinkovito takmičiti sa Protivnom stranom na tržištu mobilne telefonije, te stoga nije ni u mogućnosti da u svoje pakete uključi mobilnu telefoniju.

Značaj MVNO-a je prepoznat i od strane nacionalnih tijela za zaštitu konkurencije iz Europske unije (u daljnjem tekstu: EU), kao i od strane Europske komisije.

Francusko tijelo za zaštitu konkurencije je u nekoliko navrata istaklo neophodnost omogućavanja MVNO operatorima da se učinkovito takmiče na tržištu, te je u mišljenju iz 2008. godine (Mišljenje 08-A-16 od 30.07.2008. godine) izrazilo zabrinutost uslijed sporog razvoja MVNO-a u Francuskoj, jer su u tom trenutku samo manje od 5% korisnika činili korisnici MVNO operatora, dok je istodobno tržišni udjel operatora bez mreže bio oko 25% u Njemačkoj i oko 15% u Ujedinjenom

Kraljevstvu i Holandiji. Kao prepreku uspješnom razvoju MVNO-a u Francuskoj, francusko tijelo je identificiralo nepovoljne veleprodajne uslove koje su u Francuskoj nudili MNO operatori.

U tri odluke u predmetima ocjene koncentracija u oblasti mobilne telefonije u pogledu operatora u Austriji, Irskoj i Njemačkoj, kojima se broj operatora smanjivao sa četiri na tri, Europska komisija je koncentracije odobrila samo na temelju obveza koje su preuzeli sudionici u koncentraciji, a čiji je cilj bio da se omogući MVNO operatorima da se učinkovito takmiče na tržištu.

Podnositelj zahtjeva se nadalje poziva na slučajeve iz EU i to na Hutchison 3G Austria / Orange Austria (predmet No M.6497, Odluka EK od 12.12.2012. godine), Hutchison 3G Ireland / Telefonica Ireland (predmet No M.6992, Odluka EK od 28.05.2014. godine), Telefonica Deutschland/E-Plus (predmet No M.7018, Odluka EK od 02.07.2014. godine), Hutchison 36 UK/Telefonica UK (predmet No M.7612, Odluka EK od 11.05.2016. godine).

Prema mišljenju Podnositelja zahtjeva iz perspektive EU, cjenovna politika Protivne strane u pogledu MVNO-a predstavlja zlouporabu u vidu stiskanja marže.

Dalje u Zahtjevu, Podnositelj pojašnjava kako je, stiskanje marže (engl. *Margin squeeze*), tj. situacija kada firma koja je dominantna na vertikalno višem tržištu i pritom obezbjeđuje input gospodarskim subjektima koji se sa njom takmiče na vertikalno nižem tržištu naplaćuje takvu cijenu za input da njeni konkurenti na vertikalno nižem tržištu ne mogu da učinkovito konkuriraju, predstavlja oblik zlouporabe vladajućeg položaja koji je naročito karakterističan za sektor telekomunikacija.

Relevantne Direktiva EU koje se odnose na primjenu propisa o konkurenciji u sektoru telekomunikacija ("Službeni list EU" (1998) C 265/02, § 118) ("Direktiva o telekomunikacijama" u pogledu stiskanja marže (ili cijene) navode:

"... stiskanje cijene također može biti demonstrirano pokazivanjem da je marža između cijene koja se naplaćuje konkurentima na vertikalno nižem tržištu (uključujući i eventualno vlastito poslovanje dominantnog privrednog subjekta na vertikalno nižem tržištu) za pristup i cijene koje mrežni operator naplaćuje na vertikalno nižem tržištu je nedovoljna da omogući da razumno učinkovit pružatelj usluga na vertikalno nižem tržištu ostvari normalnu stopu profita ..."

Podnositelj zahtjeva s tim u svezi predlaže da Konkurencijsko vijeće u obzir uzme i mjerodavnu praksu iz EU, imajući u vidu da je stiskanje marže bilo predmet razmatranja u nekoliko slučajeva iz EU baš u oblasti telekomunikacija, uključujući predmete broj: COMP/C-1/37.451, 37.578, 37.579 — *Deutsche Telekom AG* – Odluka Europske Komisije od 21.05.2003. godine, broj: COMP/38.784 – *Wanadoo España vs. Telefónica*, Odluka Europske komisije od 04.07.2007. godine i broj: C-52/09, *Konkurrensverket v. TeliaSonera Sverige AB*, Presuda ESP-a od 17.02.2011. godine.

U pogledu komparativne prakse u oblasti stiskanja marže, Podnositelj također ukazuje na praksu tijela za zaštitu konkurencije iz regije.

Tako, npr. u jednom nedavnom slučaju srbijanska Komisija za zaštitu konkurencije prekinula je postupak ispitivanja zlouporabe vladajućeg položaja, pokrenut protiv srbijanskog *incumbent* operatora Telekom Srbija, na temelju toga što je operator ponudio Komisiji pojedine mjere koje je spreman da provede kako bi okončao radnje koje je Komisija smatrala spornim. Između ostalog, navodi protiv Telekoma Srbija obuhvatali su i stiskanje marže u pogledu marže između Telekomovih veleprodajnih i maloprodajnih cijena za ADSL pristup, pošto marža nije bila dovoljna da se kupci Telekoma

Srbija na veleprodajnom tržištu učinkovito takmiče sa ovim operatorom na maloprodajnom tržištu.

Podnositelj zahtjeva predlaže da Konkurencijsko vijeće utvrdi da je gospodarski subjekt "BH Telecom" nuđenjem takvih uvjeta za poslovanje mobilnih virtualnih operatora koji onemogućavaju da alternativni operatori pod ekonomski prihvatljivim uvjetima uđu u MVNO aranžman sa BH Telecomom, zlorabio vladajući položaj položaj na tržištu interkonekcije i MVNO pristupa na BH Telecomovu mobilnu mrežu, ograničio proizvodnju, tržišta ili tehnički razvitak, u smislu članka 10. stavak (2) točka a), ali i u određenoj mjeri i točke b), c) i d) Zakona.

Podnositelj zahtjeva predlaže da Konkurencijsko vijeće gospodarskom subjektu "BH Telecom", pored eventualnog izricanja novčane kazne u smislu članka 48. Zakona, naloži da svoje ponašanje na tržištu uskladi sa odredbama Zakona, te prekine sa daljim kršenjem istog.

Na temelju gore navedenog, Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da povrede Zakona, na koje Podnositelj zahtjeva ukazuje, nije moguće utvrditi bez provedbe postupka, te je sukladno članku 32. stavak (2) Zakona, na 11. sjednici održanoj dana 11. listopada 2017. godine, donijelo Zaključak o pokretanju postupka, broj: UP-02-26-2-019-6/17 (u daljnjem tekstu: Zaključak), radi utvrđivanja zlorabe vladajućeg položaja u smislu članka 10. stavak (2) točka b) Zakona.

Konkurencijsko vijeće je dostavilo Zaključak Podnositelju zahtjeva, aktom broj: UP-02-26-2-019-11/17 dana 11. listopada 2017. godine.

Konkurencijsko vijeće, sukladno članku 33. stavak (1) Zakona, je dostavilo Zahtjev i Zaključak na odgovor protivnoj strani u postupku, "BH Telecom" d.d. Sarajevo, Franca Lebara 7., 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina, aktom broj: UP-02-26-2-019-12/17 dana 11. listopada 2017. godine.

Dana 30. listopada 2017. godine BH Telecom se obratio Konkurencijskom vijeću za odobravanje dodatnog roka, aktom broj: UP-02-26-2-019-13/17. BH Telecom je u odobrenom roku dostavilo odgovor na Zahtjev i Zaključak Konkurencijskom vijeću, u smislu članka 33. stavak (3) Zakona, podneskom broj: UP-02-26-2-019-14/17 dana 1. studenog 2017. godine, u kojem u cijelosti osporava Zahtjev, te smatra da isti treba odbiti kao neutemeljen, i preuranjen, te u vezi sa pojedinačnim navodima Podnositelja zahtjeva, u bitnom navodi sljedeće:

- Obzirom na predmet podnesenog zahtjeva, činjenice i navode i istaknute prijedloge u Zahtjevu ističe kako je na predmetnom tržištu od ključnog značaja uloga regulatora – Regulatorne agencije za komunikacije Bosne i Hercegovine – RAK, koja ima propisane nadležnosti shodno Zakonu o komunikacijama u članku 36. stavak (1), te Vijeće ministara, koje ima sve nadležnosti prema članku 13. Zakona o komunikacijama, te člankom 3. točka 4. stavak a) i b) istog Zakona.
- Dalje ukazuje kako je Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na 102. sjednici održanoj dana 23. svibnja 2017. godine donijelo Odluku o usvajanju Politike sektora elektronskih komunikacija Bosne i Hercegovine za razdoblje 2017. – 2021. godine i akcijskog plana za realizaciju politike ("Službeni glasnik BiH" broj: 46/17 - dalje u tekstu: Politika sektora elektronskih komunikacija). Politika sektora elektronskih komunikacija propisuje dinamiku reguliranja i izgradnje elektronsko-komunikacijske (EK) infrastrukture. Usvajenom Politikom sektora elektronskih komunikacija, u točki 2.2. propisana je dinamika uvođenja virtualnih mrežnih operatora (MVNO): "Dvije godine nakon komercijalizacije LTE

mreža, Agencija će u suradnji sa Ministarstvom i resornim entitetskim ministarstvima dostaviti Vijeću ministara prijedlog odluke kojom će se omogućiti ulazak MVNO na tržište mobilnih komunikacija Bosne i Hercegovine." Također, Akcijskim planom za realizaciju politike sektora elektronskih komunikacija Bosne i Hercegovine za razdoblje 2017.-2021. godina koji eksplicitno propisuje kako je donošenje Odluke o izdavanju dozvola za MVNO predviđeno do prosinca 2019. godine.

- BH Telecom navodi kako navedene odredbe, koje izričito reguliraju tržište elektronskih komunikacija, predstavljaju dovoljan osnov za okončanje predmetnog postupka. Međutim, pored toga, BH Telecom navodi i kako Podnositelj zahtjeva ne poznaje pravila i propise u predmetnoj oblasti te dalje navodi kako tzv. "tržište interkonekcije i pristupa MVNO mobilnoj i fiksnoj mreži gospodarskog subjekta BH Telecom ne postoji u regulatornoj praksi BiH, tako ni EU. Za postupak nametanja regulatornih mjera i uvođenje MVNO na tržište, potrebno je da prema Pravilu 54/2011 Regulatorna agencija za komunikacije provede postupak Analize "tržišta pristupa i započinjanja (originacije) poziva iz mobilnih javnih komunikacijskih mreža" koje se ne nalazi na Listi mjerodavnih tržišta u Pravilu 54/2011, niti u Preporuci Europske komisije broj 2007/879/EC.
- Prije nametanja bilo kakvih regulatornih obveza, Agencija je na temelju CRA pravila 54/2011 bila dužna ispitati jesu li na ovom tržištu zadovoljena tri kriterija, sukladno članku 4. Pravila 54/2011. Tek ukoliko se utvrdi da su ovi kriteriji ispunjeni, bilo je potrebno izvršiti ocjenu učinkovitosti konkurencije na ovom tržištu i, u slučaju da se ocijeni da na tržištu ne postoji učinkovita konkurencija, utvrditi postojanje jednog ili više operatora sa značajnom tržišnom snagom na tom tržištu, kojima se onda određuju određene regulatorne obveze.
- U odgovoru BH Telecom navodi i kao su bilo kakve elaboracije cijena i uvjeta koji su navedeni u aktu pod nazivom "Referentan ponuda za interkonekciju i pristup mobilnog virtualnog mrežnog operatora mobilnoj mreži BH Telecoma d.d. Sarajevo" objavljenom u rujnu 2013. godine, nepotrebna obzirom da su navedene cijene u sklopu RIPMVNO bazirane na veleprodajnim i maloprodajnim cijenama koje su u tom razdoblju vrijedile na telekomunikacijskom tržištu u BiH i iste nisu aktualne i primjerene za usporedbu, niti bilo kakvu analizu sa uvjetima i cijenama koje vrijede u 2017. godini.
- Kompleksnost navedene materije je u isključivoj nadležnosti Vijeća ministara BiH i RAK-a, te traži od Konkurencijskog vijeća da okonča predmetni postupak sukladno članku 25. stavak (1) točka e) Zakona.

Dana 15. studenog 2017. godine Konkurencijsko vijeće je dostavljeni Odgovor na Zahtjev o pokretanju postupka, te Zaključak o pokretanju postupka BH Telecoma dostavio na uvid i očitovanje Podnositelju zahtjeva, podneskom broj: UP-02-26-2-019-15/17.

Također, dana 15. studenog 2017. godine Konkurencijsko vijeće je zatražilo dodatne informacije i pojašnjenja od strane BH Telecoma podneskom broj: UP-02-26-2-019-16/17.

Dana 23. studenog 2017. godine zaprimljen je podnesak Podnositelja zahtjeva u kojem daje očitovanje o odgovoru BH

Telecoma, pod brojem: UP-02-26-2-019-18/17, u kojem se u bitnom navodi slijedeće:

- Osim općeg navoda BH Telecom ni u čemu ne osporava navode iz zahtjeva, zahtjev je podnesen za vremensko razdoblje početak 2013.- kraj 2017. godine, pri čemu treba imati u vidu trajanje povrede i činjenicu kako isto još uvijek nije okončano.
- Buduće posebno reguliranje ove oblasti bi svakako bilo poželjno, ali nije od značaja za već pretrpljene negativne učinke povrede konkurencije i štetu koju je Podnositelj zahtjeva već pretrpio uslijed postupanja BH Telecoma. Navodi BH Telecoma da njegova ponuda iz rujna 2013. godine više nije na snazi nejasni su i neutemeljeni, obzirom da je ista dostupna na službenoj web stranici RAK-a, i BH Telecoma, a zainteresirani subjekti mogu se pouzdati jedino u javne i dostupne informacije o ponudama, te ne mogu biti upoznati sa ponudama koje nisu dostupne.
- U svakom slučaju i da ponuda nije važeća, očigledno je da su povrede konkurencije postojale u vrijeme kada je ista bila na snazi. U tom smislu, predlaže da Konkurencijsko vijeće zatraži od BH Telecoma izjašnjenje na okolnosti u kojem razdoblju je predmetna ponuda bila na snazi i na koji način je prestala važiti. Kako je člankom 55. Zakona za ovu vrstu kršenja propisa predviđen rok zastare od 5 godina, eventualna odluka BH Telecoma da izbjegne elaboraciju svoje ponude iz rujna 2013. godine nikao mu ne može pomoći da izbjegne sankcije, jer sve i kada bi bili točni navodi iz Odgovora da ponuda više ne važi, postojalo bi kršenje konkurencije za razdoblje važenja, a rokovi zastare nisu nastupili. Dakle, činjenica da je BH Telecom naknadno izmijenio ponudu ne oslobađa ga odgovornosti za prethodno protuzakonito postupanje, te je analiza cijena na temelju citirane ponude niti potrebna niti neprimjerena. Ukoliko su postojeće cijene usklađene sa Zakonom o konkurenciji to Konkurencijsko vijeće može uzeti u obzir prilikom odmjerenja kazne.
- Podnositelj zahtjeva dodatno navodi i kako se može vidjeti iz točke 5.1. Zahtjeva, da je upoznat sa sektorskim propisima iz predmetne oblasti kao i strateškim planovima za njihove izmjene. Međutim, zahtjev je podnesen za ponašanje sudionika na tržištu protivno propisima o zaštiti konkurencije, a ne *ex-ante* regulativu iz sektora telekomunikacija. U tom smislu, navodi BH Telecoma u svezi s definicijom mjerodavnog tržišta u nomenklaturi sektorskih regulatora iz oblasti telekomunikacija ne smatra mjerodavnim u postupku pred Konkurencijskim vijećem, jer se pred istim mjerodavno tržište definira sukladno Zakonu o konkurenciji i odgovarajućim podzakonskim aktima, a prema okolnostima svakog konkretnog slučaja, te je u tom smislu definicija tržišta iz drugih propisa za potrebe ovog postupka nebitna.
- Činjenica da RAK treba voditi određene aktivnosti radi prilagođavanja postojećih propisa iz ove oblasti smjernicama iz Politike sektora elektronskih komunikacija ne znači da BH Telecom može imati opravdanje za zlouporabu vladajućeg položaja na mjerodavnom tržištu, uslijed nedostatka *ex-ante* regulative. Kako je naprijed navedeno predmetna Politika važi tek od 2017. godine, a kršenje konkurencije od strane BH Telecoma je započelo još 2013. godine.

- Kao što je i samom BH Telecomu poznato, i kao što je prikazano u zahtjevu, alternativni operatori su već dugo nazočni na bh. tržištu – samo posluju pod nepravilnim i diskriminatornim uvjetima postavljenim od strane *incumbent* operatora. U tom smislu, jasno je da nisu zakonski nedostaci iz oblasti telekomunikacija problem za poslovanje MVNO operatora, već ponašanje vladajućih operatora, čija je infrastruktura nužna za pružanje usluga, kako je detaljno opisano u Zahtjevu. Dakle, jasno je da *ex-ante* mjere nemaju veze sa *ex-post* kontrolom tržišta koju provodi Konkurencijsko vijeće.
- Paradoksalno je da BH Telecom pravdajući se planiranim izmjenama sektorskih propisa u oblasti telekomunikacija, zahtijeva od Konkurencijskog vijeća da mu omogući kontinuirano vršenje povrede do prosinca 2019. godine. Iako Podnositelj ne smatra mjerodavnim, opreza radi, Podnositelj navodi kako BH Telecom pogrešno predstavlja rokove iz Politike sektora telekomunikacija, naime isti se odnose samo na određenu novu tehnologiju i obvezu njenog dodatnog uključivanja u ponudu, a sve druge obveze prema MVNO već postoje i po postojećim sektorskim propisima, a što se može vidjeti iz Pravila 73/2014 o obavljanju djelatnosti pružatelja javnih mobilnih telefonskih usluga ("Slubeni glasnik BiH" 68/14), koje je još uvijek na snazi i sadrži detaljan pravni okvir za rad MVNO operatora i drugih operatora javnih mobilnih usluga, te obveze "MNO" operatora, kao imatelja dozvola za pružanje GSM usluga ili dozvolu za pružanje mobilnih usluga na univerzalnim mobilnim telekomunikacijski sustavima, a što uključuje i gospodarski subjekt BH Telecom. Da je tako potvrđuje i činjenica da operatori Blicnet d.o.o. Banjaluka, Elta-kabel d.o.o. Doboje, Logosoft d.o.o. Sarajevo i Telrad Net d.o.o. Bijeljina, već jesu registrirani kod RAK-a kao pružatelji mobilnih telefonskih usluga. Stoga traži od Konkurencijskog vijeća da zatraži informacije od BH Telecoma o: ugovorima koje ima zaključene u svezi sa pružanjem mobilnih telefonskih usluga, jesu li ugovori zaključeni pod uvjetima iz javno dostupnih ponuda iz rujna 2013., pojašnjenje kako sektorska politika koja, prema navodima BH Telecoma, sprječava ovaj poslovni subjekt da daje ponudu Podnositelju zahtjeva, ne sprječava isti da daje ponudu i zaključi ugovor sa navedenim operatorima, te zašto istovjetna ponuda koja je dana navedenim operatorima nije transparentno ponuđena svim zainteresiranim subjektima, uključujući i Podnositelja.
- Podnositelj dalje navodi i kako ostaje pri dosadašnjim podnescima, i zahtjevima.

Dana 23. studenog 2017. godine zaprimljene su dodatne informacije i podatci od strane BH Telecoma kao dopuna odgovora na Zahtjev, te odgovori na pitanja od strane Konkurencijskog vijeća (akt broj: UP-02-26-2-019-16/17), pod brojem: UP-02-26-2-019-19/17, u kojem se u bitnom navodi slijedeće:

- BH Telecom prije svega predlaže Konkurencijskom vijeću da predmetni postupak obustavi, jer je očigledno da je predmetni postupak preuranjen i potpuno neutemeljen, te da Podnositelj zahtjeva u zahtjevu nastoji skrenuti pažnju od odlučnih činjenica isticanjem irelevantnih tvrdnji, te primjera koji nisu primjenjivi u konkretnom slučaju.

- Dalje navodi kako nije jasno podnositeljevo definiranje mjerodavnog tržišta, obzirom da u točki 3.1.1. navodi kao "tržište interkonekcije i pristupa BH Telecomovoj mobilnoj i fiksnoj mreži", a u točki 3.2.2. navodi kao "tržište interkonekcije i pristupa BH Telecomovoj mobilnoj mreži".
 - Podatak koji je iznio Podnositelj u Zahtjevu da BH Telecom, zajedno sa ostala dva telekom operatora povijesno posjeduje fiksnu mrežu na teritoriju BiH koja je zaštićena monopolom, je irelevantna za predmetni postupak, a iz istog podnositelj izvodi zaključak da je BH Telecom "praktično ostao monopolist i na tržištu mobilne mreže", imajući u vidu da mobilna mreža izgrađena nakon raspada SFRJ.
 - Tržište u proizvodnom smislu je preširoko i neprecizno. Naime, interkonekcija i pristup fiksnoj mreži su potpuno odvojeno tretirani od strane regulatora, te stoga pojam fiksne mreže ne treba ulaziti u definiciju tržišta u svezi sa pristupom MVNO mreži BH Telecoma. S druge strane, točan naziv tržišta koje tretira pristup MVNO mreži mobilnih operatora sukladno sa regulativom EU naziva se *"tržište pristupa i započinjanja poziva iz mobilnih javnih komunikacijskih mreža"*. Ovo tržište nije do sada analizirano od strane RAK-a, niti se ono nalazi na listi tržišta koja zahtijevaju *ex-ante* regulaciju, shodno Pravilu 54/2011. Analiza Tržišta 7. koje je RAK izvršila u dva navrata, a na kojem Telemach u pretežitom dijelu zasniva svoj zahtjev, samo u manjem dijelu reflektira na pristup MVNO, ali tržište 7 u osnovi nije mjerodavno za ovaj postupak.
 - Dalje se navodi kako je tržište MVNO na području Bosne i Hercegovine je kontrolirano i regulirano od strane RAK-a i bez mogućnosti samostalnog djelovanja MNO operatora. Stoga, BH Telecom u potpunosti osporava navode iz zahtjeva kojima Podnositelj pokušava izbjeći primjenu sektorskih propisa, što je nezakonito, jer se radi o normama kogentne prirode, zbog čega su navodi Telemacha da su pravila konkurencijskog prava neovisna i da trebaju primjenjivati odvojeno od sektorskih propisa, odnosno, kako navodi da "ako nešto nije okarakterizirano kako povreda sektorskih propisa od strane sektorskog regulatora, ne znači da ne postoji zlouporaba vladajućeg položaja u smislu članka 10. Zakona" neprimjenjiva. Pozivanje na praksu Europskog suda pravde u predmetu Deutsche Telekom, koji citira u zahtjevu Telemach, a koji glasi: "Činjenica da se telekomunikacijski operator pridržavao sektorskih propisa iz oblasti telekomunikacija ne znači da ne postoji odgovornost operatora po osnovu moguće povrede propisa iz oblasti konkurencije, dokle god je operator imao mogućnost autonomnog djelovanja u pogledu navodnog prekršaja." Po ovom pitanju BH Telecom nije imao mogućnost autonomnog djelovanja u pogledu uvođenja MVNO operatora na tržište, kao niti u pogledu utvrđivanja cijena i usluga pristupa, zbog čega argumentacija Telemacha o autonomnosti sektorskih propisa potpuno otpada. Uvođenje MVNO operatora je dugotrajan proces u potpunosti pod kontrolom i nadzorom regulatora, a sve na temelju tada važeće Politike sektora telekomunikacija Bosne i Hercegovine za razdoblje 2008.- 2012. godine.
 - BH Telecom je dostavio i odgovore na pitanja upućena od strane Konkurencijskog vijeća, te u kratkom naveo slijedeće: RIP dokument je nakon obavljene procedure i suglasnosti RAK-a objavljen dana 21. ožujka 2011. godine, a nakon usvajanja nove regulative Pravila 54/2011, 2013. godine djelomično izmijenio navedeni RIP dokument, a sve na temelju obveze procedure usuglašavanja navedenog akta i odobravanja od strane RAK-a, trenutno važeći je RIP MVNO dokument iz 2013. godine. BH Telecom nema niti jedan zaključen ugovor o pristupu i interkonekciji MVNO mobilnoj mreži BH Telecoma na temelju RIP MVNO, a obzirom da RAK nije izdala niti jednu dozvolu za obavljanje djelatnosti MVNO operatora u BiH.
 - BH Telecom dalje navodi i kako je uvjet za pristup mobilnoj mreži od strane MVNO propisan je Pravilom 73/2014 o obavljanju djelatnosti pružatelja javnih mobilnih telefonskih usluga i Politikom sektora elektronskih komunikacija, a ne internim aktima BH Telecoma. Sve buduće izmjene RIP dokumenta mogu se isključivo inicirati na temelju odgovarajuće analize RAK-a i regulatornih mjera koje ona nametne svim mobilnim operatorima istovremeno i pod jednakim uvjetima, kao što je i do sada bio slučaj, a što je BH Telecom iscrpno ilustrirao dostavljenom dokumentacijom. Od 2013. godine operatori nisu zaprimili nikakve nove naloge regulatora, koji se odnose na izmjene važećih Referentnih ponuda za interkonekciju i pristup mobilnog virtualnog operatora mobilnoj mreži, niti je BH Telecom u bilo kakvom prekršaju ili zakašnjenju u izvršenju obveza prema regulatoru, sukladno sa obostrano potpisanim Sporazumom o suradnji na području konkurencije na tržištu telekomunikacijskih usluga između Konkurencijskog vijeća i RAK-a. Za napomenuti je i kako je RAK Rješenjem iz 2016. naložio BH Telecomu usklađivanje samo RIP mob, a ne RIP MVNO, iz čega se zaključuje da RAK nije ocijenio potrebnim da se RIP MVNO u ovom trenutku mijenja.
 - Na temelju svega navedenog BH Telecom nije djelovao protivno Zakonu o konkurenciji, te predlaže Konkurencijskom vijeću da donese Rješenje o nepostojanju zlouporabe vladajućeg položaja.
- Dana 5. prosinca 2017. godine, podnescima broj: UP-02-26-2-019-21/17 i UP-02-26-2-019-22/17, dostavljeni su strankama u postupku odgovori protivne strane na uvid te eventualno očitovanje.
- Dana 12. prosinca 2017. godine Podnositelj zahtjeva je zatražio uvid u spis podneskom broj: UP-02-26-2-019-23/17, na što je Konkurencijsko vijeće zatražio dodatno Pojašnjenje zahtjeva dana 12. prosinca 2017. godine, podneskom broj: UP-02-26-2-019-24/17, te odobrilo uvid u spis dana 13. prosinca 2017. godine, aktom broj: UP-02-26-2-019-26/17. Pojašnjenje Podnositelja zahtjeva je zaprimljeno u Konkurencijsko vijeće dana 18. prosinca 2017. godine, aktom broj: UP-02-26-2-019-27/17, a uvid u spis evidentiran podneskom od 21. prosinca 2017. godine, aktom broj: UP-02-26-2-019-30/17.
- Dana 21. prosinca 2017. godine, podneskom broj: UP-02-26-2-019-31/17 zatražena je dostava zaključenih ugovora sa Blicnet Banjaluka i Telrad net Bijeljina, kao financijska izvješća, od strane BH Telecoma, a na koji se BH Telecom očitovao sa zahtjevom za produljenje roka za dostavu istih dana 4. siječnja 2018. godine, aktom broj: UP-02-26-2-019-36/17, što je odobreno dana 4. siječnja 2018. godine, aktom broj: UP-02-26-2-

019-37/17, nakon čega su traženi podaci dostavljeni u Konkurencijsko vijeće dana 5. siječnja 2018. godine, aktom broj: UP-02-26-2-019-38/17.

4. Mjerodavno tržište

Mjerodavno tržište, u smislu članka 3. Zakona, te čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta ("Službeni glasnik BiH", br. 18/06 i 33/10) čini tržište određenih proizvoda/usluga koji su predmet obavljanja djelatnosti na određenom zemljopisnom tržištu.

Prema odredbi članka 4. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, mjerodavno tržište proizvoda obuhvaća sve proizvode i/ili usluge koje potrošači smatraju međusobno zamjenjivim s obzirom na njihove bitne značajke, kvalitetu, namjenu, cijenu ili način uporabe.

Prema odredbi članka 5. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, mjerodavno zemljopisno tržište obuhvaća cjelokupnu ili značajan dio teritorija Bosne i Hercegovine na kojoj gospodarski subjekti djeluju u prodaji i/ili kupovini mjerodavne usluge pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uvjetima i koji to tržište bitno razlikuju od uvjeta konkurencije na susjednim zemljopisnim tržištima.

Mjerodavno tržište usluga predmetnoga postupka je tržište uspostavljanja i realizacije interkonekcije i pristupa MVNO mobilnoj mreži privrednog subjekta BH Telecom.

Mjerodavno zemljopisno tržište predmetnoga postupka je teritorij Bosne i Hercegovine.

Slijedom navedenoga, mjerodavno tržište predmetnog postupka je tržište uspostavljanja i realizacije interkonekcije i pristupa MVNO mobilnoj mreži privrednog subjekta BH Telecom u Bosni i Hercegovini.

5. Prikupljanje podataka od trećih osoba

Kako bi razjasnilo određene činjenice i dokaze iznesene u postupku, a imajući u vidu i činjenicu kako je Regulatorna agencija za komunikacije BiH, nadležna za ex-ante regulaciju na tržištu interkonekcije i pristupa mobilnih virtualnih mrežnih operatera (eng. *mobile virtual network operators – MVNO*) BH Telecomovoj mobilnoj i fiksnoj mreži, Konkurencijsko vijeće uputilo joj je Zahtjev za informacijama broj: UP-02-26-2-019-17/17 dana 20. studenog 2017. godine.

RAK je dostavila tražene podatke dana 1. prosinca 2017. godine, podneskom zaprimljenim pod brojem: UP-02-26-2-019-20/17.

Radi dodatnog utvrđivanja činjenica u postupku Konkurencijsko vijeće je dana 12. prosinca 2017. godine zatražilo od RAK-a pojašnjenje dostavljenih navoda aktom broj: UP-02-26-2-019-25/17, a koji je odgovorio dana 18. prosinca 2017. godine, podneskom broj: UP-02-26-2-019-28/17.

Dana 12. siječnja 2018. godine, zatraženo je očitovanje RAK-a pod brojem: UP-02-26-2-019-44/17, na koje je zaprimljen odgovor u Konkurencijsko vijeće dana 22. siječnja 2018. godine, pod brojem: UP-02-26-2-019-49/17.

6. Usmena rasprava i daljnji tijek postupka

U daljem tijeku postupka, budući da se radi o postupku sa strankama sa suprotnim interesima, Konkurencijsko vijeće je zakazalo usmenu raspravu, sukladno članku 39. Zakona, za dan 9. siječnja 2018. godine (poziv dostavljeni Podnositelju zahtjeva aktom broj: UP-02-26-2-019-32/17 dana 21. prosinca 2017. godine i Telemachu aktom broj: UP-02-26-2-019-33/17 dana 21. prosinca 2017. godine).

Na usmenoj raspravi održanoj u prostorijama Konkurencijskog vijeća (Zapisnik broj: UP-02-26-2-019-40/17 od 9. siječnja 2018. godine), ispred Podnositelja zahtjeva sudjelovao je punomoćnik odvjetnik Nihad Sijerčić odvjetnik, Rastko Petaković i Milan Teofilović kao stručni pomagači, a

ispred BH Telecoma sudjelovali su punomoćnici Vahida Hodžić, Berina Avdić, Nihad Odošić i Ahmet Ivojević.

Na usmenoj raspravi Podnositelj zahtjeva, i Protivna strana u postupku su ostali pri dosadašnjim iskazima, kao i dali dodatna pojašnjenja, odgovorili na postavljena pitanja, te raspravili o predmetu postupka, a temeljem dokaza koji su dostavljeni u postupku. Na usmenoj raspravi stranke u postupku su se obvezale dostaviti dodatne odgovore na postavljena pitanja, što je evidentirano zapisnikom.

Dana 15. siječnja 2018. godine Telemach je dostavio odgovore na pitanja zaprimljeno u Konkurencijsko vijeće pod brojem: UP-02-26-2-019-45/17, BH Telecom je iste dostavio dana 16. siječnja 2018. godine, zaprimljeno pod brojem: UP-02-26-2-019-46/17, te su isti odgovori dostavljeni protivnim stranama na uvid i očitovanje dana 19. siječnja 2018. godine, aktima broj: UP-02-26-2-019-47/17 i UP-02-26-2-019-48/17.

Dana 30. siječnja 2018. godine zaprimljen je podnesak broj: UP-02-26-2-019-50/17 gospodarskog subjekta Telemach u kojem između ostalog traži provedbu vještačenja, po vještaku financijske struke, o čemu je Konkurencijsko vijeće zatražilo očitovanje od strane BH Telecoma aktom broj: UP-02-26-2-019-51/17, a koji se očitovao dana 12. veljače 2018. godine, podneskom broj: UP-02-26-2-019-52/17, u kojem je navedeno kako se protivi provedbi predloženog vještačenja.

Dana 20. veljače 2018. godine u Konkurencijsko vijeće je zaprimljen podnesak broj: UP-02-26-2-019-53/17 od strane BH Telecoma.

Konkurencijsko vijeće je dana 28. veljače 2018. godine donio Zaključak broj: UP-02-26-2-019-54 /17 kojim je odbio zahtjev Podnositelja zahtjeva za vještačenjem.

7. Utvrđeno činjenično stanje i ocjena dokaza

Nakon sagledavanja mjerodavnih činjenica i dokaza utvrđenih tijekom postupka, činjenica iznijetih na usmenoj raspravi, podataka i dokumentacije mjerodavnih institucija, savjesnom i detaljnom ocjenom svakog dokaza posebno i svih dokaza zajedno, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo slijedeće:

Člankom 9. stavak (1) i (2) Zakona propisano je kako gospodarski subjekt ima vladajući položaj na mjerodavnom tržištu roba ili usluga, ako se zbog svoje tržišne snage može ponašati u značajnoj mjeri neovisno od stvarnih ili mogućih konkurenata, kupaca, potrošača ili dobavljača, također uzimajući u obzir udjel tog gospodarskog subjekta na mjerodavnom tržištu, udjele na tom tržištu koje imaju njegovi konkurenti, kao i pravne zapreke za ulazak drugih gospodarskih subjekata na tržište. Pretpostavlja se da gospodarski subjekt ima vladajući položaj na tržištu roba ili usluga ako na mjerodavnom tržištu ima udjel veći od 40%.

Člankom 10. stavak (1) propisano je da je zabranjena svaka zlouporaba vladajućeg položaja jednog ili više gospodarskih subjekata na mjerodavnom tržištu, a člankom 10. stavak (2) točka propisano je da se zlouporaba vladajućeg položaja posebno odnosi na: a) izravno ili neizravno nametanje nelojalnih kupovnih i prodajnih cijena ili drugih trgovinskih uvjeta kojima se ograničava konkurencija,

b) ograničavanje proizvodnje, tržišta ili tehničkog razvoja na štetu potrošača, c) primjenu različitih uvjeta za istu ili sličnu vrstu poslova s ostalim stranama, čime ih dovode u neravno-pravan i nepovoljan konkurentski položaj, d) zaključivanje sporazuma kojima se uvjetuje da druga strana prihvati dodatne obveze koje po svojoj prirodi ili prema trgovinskom običaju nemaju veze s predmetom takvog sporazuma.

Zlouporaba vladajućeg položaja, pored kriterija propisanih u članku 10. Zakona, smatraju se i slučajevi propisani Odlukom Konkurencijskog vijeća o definiranju kategorija vladajućeg položaja propisani u članku 9. predmetne Odluke.

U konkretnom slučaju, gospodarski subjekt Telemach, navodi kako postoji zlouporaba vladajućeg položaja iz članka 10. stavak (2) Zakona, a koja se očituje u nudi uvođenju uvjeta za poslovanje i obavljanje djelatnosti mobilnog virtualnog mrežnog operatora (MVNO) koji zaključenje MVNO aranžmana sa gospodarskim subjektom BH Telecom, čini ekonomski neisplativim.

Na temelju dostavljenih dokaza i utvrđenog činjeničnog stanja, kao argumentacije iznesene tijekom postupka, savjesnom i detaljnom ocjenom svakog dokaza posebno i svih dokaza zajedno, Konkurencijsko vijeće je razmatralo navedeni predmet i donijelo odluku da se Podnositelj u svom zahtjevu odbije, jer radnje koje se stavljaju na teret gospodarskom subjektu BH Telecom ne predstavljaju zlouporabu vladajućeg položaja iz članka 10. Zakona.

Kao prvo, u ovom postupku Konkurencijsko vijeće je izvršilo uvid u:

- Zakon o komunikacijama;
- Odluku Vijeća ministara Bosne i Hercegovine o usvajanju Politike sektora elektronskih komunikacija Bosne i Hercegovine za razdoblje 2017.-2021. i Akcijskog plana za realizaciju politike;
- Pravilo RAK-a 54/2011 O analizi tržišta elektronskih komunikacija;
- Pravilo RAK-a 73/2014 O obavljanju djelatnosti pružatelja javnih mobilnih telefonskih usluga;
- Referentnu ponudu za interkonekciju i pristup mobilnog virtualnog mrežnog operatora mobilnoj mreži BH Telecoma d.d. Sarajevo (RIP MVNO), od 17. 9. 2013. godine,
- kao i sve ostale dokaze izložene tijekom postupka.

Prije svega, za potrebe ocjene predmetnog slučaja, Konkurencijsko vijeće je uzimalo u obzir i činjenicu kako je predmetno tržište regulirano i Zakonom o komunikacijama. Zakon o komunikacijama je *lex specialis* koji regulira ovu specifičnu materiju na specifičan način, te da sukladno Zakonu o konkurenciji Konkurencijsko vijeće može djelovati u pojedinačnim slučajevima, nakon što su se dogodili kao djelovanje *ex-post* na mjerodavnom tržištu.

Činjenica je da je Zakon o komunikacijama postavio pravni okvir za regulaciju tržišta elektroničkih komunikacija, te da je istim Zakonom utemeljeno neovisno regulatorno tijelo Regulatorna agencija za komunikacije Bosne i Hercegovine. Sukladno članku 3. Zakona o komunikacijama kao mjerodavna tijela za provedbu odredbi u oblasti elektroničkih komunikacija određena su Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, i Regulatorna agencija za komunikacije Bosne i Hercegovine.

Sukladno prednjem, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine daje okvir u obliku usvajanja Politike ovog sektora, a RAK regulira mreže, usluge, utvrđuje cijene, izdaje dozvole, međupovezivanje i određuje uvjete za osiguranje zajedničkih i međunarodnih komunikacijskih sredstava i ostalo.

Vijeće ministara kreira Politiku, a RAK sa svojim ovlastima vrši liberalizaciju i otvaranje tržišta elektroničkih komunikacija u Bosni i Hercegovini, te omogućuje konkurenciju sa dosadašnjim državnim monopolima.

Dalje, RAK svojim aktima, Pravilom 54/2011, navodi kako Agencija: "utvrđuje mjerodavna tržišta koja su podložna prethodnoj (*ex ante*) regulaciji, provodi analizu tržišta, koje se sastoji od: određivanja mjerodavnog tržišta, ocjene efektivnosti konkurencije na tom tržištu i... utvrđuje postojanje operatora sa značajnom tržišnom snagom, te određuje regulatorne obveze operatorima sa značajnom tržišnom snagom ako ne postoji efektivna konkurencija na analiziranom mjerodavnom tržištu..."

U Aneksu Pravila 54/2011, navedeno je tržište 7. kao "tržište poziva koji završavaju u individualnim mobilnim mrežama (terminiranje poziva) – veleprodajni nivo".

Ciljno tržište ovog postupka sukladno važećem Pravilu 54/2011 je 7. koje je definirano na način da je to tržište koje je jednim dijelom obuhvaća predmet ovog konkretnog postupka, odnosno djelovanje MVNO operatora na tržištu i pristup tom tržištu.

Za ovaj postupak, bitno je navesti i kako je Pravilom RAK-a 73/2014, O obavljanju djelatnosti pružatelja javnih mobilnih telefonskih usluga, propisana procedura potpisivanja ugovora o pružanju usluga mobilne telefonije mobilnoj mreži jednog od MVNO operatora u Bosni i Hercegovini, pa slijedom toga i sa BH Telecomom kao *incumbent* operatorom u Bosni i Hercegovini. Navedeno Pravilo 73/2014 definira dvije vrste pružatelja usluga: operatora virtualne mobilne mreže (MVNO) i pružatelja mobilnih usluga (engl. Service provider, u daljnjem tekstu: SP).

Iz akata RAK-a, koji su gore pobrojani jasno je kako je sektorski regulator upoznat sa problematikom MVNO operatora, te da se bavio istima kroz svoju regulativu.

U konkretnom postupku pred Konkurencijskim vijećem, Telemach u svom zahtjevu smatra da je BH Telecom zloupotrijebio vladajući položaj na način da je ponudio ekonomski neisplative uvjete za poslovanje i obavljanje djelatnosti mobilnog virtualnog mrežnog operatora (MVNO).

Predmetni uvjeti i cijene, koje isti osporava, te navodi kako isti predstavljaju zloupotrijeb vladajućeg položaja sukladno članku 10. Zakona o konkurenciji, a koji reguliraju pristup MVNO operatora na BH Telecomovu mobilnu mrežu sadržani su u "Referentnoj ponudi za interkonekciju i pristup mobilnog virtualnog mrežnog operatora mobilnoj mreži BH Telecoma d.d. Sarajevo" (u daljem tekstu: RIP MVNO), na koju je RAK dao suglasnost aktom broj: 05-29-1597-9/13 od 29.08.2013. godine, a ista je usvojena od strane Uprave društva, dana 17. rujna 2013. godine.

Vremensko razdoblje povrede na koju se poziva Telemach je od dana donošenja RIP MVNO dokumenta do 2017. godine.

Analizom postupka donošenja i usvajanja RIP MVNO dokumenta, Konkurencijsko vijeće je uzimalo stav i pojašnjenje RAK-a, u kojem je navedeno kako je cilj svakog RIP dokumenata omogućavanje transparentnog i nediskriminativnog pristupa pojedinim mrežama ili uslugama, pa tako i RIP MVNO dokument. Procedura donošenja RIP dokumenata, pa tako i RIP MVNO dokumenta je rezultat različitih okolnosti na tržištu, bilo potreba operatora da izvrši usklađivanje referentne ponude sa aktualnim zakonima, ili pak nekim drugim aktima. Izmjene i dopune RIP dokumenata može inicirati RAK, a mogu i drugi operatori na tržištu, na temelju praćenja tržišta, ili uočavanja efekata koje treba izmijeniti, odnosno mnoštvo mogućnosti, te da u praksi ne postoji periodičnost u ovome procesu.

Međutim, u svakom slučaju za usvajanje bilo koje vrste referentne ponude, potrebna je suglasnost RAK-a da bi ista bila pravno valjana.

Takva procedura ispoštovana je i od strane BH Telecoma prilikom usvajanja RIP MVNO dokumenta, koji je objavljen na službenim web stranicama BH Telecoma, a i RAK-a, te isti sadržava cijene i uvjete pristupa MVNO operatora na mobilnu mrežu BH Telecoma.

S tim u vezi, da bi RIP MVNO dokument bio primjenjiv na određeni gospodarski subjekt, sukladno članku 2. stavak (2) RIP MVNO, potrebno je ispunjenje uvjeta da isti posjeduje validnu dozvolu RAK-a za obavljanje djelatnosti MVNO operatora, te člankom 12. stavak (3) točka a) koji propisuje dostavljanje ovjerene kopije važeće dozvole izdane od strane RAK-a, BH Telecomu za potrebe zaključenja ugovora.

Dakle, pravo na podnošenje zahtjeva za korištenjem usluge iz ove ponude (RIP MVNO) imaju ovlašteni operatori kojima je RAK dodijelio odgovarajuću dozvolu za pružanje mobilnih usluga (kao MVNO operator) na području Bosne i Hercegovine, te je istu potrebno i priložiti uz zahtjev za počinjanje pregovora za zaključenje ugovora o pružanju usluga MVNO operatora sa BH Telecomom.

S obzirom na gore navedene uvjete, tijekom postupka je utvrđeno kako Telemach nikada nije podnosio zahtjev RAK-u za izdavanje predmetne dozvole.

Vezano za činjenicu posjedovanja dozvole za obavljanje djelatnosti MVNO operatora, prema službenoj informaciji iz RAK-a, niti jedan operator na području Bosne i Hercegovine ne posjeduje dozvolu za obavljanje djelatnosti MVNO, pa tako ni Telemach.

Izuzev činjenice, da Telemach ne posjeduje dozvolu RAK-a, Konkurencijsko vijeće je uzelo u obzir i činjenicu kako je tijekom 2017. godine, stupila je na snagu i nova "Politika sektora elektronskih komunikacija Bosne i Hercegovine za razdoblje 2017.-2021." usvojena od strane Vijeća ministara BiH koja ima utjecaj i na akte RAK-a, a koji u pravilu trebaju slijediti zacrtane ciljeve iz politike, kao i akcijskog plana za provedbu iste, te pronaći način ostvarivanja iste.

U predmetnoj politici u točki 2.2. Akcijskog plana za realizaciju Politike, eksplicitno je navedeno: "Dvije godine nakon komercijalizacije LTE mreža, Agencija će u suradnji sa Ministarstvom i resornim entitetskim ministarstvima dostaviti Vijeću ministara prijedlog odluke kojom će omogućiti ulazak MVNO na tržište mobilnih komunikacija Bosne i Hercegovine." Obzirom da u ovom trenutku u Bosni i Hercegovini, LTE mreže (mreže četvrte generacije mobilne telefonije) nisu prisutne, to nije ispunjen uvjet za pojavu MVNO operatora na tržištu Bosne i Hercegovine.

U pojašnjenju valjanosti i primjene RIP MVNO dokumenta, RAK eksplicitno navodi i "kako primjena RIP MVNO dokumenta u ovome trenutku nije moguća", a iz razloga prilagođavanja važećoj regulativi.

RAK navodi kako su cijene koje su izražene u RIP MVNO dokumentu "ne podliježu mogućnosti pregovaranja, odnosno ne radi se o gornjim graničnim cijenama", što znači da su izražene cijene fiksne kao takve.

U odnosu na činjenicu kako je Zakon o komunikacijama *lex specialis* u oblasti elektronskih komunikacija, Konkurencijsko vijeće ipak ne osporava mogućnost *ex post* djelovanja na tržištima elektroničkih komunikacija sukladno Zakonu o konkurenciji, ali u pojedinačnim slučajevima, cijeneći svaki za sebe, te ukoliko postoji mogućnost djelovanja sukladno usvojenoj regulativi.

Tako, obzirom da sukladno članku 43. stavak (7) Zakona, Konkurencijsko vijeće u svrhu ocjene danog slučaja, može koristiti sudskom praksom Europskog suda pravde i odlukama Europske komisije, razmatralo predmet *Deutsche Telekom* (Case C-280/08, Presuda ESP od 14. listopada 2010. godine), u kojem je Europski sud pravde utvrdio kako činjenica da se telekomunikacijski operator pridržavao sektorskih propisa iz oblasti telekomunikacija, ne znači da ne postoji odgovornost operatora po osnovu moguće povrede propisa iz oblasti konkurencije, dokle god je operator imao mogućnost autonomnog djelovanja u pogledu navodnog prekršaja.

Analizom predmetnog slučaja i ocjene Europskog suda pravde iz Presude, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da u ovom postupku, BH Telecom nije imao mogućnost autonomnog djelovanja u pogledu zaključivanja ugovora o pristupu MVNO operatora na BH Telecomovu mobilnu mrežu. Činjenice utvrđene u postupku jasno dokazuju da je za obavljanje djelatnosti MVNO operatora potrebna dozvola RAK-a, te da su cijene iz RIP MVNO

fiksne, a ne podložne pregovaranju ili pak snižavanju, te da je iste odobrio RAK, sukladno svojim procedurama.

Stoga, argumentacija Telemacha o autonomnosti sektorskih propisa potpuno otpada. Uvođenje MVNO operatora je dugotrajan proces u potpunosti pod kontrolom i nadzorom regulatora, a ne pitanje narušavanja tržišne konkurencije i utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja od strane Konkurencijskog vijeća.

Također, tijekom postupka Konkurencijsko vijeće je, na prijedlog Podnositelja zahtjeva, zatražio od BH Telecoma i dostavu ugovora zaključenih sa gospodarskim subjektima Telrad Net d.o.o. Bijeljina, i Blicnet d.o.o. Banja Luka, a temeljem prigovora Podnositelja da isti imaju zaključene ugovore na netransparentan i diskriminirajući način, obzirom da isti ugovor nije ponuđen Telemachu. Uvidom u dostavljene ugovore od strane BH Telecoma, a zaključene sa gospodarskim subjektima Telrad Net d.o.o. i Blicnet d.o.o., utvrđeno je da isti sukladno Pravilu RAK-a 73/2014, imaju status pružatelja usluga (SP), čiji se pravni status i način ostvarivanja prava pristupa mobilnoj mreži razlikuje od prava na pristup MVNO operatora, te da se na iste ne primjenjuju cijene i uvjeti iz RIP MVNO dokumenta, kao i da isti zaključuju ugovore na temelju pregovora i na komercijalnoj osnovi, što je omogućeno Pravilom 73/2014, pa je utvrđeno kako navodi Telemacha po pitanju zaključivanja ugovora, te navodi istoga kako je SP samo vrsta MVNO operatora nisu točni.

Konkurencijsko vijeće je također, slijedom zaprimljene obavijesti od strane gospodarskog subjekta BH Telecom od 20.02.2018. godine, utvrdilo i da je Regulatorna agencija za komunikacije naložila povlačenje svih aktualnih RIPmvo dokumenata koji se nalaze na web stranicama incumbent operatora, između ostalog i gospodarskog subjekta BH Telecom, najkasnije do 28.02.2017. godine obzirom da usvojena Politika sektora elektronskih komunikacija precizno definira dinamiku pojave MVNO operatora na tržištu Bosne i Hercegovine.

Temeljem prednjeg, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da BH Telecom nije zloupotrijebio vladajući položaj iz članka 10. stavak (1) Zakona kojim je propisano da je zabranjena svaka zlouporaba vladajućeg položaja jednog ili više gospodarskih subjekata na mjerodavnom tržištu, a člankom 10. stavak (2) propisano je da se zlouporaba vladajućeg položaja posebno odnosi na: a) izravno ili neizravno nametanje nelojalnih kupovnih i prodajnih cijena ili drugih trgovinskih uvjeta kojima se ograničava konkurencija, b) ograničavanje proizvodnje, tržišta ili tehničkog razvoja na štetu potrošača, c) primjenu različitih uvjeta za istu ili sličnu vrstu poslova s ostalim stranama, čime ih dovode u neravnotežan i nepovoljan konkurentski položaj, d) zaključivanje sporazuma kojima se uvjetuje da druga strana prihvati dodatne obveze koje po svojoj prirodi ili prema trgovinskom običaju nemaju veze s predmetom takvog sporazuma, kao ni članka 9. Odluke Konkurencijskog vijeća o definiranju kategorija vladajućeg položaja.

Na temelju svega navedenog Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točki 1. izreke ovoga Rješenja.

8. Troškovi postupka

Dana 30. siječnja 2018. godine Punomoćnik Podnositelja zahtjeva podneskom broj: UP-02-26-2-019-50/17 dostavio Zahtjev za naknadu troškova postupka u ukupnom iznosu od 2.527,20 KM sa uključenim iznosom PDV-a, te iznos od 2.000 KM za plaćenu pristojbu na zahtjev za pokretanje postupka.

Konkurencijsko vijeće je prilikom određivanja troškova postupka uzelo u obzir odredbe Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), i to članak 105. stavak (2) Zakona o upravnom postupku kada u postupku sudjeluju dvije ili više stranaka sa suprotnim

interesima, stranka koja je izazvala postupak, a na čiju je štetu postupak okončan, dužna je protivnoj stranci nadoknaditi opravdane troškove koji su joj stranci nastali sudjelovanjem u postupku.

Konkurencijsko vijeće je odbilo zahtjev punomoćnika podnositelja zahtjeva za nadoknadu troškova postupka, budući da je navedeni postupak gospodarski subjekt nije uspio u postupku, te stoga nema pravo na nadoknadu troškova postupka, u smislu Zakona o upravnom postupku.

Na temelju gore navedenog, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točki 2. izreke ovoga Rješenja.

9. Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovoga Rješenja nije dozvoljen priziv.

Nezadovoljna stranka može pokrenuti Upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana primitka, odnosno objavljivanja ovoga Rješenja.

Број УП-02-26-2-019-60/17

04. travnja 2018. godine
Сарајево

Предсједник
Ivo Jerkić, v. r.

Конкуренијски савјет Босне и Херцеговине, на основу члана 25. став (1) тачка е), члана 42. став (1), а у вези с чланом 4. став (1) тачка б) Закона о конкуренцији ("Службени гласник БиХ", бр. 48/05, 76/07 и 80/09), члана 105. Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16), у поступку покренутом по Захтјеву за покретање поступка поднесеном од стране привредног субјекта "Telemach" д.о.о. Сарајево, ул. Џемала Биједића бр. 216., 71000 Сарајево, Босна и Херцеговина, заступан по пуномоћнику адвокату Нихаду Сијерчићу, ул. фра. Анђела Звиздовића бр. 1., 71 000 Сарајево, Босна и Херцеговина против привредног субјекта "БХ Телеком" д.д. Сарајево, ул. Франца Лехара 7., 71000 Сарајево, Босна и Херцеговина, ради утврђивања злоупотребе доминантног положаја у смислу члана 10. став (2) Закона о конкуренцији, запримљеног под бројем: УП-02-26-2-019-1/17, дана 30. јуна 2017. године, на 24. (двадесетчетвртој) сједници одржаној 04.04.2018. године, је донио

РЈЕШЕЊЕ¹

- Одбија се Захтјев привредног субјекта "Telemach" д.о.о. Сарајево, поднесен против привредног субјекта "БХ Телеком" д.д. Сарајево, ради утврђивања злоупотребе доминантног положаја у смислу члана 10. став (2) Закона о конкуренцији, као неоснован.
- Одбија се захтјев привредног субјекта "Telemach" д.о.о. Сарајево, за накнадом трошкова поступка, као неоснован.
- Ово Рјешење је коначно и биће објављено у "Службеном гласнику БиХ", службеним гласницима ентитета и Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

Конкуренијски савјет Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Конкуренијски савјет) је дана 30.06.2017. године под бројем: УП-02-26-2-019-1/17 запримио Захтјев за покретање поступка (у даљем тексту: Захтјев) привредног субјекта "Telemach" д.о.о. Сарајево, ул. Џемала Биједића број 216, 71000 Сарајево (у даљем тексту: "Telemach" или Подносилац захтјева) против привредног субјекта "БХ Телеком" д.д. Сарајево, ул. Франца Лехара број 7., 71000

Сарајево (у даљем тексту: "БХ Телеком" или Противна страна), ради утврђивања злоупотребе доминантног положаја у смислу члана 10. став (2) Закона о конкуренцији ("Службени гласник БиХ", бр. 48/05, 76/07 и 80/09 - у даљем тексту: Закон).

Како поднесени Захтјев није био потпун, Конкуренијски савјет је актом број: УП-02-26-2-019-2/17 од 01.08.2017. године, затражио од Подносиоца захтјева допуну истог.

Допуна Захтјева од 07.08.2017. године је запримљена од стране Конкуренијског савјета дана 08.08.2017. године под бројем: УП-02-26-2-019-3/17.

Подносилац захтјева је у допуни Захтјева додатно прецизирао правни основ Захтјева те истакао да Захтјев подноси примарно ради кршења одредбе члана 10. став (2) тачка а), али у одређеној мјери и тачака б), ц) и д) истог става, од стране "БХ Телекома". Такође, у допуни Подносилац захтјева се позвао и на кршење одредби члана 9. став (1) тачке а), б), ц) г) и х) Одлуке о дефинисању категорија доминантног положаја ("Службени гласник БиХ", бр. 18/06), те тражи од Конкуренијског савјета да поступак води у односу на све наведена кршења.

Након комплетирања Захтјева, Конкуренијски савјет је Подносиоцу захтјева издао Потврду о пријему комплетног и уредног Захтјева, у смислу члана 28. став (3) Закона, дана 10.10.2017. године, актом број УП - 02-26-2-019-4/17.

1. Странке у поступку

Странке у поступку су привредни субјекти "Telemach" д.о.о. Сарајево, ул. Џемала Биједића бр. 216., 71000 Сарајево и "БХ Телеком" д.д. Сарајево, ул. Франца Лехара бр. 7., 71000 Сарајево.

1.1. Привредни субјекат TELEMACH

Привредни субјекат Telemach друштво за пружање услуга у области телекомуникација д.о.о. Сарајево, ул. Џемала Биједића бр. 216., Сарајево, регистрован је код Општинског суда у Сарајеву под матичним бројем: 65-01-0620-08. Његов оснивач је *Bosnia Broadband S.a.r.l.* из Луксембурга, *Rue de Rollingergrund*, L- 2440 Луксембург.

Привредни субјекат Telemach је привредно друштво које је активно у пружању телекомуникацијских услуга. Један је од телекомуникацијских оператора у Босни и Херцеговини који дистрибуира медијски садржај преко кабловске техничке платформе и пружа услуге приступа интернету и повезане услуге као и услуге фиксне телефоније претплатницима.

1.2. Привредни субјекат БХ Телеком

Привредни субјекат дионичко друштво БХ Телеком Сарајево, ул. Франца Лехара бр. 7., Сарајево, регистрован је код Општинског суда у Сарајеву под матичним бројем: 65-02-0012-10 (стари број: I-23391). Основни капитал привредног субјекта БХ Телеком је подијељен на 53.457.358 акција, које су у 90% власништву Федерације Босне и Херцеговине, а 10% у власништву Приватизацијских инвестицијских фондова и малих акционара.

Основна регистрована дјелатност привредног субјекта БХ Телеком је обављање телекомуникацијских дјелатности.

2. Правни оквир предметног поступка

Конкуренијски савјет је у току поступка примјенио одредбе Закона, Одлуке о утврђивању категорија доминантног положаја ("Службени гласник БиХ", бр. 18/06 и 34/10), Одлуке о утврђивању релевантног тржишта ("Службени гласник БиХ", бр. 18/06 и 34/10) и одредбе Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр.

¹ Рјешење објављено у "Службеном гласнику БиХ", број 34/18

29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/163/09), у смислу члана 26. Закона.

Споразум о стабилизацији и придруживању између европских заједница и његових држава чланица, с једне стране и Босне и Херцеговине с друге стране ("Службени гласник БиХ – међународни уговори" бр. 10/08 - у даљем тексту: Споразум о стабилизацији и придруживању) одредба чл. 71. о примјени критеријума и правне стечевине Европске уније, те члана 43. став (1) Закона, омогућују Конкурнцијском савјету у сврху оцјене датог случаја, да се може користити судском праксом Европског суда правде и одлукама Европске комисије.

Конкурнцијски савјет је извршио увид и у Закон о комуникацијама ("Службени гласник БиХ", бр. 31/03, 75/06, 32/10 и 98/12 – у даљем тексту Закон о комуникацијама), те Одлуку о усвајању Политике сектора електронских комуникација Босне и Херцеговине за период 2017.-2021. и Акцијског плана за реализацију политике ("Службени гласник БиХ", бр. 46/17), усвојену од стране Савјета министара Босне и Херцеговине, затим Правило 54/2011 ("Службени гласник БиХ", бр. 54/08) и Правило 73/2014 ("Службени гласник БиХ", бр. 85/11) Регулаторне агенције за комуникације.

3. Поступак по Захтјеву за покретање поступка

У свом Захтјеву, Подносилац захтјева, описује чињенично стање и околности, те прилаже доказе за које сматра да поткрјењују наведено, а које су разлог за подношење Захтјева, те укратко наводи слиједеће:

Подносилац захтјева, привредни субјекат "Telemach" је телекомуникациска компанија која дјелује као оператор дигиталне и аналогне кабловске ТВ, пружатељ услуга широкопојасног Интернета и оператор фиксне телефоније, док је противна страна, "БХ Телеком" један од три доминантна телекомуникациска оператора у Босни и Херцеговини, уз привредне субјекте "Хрватске Телекомуникације" д.д. Мостар и "Телекомуникације Републике Српске" а.д. Бања Лука.

Главна пословна дјелатност привредног субјекта "БХ Телеком" је пружање телекомуникациских услуга у фиксној и мобилној телефонији, дистрибуција медијских садржаја и пружање услуге приступа Интернету.

У сажетку свог Захтјева, Подносилац захтјева наводи да је Противна страна својим активностима злоупотребила свој доминантни положај на релевантном тржишту, на начин да алтернативним операторима нуди услове за обављање дјелатности мобилних виртуелних мрежних оператора (у даљем тексту: "МВНО") који су економски неисплативи.

У погледу релевантног тржишта у овом поступку Подносилац захтјева сматра да треба узети у обзир, тржиште интерконеције и приступа МВНО-а мобилној и фиксној мрежи привредног субјекта "БХ Телеком" на територији Босне и Херцеговине, те да је за оцјену конкретног поступања релевантно и тржиште мобилне телефоније у Босни и Херцеговини на којем наступају ефекти спорног поступања привредног субјекта "БХ Телеком."

Привредни субјекат "БХ Телеком" је једини учесник на релевантном тржишту, јер једино "БХ Телеком" може приступити и дозволити приступ својој мобилној мрежи, те је његово учешће на релевантном тржишту 100%.

Подносилац захтјева сматра да при оцјени конкретног случаја Конкурнцијски савјет треба имати у виду и повезано тржиште мобилне телефоније, на којем као и на тржишту фиксне телефоније доминирају "incumbent" оператори, од којих је један и "БХ Телеком".

Према посљедње доступним подацима из четвртог квартала 2016. године, заједничко тржишно учешће три доминантна оператора на тржишту мобилне телефоније износи 99,71%. Преостало незнатно учешће од 0,29% односи се на учешћа независних МВНО оператора – привредних субјеката "Блицнет", "Елта Кабел", "Телрад нет" и "Изи Мобиле" од којих сваки има испод 0,2% појединачног тржишног учешћа.

Привредни субјекат "БХ Телеком" на тржишту мобилне телефоније, према наводима Подносиоца захтјева, који се позива на податке из "Кварталних упоредних података тржишта електронских комуникација за четврти квартал 2016. године", објављене од стране Регулаторне агенције за комуникације, тренутно има 47% са трендом раста, што је довољно за претпоставку доминантности на основу члана 9. став (2) Закона.

Поред наведеног додаје се да је тржишно учешће привредног субјекта "БХ Телеком" много веће, уколико би се у обзир узео број мобилних претплатника на географском подручју које покрива фиксна мрежа привредног субјекта "БХ Телеком".

Још један фактор релевантан за оцјену тржишне снаге привредног субјекта "БХ Телеком" у сфери телекомуникација је према наводима Подносиоца захтјева и чињеница да је Регулаторна агенција за комуникације (у даљем тексту: РАК) прогласила "БХ Телеком" за оператора са значајном тржишном снагом на неколико тржишта, укључујући фиксну и мобилну телефонију и закуп телекомуникациских водова. Поред наведеног, након усвајања анализе тржишта терминације позива у индивидуалне мобилне мреже, велепродајни ниво, "БХ Телеком" је одлуком РАК-а од 30.05.2017. године проглашен оператором са значајном тржишном снагом и на овом тржишту. Исти статус имају и друга два *incumbent* оператора.

У Захтјеву се даље Подносилац захтјева позива и на одредбу члана 14. Закона о комуникацијама која гласи: *"сматра се да оператор телекомуникација има значајну тржишну снагу, ако, било индивидуално или заједно с другима, има положај који је једнак доминацији, односно положај економске моћи, која му у знатној мјери омогућава да ради неовисно о конкурентима, клијентима и крајњим корисницима"*, с тим да наглашава чињеницу доминантности привредног субјекта "БХ Телеком".

Дефиниција оператора са значајном тржишном снагом је у Босни и Херцеговини иста као и одговарајућа дефиниција у ЕУ (члан 14. Директиве 2002/21/ЕЦ од 07.03.2002. године о заједничком регулаторном оквиру за мреже електронских комуникација и услуга), те у том погледу Подносилац захтјева истиче како је у својим релевантним смјерницама Европска комисија навела да дефиниција значајне тржишне снаге (у даљем тексту: СМП) одговара концепту доминантног положаја из члана 102. Уговора о функционирању ЕУ (Смјернице Европске комисије о тржишној анализи и оцјени значајне снаге према регулаторном оквиру Заједнице за електронске комуникациске мреже и услуге, ОЈ (2002) Ц233/2). Те стога, имајући у виду чињеницу да члан 9. Закона (који дефинира доминантни положај) представља практично преузету одредбу члана 102. Уговора о функционирању ЕУ, Подносилац сматра да је исти закључак у вези са једнакошћу СМП статуса и доминантности примјењив и у Босни и Херцеговини.

СМП статус сва три *incumbent* оператора имплицира да се њихова тржишна снага мора цијенити унутар територије коју покрива сваки од ових оператора појединачно, а не

цјелокупна територија БиХ, тј. СМП статус *incumbent* оператора показује да сваки од ових оператора има СМП статус у властитом подручју, који статус, одговара постојању доминантног положаја на овом тржишту.

Надаље, а везано за чињенице којима жели доказати постојање злоупотребе доминантног положаја од стране "БХ Телекома", Подносилац захтјева истиче да ако нешто није окарактеризирано као повреда релевантних секторских прописа од стране секторског регулатора (у конкретном случају од стране РАК-а) не значи да не постоји злоупотреба доминантног положаја у смислу члана 10. Закона, те у вези са наведеним указује на праксу Европског суда правде у предмету *Deutsche Telekom* (Ц-280/08, Пресуда ЕСП од 14.10.2010. године) у којој је исти установио да чињеница да се телекомуникацијски оператор придржавао секторских прописа из области телекомуникација не значи да не постоји одговорност оператора по основу могуће повреде прописа из области конкуренције, докле год је оператор имао могућност аутономног дјеловања у погледу наведеног прекршаја.

Примијењено на предметни случај и акте привредног субјекта "БХ Телеком" за које Подносилац захтјева сматра да представљају злоупотребу доминантног положаја, чињеница да је РАК одобрио поједине цијене Противне стране не значи да исти не може да сноси одговорност из угла Закона у вези са цијенама.

Ово такође према Подносиоцу захтјева значи да референтна понуда Противне стране, чак и уколико је иста одобрена од стране РАК-а може представљати злоупотребу доминантног положаја у смислу Закона.

Услови које нуди "БХ Телеком" за установљивање и обављање МВНО дјелатности ефективно спречавају све заинтересоване алтернативне операторе да закључе МВНО аранжман са истим, те на тај начин "БХ Телеком" злоупотребљава свој доминантни положај на тржишту интерконекције и МВНО приступа на своју мобилну мрежу, те на тај начин прије свега штити своју позицију на тржишту мобилне телефоније, на којој такођер посједује доминантни положај.

Значај МВНО – а за развој конкуренције на тржишту мобилне телефоније у БиХ већ је препознат од стране РАК-а, и у његовој Анализи мобилног тржишта од 24.04.2013. године, као и у Новој РАК Анализи мобилног тржишта из новембра 2016. године (у даљем тексту: "РАК анализа мобилног тржишта").

Према РАК Анализи мобилног тржишта пословање МВНО оператора константно опада и то у односу на врло низак иницијални ниво на тржишту Босне и Херцеговине, што доводи до значајно виших цијена за крајње кориснике у односу на упоредну праксу.

У "РАК анализи тржишта" се између осталог наводи следеће:

"Према извјештају БЕРЕЦ-а под називом "Termination Rates at European Level (january 2016), BoR(16)90, просјечна цијена терминације у мобилној мрежи (МТР) у 36 земаља Европе у јануару 2016. године је износила 0,0141 ЕУР/мин (0,0275 КМ/мин). У исто вријеме МТР бх мобилних операора за позиве који су започели у фиксним и мобилним мрежама у Босни и Херцеговини износи 0,07 КМ/мин (0,036 ЕУР/мин), што је за 2,5 пута више него просјек 36 посматраних европских земаља."

Цијена терминације у мобилне мреже у Босни и Херцеговини су најбољи показатељ чињенице да је велепродајно тржиште терминације позива у појединачне мобилне мреже монополистичко тржиште и да без *ex ante* регулације мобилни оператори немају интереса да пружају услуге терминације позива у своје мобилне мреже на

тржишно ефикасном нивоу. Велепродајни трошкови терминације позива се увијек преносе на крајње кориснике оператора који користи услугу терминације позива у мобилну мрежу.

Како би оператор А могао да досегне крајње кориснике оператора Б, оператор А мора платити оператору Б цијену терминације коју тражи оператор Б, с обзиром на то да нема алтернативног начина да оператор А дође до крајњег корисника оператора Б. Високе цијене терминације су обично посљедица комбинације већ наведене неефикасности у пружању услуга по разумној цијени и чињенице да оператор остварује екстра добит од ове велепродајне услуге како би могао субвенционирати друге услуге (велепродајне или малопродајне). Будући да у режиму позивајућа страна плаћа (енг. *Calling Party Pays – CPP*), а који је у употреби у БиХ, цијену терминације увијек плаћа оператор код којег започиње позив (односно његов крајњи корисник), оператор који терминира позив нема интереса да снизи цијену терминације.

С друге стране, исти оператор може користити ситуацију да је он једини који може пружити услугу терминације позива према својим крајњим корисницима, те да због тога може наплаћивати цијену терминације која ће му омогућити екстра добит за ову услугу. Касније се овај профит обично преноси на субвенционирање малопродајних услуга, терминалне опреме, маркетинга и другдје. Из наведених разлога, неопходно је наметнути регулацију цијена СМП операторима како би ублажили ове проблеме који спречавају ефикасност на релевантном тржишту и како би постигли користи за крајње кориснике, који плаћају ове неоправдано високе цијене терминације. Мора се имати на уму да само мобилни оператори немају потицај да се понашају про-конкурентно, у вези са политиком формирања велепродајних цијена.

Оператори "БХ Телеком", "ХТ Мостар" и "Телеком Српске" би у одсуству регулације и због непостојања ефективне конкуренције могли имати економски интерес да одреде своје малопродајне цијене на штету крајњих корисника. Ови оператори такође имају позицију де факто монопола на тржишту терминације говорних позива у властиту мрежу, коју могу користити као предност на начин да одреде веће цијене терминације говорних позива у властиту мрежу за друге операторе, у односу на цијене терминације за своје мреже. Такође, ови оператори могу онемогућавати развој конкуренције одређивањем цијене терминације у властиту мрежу која није трошковно оријентисана тј. не одржава стварне трошкове. Високе велепродајне цијене аутоматски узрокују високе малопродајне цијене што је неповољно за крајње кориснике."

У вези са наведеним Подносилац захтјева наводи да је РАК у Анализи мобилног тржишта предложио контролу цијена за период 2017-2019. година као једину мјеру која секторском регулатору, у ситуацији свјесног кршења прописа о заштити конкуренције од стране доминантног оператора стоји на располагању, при чему напријед наведено не искључује одговорност ових оператора за кршење прописа из области заштите конкуренције.

"Користећи методу *benchmarking*, Агенција је утврдила да су до 01.01.2020. године оператори дужни достићи цијену терминације у износу од 2,75 пф/мин, у неколико корака као што је дато у табели 3. (енгл. *glide-path*). Цијена терминације у износу од 2,75 пф/мин представља просјечну цијену терминације у 36 европских земаља у јануару 2016. године." (стр. 52-53 РАК анализе мобилног тржишта).

Даље у Захтјеву Подносилац захтјева наводи како је "БХ Телеком" у могућности да понуди *quadruple play*, а алтернативни оператори не, те исто образлаже на начин да поред тога што штити доминантни положај који посједује на тржишту мобилне телефоније, тиме што нуди неприхватљиве услове за сарадњу МВНО операторима, "БХ Телеком" такође према мишљењу Подносиоца захтјева негативно утиче на потенцијал алтернативних оператора да се Противном страном такмиче на изузетно динамичном *multi play* сегменту телекомуникацијског тржишта, те на тај начин "БХ Телеком" нарушава конкуренцију на свим тржиштима повезаним са *multiple play* сегменту телекомуникацијског тржишта (фиксна и мобилна телефонија, пау ТВ, Интернет).

Будући да представља потпуно интегрираног телеком оператора, "БХ Телеком" је у могућности да својим корисницима понуди читаву лезу телекомуникацијских услуга, што укључује фиксну телефонију, мобилну телефонију, Интернет и пау ТВ, а комбинација ове четири услуге се уобичајено назива *quadruple play* (*пакет Моја ТВ мој избор*).

Док алтернативни оператори могу под одређеним условима бити у могућности да нуде фиксну телефонију, Интернет и пау ТВ, услјед постојећих препрека они нису у позицији да нуде мобилну телефонију на економски исплатив начин, тј. алтернативни оператори могли би понудити мобилну телефонију само уз губитак, имајући у виду цјеновну политику привредног субјекта "БХ Телеком".

Multiple play услуге постају све интересантније крајњим корисницима, те је овај сегмент доживио значајан раст на телекомуникацијском тржишту БиХ у претходном периоду, тако према подацима из РАК-а (Годишњи извјештај РАК-а за 2015. годину), а достављеним у поднесеном захтјеву, у временском раздобљу од 2011.- 2015. године, повећава се број корисника *Double-play* услуга, *Triple-play* услуга, те *Quadruple-play* услуга.

Док је број пакетираних претплата у порасту, број корисника који различите телекомуникацијске услуге набављају из различитих извора има другачију динамику. То се прије свега односи на број корисника који се одлучују да фиксну телефонију, Интернет и ТВ (што представља најзначајнији *triple-play* сегмент) набављају од различитих оператора је у постепеном паду, према подацима из РАК-а (Годишњи извјештај РАК-а за 2015. годину), а достављеним у поднесеном захтјеву.

Снажан показатељ значаја мобилне телефоније за успјех пакетираних понуда на бх. тржишту је динамика у погледу *quadruple-play* сегмента у претходном периоду.

Подносилац захтјева наводи, да се може видјети да се број корисника ове врсте пакета удвостручио у периоду 2013-2014. година, са тенденцијом даљег стабилног раста у 2015. години, чему према његовом мишљењу придоноси улазак привредног субјекта "Логософт" на овај тржишни сегмент, након што је овог оператора преузео Телеком Српске.

Према мишљењу Подносиоца, сличан раст могао би се очекивати уколико би и други оператори били у могућности да уврсте мобилну телефонију у своје пакете.

Потрошачи су сада у потпуности свјесни користи од претплата на постојеће пакетираних понуде и мање су заинтересирани да различите телекомуникацијске услуге набављају од различитих оператора. Ови трендови конвергенције и пакетираних понуда, који су додатно појачани техничким и комерцијалним иновацијама, имају огроман утицај на начин одвијања конкуренције на тржиштима електронских комуникација.

За телеком операторе у БиХ, *multiple play* услуге сада представљају претежни дио пау-ТВ претплата. И захваљујући свом положају на тржишту телекомуникација, БХ Телеком је лидер у *triple-play* и *quadruple-play* сегменту.

Услјед немогућности Telemach да понуди мобилну телефонију, његове *multiple-play* услуге не укључују мобилну телефонију.

Привредни субјекат "Telemach" не може добити лиценцу и постати четврти ГСМ оператор јер исто није у складу са политиком развоја сектора телекомуникација у претходном и наредном периоду нити према мишљењу Подносиоца захтјева, може постати МВНО под економски прихватљивим условима.

Током 2012. и 2013. године, Подносилац захтјева је контактирао два од три *incumbent* оператора ("ХТ Мостар" и "Телекомуникације Републике Српске") у вези са могућношћу МВНО партнерства, али ниједан од ова два оператора није био заинтересован за такав вид аранжмана.

Подносилац захтјева се током 2015. године у вези са наведеним обратио и Противној страни, те су одржана три састанка на нивоу управе, на којима привредни субјект "БХ Телеком" није показао реалну наmjеру за оваквом сарадњом.

У погледу цјеновне политике "БХ Телекома", Подносилац захтјева наводи како иста чини пословање МВНО-а економски неodrживим, те да није у могућности да услуге нуди преко мреже Противне стране на комерцијално одржив начин, јер су малопродајне цијене привредног субјекта "БХ Телеком" исте или чак ниже од трошкова привредног субјекта "Telemach".

На основу БХ Телеком цјеновника, када се основни пакет *Мини 15* узме у обзир, цијена за позиве између мобилних бројева унутар БХ Телекомове мреже је 0,20 КМ + ПДВ за један минут, а кад се узму у обзир и поједини други пакети, цијена је и нижа од овога (нпр. Пакет Миди 30 – позив унутар мобилне мреже "БХ Телекома" је 0,18 КМ/мин, а у пакету Махи 50 цијена износи 0,16 КМ/мин), а поједине позиве унутар своје мобилне мреже (тзв. "*Нај бројеви*") наплаћује са значајним попустом – такви позиви коштају само 0,10 КМ/мин.

Уколико би Подносилац захтјева постао МВНО, претежан дио позива његових мобилних претплатника био би терминиран у мобилној мрежи БХ Телекома" (око 60%); око 20% позива било би терминирано у фиксну мрежу "БХ Телекома" око 10% позива било би терминирано у мобилне мреже друга два *incumbent* оператора, а преосталих 10% позива било би расподијељено између фиксне мреже Подносиоца захтјева, других фиксних мрежа у БиХ и међународних позива.

Подносилац захтјева истиче да на примјер у Француској, у погледу veleпродајних цијена за МВНО услуге, МВНО операторима се омогућава прибављање одговарајућих МВНО услуга по цијени која је око 30% нижа од малопродајних цијена МНО оператора.

У вези са позивима ка "БХ Телекомовој" фиксној мрежи Подносилац наводи да уколико би привредни субјекат "Telemach" дјеловао као МВНО кроз мрежу привредног субјекта "БХ Телеком", veleпродајна цијена позива његових мобилних претплатника ка "БХ Телекомовим" мобилним корисницима била би 0,19 КМ/мин (0,12 КМ/мин за генерирање позива и 0,07 КМ за термирање позива ка "БХ Телекомовим" корисницима).

Додатно, Telemach би такође имао трошак термирања позива у фиксну мрежу "БХ Телекома", а "БХ Телеком" наплаћује различите цијене за локалну, једноструку и двоструку терминацију.

Пошто се може очекивати да би у пракси најчешћа била једнострука терминација, следећа анализа заснована је на цијенама за ту врсту терминације, која износи 0,0089 KM.

На основу наведеног, трошак по минути који би Telemach имао приликом позива његових мобилних претплатника ка фиксној мрежи БХ Телекома био би 0,1389 KM (0,12 + 0,0089 + 0,01).

Подносилац захтјева сматра да цијена инпута у наведеном износу спречава "Telemach" да ефективно конкурира привредном субјекту "БХ Телеком", нарочито када се у обзир узму цијене које "БХ Телеком" нуди ван своја два почетна пакета (Табела 1.)

Табела 1.

Ред бр.	Позиви ка мобилној мрежи п.с. "БХ Телеком"	Цијена (KM/мин)	МВНО маржа п.с. "Telemach" (KM/мин)	"Telemach" МВНО маржа (%)
1.	"Telemach" (цијена инпута)	0,19	Н/П	Н/П
2.	"БХ Телеком" малопродајна цијена (Мини 15)	0,20	0,01	5
3.	"БХ Телеком" малопродајна цијена (Миди 30)	0,18	-0,01	-5,5
4.	"БХ Телеком" малопродајна цијена (Махи 50)	0,16	-0,03	-18,75
5.	"БХ Телеком" "Нај број"	0,10	-0,09	-90

Извор: Захтјев

У вези са позивима ка БХ Телекомовој фиксној мрежи Подносилац захтјева надаље наводи да уколико би дјеловао као МВНО преко мреже БХ Телекома, "Telemach" би у погледу позива које би његови мобилни претплатници упућивали ка БХ Телекомовој фиксној мрежи прије свега имао трошак генерирања позива. Према БХ Телеком МВНО РИП-у, велепродајна цијена за генерирање позива из мобилне мреже (МОЦ) је 0,12 KM/мин уз додатни трошак терминирања позива у фиксну мрежу привредног субјекта "БХ Телеком".

Привредни субјекат "БХ Телеком" наплаћује различите цијене за локалну, једноструку и двоструку терминацију, али се у пракси може очекивати најчешће једнострука терминација чија цијена износи 0,0089 KM.

На основу наведеног, трошак по минути који би Telemach имао приликом позива његових мобилних претплатника ка фиксној мрежи БХ Телекома био би 0,1389 KM (0,12 + 0,0089 + 0,01).

У табели 2. је приказано како је Подносилац захтјева онемогућен да ефективно конкурира привредном субјекту "БХ Телеком", а нарочито када се у обзир узму цијене које "БХ Телеком" нуди ван своја два почетна пакета.

Табела 2.

Ред бр.	Позиви ка фиксној мрежи п.с. "БХ Телеком"	Цијена (KM/мин)	МВНО маржа п.с. "Телемакс" (KM/мин)	"Телемакс" МВНО маржа (%)
1.	"Телемакс" (цијена инпута)	0,1389	Н/А	Н/А
2.	"БХ Телеком" малопродајна цијена (Мини 15)	0,17	0,0311	19
3.	"БХ Телеком" малопродајна цијена (Миди 30)	0,17	0,0311	19
4.	"БХ Телеком" малопродајна цијена (Махи 50)	0,15	0,0111	8
5.	"БХ Телеком" "Мега 100"	0,14	0,0011	1

Извор: Захтјев

Док с једне стране малопродајне цијене привредног субјекта "БХ Телеком" опадају у сразмјери са величином пакета, с друге стране велепродајне цијене истог за МВНО не мијењају се зависно од обима саобраћаја.

С тим у вези привредни субјекат "Telemach" би из зараде на позивима морао покрити субвенционирање мобилних телефона, интерконекцијске капацитете, продајне канале, маркетинг, техничку подршку, што ефикасно конкурирање с таквом маржом према фиксним бројевима "БХ Телекома" и практички без марже (односно, са негативном маржом) према БХ Телеком мобилним бројевима чини немогућим.

Конечно, Подносилац захтјева наводи како не би био у могућности ни да се такмичи са малопродајним цијенама које БХ Телеком наплаћује за позиве ка мобилним мрежама друга два *incumbent* оператора.

Уколико би Telemachov мобилни претплатник упутио позив ка броју из мобилне мреже ХТ Мостар или Телекома Српске, Telemach би имао следеће трошкове: (и) трошак генерирања позива (МОЦ) у износу од 0,12 KM; (ии) трошак терминирања позива (МТЦ) у мрежу ХТ Мостар или Телеком Српске – у оба случаја, цијена терминације била би 0,07 KM; и (иии) накнаду за транзит позива кроз БХ Телекомову фиксну мрежу у износу од 0,01 KM.

У складу с наведеним, укупан трошак позива из "Telemachove" мобилне мреже у мобилну мрежу привредних субјеката "ХТ Мостар" или "Телеком Српске" био би 0,20 KM, што се може видјети из табеле 3. која приказује упоредбу између ове цијене и "БХ Телекомове" малопродајне цијене за исту врсту позива.

Табела 3.

Ред бр.	Позиви ка мобилним мрежама "ХТ Мостар" и "Телеком Српске"	Цијена (KM/мин)	МВНО маржа п.с. "Telemach" (KM/мин)	"Telemach" МВНО маржа (%)
1.	"Telemach" (цијена инпута)	0,20	Н/А	Н/А
2.	"БХ Телеком" малопродајна цијена (Мини 15)	0,20	-	0
3.	"БХ Телеком" малопродајна цијена (Миди 30)	0,18	-0,02	-11,1
4.	"БХ Телеком" малопродајна цијена (Махи 50)	0,16	-0,04	-25
5.	"БХ Телеком" "Мега 100"	0,14	-0,06	-43

Извор: Захтјев

У складу са наведеним цијена коју би привредни субјекат "Telemach" могао да понуди својим корисницима, и без било какве марже, на основу "ВН Telecom" цјеновника била би иста или виша од "БХ Телекомових" малопродајних цијена.

Дакле, Подносилац захтјева у Захтјеву закључује да и у погледу ове врсте позива "Telemach" не би ни теоретски могао да се такмичи да пакетима "БХ Телекома", јер би у упоредби са истим, његова маржа била нула или чак минус, чак и кад се други трошкови не би узели у обзир.

Јер, негативна маржа коју би "Telemach" остваривао оваквим пружањем услуга била би додатно смањена другим трошковима пружања услуге преко "БХ Телекомове" мреже, што онемогућава улазак на тржиште и пружање услуга МВНО оператора.

Поред чињенице да не би био у стању да оствари маржу која обезбјеђује профитабилно пословање у погледу позива за које се може претпоставити да би његови претплатници највише користили, "Telemach" не би био у могућности да

оствари било какву маржу на СМС саобраћају из разлога што "БХ Телекома" малопродајна цијена СМС-ова у унутрашњем саобраћају износи 0,06 КМ по поруци, што је исти износ који "БХ Телеком" наплаћује МВНО операторима на нивоу veleprodaje.

Додатно, "БХ Телекома" малопродајна цијена СМС саобраћаја према "Нај бројевима" унутар мреже износи половину редовне цијене и износи 0,03 КМ, којој цијени МВНО никако не може да парира имајући у виду БХ Телеком-ову veleprodajnu цијену од 0,06 КМ (Табела 4.).

Табела 4.

Ред бр.	СМС	Telemachov инпут (КМ)	БХ Телеком малопр. цијена (КМ)	Telemach маржа (КМ)	Telemach маржа (%)
1.	БХ Телеком стандардна малопр. тарифа	0,06	0,06	0	0
2.	БХ Телеком "Најброј"	0,06	0,03	-0,03	-50

Извор: Захтјев

Подносилац захтјева, наводи и како поред напријед наведеног постоје и допунски трошкови који додатно смањују МВНО маржу, и на тај начин спречавају МВНО да се ефективно такмиче на малопродајном тржишту мобилне телефоније.

Најзначајнији додатни трошкови које би МВНО имао уколико би ушао у МВНО аранжман су сљедећи:

1. Трошкови у вези са успоставом и имплементацијом система – "Telemach" би прије свега морао да плати накнаду коју "БХ Телеком" наплаћује за успоставу система, у износу од 184.000 КМ за 10.000 претплатника;
2. Трошкови који настају наплатом накнаде по минути као временској јединици, док се крајњим корисницима привредног субјекта "БХ Телеком" наплата врши по крајним интервалима (нпр. од 30 секунди);
3. Накнада коју МВНО оператори плаћају за гласовне услуге се повећава са повећањем обима саобраћаја, док је "БХ Телеком" у могућности да корисницима понуди "неограничене" гласовне услуге;
4. Новчане казне за саобраћај изнад или испод плана – Референтна понуда за интерконекцију и приступ мобилног виртуеланог мрежног оператора мобилној мрежи БХ Телекома (у даљем тексту: РИП) предвиђа казну у износу од 50% уколико је реализирани саобраћај (број минута) изнад или испод плана тј. уколико је реализирани саобраћај 15% изнад или испод планиране границе;
5. Трошкови накнаде за "неосновани захтјев за поправак квара" у износу од 70 КМ по сату;

Надаље Подносилац захтјева наводи да је садржај МВНО пакета Противне стране једноставно такав да успјешно пословање МВНО-а није могуће из сљедећих разлога:

1. МВНО понуда Противне стране не укључује Интернет тј. не садржи податковне услуге, што представља "*condition sine qua non*" за пружање низа сервиса и услуга корисницима;
2. МВНО понуда не укључује могућност роаминага, јер према наводима Противне стране то представља одговорност МВНО оператора;
3. СМС транзит се наплаћује "на основу комерцијалног договора", те у вези стим МВНО

понуда предвиђа да се цијена услуге транзита СМС порука ка другим другим фиксним и мобилним мрежама у БиХ и иностранству одређује на основу "комерцијалног уговора", што спречава алтернативне операторе да планирају своје трошкове у вези са пружањем ове услуге, јер нису дати никакви фактори на основу којих би се ова цијена одређивала;

4. Није предвиђен никакав механизам индексације тј. veleprodajне цијене Противне стране нису подложне никаквој нивелацији путем индексације тј. наведене цијене су фиксирани у тренутку објављивања "БХ Телеком" МВНО РИП-а, те су самим тим неадекватне имајући у виду цјеновну динамичност у сфери телекомуникација, јер нису повезане ни са каквим каснијим развојем тржишта.

Четири МВНО оператора Блицнет, Елта Кабел, Телрад и Изи Мобиле имају занемариве тржишне удјеле на тржишту мобилне телефоније од укупно 0,29%, према подацима из РАК-а четврти квартал 2016. године.

Подносилац захтјева у прилог својим тврдњама наводи да је Изи Мобиле МВНО оператор са највећим бројем корисника пословао са губитком у свакој од претходне три године, а приходи од продаје овог оператора су у значајном паду.

Усљед ових трендова "Изи Мобиле" је најавио повлачење са тржишта и од РАК-а затражио одобрење за пријенос свих корисника на Телеком Српске, те ће повлачење истог са тржишта значити да ће укупан удјел независних МВНО оператора износити 0,14% (око 4.700 корисника), чиме ће се позиција доминантних оператора додатно појачати односно у потпуности се изгубити алтернативни конкурентски притисак њиховом пословању, а усљед постојеће политике и услова сарадње које *incumbent* оператори нуде МВНО операторима.

Конкурентски савјет је запримио пријаву концентрације привредног субјекта "Телекомуникације Републике Српске" којом исти преузима све кориснике ИЗИ МОБИЛ-а на тржишту мобилне телефоније у Босни и Херцеговини, али је исту Закључком број: 02-26-1-33-3-П/16 од 10.11.2016. године, одбацио, ради непостојања обавезе пријаве концентрације, у смислу члана 14. став (1) Закона.

На основу свега наведеног Подносилац захтјева се не може ефективно такмичити са Противном страном на тржишту мобилне телефоније, те стога није ни у могућности да у своје пакете укључи мобилну телефонију.

Значај МВНО-а је препознат и од стране националних тијела за заштиту конкуренције из Европске уније (у даљем тексту: ЕУ), као и од стране Европске комисије.

Француско тијело за заштиту конкуренције је у неколико наврата истакло неопходност омогућавања МВНО операторима да се ефективно такмиче на тржишту, те је у мишљењу из 2008. године (Мишљење 08-А-16 од 30.07.2008. године) изразило забринутост услјед спорог развоја МВНО-а у Француској, јер су у том тренутку само мање од 5% корисника чинили корисници МВНО оператора, док је истодобно тржишно учешће оператора без мреже био око 25% у Њемачкој и око 15% у Уједињеном Краљевству и Холандији. Као препреку успјешном развоју МВНО-а у Француској, француско тијело је идентифицирало неповољне veleprodajне услове које су у Француској нудили МНО оператори.

У три одлуке у предметима оцјене концентрација у области мобилне телефоније у погледу оператора у Аустрији, Ирској и Њемачкој, којима се број оператора

смањивао са четири на три, Европска комисија је концентрације одобрила само на основу обавеза које су преузели учесници у концентрацији, а чији је циљ био да се омогући МВНО операторима да се ефективно такмиче на тржишту.

Подносилац захтјева се надаље позива на случајеве из ЕУ и то на Hutchison 3G Austria / Orange Austria (предмет Но М.6497, Одлука ЕК од 12.12.2012. године), Hutchison 3G Ireland / Telefonica Ireland (предмет Но М.6992, Одлука ЕК од 28.05.2014. године), Telefonica Deutschland/E-Plus (предмет Но М.7018, Одлука ЕК од 02.07.2014. године), Hutchison 36 UK/Telefonica UK (предмет Но М.7612, Одлука ЕК од 11.05.2016. године).

Према мишљењу Подносиоца захтјева из перспективе ЕУ, цјеновна политика Противне стране у погледу МВНО-а представља злоупотребу у виду стискања марже.

Даље у Захтјеву, Подносилац појашњава како је, стискање марже (енгл. *Margin squeeze*), тј. ситуација када фирма која је доминантна на вертикално вишем тржишту и притом обезбјеђује инпут привредним субјектима који се са њом такмиче на вертикално нижем тржишту наплаћује такву цијену за инпут да њени конкуренти на вертикално нижем тржишту не могу да ефективно конкурирају, представља облик злоупотребе доминантног положаја који је нарочито карактеристичан за сектор телекомуникација.

Релевантне Директива ЕУ које се односе на примјену прописа о конкуренцији у сектору телекомуникација ("Службени лист ЕУ" (1998) Ц 265/02, § 118) ("Директива о телекомуникацијама" у погледу стискања марже (или цијене) наводе:

"... стискање цијене такођер може бити демонстрирано показивањем да је маржа између цијене која се наплаћује конкурентима на вертикално нижем тржишту (укључујући и евентуално властито пословање доминантног привредног субјекта на вертикално нижем тржишту) за приступ и цијене које мрежни оператор наплаћује на вертикално нижем тржишту је недовољна да омогући да разумно ефикасан пружатељ услуга на вертикално нижем тржишту оствари нормалну стопу профита ..."

Подносилац захтјева с тим у вези предлаже да Конкурenciјски савјет у обзир узме и релевантну праксу из ЕУ, имајући у виду да је стискање марже било предмет разматрања у неколико случајева из ЕУ баш у области телекомуникација, укључујући предмете број: COMP/C-1/37.451, 37.578, 37.579 — *Deutsche Telekom AG* — Одлука Европске Комисије од 21.05.2003. године, број: ЦОМП/38.784 — *Wanadoo España vs. Telefónica*, Одлука Европске комисије од 04.07.2007. године и број: Ц-52/09, *Konkurrensverket v TeliaSonera Sverige AB*, Пресуда ЕСП-а од 17.02.2011. године.

У погледу компаративне праксе у области стискања марже, Подносилац такођер указује на праксу тијела за заштиту конкуренције из регије.

Тако, нпр. у једном недавном случају србијанска Комисија за заштиту конкуренције прекинула је поступак испитивања злоупотребе доминантног положаја, покренут против србијанског *incumbent* оператора Телеком Србија, на основу тога што је оператор понудио Комисији поједине мјере које је спреман да проведе како би окончао радње које је Комисија сматрала спорним. Између осталог, наводи против Телекома Србија обухватили су и стискање марже у погледу марже између Telekomovih veleprodajnih и малопродајних цијена за АДСЛ приступ, пошто маржа није била довољна да се купци Телекома Србија на veleprodajном тржишту ефективно такмиче са овим оператором на малопродајном тржишту.

Подносилац захтјева предлаже да Конкурenciјски савјет утврди да је привредни субјекат "БХ Телеком" нуђењем таквих услова за пословање мобилних виртуалних оператора који онемогућавају да алтернативни оператори под економски прихватљивим условима уђу у МВНО аранжман са БХ Телекомом, злоупотреби доминантни положај положај на тржишту интерконекције и МВНО приступа на БХ Телекомову мобилну мрежу, ограничи производњу, тржишта или технички развој, у смислу члана 10. став (2) тачка а), али и у одређеној мјери и тачке б), ц) и д) Закона.

Подносилац захтјева предлаже да Конкурenciјски савјет привредном субјекту "БХ Телеком", поред евентуалног изрицања новчане казне у смислу члана 48. Закона, наложи да своје понашање на тржишту у складу са одредбама Закона, те прекине са даљим кршењем истог.

На основу горе наведеног, Конкурenciјски савјет је оцијенио да повреде Закона, на које Подносилац захтјева указује, није могуће утврдити без provedбе поступка, те је у складу са чланом 32. став (2) Закона, на 11. сједници одржаној дана 11. октобра 2017. године, донијело Закључак о покретању поступка, број: УП-02-26-2-019-6/17 (у даљем тексту: Закључак), ради утврђивања злоупотребе доминантног положаја у смислу члана 10. став (2) тачка б) Закона.

Конкурenciјски савјет је доставио Закључак Подносиоцу захтјева, актом број: УП-02-26-2-019-11/17 дана 11. октобра 2017. године.

Конкурenciјски савјет, у складу са чланом 33. став (1) Закона, је доставио Захтјев и Закључак на одговор противној страни у поступку, "БХ Телеком" д.д. Сарајево, Франца Лехара 7., 71000 Сарајево, Босна и Херцеговина, актом број: УП-02-26-2-019-12/17 дана 11. октобра 2017. године.

Дана 30. октобра 2017. године БХ Телеком се обратио Конкурenciјском савјету за одобравање додатног рока, актом број: УП-02-26-2-019-13/17. БХ Телеком је у одобреном року доставио одговор на Захтјев и Закључак Конкурenciјском савјету, у смислу члана 33. став (3) Закона, поднеском број: УП-02-26-2-019-14/17 дана 1. новембра 2017. године, у којем у цијелости оспорава Захтјев, те сматра да исти треба одбити као неоснован, и преурањен, те у вези са појединачним наводима Подносиоца захтјева, у битном наводи следеће:

- Обзиром на предмет поднесеног захтјева, чињенице и наводе и истакнуте приједлоге у Захтјеву истиче како је на предметном тржишту од кључног значаја улога регулатора – Регулаторне агенције за комуникације Босне и Херцеговине – РАК, која има прописане надлежности сходно Закону о комуникацијама у члану 36. став (1), те Савјет министара, које има све надлежности према члану 13. Закона о комуникацијама, те чланом 3. тачка 4. став а) и б) истог Закона.
- Даље указује како је Савјет министара Босне и Херцеговине на 102. сједници одржаној дана 23. маја 2017. године донио Одлуку о усвајању Политике сектора електронских комуникација Босне и Херцеговине за период 2017. – 2021. године и акцијског плана за реализацију политике ("Службени гласник БиХ" број: 46/17 - даље у тексту: Политика сектора електронских комуникација). Политика сектора електронских комуникација прописује динамику регулисања и изградње електронско-комуникацијске (ЕК) инфраструктуре. Усвојеном Политиком сектора

електронских комуникација, у точки 2.2. прописана је динамика увођења виртуелних мрежних оператора (МВНО): "Двије године након комерцијализације ЛТЕ мрежа, Агенција ће у сарадњи са Министарством и ресорним ентитетским министарствима доставити Савјету министара приједлог одлуке којом ће се омогућити улазак МВНО на тржиште мобилних комуникација Босне и Херцеговине." Такође, Акцијским планом за реализацију политике сектора електронских комуникација Босне и Херцеговине за период 2017.-2021. година који експлицитно прописује како је доношење Одлуке о издавању дозвола за МВНО предвиђено до децембра 2019. године.

- БХ Телеком наводи како наведене одредбе, које изричито регулишу тржиште електронских комуникација, представљају довољан основ за окончање предметног поступка. Међутим, поред тога, БХ Телеком наводи и како Подносилац захтјева не познаје правила и прописе у предметној области те даље наводи како тзв. "тржиште интерконекије и приступа МВНО мобилној и фиксној мрежи привредног субјекта БХ Телеком не постоји у регулаторној пракси БиХ, тако ни ЕУ. За поступак наметања регулаторних мјера и увођење МВНО на тржиште, потребно је да према Правилу 54/2011 Регулаторна агенција за комуникације проведе поступак Анализе "тржишта приступа и започињања (оригинације) позива из мобилних јавних комуникацијских мрежа" које се не налази на Листи релевантних тржишта у Правилу 54/2011, нити у Препоруци Европске комисије број 2007/879/ЕЦ.
- Прије наметања било каквих регулаторних обавеза, Агенција је на основу ЦРА правила 54/2011 била дужна испитати јесу ли на овом тржишту задовољена три критерија, у складу са чланом 4. Правила 54/2011. Тек уколико се утврди да су ови критеријуми испуњени, било је потребно извршити оцјену ефективности конкуренције на овом тржишту и, у случају да се оцијени да на тржишту не постоји ефективна конкуренција, утврдити постојање једног или више оператора са значајном тржишном снагом на том тржишту, којима се онда одређују одређене регулаторне оавезе.
- У одговору БХ Телеком наводи и као су било какве елаборације цијена и услова који су наведени у акту под називом "Референтан понуда за интерконекију и приступ мобилног виртуалног мрежног оператора мобилној мрежи БХ Телекома д.д. Сарајево" објављеној у септембру 2013. године, непотребна обзиром да су наведене цијене у склопу РИПМВНО базиране на veleпродајним и малопродајним цијенама које су у том периоду вриједиле на телекомуникацијском тржишту у БиХ и исте нису актуелне и примјерене за упоредбу, нити било какву анализу са увјетима и цијенама које вриједе у 2017. години.
- Комплексност наведене материје је у искључивој надлежности Савјета министара БиХ и РАК-а, те тражи од Конкуренијског савјета да оконча предметни поступак у складу са чланом 25. став (1) тачка е) Закона.

Дана 15. новембра 2017. године Конкуренијски савјет је достављени Одговор на Захтјев о покретању поступка, те Закључак о покретању поступка БХ Телекома доставио на увид и очитовање Подносиоцу захтјева, поднеском број: УП-02-26-2-019-15/17.

Такође, дана 15. новембра 2017. године Конкуренијски савјет је затражио додатне информације и појашњења од стране БХ Телекома поднеском број: УП-02-26-2-019-16/17.

Дана 23. новембра 2017. године запримљен је поднесак Подносиоца захтјева у којем даје очитовање о одговору БХ Телекома, под бројем: УП-02-26-2-019-18/17, у којем се у битном наводи следеће:

- Осим општег навода БХ Телеком ни у чему не оспорава наводе из захтјева, захтјев је поднесен за временски период почетак 2013.- крај 2017. године, при чему треба имати у виду трајање повреде и чињеницу како исто још увијек није окончано.
- Будуће посебно регулисање ове области би свакако било пожељно, али није од значаја за већ претрпљене негативне ефекте повреде конкуренције и штету коју је Подносилац захтјева већ претрпио услјед поступања БХ Телекома. Наводи БХ Телекома да његова понуда из септембра 2013. године више није на снази нејасни су и неосновани, обзиром да је иста доступна на службеној веб страници РАК-а, и БХ Телекома, а заинтересовани субјекти могу се поуздати једино у јавне и доступне информације о понудама, те не могу бити упознати са понудама које нису доступне.
- У сваком случају и да понуда није важећа, очигледно је да су повреде конкуренције постојале у вријеме када је иста била на снази. У том смислу, предлаже да Конкуренијски савјет затражи од БХ Телекома изјашњење на околности у којем периоду је предметна понуда била на снази и на који начин је престала важити. Како је чланом 55. Закона за ову врсту кршења прописа предвиђен рок застарје од 5 година, евентуална одлука БХ Телекома да избјегне елаборацију своје понуде из септембра 2013. године никако му не може помоћи да избјегне санкције, јер све и када би били тачни наводи из Одговора да понуда више не важи, постојало би кршење конкуренције за период важења, а рокови застарје нису наступили. Дакле, чињеница да је БХ Телеком накнадно измијенио понуду не ослобађа га одговорности за претходно протузаконито поступање, те је анализа цијена на основу цитираних понуде нити потребна нити непримјерена. Уколико су постојеће цијене усклађене са Законом о конкуренцији то Конкуренијски савјет може узети у обзир приликом одмјеравања казне.
- Подносилац захтјева додатно наводи и како се може видјети из тачке 5.1. Захтјева, да је упознат са секторским прописима из предметне области као и стратешким плановима за њихове измјене. Међутим, захтјев је поднесен за понашање учесника на тржишту противно прописима о заштити конкуренције, а не *ex-ante* регулативу из сектора телекомуникација. У том смислу, наводи БХ Телекома у вези с дефиницијом релевантног тржишта у номенклатури секторских регулатора из области телекомуникација не сматра мјеро-

давним у поступку пред Конкурenciјским савјетом, јер се пред истим релевантно тржиште дефинише у складу са Законом о конкуренцији и одговарајућим подзаконским актима, а према околностима сваког конкретнoг случаја, те је у том смислу дефиниција тржишта из других прописа за потребе овог поступка небитна.

- Чињеница да РАК треба водити одређене активности ради прилагођавања постојећих прописа из ове области смјерницама из Политике сектора електронских комуникација не значи да БХ Телеком може имати оправдање за злоупотребу доминантног положаја на релевантном тржишту, услјед недостатка *ex-ante* регулативе. Како је напријед наведено предметна Политика важи тек од 2017. године, а кршење конкуренције од стране БХ Телекома је започело још 2013. године.
- Као што је и самом БХ Телекому познато, и као што је приказано у захтјеву, алтернативни оператори су већ дуго назочни на бх. тржишту – само послују под неправичним и дискриминаторним условима постављеним од стране *incumbent* оператора. У том смислу, јасно је да нису законски недостаци из области телекомуникација проблем за пословање МВНО оператора, већ понашање доминантних оператора, чија је инфраструктура нужна за пружање услуга, како је детаљно описано у Захтјеву. Дакле, јасно је да *ex-ante* мјере немају везе са *ex-post* контролом тржишта коју проводи Конкурenciјски савјет.
- Парадоксално је да БХ Телеком правдајући се планираним измјенама секторских прописа у области телекомуникација, захтијева од Конкурenciјског савјета да му омогући континуирано вршење повреде до децембра 2019. године. Иако Подносилац не сматра релевантним, опреза ради, Подносилац наводи како БХ Телеком погрешно представља рокове из Политике сектора телекомуникација, наиме исти се односе само на одређену нову технологију и обавезу њеног додатног укључивања у понуду, а све друге обавезе према МВНО већ постоје и по постојећим секторским прописима, а што се може видјети из Правила 73/2014 о обављању дјелатности пружаоца јавних мобилних телефонских услуга ("Службени гласник БиХ" 68/14), које је још увијек на снази и садржи детаљан правни оквир за рад МВНО оператора и других оператора јавних мобилних услуга, те обвезе "МНО" оператора, као имаоца дозвола за пружање ГСМ услуга или дозволу за пружање мобилних услуга на универзалним мобилним телекомуникацијским системима, а што укључује и привредни субјект БХ Телеком. Да је тако потврђује и чињеница да оператори Блицнет д.о.о. Бањалука, Елта-кабел д.о.о. Добој, Логософт д.о.о. Сарајево и Телрад Нет д.о.о. Бијељина, већ јесу регистрирани код РАК-а као пружатељи мобилних телефонских услуга. Стога тражи од Конкурenciјског савјета да затражи информације од Бх Телекома о: уговорима које има закључене у вези са пружањем мобилних телефонских услуга, јесу ли уговори закључени под условима из јавно доступних понуда из септембра 2013., појашњење како секторска политика која, према наводима БХ

Телекома, спрјечава овај пословни субјект да даје понуду Подносиоцу захтјева, не спрјечава исти да даје понуду и закључи уговор са наведеним операторима, те зашто истовјетна понуда која је дана наведеним операторима није транспарентно понуђена свим заинтересованим субјектима, укључујући и Подносиоца.

- Подносилац даље наводи и како остаје при досадашњим поднесцима, и захтјевима.

Дана 23. новембра 2017. године запримљене су додатне информације и подаци од стране БХ Телекома као допуна одговора на Захтјев, те одговори на питања од стране Конкурenciјског савјета (акт број: УП-02-26-2-019-16/17), под бројем: УП-02-26-2-019-19/17, у којем се у битном наводи слиједеће:

- БХ Телеком прије свега предлаже Конкурenciјском савјету да предметни поступак обустави, јер је очигледно да је предметни поступак преурањен и потпуно неоснован, те да Подносилац захтјева у захтјеву настоји скренути пажњу од одлучних чињеница истацањем ирелевантних тврдњи, те примјера који нису примјениви у конкретном случају.
- Даље наводи како није јасно подносиочево дефинисање релевантног тржишта, обзиром да у тачки 3.1.1. наводи као "тржиште интерконекције и приступа БХ Телекомовој мобилној и фиксној мрежи", а у тачки 3.2.2. наводи као "тржиште интерконекције и приступа БХ Телекомовој мобилној мрежи".
- Податак који је изнио Подносилац у Захтјеву да БХ Телеком, заједно са остала два телеком оператора повијесно посједује фиксну мрежу на територији БиХ која је заштићена монополом, је ирелевантна за предметни поступак, а из истог подносиоцево изводи закључак да је БХ Телеком "практично остао монополист и на тржишту мобилне мреже", имајући у виду да мобилна мрежа изграђена након распада СФРЈ.
- Тржиште у производном смислу је прешироко и непрецизно. Наиме, интерконекција и приступ фиксној мрежи су потпуно одвојено третирано од стране регулатора, те стога појам фиксне мреже не треба улазити у дефиницију тржишта у вези са приступом МВНО мрежи БХ Телекома. С друге стране, тачан назив тржишта које третира приступ МВНО мрежи мобилних оператора у складу са са регулативом ЕУ назива се "*тржиште приступа и започињања позива из мобилних јавних комуникацијских мрежа*". Ово тржиште није до сада анализирано од стране РАК-а, нити се оно налази на листи тржишта која захтијевају *ex-ante* регулацију, сходно Правилу 54/2011. Анализа Тржишта 7. које је РАК извршила у два наврата, а на којем Telemach у претежном дијелу заснива свој захтјев, само у мањем дијелу рефлектира на приступ МВНО, али тржиште 7 у основи није релевантно за овај поступак.
- Даље се наводи како је тржиште МВНО на подручју Босне и Херцеговине је контролисано и регулисано од стране РАК-а и без могућности самосталног дјеловања МНО оператора. Стога, БХ Телеком у потпуности оспорава наводе из захтјева којима Подносиоцево покушава избјећи примјену секторских прописа, што је незаконито, јер се ради о нормама когентне природе, због чега су

наводи Telemacha да су правила конкуренцијског права неовисна и да требају примјењивати одвојено од секторских прописа, односно, како наводи да "ако нешто није окарактеризовано како повреда секторских прописа од стране секторског регулатора, не значи да не постоји злоупотреба доминантног положаја у смислу члана 10. Закона" непримјењива. Позивање на праксу Европског суда правде у предмету Deutsche Telekom, који цитира у захтјеву Telemach, а који гласи: "Чињеница да се телекомуникацијски оператор придржавао секторских прописа из области телекомуникација не значи да не постоји одговорност оператора по основу могуће повреде прописа из области конкуренције, докле год је оператор имао могућност аутономног дјеловања у погледу наведеног прекршаја." По овом питању БХ Телеком није имао могућност аутономног дјеловања у погледу увођења МВНО оператора на тржиште, као нити у погледу утврђивања цијена и услуга приступа, због чега аргументација Telemacha о аутономности секторских прописа потпуно отпада. Увођење МВНО оператора је дуготрајан процес у потпуности под контролом и надзором регулатора, а све на основу тада важеће Политике сектора телекомуникација Босне и Херцеговине за период 2008.- 2012. године.

- БХ Телеком је доставио и одговоре на питања упућена од стране Конкуренцијског савјета, те у кратком навео слиједеће: РИП документ је након обављене процедуре и сагласности РАК-а објављен дана 21. марта 2011. године, а након усвајања нове регулативе Правила 54/2011, 2013. године дјеломично измијенио наведени РИП документ, а све на основу обавезе процедуре усаглашавања наведеног акта и одобравања од стране РАК-а, тренутно важећи је РИП МВНО документ из 2013. године. БХ Телеком нема нити један закључен уговор о приступу и интерконекцији МВНО мобилној мрежи БХ Телекома на основу РИП МВНО, а обзиром да РАК није издала нити једну дозволу за обављање дјелатности МВНО оператора у БИХ.
- БХ Телеком даље наводи и како је услов за приступ мобилној мрежи од стране МВНО прописан је Правилем 73/2014 о обављању дјелатности пружатеља јавних мобилних телефонских услуга и Политиком сектора електронских комуникација, а не интерним актима БХ Телекома. Све будуће измјене РИП документа могу се искључиво иницирати на основу одговарајуће анализе РАК-а и регулаторних мјера које она наметне свим мобилним операторима истовремено и под једнаким условима, као што је и до сада био случај, а што је БХ Телеком исцрпно илустрирао достављеном документацијом. Од 2013. године оператори нису задржали никакве нове налоге регулатора, који се односе на измјене важећих Референтних понуда за интерконекцију и приступ мобилног виртуелног оператора мобилној мрежи, нити је БХ Телеком у било каквом прекршају или закашњењу у извршењу обавеза према регулатору, у складу са обострано потписаним Споразумом о сарадњи на подручју конкуренције на тржишту телекомуникацијских услуга између Конкуренцијског савјета и РАК-а.

За напоменути је и како је РАК Рјешењем из 2016. наложио БХ Телекому усклађивање само РИП моб, а не РИП МВНО, из чега се закључује да РАК није оцијенио потребним да се РИП МВНО у овом тренутку мијења.

- На основу свега наведеног БХ Телеком није дјеловао противно Закону о конкуренцији, те предлаже Конкуренцијском савјету да донесе Рјешење о непостојању злоупотребе доминантног положаја.

Дана 5. децембра 2017. године, поднесцима број: УП-02-26-2-019-21/17 и УП-02-26-2-019-22/17, достављени су странкама у поступку одговори противне стране на увид те евентуално очитовање.

Дана 12. децембра 2017. године Подносилац захтјева је затражио увид у спис поднеском број: УП-02-26-2-019-23/17, на што је Конкуренцијски савјет затражио додатно Појашњење захтјева дана 12. децембра 2017. године, поднеском број: УП-02-26-2-019-24/17, те одобрио увид у спис дана 13. децембра 2017. године, актом број: УП-02-26-2-019-26/17. Појашњење Подносиоца захтјева је запримљено у Конкуренцијски савјет дана 18. децембра 2017. године, актом број: УП-02-26-2-019-27/17, а увид у спис евидентиран поднеском од 21. децембра 2017. године, актом број: УП-02-26-2-019-30/17.

Дана 21. децембра 2017. године, поднеском број: УП-02-26-2-019-31/17 затражена је достава закључених уговора са Блицнет Бањалука и Телрад нет Бијељина, као финансијски извјештаји, од стране БХ Телекома, а на који се БХ Телеком очитовао са захтјевом за продужење рока за доставу истих дана 4. јануара 2018. године, актом број: УП-02-26-2-019-36/17, што је одобрено дана 4. јануара 2018. године, актом број: УП-02-26-2-019-37/17, након чега су тражени подаци достављени у Конкуренцијски савјет дана 5. јануара 2018. године, актом број: УП-02-26-2-019-38/17.

4. Релевантно тржиште

Релевантно тржиште, у смислу члана 3. Закона, те чл. 4. и 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта ("Службени гласник БиХ", бр. 18/06 и 33/10) чини тржиште одређених производа/услуга који су предмет обављања дјелатности на одређеном географском тржишту.

Према одредби члана 4. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, релевантно тржиште производа обухваћа све производе и/или услуге које потрошачи сматрају међусобно замјењивим с обзиром на њихове битне карактеристике, квалитет, намјену, цијену или начин употребе.

Према одредби члана 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, релевантно географско тржиште обухваћа цјелокупну или значајан дио територије Босне и Херцеговине на којој привредни субјекти дјелују у продаји и/или куповини релевантне услуге под једнаким или довољно уједначеним условима и који то тржиште битно разликују од услова конкуренције на сусједним географским тржиштима.

Релевантно тржиште услуга предметног поступка је тржиште успостављања и реализације интерконекције и приступа МВНО мобилној мрежи господарског субјекта БХ Телеком.

Релевантно географско тржиште предметног поступка је територија Босне и Херцеговине.

Слиједом наведеног, релевантно тржиште предметног поступка је тржиште успостављања и реализације интерконекције и приступа МВНО мобилној мрежи привредног субјекта БХ Телеком у Босни и Херцеговини.

5. Прикупљање података од трећих особа

Како би разјаснило одређене чињенице и доказе изнесене у поступку, а имајући у виду и чињеницу како је Регулаторна агенција за комуникације БиХ, надлежна за *ex-ante* регулацију на тржишту интерконекције и приступа мобилних виртуалних мрежних оператера (енг. *mobile virtual network operators – MVNO*) БХ Телекомовој мобилној и фиксној мрежи, Конкурenciјски савјет упутио јој је Захтјев за информацијама број: УП-02-26-2-019-17/17 дана 20. новембра 2017. године.

РАК је доставила тражене податке дана 1. децембра 2017. године, поднеском запримљеним под бројем: УП-02-26-2-019-20/17.

Ради додатног утврђивања чињеница у поступку Конкурenciјски савјет је дана 12. децембра 2017. године затражио од РАК-а појашњење достављених навода актом број: УП-02-26-2-019-25/17, а који је одговорио дана 18. децембра 2017. године, поднеском број: УП-02-26-2-019-28/17.

Дана 12. јануара 2018. године, затражено је очитовање РАК-а под бројем: УП-02-26-2-019-44/17, на које је запримљен одговор у Конкурenciјски савјет дана 22. јануара 2018. године, под бројем: УП-02-26-2-019-49/17.

6. Усмена расправа и даљи ток поступка

У даљем току поступка, будући да се ради о поступку са странкама са супротним интересима, Конкурenciјски савјет је заказао усмену расправу, у складу са чланом 39. Закона, за дан 9. јануара 2018. године (позив достављени Подносиоцу захтјева актом број: УП-02-26-2-019-32/17 дана 21. децембра 2017. године и Telemachu актом број: УП-02-26-2-019-33/17 дана 21. децембра 2017. године).

На усменој расправи одржаној у просторијама Конкурenciјског савјета (Записник број: УП-02-26-2-019-40/17 од 9. јануара 2018. године), испред Подносиоца захтјева учествовао је пуномоћник адвокат Нихад Сијерчић, Растко Петаковић и Милан Теофиловић као стручни помагачи, а испред БХ Телекома учествовали су пуномоћници Вахида Хоџић, Берина Авдић, Нихад Одобашић и Ахмет Ивојевић.

На усменој расправи Подносилац захтјева, и Противна страна у поступку су остали при досадашњим исказима, као и дали додатна појашњења, одговорили на постављена питања, те расправили о предмету поступка, а темељем доказа који су достављени у поступку. На усменој расправи странке у поступку су се обавезале доставити додатне одговоре на постављена питања, што је евидентирано записником.

Дана 15. јануара 2018. године Telemach је доставио одговоре на питања запримљено у Конкурenciјски савјет под бројем: УП-02-26-2-019-45/17, БХ Телеком је исте доставио дана 16. јануара 2018. године, запримљено под бројем: УП-02-26-2-019-46/17, те су исти одговори достављени противним странама на увид и очитовање дана 19. јануара 2018. године, актима број: УП-02-26-2-019-47/17 и УП-02-26-2-019-48/17.

Дана 30. јануара 2018. године запримљен је поднесак број: УП-02-26-2-019-50/17 привредног субјекта Telemach у којем између осталог тражи provedбу вјештачења, по вјештаку финансијске струке, о чему је Конкурenciјски савјет затражио очитовање од стране БХ Телекома актом број: УП-02-26-2-019-51/17, а који се очитовао дана 12. фебруара 2018. године, поднеском број: УП-02-26-2-019-52/17, у којем је наведено како се противи provedби предложеног вјештачења.

Дана 20. фебруара 2018. године у Конкурenciјски савјет је запримљен поднесак број: УП-02-26-2-019-53/17 од стране БХ Телекома.

Конкурenciјски савјет је дана 28. фебруара 2018. године донио Закључак број: УП-02-26-2-019-54 /17 којим је одбио захтјев Подносиоца захтјева за вјештачењем.

7. Утврђено чињенично стање и оцјена доказа

Након сагледавања релевантних чињеница и доказа утврђених током поступка, чињеница изнијетих на усменој расправи, података и документације релевантних институција, савјесном и детаљном оцјеном сваког доказа посебно и свих доказа заједно, Конкурenciјски савјет је утврдио сљедеће:

Чланом 9. став (1) и (2) Закона прописано је како привредни субјекат има доминантни положај на релевантном тржишту роба или услуга, ако се због своје тржишне снаге може понашати у значајној мјери неовисно од стварних или могућих конкурената, купаца, потрошача или добављача, такође узимајући у обзир учешће тог привредног субјекта на релевантном тржишту, удјеле на том тржишту које имају његови конкуренти, као и правне препреке за улазак других привредних субјеката на тржиште. Претпоставља се да привредни субјекат има доминантни положај на тржишту роба или услуга ако на релевантном тржишту има учешће веће од 40%.

Чланом 10. став (1) прописано је да је забрањена свака злоупотреба доминантног положаја једног или више привредних субјеката на релевантном тржишту, а чланом 10. став (2) тачка прописано је да се злоупотреба доминантног положаја посебно односи на: а) директно или неиндиректно наметање нелојалних куповних и продајних цијена или других трговинских услова којима се ограничава конкуренција,

б) ограничавање производње, тржишта или техничког развоја на штету потрошача, ц) примјену различитих услова за исту или сличну врсту послова с осталим странама, чиме их доводе у неравноправан и неповољан конкурентски положај, д) закључивање споразума којима се условљава да друга страна прихвати додатне обавезе које по својој природи или према трговинском обичају немају везе с предметом таквог споразума.

Злоупотребом доминантног положаја, поред критеријума прописаних у члану 10. Закона, сматрају се и случајеви прописани Одлуком Конкурenciјског савјета о дефинисању категорија доминантног положаја прописани у члану 9. предметне Одлуке.

У конкретном случају, привредни субјекат Telemach, наводи како постоји злоупотреба доминантног положаја из члана 10. став (2) Закона, а која се очитује у нуђењу услова за пословање и обављање дјелатности мобилног виртуелног мрежног оператора (МВНО) који закључење МВНО аранжмана са привредним субјектом БХ Телеком, чини економски неисплативим.

На основу достављених доказа и утврђеног чињеничног стања, као аргументације изнесене током поступка, савјесном и детаљном оцјеном сваког доказа посебно и свих доказа заједно, Конкурenciјски савјет је разматрао наведени предмет и донио одлуку да се Подносилац у свом захтјеву одбије, јер радње које се стављају на терет привредном субјекту БХ Телеком не представљају злоупотребу доминантног положаја из члана 10. Закона.

Као прво, у овом поступку Конкурenciјски савјет је извршио увид у:

- Закон о комуникацијама;

- Одлуку Савјета министара Босне и Херцеговине о усвајању Политике сектора електронских комуникација Босне и Херцеговине за период 2017.-2021. и Акцијског плана за реализацију политике;
- Правило РАК-а 54/2011 О анализи тржишта електронских комуникација;
- Правило РАК-а 73/2014 О обављању дјелатности пружаоца јавних мобилних телефонских услуга;
- Референтну понуду за интерконекцију и приступ мобилног виртуелног мрежног оператора мобилној мрежи БХ телекома д.д. Сарајево (РИП МВНО), од 17. 9. 2013. године,
- као и све остале доказе изложене током поступка.

Прије свега, за потребе оцјене предметног случаја, Конкурентски савјет је уважао и чињеницу како је предметно тржиште регулисано и Законом о комуникацијама. Закон о комуникацијама је *lex specialis* који регулише ову специфичну материју на специфичан начин, те да у складу са Законом о конкуренцији Конкурентски савјет може дјеловати у појединачним случајевима, након што су се догодили као дјеловање *ex-post* на релевантном тржишту.

Чињеница је да је Закон о комуникацијама поставио правни оквир за регулацију тржишта електроничких комуникација, те да је истим Законом утемељено неовисно регулаторно тијело Регулаторна агенција за комуникације Босне и Херцеговине. У складу са чланом 3. Закона о комуникацијама као релевантна тијела за provedбу одредби у области електроничких комуникација одређена су Савјет министара Босне и Херцеговине, и Регулаторна агенција за комуникације Босне и Херцеговине.

У складу са напријед наведеним, Савјет министара Босне и Херцеговине даје оквир у облику усвајања Политике овог сектора, а РАК регулише мреже, услуге, утврђује цијене, издаје дозволе, међуповезивање и одређује услове за осигурање заједничких и међународних комуникацијских средстава и остало.

Савјет министара креира Политику, а РАК са својим овластима врши либерализацију и отварање тржишта електроничких комуникација у Босни и Херцеговини, те омогућује конкуренцију са досадашњим државним монополима.

Даље, РАК својим актима, Правилу 54/2011, наводи како Агенција: "утврђује релевантна тржишта која су подложна претходној (*ex ante*) регулацији, проводи анализу тржишта, које се састоји од: одређивања релевантног тржишта, оцјене ефективности конкуренције на том тржишту и... утврђује постојање оператора са значајном тржишном снагом, те одређује регулаторне обвезе операторима са значајном тржишном снагом ако не постоји ефективна конкуренција на анализираном релевантном тржишту..."

У Анексу Правила 54/2011, наведено је тржиште 7. као "тржиште позива који завршавају у индивидуалним мобилним мрежама (терминирање позива) – veleпродајна разина".

Циљно тржиште овог поступка у складу са важећим Правилу 54/2011 је 7. које је дефинисано на начин да је то тржиште које једним дијелом обухвата предмет овог конкретног поступка, односно дјеловање МВНО оператора на тржишту и приступ том тржишту.

За овај поступак, битно је навести и како је Правилу РАК-а 73/2014, О обављању дјелатности пружаоца јавних мобилних телефонских услуга, прописана процедура потписивања уговора о пружаоцу услуга мобилне

телефоније мобилној мрежи једног од МВНО оператора у Босни и Херцеговини, па слиједом тога и са БХ Телекомом као *incumbent* оператором у Босни и Херцеговини. Наведено Правило 73/2014 дефинише двије врсте пружатеља услуга: оператора виртуалне мобилне мреже (МВНО) и пружаоца мобилних услуга (енгл. *Service provider*, у даљем тексту: СП).

Из аката РАК-а, који су горе побројани јасно је како је секторски регулатор упознат са проблематиком МВНО оператора, те да се бавио истима кроз своју регулативу.

У конкретном поступку пред Конкурентским савјетом, Telemach у свом захтјеву сматра да је БХ Телеком злоупотребио доминантни положај на начин да је понудио економски неисплативе услове за пословање и обављање дјелатности мобилног виртуелног мрежног оператора (МВНО).

Предметни услови и цијене, које исти оспорава, те наводи како исти представљају злоупотребу доминантног положаја у складу са чланом 10. Закона о конкуренцији, а који регулишу приступ МВНО оператора на БХ Телекомову мобилну мрежу садржани су у "Референтној понуди за интерконекцију и приступ мобилног виртуалног мрежног оператора мобилној мрежи БХ Телекома д.д. Сарајево" (у даљем тексту: РИП МВНО), на коју је РАК дао сагласност актом број: 05-29-1597-9/13 од 29.08.2013. године, а иста је усвојена од стране Управе друштва, дана 17. септембра 2013. године.

Временски период повреде на коју се позива Telemach је од дана доношења РИП МВНО документа до 2017. године.

Анализом поступка доношења и усвајања РИП МВНО документа, Конкурентски савјет је уважаио став и појашњење РАК-а, у којем је наведено како је циљ сваког РИП документа омогућавање транспарентног и недискриминаторног приступа појединим мрежама или услугама, па тако и РИП МВНО документ. Процедура доношења РИП документа, па тако и РИП МВНО документа је резултат различитих околности на тржишту, било потреба оператора да изврши усклађивање референтне понуде са актуелним законима, или пак неким другим актима. Измјене и допуне РИП документа може иницирати РАК, а могу и други оператори на тржишту, на основу праћења тржишта, или уочавања учинака које треба измијенити, односно мноштво могућности, те да у пракси не постоји периодичност у овоме процесу.

Међутим, у сваком случају за усвајање било које врсте референтне понуде, потребна је сагласност РАК-а да би иста била правно ваљана.

Таква процедура испоштована је и од стране БХ Телекома приликом усвајања РИП МВНО документа, који је објављен на службеним веб страницама БХ Телекома, а и РАК-а, те исти садржава цијене и услове приступа МВНО оператора на мобилну мрежу БХ Телекома.

С тим у вези, да би РИП МВНО документ био примјенљив на одређени привредни субјекат, у складу са чланом 2. став (2) РИП МВНО, потребно је испуњење услова да исти посједује валидну дозволу РАК-а за обављање дјелатности МВНО оператора, те чланом 12. став (3) тачка а) који прописује достављање овјерене копије важеће дозволе издане од стране РАК-а, БХ Телекому за потребе закључења уговора.

Дакле, право на подношење захтјева за кориштењем услуге из ове понуде (РИП МВНО) имају овлаштени оператори којима је РАК додијелио одговарајућу дозволу за пружање мобилних услуга (као МВНО оператор) на подручју Босне и Херцеговине, те је исту потребно и приложити уз захтјев за почињање преговора за закључење

уговора о пружању услуга МВНО оператора са БХ Телекомом.

С обзиром на горе наведене услове, током поступка је утврђено како Telemach никада није подносио захтјев РАК-у за издавање предметне дозволе.

Безано за чињеницу посједовања дозволе за обављање дјелатности МВНО оператора, према службеној информацији из РАК-а, нити један оператор на подручју Босне и Херцеговине не посједује дозволу за обављање дјелатности МВНО, па тако ни Telemach.

Изузев чињенице, да Telemach не посједује дозволу РАК-а, Конкурентијски савјет је узео у обзир и чињеницу како је током 2017. године, ступила је на снагу и нова "Политика сектора електронских комуникација Босне и Херцеговине за период 2017.-2021." усвојена од стране Савјета министара БиХ која има утицај и на акте РАК-а, а који у правилу требају сlijедити зацртане циљеве из политике, као и акцијског плана за provedбу исте, те пронаћи начин остваривања исте.

У предметној политици у тачки 2.2. Акцијског плана за реализацију Политике, експлицитно је наведено: "Двије године након комерцијализације ЛТЕ мрежа, Агенција ће у сарадњи са Министарством и ресорним ентитетским министарствима доставити Савјету министара приједлог одлуке којом ће омогућити улазак МВНО на тржиште мобилних комуникација Босне и Херцеговине." Обзиром да у овом тренутку у Босни и Херцеговини, ЛТЕ мреже (мреже четврте генерације мобилне телефоније) нису присутне, то није испуњен услов за појаву МВНО оператора на тржишту Босне и Херцеговине.

У појашњењу ваљаности и примјене РИП МВНО документа, РАК експлицитно наводи и "како примјена РИП МВНО документа у овоме тренутку није могућа", а из разлога прилагођавања важећој регулативи.

РАК наводи како су цијене које су изражене у РИП МВНО документу "не подлијежу могућности преговарања, односно не ради се о горњим граничним цијенама", што значи да су изражене цијене фиксне као такве.

У односу на чињеницу како је Закон о комуникацијама *lex specialis* у области електронских комуникација, Конкурентијски савјет ипак не оспорава могућност *ex post* дјеловања на тржиштима електронских комуникација у складу са Законом о конкуренцији, али у појединачним случајевима, цијенећи сваки за себе, те уколико постоји могућност дјеловања у складу са усвојеном регулативом.

Тако, обзиром да у складу са чланом 43. став (7) Закона, Конкурентијски савјет у сврху оцјене датог случаја, може користити судском праксом Европског суда правде и одлукама Европске комисије, разматрало предмет *Deutsche Telekom* (Case Ц-280/08, Пресуда ЕСП од 14. октобра 2010. године), у којем је Европски суд правде утврдио како чињеница да се телекомуникацијски оператор придржавао секторских прописа из области телекомуникација, не значи да не постоји одговорност оператора по основу могуће повреде прописа из области конкуренције, докле год је оператор имао могућност аутономног дјеловања у погледу наводног прекршаја.

Анализом предметног случаја и оцјене Европског суда правде из Пресуде, Конкурентијски савјет је утврдио да у овом поступку, БХ Телеком није имао могућност аутономног дјеловања у погледу закључивања уговора о приступу МВНО оператора на БХ Телекомову мобилну мрежу. Чињенице утврђене у поступку јасно показују да је за обављање дјелатности МВНО оператора потребна дозвола РАК-а, те да су цијене из РИП МВНО фиксне, а не подложне

преговарању или пак снижавању, те да је исте одобрио РАК, у складу са својим процедурама.

Стога, аргументација Telemach о аутономности секторских прописа потпуно отпада. Увођење МВНО оператора је дуготрајан процес у потпуности под контролом и надзором регулатора, а не питање нарушавања тржишне конкуренције и утврђивања злоупотребе доминантног положаја од стране Конкурентијског савјета.

Такођер, током поступка Конкурентијски савјет је, на приједлог Подносиоца захтјева, затражио од БХ Телекома и доставу уговора закључених са привредним субјектима Телрад Нет д.о.о. Бијељина, и Блицнет д.о.о. Бања Лука, а на основу приговора Подносиоца да исти имају закључене уговоре на нетранспарентан и дискриминирајући начин, обзиром да исти уговор није понуђен Telemachu. Увидом у достављене уговоре од стране БХ Телекома, а закључене са привредним субјектима Телрад Нет д.о.о. и Блицнет д.о.о., утврђено је да исти у складу са Правилу РАК-а 73/2014, имају статус пружаоца услуга (СП), чији се правни статус и начин остваривања права приступа мобилној мрежи разликује од права на приступ МВНО оператора, те да се на исте не примјењују цијене и услови из РИП МВНО документа, као и да исти закључују уговоре на основу преговора и на комерцијалној основи, што је омогућено Правилу 73/2014, па је утврђено како наводи Telemach а по питању закључивања уговора, те наводи истога како је СП само врста МВНО оператора нису тачни.

Конкурентијски савјет је такођер, сlijедом запримљеног обавјештења од стране привредног субјекта БХ Телеком од 20.02.2018. године, утврдило и да је Регулаторна агенција за комуникације наложила повлачење свих актуелних РИПМВНО докумената који се налазе на веб страницама инцумбент оператора, између осталог и привредног субјекта БХ Телеком, најкасније до 28.02.2017. године обзиром да усвојена Политика сектора електронских комуникација прецизно дефинише динамику појаве МВНО оператора на тржишту Босне и Херцеговине.

На основу горе наведеног, Конкурентијски савјет је утврдио да БХ Телеком није злоупотребио доминантни положај из члана 10. став (1) Закона којим је прописано да је забрањена свака злоупотреба доминантног положаја једног или више привредних субјеката на релевантном тржишту, а чланом 10. став (2) прописано је да се злоупотреба доминантног положаја посебно односи на: а) директно или индиректно наметање нелојалних куповних и продајних цијена или других трговинских услова којима се ограничава конкуренција, б) ограничавање производње, тржишта или техничког развоја на штету потрошача, ц) примјену различитих услова за исту или сличну врсту послова с осталим странама, чиме их доводе у неравноправан и неповољан конкурентски положај, д) закључивање споразума којима се условава да друга страна прихвати додатне обавезе које по својој природи или према трговинском обичају немају везе с предметом таквог споразума, као ни члана 9. Одлуке Конкурентијског савјета о дефинисању категорија доминантног положаја.

На основу свега наведеног Конкурентијски савјет је одлучио као у тачки 1. диспозитива овога Рјешења.

8. Трошкови поступка

Дана 30. јануара 2018. године Пуномоћник Подносиоца захтјева поднео број: УП-02-26-2-019-50/17 доставио Захтјев за накнаду трошкова поступка у укупном износу од 2.527,20 КМ са укљученим износом ПДВ-а, те износ од 2.000 КМ за плаћену таксу на захтјев за покретање поступка.

Konkurencijski savjet je prilikom određivanja troškova postupka uzeo u obzir odredbe Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), i to član 105. stav (2) Zakona o upravnom postupku kada u postupku učestvuju dvije ili više strana sa suprotnim interesima, stranka koja je izazvala postupak, a na čiju je štetu postupak okončan, dužna je protivnoj stranici nadoknaditi opravdane troškove koji su toj stranici nastali učешћem u postupku.

Konkurencijski savjet je odbio zahtjev punomoћника podnosioca zahtjeva za nadoknadu troškova postupka, budući da je navedeni postupak privredni subjekt nije uspio u postupku, te stoga nema pravo na nadoknadu troškova postupka, u smislu Zakona o upravnom postupku.

Na osnovu gore navedenog, Konkurencijski savjet je odlučio kao u tacki 2. dispozitiva ovoga Rješenja.

9. Поука о правном лијеку

Против овога Рјешења није дозвољена жалба.

Незадовољна странка може покренути Управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема, односно објављивања овога Рјешења.

Број УП-02-26-2-019-60/17

04. априла 2018. године
Сарајево

Предсједник
Иво Јеркић, с. р.

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, na osnovu člana 25. stav (1) tačka e), člana 42. stav (1), a u vezi s članom 4. stav (1) tačka b) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09), člana 105. Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), u postupku pokrenutom po Zahtjevu za pokretanje postupka podnesenom od strane privrednog subjekta "Telemach" d.o.o. Sarajevo, ul. Džemala Bijedića br. 216., 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina, zastupan po punomoćniku advokatu Nihadu Sijerčiću, ul. fra. Anđela Zvizdovića br. 1., 71 000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina protiv privrednog subjekta "BH Telecom" d.d. Sarajevo, ul. Franca Lebara 7., 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina, radi utvrđivanja zloupotrebe dominantnog položaja u smislu člana 10. stav (2) Zakona o konkurenciji, zaprimljenog pod brojem: UP-02-26-2-019-1/17, dana 30. juna 2017. godine, na 24. (dvadesetčetvrti) sjednici održanoj 04.04.2018. godine, je donijelo

RJEŠENJE¹

1. Odbija se Zahtjev privrednog subjekta "Telemach" d.o.o. Sarajevo, podnesen protiv privrednog subjekta "BH Telecom" d.d. Sarajevo, radi utvrđivanja zloupotrebe dominantnog položaja u smislu člana 10. stav (2) Zakona o konkurenciji, kao neosnovan.
2. Odbija se zahtjev privrednog subjekta "Telemach" d.o.o. Sarajevo, za naknadom troškova postupka, kao neosnovan.
3. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Образложење

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Konkurencijsko vijeće) je dana 30.06.2017. godine pod brojem: UP-02-26-2-019-1/17 zaprimilo Zahtjev za pokretanje postupka (u daljem tekstu: Zahtjev) privrednog subjekta "Telemach" d.o.o. Sarajevo, ul. Džemala Bijedića broj 216, 71000 Sarajevo (u daljem tekstu: "Telemach" ili Podnosilac

zahtjeva) protiv privrednog subjekta "BH Telecom" d.d. Sarajevo, ul. Franca Lebara broj 7., 71000 Sarajevo (u daljem tekstu: "BH Telecom" ili Protivna strana), radi utvrđivanja zloupotrebe dominantnog položaja u smislu člana 10. stav (2) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09 - u daljem tekstu: Zakon).

Kako podneseni Zahtjev nije bio potpun, Konkurencijsko vijeće je aktom broj: UP-02-26-2-019-2/17 od 01.08.2017. godine, zatražilo od Podnosioca zahtjeva dopunu istog.

Dopuna Zahtjeva od 07.08.2017. godine je zaprimljena od strane Konkurencijskog vijeća dana 08.08.2017. godine pod brojem: UP-02-26-2-019-3/17.

Podnosilac zahtjeva je u dopuni Zahtjeva dodatno precizirao pravni osnov Zahtjeva te istakao da Zahtjev podnosi primarno radi kršenja odredbe člana 10. stav (2) tačka a), ali u određenoj mjeri i tačka b), c) i d) istog stava, od strane "BH Telecoma". Također, u dopuni Podnosilac zahtjeva se pozvao i na kršenje odredbi člana 9. stav (1) tačke a), b), c) g) i h) Odluke o definiranju kategorija dominantnog položaja ("Službeni glasnik BiH", br. 18/06), te traži od Konkurencijskog vijeća da postupak vodi u odnosu na sve navedena kršenja.

Nakon kompletiranja Zahtjeva, Konkurencijsko vijeće je Podnosiocu zahtjeva, izdalo Potvrdu o prijemu kompletnog i urednog Zahtjeva, u smislu člana 28. stav (3) Zakona, dana 10.10.2017. godine, aktom broj UP - 02-26-2-019-4/17.

1. Stranke u postupku

Stranke u postupku su privredni subjekti "Telemach" d.o.o. Sarajevo, ul. Džemala Bijedića br. 216., 71000 Sarajevo i "BH Telecom" d.d. Sarajevo, ul. Franca Lebara br. 7., 71000 Sarajevo.

1.1. Privredni subjekt TELEMACH

Privredni subjekt Telemach društvo za pružanje usluga u oblasti telekomunikacija d.o.o. Sarajevo, ul. Džemala Bijedića br. 216., Sarajevo, registriran je kod Općinskog suda u Sarajevu pod matičnim brojem: 65-01-0620-08. Njegov osnivač je Bosnia Broadband S.a.r.l. iz Luksemburga, Rue de Rollingergrund, L-2440 Luksemburg.

Privredni subjekt Telemach je gospodarsko društvo koje je aktivno u pružanju telekomunikacijskih usluga. Jedan je od telekomunikacijskih operatora u Bosni i Hercegovini koji distribuira medijski sadržaj preko kablovske tehničke platforme i pruža usluge pristupa internetu i povezane usluge kao i usluge fiksne telefonije pretplatnicima.

1.2. Privredni subjekt BH Telecom

Privredni subjekt dioničko društvo BH Telecom Sarajevo, ul. Franca Lebara br. 7., Sarajevo, registriran je kod Općinskog suda u Sarajevu pod matičnim brojem: 65-02-0012-10 (stari broj: I-23391). Osnovni kapital privrednog subjekta BH Telecom je podijeljen na 53.457.358 dionica, koje su u 90% vlasništvu Federacije Bosne i Hercegovine, a 10% u vlasništvu Privatizacijskih investicijskih fondova i malih dioničara.

Osnovna registrovana djelatnost privrednog subjekta BH Telecom je obavljanje telekomunikacijskih djelatnosti.

2. Pravni okvir predmetnog postupka

Konkurencijsko vijeće je u toku postupka primijenilo odredbe Zakona, Odluke o utvrđivanju kategorija dominantnog položaja ("Službeni glasnik BiH", br. 18/06 i 34/10), Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta ("Službeni glasnik BiH", br. 18/06 i 34/10) i odredbe Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16/09), u smislu člana 26. Zakona.

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između evropskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane i Bosne i Hercegovine s druge strane ("Službeni glasnik BiH – međunarodni ugovori" br. 10/08 - u daljem tekstu: Sporazum o

¹ Rješenje objavljeno u "Službenom glasniku BiH", broj 34/18

stabilizaciji i pridruživanju) odredba čl. 71. o primjeni kriterija i pravne stečevine Evropske unije, te člana 43. stav (1) Zakona, omogućuju Konkurencijskom vijeću u svrhu ocjene datog slučaja, da se može koristiti sudskom praksom Evropskog suda pravde i odlukama Evropske komisije.

Konkurencijsko vijeće je izvršilo uvid i u Zakon o komunikacijama ("Službeni glasnik BiH", br. 31/03, 75/06, 32/10 i 98/12 – u daljem tekstu Zakon o komunikacijama), te Odluku o usvajanju Politike sektora elektronskih komunikacija Bosne i Hercegovine za period 2017.-2021. i Akcijskog plana za realizaciju politike ("Službeni glasnik BiH", br. 46/17), usvojenu od strane Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, zatim Pravilo 54/2011 ("Službeni glasnik BiH", br. 54/08) i Pravilo 73/2014 ("Službeni glasnik BiH", br. 85/11) Regulatorne agencije za komunikacije.

3. Postupak po Zahtjevu za pokretanje postupka

U svom Zahtjevu, Podnositelj zahtjeva, opisuje činjenično stanje i okolnosti, te prilaže dokaze za koje smatra da potkrepljuju navedeno, a koje su razlog za podnošenje Zahtjeva, te ukratko navodi slijedeće:

Podnositelj zahtjeva, privredni subjekt "Telemach" je telekomunikacijska kompanija koja djeluje kao operator digitalne i analogne kablovske TV, pružatelj usluga širokopojasnog Interneta i operator fiksne telefonije, dok je protivna strana, "BH Telecom" jedan od tri dominantna telekomunikacijska operatora u Bosni i Hercegovini, uz privredne subjekte "Hrvatske Telekomunikacije" d.d. Mostar i "Telekomunikacije Republike Srpske" a.d. Banja Luka.

Glavna poslovna djelatnost privrednog subjekta "BH Telecom" je pružanje telekomunikacijskih usluga u fiksnoj i mobilnoj telefoniji, distribucija medijskih sadržaja i pružanje usluge pristupa Internetu.

U sažetku svog Zahtjeva, Podnosilac zahtjeva navodi da je Protivna strana svojim aktivnostima zloupotrijebila svoj dominantni položaj na relevantnom tržištu, na način da alternativnim operatorima nudi uslove za obavljanje djelatnosti mobilnih virtuelnih mrežnih operatora (u daljem tekstu: "MVNO") koji su ekonomski neisplativi.

U pogledu relevantnog tržišta u ovom postupku Podnosilac zahtjeva smatra da treba uzeti u obzir, tržište interkonekcije i pristupa MVNO-a mobilnoj i fiksnoj mreži privrednog subjekta "BH Telecom" na teritoriji Bosne i Hercegovine, te da je za ocjenu konkretnog postupanja relevantno i tržište mobilne telefonije u Bosni i Hercegovini na kojem nastupaju efekti spornog postupanja privrednog subjekta "BH Telecom".

Privredni subjekt "BH Telecom" je jedini učesnik na relevantnom tržištu, jer jedino "BH Telecom" može pristupiti i dozvoliti pristup svojoj mobilnoj mreži, te je njegov udio na relevantnom tržištu 100%.

Podnosilac zahtjeva smatra da pri ocjeni konkretnog slučaja Konkurencijsko vijeće treba imati u vidu i povezano tržište mobilne telefonije, na kojem kao i na tržištu fiksne telefonije dominiraju "incumbent" operateri, od kojih je jedan i "BH Telecom".

Prema posljednje dostupnim podacima iz četvrtog kvartala 2016. godine, zajednički tržišni udio tri dominantna operatora na tržištu mobilne telefonije iznosi 99,71%. Preostali neznatni udio od 0,29% odnosi se na udjele nezavisnih MVNO operatora – privrednih subjekata "Blicnet", "Elta Kabel", "Telrad net" i "Izi Mobile" od kojih svaki ima ispod 0,2% pojedinačnog tržišnog udjela.

Privredni subjekt "BH Telecom" na tržištu mobilne telefonije, prema navodima Podnosioca zahtjeva, koji se poziva na podatke iz "Kvartalnih uporednih podataka tržišta elektronskih komunikacija za četvrti kvartal 2016. godine",

objavljene od strane Regulatorne agencije za komunikacije, trenutno ima 47% sa trendom rasta, što je dovoljno za pretpostavku dominantnosti na osnovu člana 9. stav (2) Zakona.

Pored navedenog dodaje se da je tržišni udio privrednog subjekta "BH Telecom" mnogo veći, ukoliko bi se u obzir uzeo broj mobilnih pretplatnika na geografskom području koje pokriva fiksna mreža privrednog subjekta "BH Telecom".

Još jedan faktor relevantan za ocjenu tržišne snage privrednog subjekta "BH Telecom" u sferi telekomunikacija je prema navodima Podnosioca zahtjeva i činjenica da je Regulatorna agencija za komunikacije (u daljem tekstu: RAK) proglasio "BH Telecom" za operatora sa značajnom tržišnom snagom na nekoliko tržišta, uključujući fiksnu i mobilnu telefoniju i zakup telekomunikacijskih vodova. Pored navedenog, nakon usvajanja analize tržišta terminacije poziva u individualne mobilne mreže, veleprodajni nivo, "BH Telecom" je odlukom RAK-a od 30.05.2017. godine proglašen operatorom sa značajnom tržišnom snagom i na ovom tržištu. Isti status imaju i druga dva incumbent operatora.

U Zahtjevu se dalje Podnosilac zahtjeva poziva i na odredbu člana 14. Zakona o komunikacijama koja glasi: *"smatra se da operator telekomunikacija ima značajnu tržišnu snagu, ako, bilo individualno ili zajedno s drugima, ima položaj koji je jednak dominaciji, odnosno položaj ekonomske moći, koja mu u znatnoj mjeri omogućava da radi neovisno o konkurentima, klijentima i krajnjim korisnicima"*, s tim da naglašava činjenicu dominantnosti privrednog subjekta "BH Telecom".

Definicija operatora sa značajnom tržišnom snagom je u Bosni i Hercegovini ista kao i odgovarajuća definicija u EU (član 14. Direktive 2002/21/EC od 07.03.2002. godine o zajedničkom regulatornom okviru za mreže elektronskih komunikacija i usluga), te u tom pogledu Podnosilac zahtjeva ističe kako je u svojim relevantnim smjernicama Evropska komisija navela da definicija značajne tržišne snage (u daljem tekstu: SMP) odgovara konceptu dominantnog položaja iz člana 102. Ugovora o funkcioniranju EU (Smjernice Evropske komisije o tržišnoj analizi i ocjeni značajne snage prema regulatornom okviru Zajednice za elektronske komunikacijske mreže i usluge, OJ (2002) C233/2). Te stoga, imajući u vidu činjenicu da član 9. Zakona (koji definira dominantni položaj) predstavlja praktično preuzetu odredbu člana 102. Ugovora o funkcioniranju EU, Podnositelj smatra da je isti zaključak u vezi sa jednakošću SMP statusa i dominantnosti primjenjiv i u Bosni i Hercegovini.

SMP status sva tri incumbent operatora implicira da se njihova tržišna snaga mora cijeliti unutar teritorije koju pokriva svaki od ovih operatora pojedinačno, a ne cjelokupna teritorija BiH, tj. SMP status incumbent operatora pokazuje da svaki od ovih operatora ima SMP status u vlastitom području, koji status, odgovara postojanju dominantnog položaja na ovom tržištu.

Nadalje, a vezano za činjenice kojima želi dokazati postojanje zloupotrebe dominantnog položaja od strane "BH Telecom", Podnosilac zahtjeva ističe da ako nešto nije okarakterizirano kao povreda relevantnih sektorskih propisa od strane sektorskog regulatora (u konkretnom slučaju od strane RAK-a) ne znači da ne postoji zloupotreba dominantnog položaja u smislu člana 10. Zakona, te u vezi sa navedenim ukazuje na praksu Evropskog suda pravde u predmetu Deutsche Telekom (C-280/08, Presuda ESP od 14.10.2010. godine) u kojoj je isti ustanovio da činjenica da se telekomunikacijski operator pridržavao sektorskih propisa iz oblasti telekomunikacija ne znači da ne postoji odgovornost operatora po osnovu moguće povrede propisa iz oblasti konkurencije, dokle god je operator imao mogućnost autonomnog djelovanja u pogledu navodnog prekršaja.

Primijenjeno na predmetni slučaj i akte privrednog subjekta "BH Telecom" za koje Podnosilac zahtjeva smatra da

predstavljaju zloupotrebu dominantnog položaja, činjenica da je RAK odobrio pojedine cijene Protivne strane ne znači da isti ne može da snosi odgovornost iz ugla Zakona u vezi sa cijenama.

Ovo također prema Podnosiocu zahtjeva znači da referentna ponuda Protivne strane, čak i ukoliko je ista odobrena od strane RAK-a može predstavljati zloupotrebu dominantnog položaja u smislu Zakona.

Uslovi koje nudi "BH Telecom" za ustanovljavanje i obavljanje MVNO djelatnosti efektivno sprečavaju sve zainteresovane alternativne operatore da zaključe MVNO aranžman sa istim, te na taj način "BH Telecom" zloupotrebljava svoj dominantni položaj na tržištu interkonekcije i MVNO pristupa na svoju mobilnu mrežu, te na taj način prije svega štiti svoju poziciju na tržištu mobilne telefonije, na kojoj također posjeduje dominantni položaj.

Značaj MVNO – a za razvoj konkurencije na tržištu mobilne telefonije u BiH već je prepoznat od strane RAK-a, i u njegovoj Analizi mobilnog tržišta od 24.04.2013. godine, kao i u Novoj RAK Analizi mobilnog tržišta iz novembra 2016. godine (u daljem tekstu: "RAK analiza mobilnog tržišta").

Prema RAK Analizi mobilnog tržišta poslovanje MVNO operatora konstantno opada i to u odnosu na vrlo nizak inicijalni nivo na tržištu Bosne i Hercegovine, što dovodi do značajno viših cijena za krajnje korisnike u odnosu na uporednu praksu.

U "RAK analizi tržišta" se između ostalog navodi sljedeće:

"Prema izvještaju BEREC-a pod nazivom "Termination Rates at European Level (January 2016), BoR(16)90, prosječna cijena terminacije u mobilnoj mreži (MTR) u 36 zemalja Evrope u januaru 2016. godine je iznosila 0,0141 EUR/min (0,0275 KM/min). U isto vrijeme MTR bh mobilnih operatera za pozive koji su započeli u fiksnim i mobilnim mrežama u Bosni i Hercegovini iznosi 0,07 KM/min (0,036 EUR/min), što je za 2,5 puta više nego prosjek 36 posmatranih evropskih zemalja.

Cijena terminacije u mobilne mreže u Bosni i Hercegovini su najbolji pokazatelj činjenice da je veleprodajno tržište terminacije poziva u pojedinačne mobilne mreže monopolističko tržište i da bez ex ante regulacije mobilni operatori nemaju interesa da pružaju usluge terminacije poziva u svoje mobilne mreže na tržišno efikasnom nivou. Veleprodajni troškovi terminacije poziva se uvijek prenose na krajnje korisnike operatora koji koristi uslugu terminacije poziva u mobilnu mrežu.

Kako bi operator A mogao da dosegne krajnje korisnike operatora B, operator A mora platiti operatoru B cijenu terminacije koju traži operator B, s obzirom na to da nema alternativnog načina da operator A dođe do krajnjeg korisnika operatora B. Visoke cijene terminacije su obično posljedica kombinacije već navedene neefikasnosti u pružanju usluga po razumnoj cijeni i činjenice da operator ostvaruje ekstra dobit od ove veleprodajne usluge kako bi mogao subvencionirati druge usluge (veleprodajne ili maloprodajne). Budući da u režimu pozivajuća strana plaća (eng. Calling Party Pays – CPP), a koji je u upotrebi u BiH, cijenu terminacije uvijek plaća operator kod kojeg započinje poziv (odnosno njegov krajnji korisnik), operator koji terminira poziv nema interesa da snizi cijenu terminacije.

S druge strane, isti operator može koristiti situaciju da je on jedini koji može pružiti uslugu terminacije poziva prema svojim krajnjim korisnicima, te da zbog toga može naplaćivati cijenu terminacije koja će mu omogućiti ekstra dobit za ovu uslugu. Kasnije se ovaj profit obično prenosi na subvencioniranje maloprodajnih usluga, terminalne opreme, marketinga i drugdje. Iz navedenih razloga, neophodno je nametnuti regulaciju cijena SMP operatorima kako bi ublažili ove probleme koji sprečavaju efikasnost na relevantnom tržištu i kako bi postigli koristi za krajnje korisnike, koji plaćaju ove neopravdano visoke cijene terminacije. Mora se imati na umu da samo mobilni operatori

nemaju poticaj da se ponašaju pro-konkurentno, u vezi sa politikom formiranja veleprodajnih cijena.

Operatori "BH Telecom", "HT Mostar" i "Telekom Srpske" bi u odsustvu regulacije i zbog nepostojanja efektivne konkurencije mogli imati ekonomski interes da odrede svoje maloprodajne cijene na štetu krajnjih korisnika. Ovi operatori također imaju poziciju de facto monopola na tržištu terminacije govornih poziva u vlastitu mrežu, koju mogu koristiti kao prednost na način da odrede veće cijene terminacije govornih poziva u vlastitu mrežu za druge operatore, u odnosu na cijene terminacije za svoje mreže. Također, ovi operatori mogu onemogućavati razvoj konkurencije određivanjem cijene terminacije u vlastitu mrežu koja nije troškovno orijentisana tj. ne održava stvarne troškove. Visoke veleprodajne cijene automatski uzrokuju visoke maloprodajne cijene što je nepovoljno za krajnje korisnike."

U vezi sa navedenim Podnosilac zahtjeva navodi da je RAK u Analizi mobilnog tržišta predložio kontrolu cijena za period 2017-2019. godina kao jedinu mjeru koja sektorskom regulatoru, u situaciji svjesnog kršenja propisa o zaštiti konkurencije od strane dominantnog operatora stoji na raspolaganju, pri čemu naprijed navedeno ne isključuje odgovornost ovih operatora za kršenje propisa iz oblasti zaštite konkurencije.

"Koristeći metodu benchmarking, Agencija je utvrdila da su do 01.01.2020. godine operatori dužni dostići cijenu terminacije u iznosu od 2,75 pf/min, u nekoliko koraka kao što je dato u tabeli 3. (engl. glide-path). Cijena terminacije u iznosu od 2,75 pf/min predstavlja prosječnu cijenu terminacije u 36 evropskih zemalja u januaru 2016. godine." (str. 52-53 RAK analize mobilnog tržišta).

Dalje u Zahtjevu Podnosilac zahtjeva navodi kako je "BH Telecom" u mogućnosti da ponudi quadruple play, a alternativni operatori ne, te isto obrazlaže na način da pored toga što štiti dominantni položaj koji posjeduje na tržištu mobilne telefonije, time što nudi neprihvatljive uslove za saradnju MVNO operatorima, "BH Telecom" također prema mišljenju Podnosioca zahtjeva negativno utiče na potencijal alternativnih operatora da se Protivnom stranom takmiče na izuzetno dinamičnom multi play segmentu telekomunikacijskog tržišta, te na taj način "BH Telecom" narušava konkurenciju na svim tržištima povezanim sa multiple play segmentu telekomunikacijskog tržišta (fiksna i mobilna telefonija, pay TV, Internet).

Budući da predstavlja potpuno integriranog telekom operatora, "BH Telecom" je u mogućnosti da svojim korisnicima ponudi čitavu lepezu telekomunikacijskih usluga, što uključuje fiksnu telefoniju, mobilnu telefoniju, Internet i pay TV, a kombinacija ove četiri usluge se uobičajeno naziva quadruple play (paket Moja TV moj izbor).

Dok alternativni operatori mogu pod određenim uslovima biti u mogućnosti da nude fiksnu telefoniju, Internet i pay TV, uslijed postojećih prepreka oni nisu u poziciji da nude mobilnu telefoniju na ekonomski isplativ način, tj. alternativni operatori mogli bi ponuditi mobilnu telefoniju samo uz gubitak, imajući u vidu cjenovnu politiku privrednog subjekta "BH Telecom".

Multiple play usluge postaju sve interesantnije krajnjim korisnicima, te je ovaj segment doživio značajan rast na telekomunikacijskom tržištu BiH u prethodnom periodu, tako prema podacima iz RAK-a (Godišnji izvještaj RAK-a za 2015. godinu), a dostavljenim u podnesenom zahtjevu, u vremenskom razdoblju od 2011.- 2015. godine, povećava se broj korisnika Double-play usluga, Triple-play usluga, te Quadruple-play usluga.

Dok je broj paketiranih pretplata u porastu, broj korisnika koji različite telekomunikacijske usluge nabavljaju iz različitih izvora ima drugačiju dinamiku. To se prije svega odnosi na broj korisnika koji se odlučuju da fiksnu telefoniju, Internet i TV (što

predstavlja najznačajniji *triple-play* segment) nabavljaju od različitih operatera je u postepenom padu, prema podacima iz RAK-a (Godišnji izvještaj RAK-a za 2015. godinu), a dostavljenim u podnesenom zahtjevu.

Snažan pokazatelj značaja mobilne telefonije za uspjeh paketiranih ponuda na bh. tržištu je dinamika u pogledu *quadruple-play* segmenta u prethodnom periodu.

Podnosilac zahtjeva navodi, da se može vidjeti da se broj korisnika ove vrste paketa udvostručio u periodu 2013-2014. godina, sa tendencijom daljeg stabilnog rasta u 2015. godini, čemu prema njegovom mišljenju pridonosi ulazak privrednog subjekta "Logosoft" na ovaj tržišni segment, nakon što je ovog operatera preuzeo Telekom Srpske.

Prema mišljenju Podnosioca, sličan rast mogao bi se očekivati ukoliko bi i drugi operatori bili u mogućnosti da uvrste mobilnu telefoniju u svoje pakete.

Potrošači su sada u potpunosti svjesni koristi od pretplate na postojeće paketirane ponude i manje su zainteresirani da različite telekomunikacijske usluge nabavljaju od različitih operatera. Ovi trendovi konvergencije i paketiranih ponuda, koji su dodatno pojačani tehničkim i komercijalnim inovacijama, imaju ogroman uticaj na način odvijanja konkurencije na tržištima elektronskih komunikacija.

Za telekom operatore u BiH, *multiple play* usluge sada predstavljaju pretežni dio pay-TV pretplate. I zahvaljujući svom položaju na tržištu telekomunikacija, BH Telecom je lider u *triple-play* i *quadruple-play* segmentu.

Usljed nemogućnosti Telemacha da ponudi mobilnu telefoniju, njegove *multiple-play* usluge ne uključuju mobilnu telefoniju.

Privredni subjekt "Telemach" ne može dobiti licencu i postati četvrti GSM operator jer isto nije u skladu sa politikom razvoja sektora telekomunikacija u prethodnom i narednom periodu niti prema mišljenju Podnosioca zahtjeva, može postati MVNO pod ekonomski prihvatljivim uslovima.

Tokom 2012. i 2013. godine, Podnosilac zahtjeva je kontaktirao dva od tri incumbent operatera ("HT Mostar" i "Telekomunikacije Republike Srpske") u vezi sa mogućnošću MVNO partnerstva, ali nijedan od ova dva operatera nije bio zainteresovan za takav vid aranžmana.

Podnosilac zahtjeva se tokom 2015. godine u vezi sa navedenim obratio i Protivnoj strani, te su održana tri sastanka na nivou uprave, na kojima privredni subjekt "BH Telecom" nije pokazao realnu namjeru za ovakvom saradnjom.

U pogledu cjenovne politike "BH Telecoma", Podnosilac zahtjeva navodi kako ista čini poslovanje MVNO-a ekonomski neodrživim, te da nije u mogućnosti da usluge nudi preko mreže Protivne strane na komercijalno održiv način, jer su maloprodajne cijene privrednog subjekta "BH Telecom" iste ili čak niže od troškova privrednog subjekta "Telemach".

Na osnovu BH Telecom cjenovnika, kada se osnovni paket *Mini 15* uzme u obzir, cijena za pozive između mobilnih brojeva unutar BH Telecomove mreže je 0,20 KM + PDV za jedan minut, a kad se uzmu u obzir i pojedini drugi paketi, cijena je i niža od ovoga (npr. Paket Midi 30 – poziv unutar mobilne mreže "BH Telecoma" je 0,18 KM/min, a u paketu Maxi 50 cijena iznosi 0,16 KM/min), a pojedine pozive unutar svoje mobilne mreže (tzv. "*Naj brojevi*") naplaćuje sa značajnim popustom – takvi pozivi koštaju samo 0,10 KM/min.

Ukoliko bi Podnosilac zahtjeva postao MVNO, pretežan dio poziva njegovih mobilnih pretplatnika bio bi terminiran u mobilnoj mreži BH Telecoma (oko 60%); oko 20% poziva bilo bi terminirano u fiksnu mrežu "BH Telecoma" oko 10% poziva bilo bi terminirano u mobilne mreže druga dva *incumbent* operatera, a preostalih 10% poziva bilo bi raspodijeljeno između

fiksne mreže Podnosioca zahtjeva, drugih fiksnih mreža u BiH i međunarodnih poziva.

Podnosilac zahtjeva ističe da na primjer u Francuskoj, u pogledu veleprodajnih cijena za MVNO usluge, MVNO operatorima se omogućava pribavljanje odgovarajućih MVNO usluga po cijeni koja je oko 30% niža od maloprodajnih cijena MNO operatera.

U vezi sa pozivima ka "BH Telecomovoj" fiksnoj mreži Podnosilac navodi da ukoliko bi privredni subjekt "Telemach" djelovao kao MVNO kroz mrežu privrednog subjekta "BH Telecom", veleprodajna cijena poziva njegovih mobilnih pretplatnika ka "BH Telecomovim" mobilnim korisnicima bila bi 0,19 KM/min (0,12 KM/min za generiranje poziva i 0,07 KM za terminiranje poziva ka "BH Telecomovim" korisnicima).

Dodatno, Telemach bi također imao trošak terminiranja poziva u fiksnu mrežu "BH Telecoma", a "BH Telecom" naplaćuje različite cijene za lokalnu, jednostruku i dvostruku terminaciju.

Pošto se može očekivati da bi u praksi najčešća bila jednostruka terminacija, sljedeća analiza zasnovana je na cijenama za tu vrstu terminacije, koja iznosi 0,0089 KM.

Na osnovu navedenog, trošak po minuti koji bi Telemach imao prilikom poziva njegovih mobilnih pretplatnika ka fiksnoj mreži BH Telecoma bio bi 0,1389 KM (0,12 + 0,0089 + 0,01).

Podnosilac zahtjeva smatra da cijena inputa u navedenom iznosu sprečava "Telemach" da efektivno konkuriira privrednom subjektu "BH Telecom", naročito kada se u obzir uzmu cijene koje "BH Telecom" nudi van svoja dva početna paketa (Tabela 1.)

Tabela 1.

Red br.	Pozivi ka mobilnoj mreži p.s. "BH Telecom"	Cijena (KM/min)	MVNO marža p.s. "Telemach" (KM/min)	"Telemach" MVNO marža (%)
1.	"Telemach" (cijena inputa)	0,19	N/P	N/P
2.	"BH Telecom" maloprodajna cijena (Mini 15)	0,20	0,01	5
3.	"BH Telecom" maloprodajna cijena (Midi 30)	0,18	-0,01	-5,5
4.	"BH Telecom" maloprodajna cijena (Maxi 50)	0,16	-0,03	-18,75
5.	"BH Telecom" "Naj broj"	0,10	-0,09	-90

Izvor: Zahtjev

U vezi sa pozivima ka BH Telecomovoj fiksnoj mreži Podnosilac zahtjeva nadalje navodi da ukoliko bi djelovao kao MVNO preko mreže BH Telecoma, "Telemach" bi u pogledu poziva koje bi njegovi mobilni pretplatnici upućivali ka BH Telecomovoj fiksnoj mreži prije svega imao trošak generiranja poziva. Prema BH Telecom MVNO RIP-u, veleprodajna cijena za generiranje poziva iz mobilne mreže (MOC) je 0,12 KM/min uz dodatni trošak terminiranja poziva u fiksnu mrežu privrednog subjekta "BH Telecom".

Privredni subjekt "BH Telecom" naplaćuje različite cijene za lokalnu, jednostruku i dvostruku terminaciju, ali se u praksi može očekivati najčešće jednostruka terminacija čija cijena iznosi 0,0089 KM.

Na osnovu navedenog, trošak po minuti koji bi Telemach imao prilikom poziva njegovih mobilnih pretplatnika ka fiksnoj mreži BH Telecoma bio bi 0,1389 KM (0,12 + 0,0089 + 0,01).

U tabeli 2. je prikazano kako je Podnosilac zahtjeva onemogućen da efektivno konkuriira privrednom subjektu "BH Telecom", a naročito kada se u obzir uzmu cijene koje "BH Telecom" nudi van svoja dva početna paketa.

Tabela 2.

Red br.	Pozivi ka fiksnoj mreži p.s. "BH Telecom"	Cijena (KM/min)	MVNO marža p.s. "Telemach" (KM/min)	"Telemach" MVNO marža (%)
1.	"Telemach" (cijena inputa)	0,1389	N/A	N/A
2.	"BH Telecom" maloprodajna cijena (Mini 15)	0,17	0,0311	19
3.	"BH Telecom" maloprodajna cijena (Midi 30)	0,17	0,0311	19
4.	"BH Telecom" maloprodajna cijena (Maxi 50)	0,15	0,0111	8
5.	"BH Telecom" "Mega 100"	0,14	0,0011	1

Izvor: Zahtjev

Dok s jedne strane maloprodajne cijene privrednog subjekta "BH Telecom" opadaju u srazmjeri sa veličinom paketa, s druge strane veleprodajne cijene istog za MVNO ne mijenjaju se zavisno od obima saobraćaja.

S tim u vezi privredni subjekt "Telemach" bi iz zarade na pozivima morao pokriti subvencioniranje mobilnih telefona, interkonekcijske kapacitete, prodajne kanale, marketing, tehničku podršku, što efikasno konkuriranje s takvom maržom prema fiksnim brojevima "BH Telecoma" i praktički bez marže (odnosno, sa negativnom maržom) prema BH Telecom mobilnim brojevima čini nemogućim.

Konačno, Podnosilac zahtjeva navodi kako ne bi bio u mogućnosti ni da se takmiči sa maloprodajnim cijenama koje BH Telecom naplaćuje za pozive ka mobilnim mrežama druga dva *incumbent* operatora.

Ukoliko bi Telemachov mobilni pretplatnik uputio poziv ka broju iz mobilne mreže HT Mostar ili Telekomu Srpske, Telemach bi imao sljedeće troškove: (i) trošak generiranja poziva (MOC) u iznosu od 0,12 KM; (ii) trošak terminiranja poziva (MTC) u mrežu HT Mostar ili Telekomu Srpske – u oba slučaja, cijena terminacije bila bi 0,07 KM; i (iii) naknadu za tranzit poziva kroz BH Telecomovu fiksnu mrežu u iznosu od 0,01 KM.

U skladu s navedenim, ukupan trošak poziva iz "Telemachove" mobilne mreže u mobilnu mrežu privrednih subjekata "HT Mostar" ili "Telekom Srpske" bio bi 0,20 KM, što se može vidjeti iz tabele 3. koja prikazuje usporedbu između ove cijene i "BH Telecomove" maloprodajne cijene za istu vrstu poziva.

Tabela 3.

Red br.	Pozivi ka mobilnim mrežama "HT Mostar" i "Telekom Srpske"	Cijena (KM/min)	MVNO marža p.s. "Telemach" (KM/min)	"Telemach" MVNO marža (%)
1.	"Telemach" (cijena inputa)	0,20	N/A	N/A
2.	"BH Telecom" maloprodajna cijena (Mini 15)	0,20	-	0
3.	"BH Telecom" maloprodajna cijena (Midi 30)	0,18	-0,02	-11,1
4.	"BH Telecom" maloprodajna cijena (Maxi 50)	0,16	-0,04	-25
5.	"BH Telecom" "Mega 100"	0,14	-0,06	-43

Izvor: Zahtjev

U skladu sa navedenim cijena koju bi privredni subjekt "Telemach" mogao da ponudi svojim korisnicima, i bez bilo kakve marže, na osnovu "BH Telecom" cjenovnika bila bi ista ili viša od "BH Telecomovih" maloprodajnih cijena.

Dakle, Podnosilac zahtjeva u Zahtjevu zaključuje da i u pogledu ove vrste poziva "Telemach" ne bi ni teoretski mogao da se takmiči da paketima "BH Telecoma", jer bi u usporedbi sa istim, njegova marža bila nula ili čak minus, čak i kad se drugi troškovi ne bi uzeli u obzir.

Jer, negativna marža koju bi "Telemach" ostvarivao ovakvim pružanjem usluga bila bi dodatno smanjena drugim troškovima pružanja usluge preko "BH Telecomove" mreže, što onemogućava ulazak na tržište i pružanje usluga MVNO operatora.

Pored činjenice da ne bi bio u stanju da ostvari maržu koja obezbjeđuje profitabilno poslovanje u pogledu poziva za koje se može pretpostaviti da bi njegovi pretplatnici najviše koristili, "Telemach" ne bi bio u mogućnosti da ostvari bilo kakvu maržu na SMS saobraćaju iz razloga što "BH Telecomova" maloprodajna cijena SMS-ova u unutrašnjem saobraćaju iznosi 0,06 KM po poruci, što je isti iznos koji "BH Telecom" naplaćuje MVNO operatorima na nivou veleprodaje.

Dodatno, "BH Telecomova" maloprodajna cijena SMS saobraćaja prema "Naj brojevima" unutar mreže iznosi polovinu redovne cijene i iznosi 0,03 KM, kojoj cijeni MVNO nikako ne može da parira imajući u vidu BH Telecom-ovu veleprodajnu cijenu od 0,06 KM (Tabela 4.).

Tabela 4.

Red br.	SMS	Telemachov input (KM)	BH Telecom malopr. cijena (KM)	Telemach marža (KM)	Telemach marža (%)
1.	BH Telecom standardna malopr. tarifa	0,06	0,06	0	0
2.	BH Telecom "Najbroj"	0,06	0,03	-0,03	-50

Izvor: Zahtjev

Podnositelj zahtjeva, navodi i kako pored naprijed navedenog postoje i dopunski troškovi koji dodatno smanjuju MVNO maržu, i na taj način sprečavaju MVNO da se efektivno takmiče na maloprodajnom tržištu mobilne telefonije.

Najznačajniji dodatni troškovi koje bi MVNO imao ukoliko bi ušao u MVNO aranžman su sljedeći:

1. Troškovi u vezi sa uspostavom i implementacijom sistema – "Telemach" bi prije svega morao da plati naknadu koju "BH Telecom" naplaćuje za uspostavu sistema, u iznosu od 184.000 KM za 10.000 pretplatnika;
2. Troškovi koji nastaju naplatom naknade po minuti kao vremenskoj jedinici, dok se krajnjim korisnicima privrednog subjekta "BH Telecom" naplata vrši po kraćim intervalima (npr. od 30 sekundi);
3. Naknada koju MVNO operatori plaćaju za glasovne usluge se povećava sa povećanjem obima saobraćaja, dok je "BH Telecom" u mogućnosti da korisnicima ponudi "neograničene" glasovne usluge;
4. Novčane kazne za saobraćaj iznad ili ispod plana – Referentna ponuda za interkonekciju i pristup mobilnog virtuelanog mrežnog operatora mobilnoj mreži BH Telecoma (u daljem tekstu: RIP) predviđa kaznu u iznosu od 50% ukoliko je realizirani saobraćaj (broj minuta) iznad ili ispod plana tj. ukoliko je realizirani saobraćaj 15% iznad ili ispod planirane granice;
5. Troškovi naknade za "neosnovani zahtjev za popravak kvara" u iznosu od 70 KM po satu;

Nadalje Podnosilac zahtjeva navodi da je sadržaj MVNO paketa Protivne strane jednostavno takav da uspješno poslovanje MVNO-a nije moguće iz sljedećih razloga:

1. MVNO ponuda Protivne strane ne uključuje Internet tj. ne sadrži podatkovne usluge, što predstavlja "*condition sine qua non*" za pružanje niza servisa i usluga korisnicima;
2. MVNO ponuda ne uključuje mogućnost roaminga, jer prema navodima Protivne strane to predstavlja odgovornost MVNO operatora;
3. SMS tranzit se naplaćuje "na osnovu komercijalnog dogovora", te u vezi s tim MVNO ponuda predviđa da se cijena usluge tranzita SMS poruka ka drugim drugim fiksnim i mobilnim mrežama u BiH i inostranstvu određuje na osnovu "komercijalnog ugovora", što sprečava alternativne operatore da planiraju svoje troškove u vezi sa pružanjem ove usluge, jer nisu dati nikakvi faktori na osnovu kojih bi se ova cijena određivala;
4. Nije predviđen nikakav mehanizam indeksacije tj. veleprodajne cijene Protivne strane nisu podložne nikakvoj nivelaciji putem indeksiranja tj. navedene cijene su fiksirane u trenutku objavljivanja "BH Telecom" MVNO RIP-a, te su samim tim neadekvatne imajući u vidu cjenovnu dinamičnost u sferi telekomunikacija, jer nisu povezane ni sa kakvim kasnijim razvojem tržišta.

Četiri MVNO operatora Blicnet, Elta Kabel, Telrad i Izi Mobile imaju zanemarive tržišne udjele na tržištu mobilne telefonije od ukupno 0,29%, prema podacima iz RAK-a četvrti kvartal 2016. godine.

Podnosilac zahtjeva u prilog svojim tvrdnjama navodi da je Izi Mobile MVNO operator sa najvećim brojem korisnika poslovaio sa gubitkom u svakoj od prethodne tri godine, a prihodi od prodaje ovog operatora su u značajnom padu.

Usljed ovih trendova "Izi Mobile" je najavio povlačenje sa tržišta i od RAK-a zatražio odobrenje za prijenos svih korisnika na Telekom Srpske, te će povlačenje istog sa tržišta značiti da će ukupan udio nezavisnih MVNO operatora iznositi 0,14% (oko 4.700 korisnika), čime će se pozicija dominantnih operatera dodatno pojačati odnosno u potpunosti se izgubiti alternativni konkurentski pritisak njihovom poslovanju, a usljed postojeće politike i uslova saradnje koje *incumbent* operatori nude MVNO operatorima.

Konkurencijsko vijeće je zaprimilo prijavu koncentracije privrednog subjekta "Telekomunikacije Republike Srpske" kojom isti preuzima sve korisnike IZI MOBIL-a na tržištu mobilne telefonije u Bosni i Hercegovini, ali je istu Zaključkom broj: 02-26-1-33-3-II/16 od 10.11.2016. godine, odbacilo, radi nepostojanja obaveze prijave koncentracije, u smislu člana 14. stav (1) Zakona.

Na osnovu svega navedenog Podnosilac zahtjeva se ne može efektivno takmičiti sa Protivnom stranom na tržištu mobilne telefonije, te stoga nije ni u mogućnosti da u svoje pakete uključi mobilnu telefoniju.

Značaj MVNO-a je prepoznat i od strane nacionalnih tijela za zaštitu konkurencije iz Evropske unije (u daljem tekstu: EU), kao i od strane Evropske komisije.

Francusko tijelo za zaštitu konkurencije je u nekoliko navrata istaklo neophodnost omogućavanja MVNO operatorima da se efektivno takmiče na tržištu, te je u mišljenju iz 2008. godine (Mišljenje 08-A-16 od 30.07.2008. godine) izrazilo zabrinutost uslijed sporog razvoja MVNO-a u Francuskoj, jer su u tom trenutku samo manje od 5% korisnika činili korisnici MVNO operatora, dok je istodobno tržišni udio operatora bez mreže bio oko 25% u Njemačkoj i oko 15% u Ujedinjenom

Kraljevstvu i Holandiji. Kao prepreku uspješnom razvoju MVNO-a u Francuskoj, francusko tijelo je identificiralo nepovoljne veleprodajne uslove koje su u Francuskoj nudili MNO operatori.

U tri odluke u predmetima ocjene koncentracija u oblasti mobilne telefonije u pogledu operatora u Austriji, Irskoj i Njemačkoj, kojima se broj operatora smanjivao sa četiri na tri, Evropska komisija je koncentracije odobrila samo na osnovu obaveza koje su preuzeli učesnici u koncentraciji, a čiji je cilj bio da se omogući MVNO operatorima da se efektivno takmiče na tržištu.

Podnosilac zahtjeva se nadalje poziva na slučajeve iz EU i to na Hutchison 3G Austria / Orange Austria (predmet No M.6497, Odluka EK od 12.12.2012. godine), Hutchison 3G Ireland / Telefonica Ireland (predmet No M.6992, Odluka EK od 28.05.2014. godine), Telefonica Deutschland/E-Plus (predmet No M.7018, Odluka EK od 02.07.2014. godine), Hutchison 36 UK/Telefonica UK (predmet No M.7612, Odluka EK od 11.05.2016. godine).

Prema mišljenju Podnosioca zahtjeva iz perspektive EU, cjenovna politika Protivne strane u pogledu MVNO-a predstavlja zloupotrebu u vidu stiskanja marže.

Dalje u Zahtjevu, Podnosilac pojašnjava kako je, stiskanje marže (engl. *Margin squeeze*), tj. situacija kada firma koja je dominantna na vertikalno višem tržištu i pritom obezbjeđuje input privrednim subjektima koji se sa njom takmiče na vertikalno nižem tržištu naplaćuje takvu cijenu za input da njeni konkurenti na vertikalno nižem tržištu ne mogu da efektivno konkuriraju, predstavlja oblik zloupotrebe dominantnog položaja koji je naročito karakterističan za sektor telekomunikacija.

Relevantne Direktiva EU koje se odnose na primjenu propisa o konkurenciji u sektoru telekomunikacija ("Službeni list EU" (1998) C 265/02, § 118) ("Direktiva o telekomunikacijama" u pogledu stiskanja marže (ili cijene) navode:

"... stiskanje cijene također može biti demonstrirano pokazivanjem da je marža između cijene koja se naplaćuje konkurentima na vertikalno nižem tržištu (uključujući i eventualno vlastito poslovanje dominantnog privrednog subjekta na vertikalno nižem tržištu) za pristup i cijene koje mrežni operator naplaćuje na vertikalno nižem tržištu je nedovoljna da omogućiti da razumno efikasan pružatelj usluga na vertikalno nižem tržištu ostvari normalnu stopu profita ..."

Podnosilac zahtjeva s tim u vezi predlaže da Konkurencijsko vijeće u obzir uzme i relevantnu praksu iz EU, imajući u vidu da je stiskanje marže bilo predmet razmatranja u nekoliko slučajeva iz EU baš u oblasti telekomunikacija, uključujući predmete broj: COMP/C-1/37.451, 37.578, 37.579 — *Deutsche Telekom AG* – Odluka Evropske Komisije od 21.05.2003. godine, broj: COMP/38.784 – *Wanadoo España vs. Telefónica*, Odluka Evropske komisije od 04.07.2007. godine i broj: C-52/09, *Konkurrensverket v. TeliaSonera Sverige AB*, Presuda ESP-a od 17.02.2011. godine.

U pogledu komparativne prakse u oblasti stiskanja marže, Podnosilac također ukazuje na praksu tijela za zaštitu konkurencije iz regije.

Tako, npr. u jednom nedavnom slučaju srbijanska Komisija za zaštitu konkurencije prekinula je postupak ispitivanja zloupotrebe dominantnog položaja, pokrenut protiv srbijanskog *incumbent* operatora Telekom Srbija, na osnovu toga što je operator ponudio Komisiji pojedine mjere koje je spreman da provede kako bi okončao radnje koje je Komisija smatrala spornim. Između ostalog, navodi protiv Telekoma Srbija obuhvatali su i stiskanje marže u pogledu marže između Telekomovih veleprodajnih i maloprodajnih cijena za ADSL pristup, pošto marža nije bila dovoljna da se kupci Telekoma

Srbija na veleprodajnom tržištu efektivno takmiče sa ovim operatorom na maloprodajnom tržištu.

Podnosilac zahtjeva predlaže da Konkurencijsko vijeće utvrdi da je privredni subjekt "BH Telecom" nuđenjem takvih uslova za poslovanje mobilnih virtualnih operatora koji onemogućavaju da alternativni operatori pod ekonomski prihvatljivim uslovima uđu u MVNO aranžman sa BH Telecomom, zloupotrijebio dominantni položaj na tržištu interkonekcije i MVNO pristupa na BH Telecomovu mobilnu mrežu, ograničio proizvodnju, tržišta ili tehnički razvoj, u smislu člana 10. stav (2) tačka a), ali i u određenoj mjeri i tačke b), c) i d) Zakona.

Podnosilac zahtjeva predlaže da Konkurencijsko vijeće privrednom subjektu "BH Telecom", pored eventualnog izricanja novčane kazne u smislu člana 48. Zakona, naloži da svoje ponašanje na tržištu u skladu sa odredbama Zakona, te prekine sa daljim kršenjem istog.

Na osnovu gore navedenog, Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da povrede Zakona, na koje Podnosilac zahtjeva ukazuje, nije moguće utvrditi bez provedbe postupka, te je u skladu sa članom 32. stav (2) Zakona, na 11. sjednici održanoj dana 11. oktobra 2017. godine, donijelo Zaključak o pokretanju postupka, broj: UP-02-26-2-019-6/17 (u daljem tekstu: Zaključak), radi utvrđivanja zloupotrebe dominantnog položaja u smislu člana 10. stav (2) tačka b) Zakona.

Konkurencijsko vijeće je dostavilo Zaključak Podnosiocu zahtjeva, aktom broj: UP-02-26-2-019-11/17 dana 11. oktobra 2017. godine.

Konkurencijsko vijeće, u skladu sa članom 33. stav (1) Zakona, je dostavilo Zahtjev i Zaključak na odgovor protivnoj strani u postupku, "BH Telecom" d.d. Sarajevo, Franca Lehara 7., 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina, aktom broj: UP-02-26-2-019-12/17 dana 11. oktobra 2017. godine.

Dana 30. oktobra 2017. godine BH Telecom se obratio Konkurencijskom vijeću za odobravanje dodatnog roka, aktom broj: UP-02-26-2-019-13/17. BH Telecom je u odobrenom roku dostavilo odgovor na Zahtjev i Zaključak Konkurencijskom vijeću, u smislu člana 33. stav (3) Zakona, podneskom broj: UP-02-26-2-019-14/17 dana 1. novembra 2017. godine, u kojem u cijelosti osporava Zahtjev, te smatra da isti treba odbiti kao neosnovan, i preuranjen, te u vezi sa pojedinačnim navodima Podnosioca zahtjeva, u bitnom navodi slijedeće:

- Obzirom na predmet podnesenog zahtjeva, činjenice i navode i istaknute prijedloge u Zahtjevu ističe kako je na predmetnom tržištu od ključnog značaja uloga regulatora – Regulatorne agencije za komunikacije Bosne i Hercegovine – RAK, koja ima propisane nadležnosti shodno Zakonu o komunikacijama u članu 36. stav (1), te Vijeće ministara, koje ima sve nadležnosti prema članu 13. Zakona o komunikacijama, te članom 3. tačka 4. stav a) i b) istog Zakona.
- Dalje ukazuje kako je Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na 102. sjednici održanoj dana 23. maja 2017. godine donijelo Odluku o usvajanju Politike sektora elektronskih komunikacija Bosne i Hercegovine za period 2017. – 2021. godine i akcijskog plana za realizaciju politike ("Službeni glasnik BiH" broj: 46/17 - dalje u tekstu: Politika sektora elektronskih komunikacija). Politika sektora elektronskih komunikacija propisuje dinamiku regulisanja i izgradnje elektronsko-komunikacijske (EK) infrastrukture. Usvajenom Politikom sektora elektronskih komunikacija, u točki 2.2. propisana je dinamika uvođenja virtuelnih mrežnih operatora (MVNO): "Dvije godine nakon komercijalizacije LTE

mreža, Agencija će u saradnji sa Ministarstvom i resornim entitetskim ministarstvima dostaviti Vijeću ministara prijedlog odluke kojom će se omogućiti ulazak MVNO na tržište mobilnih komunikacija Bosne i Hercegovine." Također, Akcijskim planom za realizaciju politike sektora elektronskih komunikacija Bosne i Hercegovine za period 2017.-2021. godina koji eksplicitno propisuje kako je donošenje Odluke o izdavanju dozvola za MVNO predviđeno do decembra 2019. godine.

- BH Telecom navodi kako navedene odredbe, koje izričito regulišu tržište elektronskih komunikacija, predstavljaju dovoljan osnov za okončanje predmetnog postupka. Međutim, pored toga, BH Telecom navodi i kako Podnosilac zahtjeva ne poznaje pravila i propise u predmetnoj oblasti te dalje navodi kako tzv. "tržište interkonekcije i pristupa MVNO mobilnoj i fiksnoj mreži privrednog subjekta BH Telecom ne postoji u regulatornoj praksi BiH, tako ni EU. Za postupak nametanja regulatornih mjera i uvođenje MVNO na tržište, potrebno je da prema Pravilu 54/2011 Regulatorna agencija za komunikacije provede postupak Analize "tržišta pristupa i započinjanja (originacije) poziva iz mobilnih javnih komunikacijskih mreža" koje se ne nalazi na Listi relevantnih tržišta u Pravilu 54/2011, niti u Preporuci Evropske komisije broj 2007/879/EC.
- Prije nametanja bilo kakvih regulatornih obaveza, Agencija je na osnovu CRA pravila 54/2011 bila dužna ispitati jesu li na ovom tržištu zadovoljena tri kriterija, u skladu sa članom 4. Pravila 54/2011. Tek ukoliko se utvrdi da su ovi kriteriji ispunjeni, bilo je potrebno izvršiti ocjenu efektivnosti konkurencije na ovom tržištu i, u slučaju da se ocijeni da na tržištu ne postoji efektivna konkurencija, utvrditi postojanje jednog ili više operatora sa značajnom tržišnom snagom na tom tržištu, kojima se onda određuju određene regulatorne obaveze.
- U odgovoru BH Telecom navodi i kao su bilo kakve elaboracije cijena i uslova koji su navedeni u aktu pod nazivom "Referentan ponuda za interkonekciju i pristup mobilnog virtualnog mrežnog operatora mobilnoj mreži BH Telecoma d.d. Sarajevo" objavljenom u septembru 2013. godine, nepotrebna obzirom da su navedene cijene u sklopu RIPMVNO bazirane na veleprodajnim i maloprodajnim cijenama koje su u tom periodu vrijedile na telekomunikacijskom tržištu u BiH i iste nisu aktuelne i primjerene za usporedbu, niti bilo kakvu analizu sa uvjetima i cijenama koje vrijede u 2017. godini.
- Kompleksnost navedene materije je u isključivoj nadležnosti Vijeća ministara BiH i RAK-a, te traži od Konkurencijskog vijeća da okonča predmetni postupak u skladu sa članom 25. stav (1) tačka e) Zakona.

Dana 15. novembra 2017. godine Konkurencijsko vijeće je dostavljeni Odgovor na Zahtjev o pokretanju postupka, te Zaključak o pokretanju postupka BH Telecoma dostavio na uvid i očitovanje Podnosiocu zahtjeva, podneskom broj: UP-02-26-2-019-15/17.

Također, dana 15. novembra 2017. godine Konkurencijsko vijeće je zatražilo dodatne informacije i pojašnjenja od strane BH Telecoma podneskom broj: UP-02-26-2-019-16/17.

Dana 23. novembra 2017. godine zaprimljen je podnesak Podnosioca zahtjeva u kojem daje očitovanje o odgovoru BH

Telecoma, pod brojem: UP-02-26-2-019-18/17, u kojem se u bitnom navodi sljedeće:

- Osim općeg navoda BH Telecom ni u čemu ne osporava navode iz zahtjeva, zahtjev je podnesen za vremenski period početak 2013.- kraj 2017. godine, pri čemu treba imati u vidu trajanje povrede i činjenicu kako isto još uvijek nije okončano.
- Buduće posebno regulisanje ove oblasti bi svakako bilo poželjno, ali nije od značaja za već pretrpljene negativne efekte povrede konkurencije i štetu koju je Podnosilac zahtjeva već pretrpio uslijed postupanja BH Telecoma. Navodi BH Telecoma da njegova ponuda iz septembra 2013. godine više nije na snazi nejasni su i neosnovani, obzirom da je ista dostupna na službenoj web stranici RAK-a, i BH Telecoma, a zainteresovani subjekti mogu se pouzdati jedino u javne i dostupne informacije o ponudama, te ne mogu biti upoznati sa ponudama koje nisu dostupne.
- U svakom slučaju i da ponuda nije važeća, očigledno je da su povrede konkurencije postojale u vrijeme kada je ista bila na snazi. U tom smislu, predlaže da Konkurencijsko vijeće zatraži od BH Telecoma izjašnjenje na okolnosti u kojem periodu je predmetna ponuda bila na snazi i na koji način je prestala važiti. Kako je članom 55. Zakona za ovu vrstu kršenja propisa predviđen rok zastare od 5 godina, eventualna odluka BH Telecoma da izbjegne elaboraciju svoje ponude iz septembra 2013. godine nikako mu ne može pomoći da izbjegne sankcije, jer sve i kada bi bili tačni navodi iz Odgovora da ponuda više ne važi, postojalo bi kršenje konkurencije za period važenja, a rokovi zastare nisu nastupili. Dakle, činjenica da je BH Telecom naknadno izmijenio ponudu ne oslobađa ga odgovornosti za prethodno protuzakonito postupanje, te je analiza cijena na osnovu citirane ponude niti potrebna niti neprimjerena. Ukoliko su postojeće cijene usklađene sa Zakonom o konkurenciji to Konkurencijsko vijeće može uzeti u obzir prilikom odmjerenja kazne.
- Podnosilac zahtjeva dodatno navodi i kako se može vidjeti iz tačke 5.1. Zahtjeva, da je upoznat sa sektorskim propisima iz predmetne oblasti kao i strateškim planovima za njihove izmjene. Međutim, zahtjev je podnesen za ponašanje učesnika na tržištu protivno propisima o zaštiti konkurencije, a ne *ex-ante* regulativu iz sektora telekomunikacija. U tom smislu, navodi BH Telecoma u vezi s definicijom relevantnog tržišta u nomenklaturi sektorskih regulatora iz oblasti telekomunikacija ne smatra mjerodavnim u postupku pred Konkurencijskim vijećem, jer se pred istim relevantno tržište definiše u skladu sa Zakonom o konkurenciji i odgovarajućim podzakonskim aktima, a prema okolnostima svakog konkretnog slučaja, te je u tom smislu definicija tržišta iz drugih propisa za potrebe ovog postupka nebitna.
- Činjenica da RAK treba voditi određene aktivnosti radi prilagođavanja postojećih propisa iz ove oblasti smjernicama iz Politike sektora elektronskih komunikacija ne znači da BH Telecom može imati opravdanje za zloupotrebu dominantnog položaja na relevantnom tržištu, uslijed nedostatka *ex-ante* regulative. Kako je naprijed navedeno predmetna Politika važi tek od 2017. godine, a kršenje konkurencije od strane BH Telecoma je započelo još 2013. godine.

- Kao što je i samom BH Telecomu poznato, i kao što je prikazano u zahtjevu, alternativni operatori su već dugo nazočni na bh. tržištu – samo posluju pod nepravilnim i diskriminatornim uslovima postavljenim od strane *incumbent* operatora. U tom smislu, jasno je da nisu zakonski nedostaci iz oblasti telekomunikacija problem za poslovanje MVNO operatora, već ponašanje dominantnih operatora, čija je infrastruktura nužna za pružanje usluga, kako je detaljno opisano u Zahtjevu. Dakle, jasno je da *ex-ante* mjere nemaju veze sa *ex-post* kontrolom tržišta koju provodi Konkurencijsko vijeće.
- Paradoksalno je da BH Telecom pravdajući se planiranim izmjenama sektorskih propisa u oblasti telekomunikacija, zahtijeva od Konkurencijskog vijeća da mu omogući kontinuirano vršenje povrede do decembra 2019. godine. Iako Podnosilac ne smatra relevantnim, opreza radi, Podnosilac navodi kako BH Telecom pogrešno predstavlja rokove iz Politike sektora telekomunikacija, naime isti se odnose samo na određenu novu tehnologiju i obavezu njenog dodatnog uključivanja u ponudu, a sve druge obaveze prema MVNO već postoje i po postojećim sektorskim propisima, a što se može vidjeti iz Pravila 73/2014 o obavljanju djelatnosti pružaoa javnih mobilnih telefonskih usluga ("Slubeni glasnik BiH" 68/14), koje je još uvijek na snazi i sadrži detaljan pravni okvir za rad MVNO operatora i drugih operatora javnih mobilnih usluga, te obveze "MNO" operatora, kao i maoca dozvola za pružanje GSM usluga ili dozvolu za pružanje mobilnih usluga na univerzalnim mobilnim telekomunikacijskim sistemima, a što uključuje i privredni subjekt BH Telecom. Da je tako potvrđuje i činjenica da operatori Blicnet d.o.o. Banjaluka, Elta-kabel d.o.o. Doboj, Logosoft d.o.o. Sarajevo i Telrad Net d.o.o. Bijeljina, već jesu registrirani kod RAK-a kao pružatelji mobilnih telefonskih usluga. Stoga traži od Konkurencijskog vijeća da zatraži informacije od Bh Telecoma o: ugovorima koje ima zaključene u vezi sa pružanjem mobilnih telefonskih usluga, jesu li ugovori zaključeni pod uslovima iz javno dostupnih ponuda iz septembra 2013., pojašnjenje kako sektorska politika koja, prema navodima BH Telecoma, sprječava ovaj poslovni subjekt da daje ponudu Podnosiocu zahtjeva, ne sprječava isti da daje ponudu i zaključi ugovor sa navedenim operatorima, te zašto istovjetna ponuda koja je dana navedenim operatorima nije transparentno ponuđena svim zainteresovanim subjektima, uključujući i Podnosioca.
- Podnosilac dalje navodi i kako ostaje pri dosadašnjim podnescima, i zahtjevima.

Dana 23. novembra 2017. godine zaprimljene su dodatne informacije i podaci od strane BH Telecoma kao dopuna odgovora na Zahtjev, te odgovori na pitanja od strane Konkurencijskog vijeća (akt broj: UP-02-26-2-019-16/17), pod brojem: UP-02-26-2-019-19/17, u kojem se u bitnom navodi sljedeće:

- BH Telecom prije svega predlaže Konkurencijskom vijeću da predmetni postupak obustavi, jer je očigledno da je predmetni postupak preuranjen i potpuno neosnovan, te da Podnosilac zahtjeva u zahtjevu nastoji skrenuti pažnju od odlučnih činjenica isticanjem irelevantnih tvrdnji, te primjera koji nisu primjenjivi u konkretnom slučaju.

- Dalje navodi kako nije jasno podnosiočevo definisanje relevantnog tržišta, obzirom da u tački 3.1.1. navodi kao "tržište interkonekcije i pristupa BH Telecomovoj mobilnoj i fiksnoj mreži", a u tački 3.2.2. navodi kao "tržište interkonekcije i pristupa BH Telecomovoj mobilnoj mreži".
 - Podatak koji je iznio Podnosilac u Zahtjevu da BH Telecom, zajedno sa ostala dva telekom operatora povijesno posjeduje fiksnu mrežu na teritoriji BiH koja je zaštićena monopolom, je irelevantna za predmetni postupak, a iz istog podnositelj izvodi zaključak da je BH Telecom "praktično ostao monopolist i na tržištu mobilne mreže", imajući u vidu da mobilna mreža izgrađena nakon raspada SFRJ.
 - Tržište u proizvodnom smislu je preširoko i neprecizno. Naime, interkonekcija i pristup fiksnoj mreži su potpuno odvojeno tretirani od strane regulatora, te stoga pojam fiksne mreže ne treba ulaziti u definiciju tržišta u vezi sa pristupom MVNO mreži BH Telecoma. S druge strane, tačan naziv tržišta koje tretira pristup MVNO mreži mobilnih operatora u skladu sa sa regulativom EU naziva se *"tržište pristupa i započinjanja poziva iz mobilnih javnih komunikacijskih mreža"*. Ovo tržište nije do sada analizirano od strane RAK-a, niti se ono nalazi na listi tržišta koja zahtijevaju *ex-ante* regulaciju, shodno Pravilu 54/2011. Analiza Tržišta 7. koje je RAK izvršila u dva navrata, a na kojem Telemach u pretežnom dijelu zasniva svoj zahtjev, samo u manjem dijelu reflektira na pristup MVNO, ali tržište 7 u osnovi nije relevantno za ovaj postupak.
 - Dalje se navodi kako je tržište MVNO na području Bosne i Hercegovine je kontrolisano i regulisano od strane RAK-a i bez mogućnosti samostalnog djelovanja MNO operatora. Stoga, BH Telecom u potpunosti osporava navode iz zahtjeva kojima Podnositelj pokušava izbjeći primjenu sektorskih propisa, što je nezakonito, jer se radi o normama kogentne prirode, zbog čega su navodi Telemacha da su pravila konkurencijskog prava neovisna i da trebaju primjenjivati odvojeno od sektorskih propisa, odnosno, kako navodi da "ako nešto nije okarakterizirano kako povreda sektorskih propisa od strane sektorskog regulatora, ne znači da ne postoji zloupotreba dominantnog položaja u smislu člana 10. Zakona" neprimjenjiva. Pozivanje na praksu Evropskog suda pravde u predmetu Deutsche Telekom, koji citira u zahtjevu Telemach, a koji glasi: "Činjenica da se telekomunikacijski operator pridržavao sektorskih propisa iz oblasti telekomunikacija ne znači da ne postoji odgovornost operatora po osnovu moguće povrede propisa iz oblasti konkurencije, dokle god je operator imao mogućnost autonomnog djelovanja u pogledu navodnog prekršaja." Po ovom pitanju BH Telecom nije imao mogućnost autonomnog djelovanja u pogledu uvođenja MVNO operatora na tržište, kao niti u pogledu utvrđivanja cijena i usluga pristupa, zbog čega argumentacija Telemacha o autonomnosti sektorskih propisa potpuno otpada. Uvođenje MVNO operatora je dugotrajan proces u potpunosti pod kontrolom i nadzorom regulatora, a sve na osnovu tada važeće Politike sektora telekomunikacija Bosne i Hercegovine za period 2008.- 2012. godine.
 - BH Telecom je dostavio i odgovore na pitanja upućena od strane Konkurencijskog vijeća, te u kratkom naveo slijedeće: RIP dokument je nakon obavljene procedure i saglasnosti RAK-a objavljen dana 21. marta 2011. godine, a nakon usvajanja nove regulative Pravila 54/2011, 2013. godine djelomično izmijenio navedeni RIP dokument, a sve na osnovu obaveze procedure usaglašavanja navedenog akta i odobravanja od strane RAK-a, trenutno važeći je RIP MVNO dokument iz 2013. godine. BH Telecom nema niti jedan zaključen ugovor o pristupu i interkonekciji MVNO mobilnoj mreži BH Telecoma na osnovu RIP MVNO, a obzirom da RAK nije izdala niti jednu dozvolu za obavljanje djelatnosti MVNO operatora u BiH.
 - BH Telecom dalje navodi i kako je uslov za pristup mobilnoj mreži od strane MVNO propisan je Pravilom 73/2014 o obavljanju djelatnosti pružatelja javnih mobilnih telefonskih usluga i Politikom sektora elektronskih komunikacija, a ne internim aktima BH Telecoma. Sve buduće izmjene RIP dokumenta mogu se isključivo inicirati na osnovu odgovarajuće analize RAK-a i regulatornih mjera koje ona nametne svim mobilnim operatorima istovremeno i pod jednakim uslovima, kao što je i do sada bio slučaj, a što je BH Telecom iscrpno ilustrirao dostavljenom dokumentacijom. Od 2013. godine operatori nisu zaprimili nikakve nove naloge regulatora, koji se odnose na izmjene važećih Referentnih ponuda za interkonekciju i pristup mobilnog virtuelnog operatora mobilnoj mreži, niti je BH Telecom u bilo kakvom prekršaju ili zakašnjenju u izvršenju obaveza prema regulatoru, u skladu sa obostrano potpisanim Sporazumom o saradnji na području konkurencije na tržištu telekomunikacijskih usluga između Konkurencijskog vijeća i RAK-a. Za napomenuti je i kako je RAK Rješenjem iz 2016. naložio BH Telecomu usklađivanje samo RIP mob, a ne RIP MVNO, iz čega se zaključuje da RAK nije ocijenio potrebnim da se RIP MVNO u ovom trenutku mijenja.
 - Na osnovu svega navedenog BH Telecom nije djelovao protivno Zakonu o konkurenciji, te predlaže Konkurencijskom vijeću da donese Rješenje o nepostojanju zloupotrebe dominantnog položaja.
- Dana 5. decembra 2017. godine, podnescima broj: UP-02-26-2-019-21/17 i UP-02-26-2-019-22/17, dostavljeni su strankama u postupku odgovori protivne strane na uvid te eventualno očitovanje.
- Dana 12. decembra 2017. godine Podnosilac zahtjeva je zatražio uvid u spis podneskom broj: UP-02-26-2-019-23/17, na što je Konkurencijsko vijeće zatražio dodatno Pojašnjenje zahtjeva dana 12. decembra 2017. godine, podneskom broj: UP-02-26-2-019-24/17, te odobrilo uvid u spis dana 13. decembra 2017. godine, aktom broj: UP-02-26-2-019-26/17. Pojašnjenje Podnosioca zahtjeva je zaprimljeno u Konkurencijsko vijeće dana 18. decembra 2017. godine, aktom broj: UP-02-26-2-019-27/17, a uvid u spis evidentiran podneskom od 21. decembra 2017. godine, aktom broj: UP-02-26-2-019-30/17.
- Dana 21. decembra 2017. godine, podneskom broj: UP-02-26-2-019-31/17 zatražena je dostava zaključenih ugovora sa Blicnet Banjaluka i Telrad net Bijeljina, kao finansijski izvještaji, od strane BH Telecoma, a na koji se BH Telecom očitovao sa zahtjevom za produženje roka za dostavu istih dana 4. januara 2018. godine, aktom broj: UP-02-26-2-019-36/17, što je odobreno dana 4. januara 2018. godine, aktom broj: UP-02-26-2-019-37/17, nakon čega su traženi podaci dostavljeni u

Konkurencijsko vijeće dana 5. siječnja 2018. godine, aktom broj: UP-02-26-2-019-38/17.

4. Relevantno tržište

Relevantno tržište, u smislu člana 3. Zakona, te čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta ("Službeni glasnik BiH", br. 18/06 i 33/10) čini tržište određenih proizvoda/usluga koji su predmet obavljanja djelatnosti na određenom geografskom tržištu.

Prema odredbi člana 4. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, relevantno tržište proizvoda obuhvaća sve proizvode i/ili usluge koje potrošači smatraju međusobno zamjenjivim s obzirom na njihove bitne karakteristike, kvalitet, namjenu, cijenu ili način upotrebe.

Prema odredbi člana 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, relevantno geografsko tržište obuhvaća cjelokupnu ili značajan dio teritorije Bosne i Hercegovine na kojoj privredni subjekti djeluju u prodaji i/ili kupovini relevantne usluge pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uslovima i koji to tržište bitno razlikuju od uslova konkurencije na susjednim geografskim tržištima.

Relevantno tržište usluga predmetnoga postupka je tržište uspostavljanja i realizacije interkonekcije i pristupa MVNO mobilnoj mreži gospodarskog subjekta BH Telecom.

Relevantno geografsko tržište predmetnoga postupka je teritorija Bosne i Hercegovine.

Slijedom navedenoga, relevantno tržište predmetnog postupka je tržište uspostavljanja i realizacije interkonekcije i pristupa MVNO mobilnoj mreži privrednog subjekta BH Telecom u Bosni i Hercegovini.

5. Prikupljanje podataka od trećih osoba

Kako bi razjasnilo određene činjenice i dokaze iznesene u postupku, a imajući u vidu i činjenicu kako je Regulatorna agencija za komunikacije BiH, nadležna za ex-ante regulaciju na tržištu interkonekcije i pristupa mobilnih virtualnih mrežnih operatera (*eng. mobile virtual network operators – MVNO*) BH Telecomovoj mobilnoj i fiksnoj mreži, Konkurencijsko vijeće uputilo joj je Zahtjev za informacijama broj: UP-02-26-2-019-17/17 dana 20. novembra 2017. godine.

RAK je dostavila tražene podatke dana 1. decembra 2017. godine, podneskom zaprimljenim pod brojem: UP-02-26-2-019-20/17.

Radi dodatnog utvrđivanja činjenica u postupku Konkurencijsko vijeće je dana 12. decembra 2017. godine zatražilo od RAK-a pojašnjenje dostavljenih navoda aktom broj: UP-02-26-2-019-25/17, a koji je odgovorio dana 18. decembra 2017. godine, podneskom broj: UP-02-26-2-019-28/17.

Dana 12. januara 2018. godine, zatraženo je očitovanje RAK-a pod brojem: UP-02-26-2-019-44/17, na koje je zaprimljen odgovor u Konkurencijsko vijeće dana 22. siječnja 2018. godine, pod brojem: UP-02-26-2-019-49/17.

6. Usmena rasprava i dalji tok postupka

U daljem toku postupka, budući da se radi o postupku sa strankama sa suprotnim interesima, Konkurencijsko vijeće je zakazalo usmenu raspravu, u skladu sa članom 39. Zakona, za dan 9. januara 2018. godine (poziv dostavljeni Podnosiocu zahtjeva aktom broj: UP-02-26-2-019-32/17 dana 21. decembra 2017. godine i Telemachu aktom broj: UP-02-26-2-019-33/17 dana 21. decembra 2017. godine).

Na usmenoj raspravi održanoj u prostorijama Konkurencijskog vijeća (Zapisnik broj: UP-02-26-2-019-40/17 od 9. januara 2018. godine), ispred Podnosioca zahtjeva sudjelovao je punomoćnik advokat Nihad Sijerčić, Rastko Petaković i Milan Teofilović kao stručni pomagači, a ispred BH

Telecoma sudjelovali su punomoćnici Vahida Hodžić, Berina Avdić, Nihad Odobašić i Ahmet Ivojević.

Na usmenoj raspravi Podnosilac zahtjeva, i Protivna strana u postupku su ostali pri dosadašnjim iskazima, kao i dali dodatna pojašnjenja, odgovorili na postavljena pitanja, te raspravili o predmetu postupka, a temeljem dokaza koji su dostavljeni u postupku. Na usmenoj raspravi stranke u postupku su se obavezale dostaviti dodatne odgovore na postavljena pitanja, što je evidentirano zapisnikom.

Dana 15. januara 2018. godine Telemach je dostavio odgovore na pitanja zaprimljeno u Konkurencijsko vijeće pod brojem: UP-02-26-2-019-45/17, BH Telecom je iste dostavio dana 16. januara 2018. godine, zaprimljeno pod brojem: UP-02-26-2-019-46/17, te su isti odgovori dostavljeni protivnim stranama na uvid i očitovanje dana 19. januara 2018. godine, aktima broj: UP-02-26-2-019-47/17 i UP-02-26-2-019-48/17.

Dana 30. januara 2018. godine zaprimljen je podnesak broj: UP-02-26-2-019-50/17 privrednog subjekta Telemach u kojem između ostalog traži provedbu vještačenja, po vještaku finansijske struke, o čemu je Konkurencijsko vijeće zatražilo očitovanje od strane BH Telecoma aktom broj: UP-02-26-2-019-51/17, a koji se očitovao dana 12. februara 2018. godine, podneskom broj: UP-02-26-2-019-52/17, u kojem je navedeno kako se protivi provedbi predloženog vještačenja.

Dana 20. februara 2018. godine u Konkurencijsko vijeće je zaprimljen podnesak broj: UP-02-26-2-019-53/17 od strane BH Telecoma.

Konkurencijsko vijeće je dana 28. februara 2018. godine donio Zaključak broj: UP-02-26-2-019-54 /17 kojim je odbio zahtjev Podnosioca zahtjeva za vještačenjem.

7. Utvrđeno činjenično stanje i ocjena dokaza

Nakon sagledavanja relevantnih činjenica i dokaza utvrđenih tokom postupka, činjenica iznijetih na usmenoj raspravi, podataka i dokumentacije relevantnih institucija, savjesnom i detaljnom ocjenom svakog dokaza posebno i svih dokaza zajedno, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo slijedeće:

Članom 9. stav (1) i (2) Zakona propisano je kako privredni subjekt ima dominantni položaj na relevantnom tržištu roba ili usluga, ako se zbog svoje tržišne snage može ponašati u značajnoj mjeri neovisno od stvarnih ili mogućih konkurenata, kupaca, potrošača ili dobavljača, također uzimajući u obzir udjel tog privrednog subjekta na relevantnom tržištu, udjele na tom tržištu koje imaju njegovi konkurenti, kao i pravne zapreke za ulazak drugih privrednih subjekata na tržište. Pretpostavlja se da privredni subjekt ima dominantni položaj na tržištu roba ili usluga ako na relevantnom tržištu ima udio veći od 40%.

Članom 10. stav (1) propisano je da je zabranjena svaka zloupotreba dominantnog položaja jednog ili više privrednih subjekata na relevantnom tržištu, a članom 10. stav (2) tačka propisano je da se zloupotreba dominantnog položaja posebno odnosi na: a) direktno ili neindirektno nametanje nelojalnih kupovnih i prodajnih cijena ili drugih trgovinskih uslova kojima se ograničava konkurencija,

b) ograničavanje proizvodnje, tržišta ili tehničkog razvoja na štetu potrošača, c) primjenu različitih uslova za istu ili sličnu vrstu poslova s ostalim stranama, čime ih dovode u neravnotežan i nepovoljan konkurentski položaj, d) zaključivanje sporazuma kojima se uslovljava da druga strana prihvati dodatne obaveze koje po svojoj prirodi ili prema trgovinskom običaju nemaju veze s predmetom takvog sporazuma.

Zloupotrebom dominantnog položaja, pored kriterija propisanih u članu 10. Zakona, smatraju se i slučajevi propisani Odlukom Konkurencijskog vijeća o definisanju kategorija dominantnog položaja propisani u članu 9. predmetne Odluke.

U konkretnom slučaju, privredni subjekt Telemach, navodi kako postoji zloupotreba dominantnog položaja iz člana 10. stav (2) Zakona, a koja se očituje u nudi uslova za poslovanje i obavljanje djelatnosti mobilnog virtuelnog mrežnog operatora (MVNO) koji zaključenje MVNO aranžmana sa privrednim subjektom BH Telecom, čini ekonomski neisplativim.

Na osnovu dostavljenih dokaza i utvrđenog činjeničnog stanja, kao argumentacije iznesene tokom postupka, savjesnom i detaljnom ocjenom svakog dokaza posebno i svih dokaza zajedno, Konkurencijsko vijeće je razmatralo navedeni predmet i donijelo odluku da se Podnosilac u svom zahtjevu odbije, jer radnje koje se stavljaju na teret privrednom subjektu BH Telecom ne predstavljaju zloupotrebu dominantnog položaja iz člana 10. Zakona.

Kao prvo, u ovom postupku Konkurencijsko vijeće je izvršilo uvid u:

- Zakon o komunikacijama;
- Odluku Vijeća ministara Bosne i Hercegovine o usvajanju Politike sektora elektronskih komunikacija Bosne i Hercegovine za period 2017.-2021. i Akcijskog plana za realizaciju politike;
- Pravilo RAK-a 54/2011 O analizi tržišta elektronskih komunikacija;
- Pravilo RAK-a 73/2014 O obavljanju djelatnosti pružaoca javnih mobilnih telefonskih usluga;
- Referentnu ponudu za interkonekciju i pristup mobilnog virtuelnog mrežnog operatora mobilnoj mreži BH telecoma d.d. Sarajevo (RIP MVNO), od 17. 9. 2013. godine,
- kao i sve ostale dokaze izložene tokom postupka.

Prije svega, za potrebe ocjene predmetnog slučaja, Konkurencijsko vijeće je uvažilo i činjenicu kako je predmetno tržište regulisano i Zakonom o komunikacijama. Zakon o komunikacijama je *lex specialis* koji reguliše ovu specifičnu materiju na specifičan način, te da u skladu sa Zakonom o konkurenciji Konkurencijsko vijeće može djelovati u pojedinačnim slučajevima, nakon što su se dogodili kao djelovanje *ex-post* na relevantnom tržištu.

Činjenica je da je Zakon o komunikacijama postavio pravni okvir za regulaciju tržišta elektroničkih komunikacija, te da je istim Zakonom utemeljeno neovisno regulatorno tijelo Regulatorna agencija za komunikacije Bosne i Hercegovine. U skladu sa članom 3. Zakona o komunikacijama kao relevantna tijela za provedbu odredbi u oblasti elektroničkih komunikacija određena su Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, i Regulatorna agencija za komunikacije Bosne i Hercegovine.

U skladu sa naprijed navedenim, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine daje okvir u obliku usvajanja Politike ovog sektora, a RAK reguliše mreže, usluge, utvrđuje cijene, izdaje dozvole, međupovezivanje i određuje uslove za osiguranje zajedničkih i međunarodnih komunikacijskih sredstava i ostalo.

Vijeće ministara kreira Politiku, a RAK sa svojim ovlastima vrši liberalizaciju i otvaranje tržišta elektroničkih komunikacija u Bosni i Hercegovini, te omogućuje konkurenciju sa dosadašnjim državnim monopolima.

Dalje, RAK svojim aktima, Pravilom 54/2011, navodi kako Agencija: "utvrđuje relevantna tržišta koja su podložna prethodnoj (*ex ante*) regulaciji, provodi analizu tržišta, koje se sastoji od: određivanja relevantnog tržišta, ocjene efektivnosti konkurencije na tom tržištu i... utvrđuje postojanje operatora sa značajnom tržišnom snagom, te određuje regulatorne obveze operatorima sa značajnom tržišnom snagom ako ne postoji efektivna konkurencija na analiziranom relevantnom tržištu...".

U Aneksu Pravila 54/2011, navedeno je tržište 7. kao "tržište poziva koji završavaju u individualnim mobilnim mrežama (terminiranje poziva) – veleprodajna razina".

Ciljno tržište ovog postupka u skladu sa važećim Pravilu 54/2011 je 7. koje je definisano na način da je to tržište koje jednim dijelom obuhvaća predmet ovog konkretnog postupka, odnosno djelovanje MVNO operatora na tržištu i pristup tom tržištu.

Za ovaj postupak, bitno je navesti i kako je Pravilom RAK-a 73/2014, O obavljanju djelatnosti pružaoca javnih mobilnih telefonskih usluga, propisana procedura potpisivanja ugovora o pružaoču usluga mobilne telefonije mobilnoj mreži jednog od MVNO operatora u Bosni i Hercegovini, pa slijedom toga i sa BH Telecomom kao *incumbent* operatorom u Bosni i Hercegovini. Navedeno Pravilo 73/2014 definiše dvije vrste pružatelja usluga: operatora virtualne mobilne mreže (MVNO) i pružaoca mobilnih usluga (engl. Service provider, u daljem tekstu: SP).

Iz akata RAK-a, koji su gore pobrojani jasno je kako je sektorski regulator upoznat sa problematikom MVNO operatora, te da se bavio istima kroz svoju regulativu.

U konkretnom postupku pred Konkurencijskim vijećem, Telemach u svom zahtjevu smatra da je BH Telecom zloupotrijebio dominantni položaj na način da je ponudio ekonomski neisplative uslove za poslovanje i obavljanje djelatnosti mobilnog virtuelnog mrežnog operatora (MVNO).

Predmetni uslovi i cijene, koje isti osporava, te navodi kako isti predstavljaju zloupotrebu dominantnog položaja u skladu sa članom 10. Zakona o konkurenciji, a koji regulišu pristup MVNO operatora na BH Telecomovu mobilnu mrežu sadržani su u "Referentnoj ponudi za interkonekciju i pristup mobilnog virtualnog mrežnog operatora mobilnoj mreži BH Telecoma d.d. Sarajevo" (u daljem tekstu: RIP MVNO), na koju je RAK dao saglasnost aktom broj: 05-29-1597-9/13 od 29.08.2013. godine, a ista je usvojena od strane Uprave društva, dana 17. septembra 2013. godine.

Vremenski period povrede na koju se poziva Telemach je od dana donošenja RIP MVNO dokumenta do 2017. godine.

Analizom postupka donošenja i usvajanja RIP MVNO dokumenta, Konkurencijsko vijeće je uvažilo stav i pojašnjenje RAK-a, u kojem je navedeno kako je cilj svakog RIP dokumenata omogućavanje transparentnog i nediskriminatornog pristupa pojedinim mrežama ili uslugama, pa tako i RIP MVNO dokument. Procedura donošenja RIP dokumenata, pa tako i RIP MVNO dokumenta je rezultat različitih okolnosti na tržištu, bilo potreba operatora da izvrši usklađivanje referentne ponude sa aktuelnim zakonima, ili pak nekim drugim aktima. Izmjene i dopune RIP dokumenata može inicirati RAK, a mogu i drugi operatori na tržištu, na osnovu praćenja tržišta, ili uočavanja učinaka koje treba izmijeniti, odnosno mnoštvo mogućnosti, te da u praksi ne postoji periodičnost u ovome procesu.

Međutim, u svakom slučaju za usvajanje bilo koje vrste referentne ponude, potrebna je saglasnost RAK-a da bi ista bila pravno valjana.

Takva procedura ispoštovana je i od strane BH Telecoma prilikom usvajanja RIP MVNO dokumenta, koji je objavljen na službenim web stranicama BH Telecoma, a i RAK-a, te isti sadržava cijene i uslove pristupa MVNO operatora na mobilnu mrežu BH Telecoma.

S tim u vezi, da bi RIP MVNO dokument bio primjenjiv na određeni privredni subjekt, u skladu sa članom 2. stav (2) RIP MVNO, potrebno je ispunjenje uslova da isti posjeduje validnu dozvolu RAK-a za obavljanje djelatnosti MVNO operatora, te članom 12. stav (3) tačka a) koji propisuje dostavljanje ovjerene kopije važeće dozvole izdane od strane RAK-a, BH Telecomu za potrebe zaključenja ugovora.

Dakle, pravo na podnošenje zahtjeva za korištenjem usluge iz ove ponude (RIP MVNO) imaju ovlašteni operatori kojima je RAK dodijelio odgovarajuću dozvolu za pružanje mobilnih

usluga (kao MVNO operator) na području Bosne i Hercegovine, te je istu potrebno i priložiti uz zahtjev za počinjanje pregovora za zaključenje ugovora o pružanju usluga MVNO operatora sa BH Telecomom.

S obzirom na gore navedene uslove, tokom postupka je utvrđeno kako Telemach nikada nije podnosio zahtjev RAK-u za izdavanje predmetne dozvole.

Vezano za činjenicu posjedovanja dozvole za obavljanje djelatnosti MVNO operatora, prema službenoj informaciji iz RAK-a, niti jedan operator na području Bosne i Hercegovine ne posjeduje dozvolu za obavljanje djelatnosti MVNO, pa tako ni Telemach.

Izuzev činjenice, da Telemach ne posjeduje dozvolu RAK-a, Konkurencijsko vijeće je uzelo u obzir i činjenicu kako je tokom 2017. godine, stupila je na snagu i nova "Politika sektora elektronskih komunikacija Bosne i Hercegovine za period 2017.-2021." usvojena od strane Vijeća ministara BiH koja ima uticaj i na akte RAK-a, a koji u pravilu trebaju slijediti zacrtane ciljeve iz politike, kao i akcijskog plana za provedbu iste, te pronaći način ostvarivanja iste.

U predmetnoj politici u tački 2.2. Akcijskog plana za realizaciju Politike, eksplicitno je navedeno: "Dvije godine nakon komercijalizacije LTE mreža, Agencija će u saradnji sa Ministarstvom i resornim entitetskim ministarstvima dostaviti Vijeću ministara prijedlog odluke kojom će omogućiti ulazak MVNO na tržište mobilnih komunikacija Bosne i Hercegovine." Obzirom da u ovom trenutku u Bosni i Hercegovini, LTE mreže (mreže četvrte generacije mobilne telefonije) nisu prisutne, to nije ispunjen uslov za pojavu MVNO operatora na tržištu Bosne i Hercegovine.

U pojašnjenju valjanosti i primjene RIP MVNO dokumenta, RAK eksplicitno navodi i "kako primjena RIP MVNO dokumenta u ovome trenutku nije moguća", a iz razloga prilagođavanja važećoj regulativi.

RAK navodi kako su cijene koje su izražene u RIP MVNO dokumentu "ne podliježu mogućnosti pregovaranja, odnosno ne radi se o gornjim graničnim cijenama", što znači da su izražene cijene fiksne kao takve.

U odnosu na činjenicu kako je Zakon o komunikacijama *lex specialis* u oblasti elektronskih komunikacija, Konkurencijsko vijeće ipak ne osporava mogućnost *ex post* djelovanja na tržištima elektronskih komunikacija u skladu sa Zakonom o konkurenciji, ali u pojedinačnim slučajevima, cijeneći svaki za sebe, te ukoliko postoji mogućnost djelovanja u skladu sa usvojenom regulativom.

Tako, obzirom da u skladu sa članom 43. stav (7) Zakona, Konkurencijsko vijeće u svrhu ocjene datog slučaja, može koristiti sudskom praksom Evropskog suda pravde i odlukama Evropske komisije, razmatralo predmet *Deutsche Telekom* (Case C-280/08, Presuda ESP od 14. oktobra 2010. godine), u kojem je Evropski sud pravde utvrdio kako činjenica da se telekomunikacijski operator pridržava sektorskih propisa iz oblasti telekomunikacija, ne znači da ne postoji odgovornost operatora po osnovu moguće povrede propisa iz oblasti konkurencije, dokle god je operator imao mogućnost autonomnog djelovanja u pogledu navodnog prekršaja.

Analizom predmetnog slučaja i ocjene Evropskog suda pravde iz Presude, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da u ovom postupku, BH Telecom nije imao mogućnost autonomnog djelovanja u pogledu zaključivanja ugovora o pristupu MVNO operatora na BH Telecomovu mobilnu mrežu. Činjenice utvrđene u postupku jasno dokazuju da je za obavljanje djelatnosti MVNO operatora potrebna dozvola RAK-a, te da su cijene iz RIP MVNO fiksne, a ne podložne pregovaranju ili pak snižavanju, te da je iste odobrio RAK, u skladu sa svojim procedurama.

Stoga, argumentacija Telemacha o autonomnosti sektorskih propisa potpuno otpada. Uvođenje MVNO operatora je dugotrajan proces u potpunosti pod kontrolom i nadzorom regulatora, a ne pitanje narušavanja tržišne konkurencije i utvrđivanja zloupotrebe dominantnog položaja od strane Konkurencijskog vijeća.

Također, tokom postupka Konkurencijsko vijeće je, na prijedlog Podnosioca zahtjeva, zatražio od BH Telecoma i dostavu ugovora zaključenih sa privrednim subjektima Telrad Net d.o.o. Bijeljina, i Blicnet d.o.o. Banja Luka, a na osnovu prigovora Podnosioca da isti imaju zaključene ugovore na netransparentan i diskriminirajući način, obzirom da isti ugovor nije ponuđen Telemachu. Uvidom u dostavljene ugovore od strane BH Telecoma, a zaključene sa privrednim subjektima Telrad Net d.o.o. i Blicnet d.o.o., utvrđeno je da isti u skladu sa Pravilom RAK-a 73/2014, imaju status pružaoca usluga (SP), čiji se pravni status i način ostvarivanja prava pristupa mobilnoj mreži razlikuje od prava na pristup MVNO operatora, te da se na iste ne primjenjuju cijene i uslovi iz RIP MVNO dokumenta, kao i da isti zaključuju ugovore na osnovu pregovora i na komercijalnoj osnovi, što je omogućeno Pravilom 73/2014, pa je utvrđeno kako navodi Telemacha po pitanju zaključivanja ugovora, te navodi istoga kako je SP samo vrsta MVNO operatora nisu tačni.

Konkurencijsko vijeće je također, slijedom zaprimljenog obavještenja od strane privrednog subjekta BH Telecom od 20.02.2018. godine, utvrdilo i da je Regulatorna agencija za komunikacije naložila povlačenje svih aktuelnih RIPmvno dokumenata koji se nalaze na web stranicama incumbent operatora, između ostalog i privrednog subjekta BH Telecom, najkasnije do 28.02.2017. godine obzirom da usvojena Politika sektora elektronskih komunikacija precizno definiše dinamiku pojave MVNO operatora na tržištu Bosne i Hercegovine.

Na osnovu gore navdenog, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da BH Telecom nije zloupotrijebio dominantni položaj iz člana 10. stav (1) Zakona kojim je propisano da je zabranjena svaka zloupotreba dominantnog položaja jednog ili više privrednih subjekata na relevantnom tržištu, a članom 10. stav (2) propisano je da se zloupotreba dominantnog položaja posebno odnosi na: a) direktno ili indirektno nametanje nelojalnih kupovnih i prodajnih cijena ili drugih trgovinskih uslova kojima se ograničava konkurencija, b) ograničavanje proizvodnje, tržišta ili tehničkog razvoja na štetu potrošača, c) primjenu različitih uslova za istu ili sličnu vrstu poslova s ostalim stranama, čime ih dovode u neravnotežan i nepovoljan konkurentski položaj, d) zaključivanje sporazuma kojima se uslovljava da druga strana prihvati dodatne obaveze koje po svojoj prirodi ili prema trgovinskom običaju nemaju veze s predmetom takvog sporazuma, kao ni člana 9. Odluke Konkurencijskog vijeća o definisanju kategorija dominantnog položaja.

Na osnovu svega navedenog Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tački 1. dispozitiva ovoga Rješenja.

8. Troškovi postupka

Dana 30. januara 2018. godine Punomoćnik Podnosioca zahtjeva podneskom broj: UP-02-26-2-019-50/17 dostavio Zahtjev za naknadu troškova postupka u ukupnom iznosu od 2.527,20 KM sa uključenim iznosom PDV-a, te iznos od 2.000 KM za plaćenu taksu na zahtjev za pokretanje postupka.

Konkurencijsko vijeće je prilikom određivanja troškova postupka uzelo u obzir odredbe Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), i to član 105. stav (2) Zakona o upravnom postupku kada u postupku učestvuju dvije ili više stranaka sa suprotnim interesima, stranka koja je izazvala postupak, a na čiju je štetu postupak okončan, dužna je protivnoj stranci nadoknaditi

opravdane troškove koji su toj stranci nastali učešćem u postupku.

Konkurencijsko vijeće je odbilo zahtjev punomoćnika podnosioca zahtjeva za nadoknadu troškova postupka, budući da je navedeni postupak privredni subjekt nije uspio u postupku, te stoga nema pravo na nadoknadu troškova postupka, u smislu Zakona o upravnom postupku.

Na osnovu gore navedenog, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tački 2. dispozitiva ovoga Rješenja.

9. Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovoga Rješenja nije dozvoljena žalba.

Nezadovoljna stranka može pokrenuti Upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema, odnosno objavljivanja ovoga Rješenja.

Broj UP-02-26-2-019-60/17

04. aprila 2018. godine
Sarajevo

Predsjednik
Ivo Jerkić, s. r.

KAZALO

VLADA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

- 884 Odluka o davanju suglasnosti na Pravilnik o naknadi pogrebnih troškova u slučaju smrti korisnika mirovine (hrvatski jezik) 1
Odluka o davanju saglasnosti na Pravilnik o naknadi pogrebnih troškova u slučaju smrti korisnika penzije (srpski jezik) 1
Odluka o davanju saglasnosti na Pravilnik o naknadi pogrebnih troškova u slučaju smrti korisnika penzije (bosanski jezik) 1
885 Odluka o davanju suglasnosti za potpisivanje Aneksa 3. Ugovora o koncesiji za crpljenje mineralne vode na lokalitetu Crni Vrh izvorište Kiseljak, općina Tešanj (hrvatski jezik) 3
Odluka o davanju saglasnosti za potpisivanje Aneksa 3. Ugovora o koncesiji za crpljenje mineralne vode na lokalitetu Crni Vrh izvorište Kiseljak, općina Tešanj (srpski jezik) 3
Odluka davanju saglasnosti za potpisivanje Aneksa 3. Ugovora o koncesiji za crpljenje mineralne vode na lokalitetu Crni Vrh izvorište Kiseljak, općina Tešanj (bosanski jezik) 3
886 Odluka o odobravanju raspodjele dijela novčanih sredstava ostvarenih prodajom poduzeća iz nadležnosti Agencije za privatizaciju Federacije Bosne i Hercegovine za uplatu doprinosa za radnike Agrokomerc d.d. Velika Kladuša koji su stekli uvjete za odlazak u mirovinu (hrvatski jezik) 4
Odluka o odobravanju raspodjele dijela novčanih sredstava ostvarenih prodajom poduzeća iz nadležnosti Agencije za privatizaciju Federacije Bosne i Hercegovine za uplatu doprinosa za radnike Agrokomerc d.d. Velika Kladuša koji su stekli uslove za odlazak u penziju (srpski jezik) 5
Odluka o odobravanju raspodjele dijela novčanih sredstava ostvarenih prodajom poduzeća iz nadležnosti Agencije za privatizaciju Federacije Bosne i Hercegovine za uplatu doprinosa za radnike Agrokomerc d.d. Velika Kladuša koji su stekli uslove za odlazak u penziju (bosanski jezik) 6

FEDERALNO MINISTARSTVO FINACIJA/FINANSIJA

- 887 Registar budžetskih/proračunskih korisnika Federacije Bosne i Hercegovine 7

FEDERALNO MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNE POLITIKE

- 888 Rješenje broj 08-17-852-2-3/98 9
889 Rješenje broj UPI 03-34/12-3/18 9
890 Rješenje broj 03-34/12-498/18 9
891 Rješenje broj 03-34/12-512/18 9
892 Rješenje broj 03-34/12-511/18 9
893 Rješenje broj 03-34/12-747/18 AG 9
894 Rješenje broj 03-34/12-994/18 10
895 Rješenje broj 03-34/12-749/18 AG 10
896 Rješenje broj 03-34/12-745/18 AG 10
897 Rješenje broj 03-34/12-456/18 AG 10
898 Rješenje broj 03-34/12-748/18 AG 10
899 Rješenje broj 03-34/12-1118/18 AG 10
900 Rješenje broj 03-34/12-955/18 AG 11

FEDERALNO MINISTARSTVO OKOLIŠA I TURIZMA

- 901 Rješenje o imenovanju Komisija za izbor korisnika sredstava "Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima - Transfer za razvoj turizma u Federaciji BiH" za 2018. godinu 11

ARHIV FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

- 902 Odluka o dodjeli priznanja Arhiva Federacije 11

KONKURENCIJSKO VIJEĆE/SAVJET BOSNE I HERCEGOVINE

- 903 Rješenje broj UP 03-26-1-022-50/17 (hrvatski jezik) 12
Rješenje broj UP-03-26-1-022-50/17 (srpski jezik) 15
Rješenje broj UP 03-26-1-022-50/17 (bosanski jezik) 18
904 Rješenje broj UP-05-26-2-020-56/17 (hrvatski jezik) 21
Rješenje broj UP-05-26-2-020-56/17 (srpski jezik) 36
Rješenje broj UP-05-26-2-020-56/17 (bosanski jezik) 53
905 Rješenje broj UP-02-26-2-019-60/17 (hrvatski jezik) 68
Rješenje broj UP-02-26-2-019-60/17 (srpski jezik) 80
Rješenje broj UP-02-26-2-019-60/17 (bosanski jezik) 93

Mato Tadić

PRIVREDNO PRAVO

PREMA PROGRAMU
PRAVOSUDNOG ISPITA
(treće izmijenjeno i dopunjeno izdanje)

Sarajevo, 2016.

MAĆO TADIĆ

UPRAVNO I RADNO
PRAVO PREMA PROGRAMU
PRAVOSUDNOG ISPITA

TREĆE IZMIJENJENO I DOPUNJENO IZDANJE

SARAJEVO, 2016

Nakladnik: Javno poduzeće Novinsko-izdavačka organizacija Službeni list BiH - Sarajevo, ulica Džemala Bijedića 39/III - Poštanski fah 3 - Ravnatelj i odgovorni urednik: Dragan Prusina - Telefon - Ravnatelj: 722-061 - Pretplata: 722-054, fax: 722-071 - Oglasni odjel: 722-049, 722-050, fax: 722-074 - Služba za pravne i opće poslove: 722-051 - Računovodstvo: 722-044, 722-046 - Komercijala: 722-042 - Centrala: 722-030 - Pretplata se utvrđuje polugodišnje, a uplata se vrši UNAPRIJED u korist računa: UNICREDIT BANK DD 338 320 22000052 11 - VAKUFKA BANKA d.d. Sarajevo 160 200 00005746 51 - HYPO-ALPE-ADRIA-BANK A.D. Banja Luka filijala Brčko 552-000-00000017-12 - RAIFFEISEN BANK dd BiH Sarajevo 161-000- 00071700-57 - Grafička priprema: JP NIO Službeni list BiH Sarajevo - Tisak: "Unioninvestplastika" d. d. Sarajevo - Za tiskaru: Jasmin Muminović - Reklamacije za neprimljene brojeve primaju se 20 dana od izlaska lista. "Službene novine Federacije BiH", su upisane u evidenciju javnih glasila pod rednim brojem 414. Upis u sudski registar kod Kantonalnog suda u Sarajevu, broj UF 2168/97 od 10.07.1997. godine. - Identifikacijski broj 4200226120002. - Porezni broj 01071019. - PDV broj 200226120002. Molimo pretplatnike da obvezno dostave svoj PDV broj radi izdavanja poreske fakture. Izdanje na hrvatskom, srpskom i bosanskom jeziku. Pretplata za I polugodište 2018. godine na "Službene novine Federacije BiH" 110,00 KM. Pretplata za I polugodište 2018. godine na "Službeni glasnik BiH" i "Međunarodne ugovore" 120,00 KM. Web izdanje: <http://www.sluzbenilist.ba> - godišnja pretplata 240,00 KM po korisniku.